

CRISTIAN GĂNESCU
EXCALIBUR
IEȘIREA DIN MATRIX

CRISTIAN GĂNESCU

EXCALIBUR

IEȘIREA DIN MATRIX

EDIȚIA A DOUA

☞ HOFFMAN ☞

2024

© Cristian Gănescu

Această carte este protejată prin Copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpu-nera în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

EDITURA HOFFMAN

Tel: 0740.984.910

contact@editurahoffman.ro

www.EdituraHoffman.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GĂNESCU, CRISTIAN

Excalibur – Ieșirea din matrix / Cristian Gănescu. - Caracal : Editura Hoffman, 2024

ISBN

Distribuitor:

Oltenia Star SRL, Craiova, Str. Câmpia Islaz 85

biz.craiova@gmail.com

Cărțile se pot cumpara de pe www.cab.ro

Telefon: 0723663100

PROLOG

TAINA CAVALERILOR

☞ Arthur - Cavaler și Rege ☞

La începutul Evului Mediu era în mare vogă un ciclu de legende reunite sub titlul “Cavalerii Mesei Rotunde.” Inițial, legendele din acest ciclu au fost transmise prin viu grai în satele și cătunele din Irlanda și din Anglia.

Ulterior, legendele au fost sistematizate și sintetizate într-o lucrare cultă, scrisă în limba franceză, care a circulat o perioadă de timp pe ambele maluri ale Canalului Mânecii. Manuscrisul, scris în limba franceză, a stat la baza realizării unei cărți celebre, denumită “**Moartea lui Arthur**”, scrisă de **Sir Thomas Mallory**, cavaler și erudit britanic, care a trăit în secolul al XV-lea.

Despre Thomas Mallory se știe că s-a născut în jurul anului 1400, în comitatul Warwick, unde tatăl său ocupa funcția de *sheriff*. Se mai știe că, la 15 ani, Thomas Mallory l-a însoțit pe Conte de Warwick într-un război dus de regele Henric al V-lea. În 1442, Thomas Mallory a fost înnobilit, iar trei ani mai târziu a devenit membru al Parlamentului. După această dată, existența lui Sir Thomas Mallory a cunoscut o turnură nefastă: a fost arestat și încarcerat de mai multe ori, sub acuzații dintre cele mai diverse: rebeliune, tâlhărie, tentativă de a-l asasina pe ducele de Buckingham etc.

Adevăratul motiv al numeroaselor arestări și încarcerări a fost însă participarea la “războiul celor două Roze” și sprijinirea unor regi și conducători politici căzuți ulterior în dizgrație. După fiecare arestare și încarcerare a urmat o perioadă de libertate, în funcție de conjuncturile politice.

În anul morții sale, în 1470, Sir Thomas Mallory se afla încă în închisoare, fiindu-i refuzată de mai multe ori eliberarea. Se știe doar că lucrarea “**Moartea lui Arthur**” a fost terminată în al nouălea an al domniei regelui Eduard al IV-lea, puțin înaintea datei de 3 martie 1470. Biografia susține că Sir Thomas Mallory a scris la carte până în ultima zi din viață, dacă nu cumva a murit cu pana în mână, scriind.

În ciclul de legende reunite sub titlul Cavalerii Mesei Rotunde, a cărui acțiune se desfășoară în secolul al patrulea al erei creștine, apar personaje dintre cele mai exotice: oameni de rând deveniți peste noapte cavaleri, preafrumose prințese (denumite demoazele), vrăjitori - dintre care, cel mai celebru și, oricum, cu cea mai mare influență asupra desfășurării evenimentelor a fost celebrul Merlin. Însă acțiunea epică a celor cinci volume ale ciclului de cărți reunite sub titlul “**Moartea lui Arthur**”, este întretesută cu migală în jurul unui personaj cu totul special, Regele Arthur, cel care a devenit purtătorul sabiei Excalibur și, totodată, cel sub al cărui patronaj a fost inițiată căutarea Sfântului Graal. Sir Thomas Mallory consideră că Sfântul Graal este cupa în care s-a scurs sângele Mântuitorului Iisus Hristos la răstignire.

Cartea lui Sir Thomas Mallory subliniază faptul că Regele Arthur a avut (cel puțin) trei săbii. Prima sabie a fost smulsă din piatră înainte ca Arthur să devină rege. Potrivit cărții, sabia respectivă se afla înfiptă într-o lespede de piatră amplasată în curtea unei biserici creștine din Londra. Smulgerea sabiei din piatră a determinat alegerea lui Arthur ca Rege. Înaintea lui Arthur, numeroși cavaleri au încercat să

smulgă spada din piatră, dar nu au reușit. Arthur a fost singurul care a reușit. A doua sabie a fost câștigată de Regele Arthur într-o luptă, de la un cavaler, iar a treia sabie i-a fost oferită regelui Arthur de o zână denumită Doamna Lacului. Potrivit cărții lui Thomas Mallory doar numele celei de-a treia săbii este Excalibur, în traducere “taie fierul și oțelul”, cu semnificația folosită de scriitorul antic Vergiliu în principala sa scriere, “Eneida”: *vulnificus chalybs*, adică indestructibilă și invincibilă. La fel este și purtătorul ei, cu condiția să respecte legile lui Dumnezeu.

Se face astăzi o confuzie între săbiile regelui Arthur, în special datorită cinematografiei, care a impus mai multe variante ce respectă prea puțin textul cărții lui Thomas Mallory. În cele mai cunoscute variante cinematografice, sabia scoasă din piatră de către regele Arthur poartă numele Excalibur, ceea ce, așa cum a fost specificat, este incorect.

Este esențial de remarcat, înainte de toate, faptul că Arthur nu a reușit să smulgă acea (primă) sabie din piatră prin puterea sa personală, ca rezultat al unui antrenament. Faptul că Arthur a reușit să smulgă sabia din piatră s-a datorat nașterii sale excepționale. Subiectul nașterii lui Arthur a fost descris în mod succint de către Sir Thomas Mallory chiar la începutul cărții. Tatăl lui Arthur era regele Uther Pendragon care, o perioadă de timp, s-a războit cu ducele de Cornwall. Sedus de frumusețea lady-ei Igraine, soția ducelui de Cornwall, Pendragon i-a cerut vrăjitorului Merlin, care devenise sfetnicul său de taină, să-i schimbe înfățișarea pentru a întreține raporturi sexuale cu ea. Merlin i-a făcut pe voie și i-a transformat, prin vrăji, înfățișarea pentru o noapte, astfel încât Pendragon, cu înfățișarea ducelui de Cornwall, a pătruns în castelul acestuia, unde, chiar în patul conjugal, a întreținut relații sexuale cu lady Igraine. Rezultatul trufiei și poftelor trupești ale lui Pendragon a fost Arthur care, imediat după

naștere, a fost luat de Merlin de la mama sa și încredințat unei alte familii, care l-a crescut și educat până la tinerețe. La puțin timp după nașterea lui Arthur, Pendragon a murit, lăsând cu limbă de moarte ca fiul său și al lady-ei Igraine să moștenească regatul. Până la tinerețe, Arthur nu a știut cine-i sunt adevărații părinți.

Cartea lui Thomas Mallory notează că, pe când Arthur era un tânăr mai mult sau mai puțin promițător la curtea nobilului despre care credea că este tatăl său (numele acestuia era Sir Ector), în curtea unei mari biserici din Londra s-a produs o minune, chiar în seara de Crăciun. Iată cum narează Sir Thomas Mallory această minune: “Iar când atât slujba de utrenie, cât și Sfânta Liturghie se terminaseră, s-a putut vedea în curtea bisericii o lespede grea de piatră ce sta rezemată de altarul cel mare, părând a fi o bucată pătrată de marmoră; însă în mijlocul acelei lespezi se afla un fel de nicovală de oțel, înaltă cam de un picior, și în acesta era înfiptă o spadă frumoasă, iar de jur împrejurul acestei spade sta scris cu litere de aur aceste cuvinte: *Acela care va dovedi să tragă afară spada aceasta, scoțând-o din nicovală, este pe drept născut să fie rege al întregii Anglii.*” (1)

Firește, toți nobilii și cavalerii au încercat să scoată acea spadă din piatră, dar au eșuat; doar unul singur a reușit: Arthur. Imediat după ce a scos sabia din piatră, Arthur a aflat, chiar din gura vrăjitorului Merlin, adevărata sa descendență și menire. Ulterior, cu ajutorul sabiei smulsă din piatră, Arthur a câștigat nenumărate bătălii și turniruri.

Trebuie remarcat înainte de toate că piatra este cel mai stabil și dur element al naturii - este materia în starea cea mai densă. Smulgând acea sabie din piatră, Arthur a demonstrat că este un Ales. Arthur a fost Alesul desemnat încă de la naștere să devină Rege al Angliei, iar smulgerea sabiei a fost confirmarea acestui fapt.

În afara celei scoase din piatră, Regele Arthur a mai purtat (a mai folosit în luptă) încă două săbii. Una dintre ele a fost cucerită de către Regele Arthur în urma unei lupte cavalierești. Regele Arthur s-a luptat cu un cavaler pe care, în cele din urmă, după mult efort, l-a învins. Se poate deduce faptul că, dacă prima sabie, cea smulsă din piatră, a fost obținută datorită calităților sale de Ales, a doua sabie a fost obținută datorită meritelor sale personale - datorită antrenamentelor în arta militară.

A treia sabie a regelui Arthur nu a mai fost smulsă din piatră, dar nici obținută prin luptă cavalierească. Ea a fost oferită Regelui Arthur de o zână a apelor, denumită Doamna Lacului. Iată cum descrie Sir Thomas Mallory obținerea celei de-a treia săbii, care este chiar celebra Excalibur. Pe când se afla împreună cu vestitul vrăjitor Merlin, regele Arthur a purtat o luptă cavalierească aprigă cu un strălucit cavaler al vremii, pe nume Pellinore. Cavalerul Pellinore aproape că l-a învins în luptă pe Regele Arthur, iar în acea încleștare teribilă sabia regelui s-a frânt în două. Arthur a rămas astfel fără sabie.

Și, după cum spune cartea lui Sir Thomas Mallory, “călărind mai departe, Merlin și Regele Arthur au ajuns la un lac, o întindere de apă frumoasă și destul de mare. Iar în mijlocul lacului, Arthur zări un braț îmbrăcat în mătase albă, care ținea în mână o spadă frumoasă. Și au văzut o tânără fecioară umblând pe lac.” Acea fecioară era zâna denumită Doamna Lacului, care, în schimbul sabiei, a cărei proprietară era, i-a cerut regelui Arthur un dar. După ce regele s-a învoit, zâna i-a dat voie regelui să vâslească cu o barcă până în mijlocul lacului. Ceea ce regele a și făcut, luând sabia din mână ce ieșea din lac. În momentul în care a luat sabia, mâna ce o ținea a coborât în adâncurile lacului.

Ulterior, vrăjitorul Merlin l-a întrebat pe rege ce-i place cel mai mult: sabia sau teaca. Firește, regelui i-a plăcut sabia,

mai cu seamă că purtătorul ei nu putea fi înfrânt în luptă și, mai ales, că putea tăia orice fel de oțel. Nu putea fi nici măcar zgâriată de altă sabie. De aici și numele Excalibur: taie fierul și oțelul. Merlin nu a fost însă de acord cu regele Arthur, dezvăluindu-i faptul că teaca este cu mult mai prețioasă. “Teaca prețuiește cât zece spade și atâta timp cât vei avea teaca la centură, i-a spus Merlin regelui, niciodată nu vei sângera și nici nu poți fi rănit de moarte. De aceea, ai grijă să nu-ți lipsească teaca de la șold, l-a sfătuit vrăjitorul Merlin pe regele Arthur.” (1)

Teaca, evident, este un receptacol; de aceea, vrăjitorul Merlin a considerat că teaca este mai importantă decât sabia. În cele din urmă, după multe evenimente eroice, teaca i-a fost furată regelui Arthur chiar de către sora sa care a devenit o temută vrăjitoare, iar Arthur a dat poruncă să-i fie fabricată o altă teacă. După moartea regelui Arthur, sabia a fost returnată acelei mâini care a tras-o înapoi în adâncurile lacului.

Masa Rotundă

Cartea lui Thomas Mallory spune că, de-a lungul domniei sale, Regele Arthur i-a adunat pe cei mai viteji cavaleri din acea vreme într-o nobilă comunitate, care a primit numele de Masa Rotundă.

Cu privire la numărul cavalerilor Mesei Rotunde, există mai multe versiuni. Unele versiuni, folosite și de cinematografie, care a avut un rol important în mediatizarea legendei, reliefează faptul că în jurul Mesei Rotunde s-au adunat 12 cavaleri. Aceste versiuni sunt infirmate chiar de Sir Thomas Mallory, care afirmă explicit în cartea sa că numărul total al cavalerilor Mesei Rotunde a fost de 150.

Thomas Mallory spune că toți cei 150 de cavaleri se puteau așeza simultan în jurul Mesei Rotunde. Iar dacă în jurul

Mesei Rotunde puteau lua loc simultan 150 de cavaleri, ne putem imagina că diametrul ei a fost destul de mare. Sir Thomas Mallory mai afirmă că Masa Rotundă a fost primită în dar de către Regele Arthur de la un rege prieten, pe nume Leodegrance, care era chiar tatăl Reginei Guenever, consoarta lui Arthur. De fapt, Masa Rotundă a fost oferită de Regele Leodegrance în momentul în care mesagerul Regelui Arthur s-a prezentat la curtea sa pentru a-i cere, în numele stăpânului său, mâna fiicei sale. Mesagerul a fost chiar vrăjitorul Merlin. “Aceasta - a spus regele -, este pentru mine cea mai bună veste pe care aş fi putut-o primi vreodată, anume că un rege atât de vestit pentru vitejie şi nobleţe, doreşte să se căsătorească cu fiica mea. Îi voi trimite şi un dar care îi va face multă bucurie, adică îi voi dărui Masa Rotundă, aceea pe care Uther, tatăl său (al lui Arthur n.n.), mi-a dăruit-o mie. Iar acea masă, când în jurul ei se află toţi pe care ea îi poate cuprinde, numărul acestora se ridică la 150 de Cavaleri. În ceea ce mă priveşte - mai spune Regele Leodegrance -, eu am o sută de Cavaleri buni, dar îmi lipsesc cincizeci, adică atâţia cât au fost ucişi în zilele domniei mele. Aşadar - încheie Thomas Mallory acest subiect - regele Leodegrance i-a încredinţat lui Merlin pe fiica sa Guenever, precum şi acea Masă Rotundă cu cei o sută de cavaleri şi astfel au umblat neosteniţi, împodobiţi cu nenumărate bogăţii, umblând pe apă şi pe uscat, până ce au ajuns aproape de Londra.” (1)

Sir Thomas Mallory spune mai departe că, în ajunul nunţii cu Lady Guenever, Regele Arthur a mai găsit 28 de Cavaleri, cu care a completat o parte dintre locurile neocupate din jurul Mesei Rotunde. Dar, după ceremonia nunţii, când Cavalerii s-au ridicat de la locurile lor, au avut surpriza să constate că s-a produs o minune: pe fiecare scaun aflat în jurul Mesei Rotunde era scris, cu “litere de aur”, numele fiecăruia dintre ei.

Ulterior, pe scaunele Mesei Rotunde s-au așezat noi Cavaleri - unii dintre ei au ocupat scaunele deja vacante, iar alții au ocupat scaunele celor uciși în bătălii sau în turniruri. Printre cei mai celebri Cavaleri ai Mesei Rotunde s-au numărat Sir Torre, Sir Gawaine, Sir Uwaine, Sir Launcelot-De-Lake (care, o lungă perioadă de timp, a fost considerat cel mai viteaz cavaler al Mesei Rotunde, fiind și cel care a iubit-o în taină pe regina Guenever), Sir Tristam-De-Liones (iubitul Frumoasei Isolda), Sir Percivale, Sir Bors și Sir Galahad.

Deși Masa Rotundă a aparținut inițial tatălui lui Arthur, Uther Pendragon, care i-a dăruit-o Regelui Leodegrance, iar acesta la rândul său i-a dăruit-o Regelui Arthur, cel care a conceput-o a fost vrăjitorul Merlin. Tot Merlin, scrie Sir Thomas Mallory în cartea sa, “a fost cel care a conceput Masa Rotundă, ca un simbol al rotunjimii lumii, ca oamenii să poată înțelege prin Masa Rotundă adevăratul sens al noțiunii de rotund. Pentru ca întreaga lume, fie ea creștină sau păgână, să se îndrepte spre Masa Rotundă, iar când se întâmplă ca unii să fie aleși a face parte din Conclavul Mesei Rotunde, atunci aceștia să se socoată mai binecuvântați și mai puternici decât dacă li s-ar dăruia jumătate din lumea aceasta” (Merlin vorbea despre “rotunjimea lumii” într-o vreme în care cei mai mari învățați ai Europei considerau că pământul este dreptunghiular și plat).

Un alt scop al construirii Mesei Rotunde a fost acela de a constitui temelia unei **Nobile Familii**, formată din Cavaleri care și-au lăsat, după cum spune Thomas Mallory, “tații și mamele, rubedeniile, chiar și soțiile și copii.” (1)

După cum a fost menționat, în jurul Mesei Rotunde, fiecare cavaler sta așezat pe câte un scaun ce avea înscris cu litere de aur numele său. Un singur scaun, denumit Scaunul Perilous sau Scaunul Primejdiilor, a fost o lungă perioadă de timp neocupat. Scaunul Primejdiilor a fost ocupat în cele din

urmă de cel care avea să descopere Sfântul Graal (SanGraal): Sir Galahad, Cavalerul neprihănit, care a fost fiul lui Sir Launcelot. Ceilalți doi Cavaleri care au participat la găsierea Graalului au fost Sir Percivale și Sir Bors. Pentru a-și îndeplini menirea, Sir Galahad a trebuit să treacă prin nenumărate aventuri, prima dintre ele fiind obținerea unei noi săbii miraculoase, alta decât Excalibur pe care o purta Regele Arthur, dar de aceeași calitate transcendentă.

Obținerea sabiei de către Sir Galahad a fost descrisă de Sir Thomas Mallory în volumul al patrulea al cărții, capitoul al II-lea a părții a XIII-a. Era chiar în Dumnica Rusaliilor, când, venind Regele Arthur și Regina Guenever de la slujba din biserică, împreună cu toți cavalerii, au descoperit că pe Scaunul Primejdiilor (Perilous) era scris de curând, cu sloave de aur, următorul mesaj: “După patru sute de ierni și patru și încă cincizeci încheiate după patimile Domnului nostru Iisus Hristos, acest scaun va trebui să-și afle împlinirea.” (1)

Pe când cinstiții meseni socoteau că ziua prorocită era chiar cea în care sărbătoreau Rusaliile, un scutier a pătruns în sală și l-a anunțat pe Rege că s-a petrecut o minune. Mai jos de castel, pe un râu, fusese descoperită o buturugă mare ce plutea deasupra apei, buturugă ce părea făcută din marmoră roșie, în care se vedea înfiptă o spadă frumoasă și foarte scumpă, cu mânerul din pietre prețioase, având pe el încrustate litere de aur. Iată ce scria pe mâner: “Niciodată nici un muritor nu mă va putea lua de aici, afară de acela la șoldul căruia se cuvin să atârni și care va fi cel mai bun cavaler din lume.” (1)

Niciunul dintre cavalerii prezenți, mulți cu vechime la curtea regelui Arthur, nu a reușit să tragă sabia afară; nici măcar cei mai viteji dintre ei, Sir Percivale sau Sir Gawaine, iar Sir Launcelot nici măcar nu a încercat, dând dovadă atât de prudentă, cât și de înțelepciune. Iar, când, puțin mai târziu, s-au așezat cu toții la masă pentru a sărbători Rusaliile cum se

cuvine, și-au făcut apariția în sala ospățului două personaje ilustre, un bătrân și un tânăr, care au fost primiți cum se cuvine de preacinstiții meseni. “Sir, a spus bătrânul, vă aduc aici un tânăr cavaler coborâtor din viță regală, fiind și coborâtor din neamul lui Iosif din Arimatheea, și prin acesta multe miracole se vor săvârși.” După ce a spus toate acestea, bătrânul l-a condus pe tânărul Cavaler în fața Scaunului Primejdiilor, pe care era scris cu sloave de aur următorul mesaj: “Acesta este scaunul lui Sir Galahad, prințul de neam nobil.” (1)

Tânărul Cavaler, care nu era altul decât Sir Galahad, fiul lui Sir Launcelot, s-a așezat plin de încredere pe scaunul ce-i fusese sorocit. Toți s-au minunat de mesajul scris cu slove de aur, iar Regele Arthur a încuviințat ca tânărul Cavaler să ocupe acel scaun. Apoi Regele Arthur l-a condus pe Sir Galahad afară din palat, acolo unde, pe râu, se afla buturuga în care era înfiptă sabia minunat împodobită. Firește, nu a fost prea greu pentru Sir Galahad să smulgă sabia din buturugă, demonstrând că el este noul Ales.

❧ **Cavalerii cunoașterii** ❧

Este cunoscut faptul că orice obiect material are și o semnificație spirituală, iar sabia nu face rabat. Mai mult decât atât: purtătorul sabiei își însușește spiritual, magic sau holografic, rodul acțiunilor sale din planul material. De aceea, ceea ce realizează purtătorul sabiei la nivel exterior (la nivel material, în luptă) se reflectă în interior (la nivel spiritual). În acest din urmă caz, sabia devine un instrument spiritual.

Sabia, ca reflectare spirituală, se manifestă sub forma forței interioare a spiritului care cutează să tranșeze problemele cunoașterii. Sabia spirituală este instrumentul prin care se realizează cunoașterea, iar teaca este depozitara sabiei cunoașterii.

Istoria săbiilor prezentate de către Sir Thomas Mallory în cartea sa reflectă, la nivelul exterior, social, istoria întronării Dreptății, iar la nivel interior, spiritual, reflectă istoria dobândirii Adevăratei Cunoașteri de către oameni. Prin Adevărata Cunoaștere se înțelege nu doar cunoașterea celor văzute - a aspectului material -, cât mai ales a celor nevăzute, a aspectului nevăzut al lumii.

Primii dintre cei chemați să întroneze Dreptatea la nivel social (exterior) și să accedă la Adevărata Cunoaștere la nivel spiritual (interior) au fost, în zorii civilizației, o categorie specială de oameni, pe care îi putem desemna prin termenul generic de Aleși. Aleșii au fost primii apărători ai umanității și primii deschizători de drumuri în procesul cunoașterii. În timpurile copilăriei umanității, Aleșii au fost chemați să întroneze Dreptatea socială (la nivel exterior) și Cunoașterea Adevărului (la nivel spiritual) prin intermediul unor săbii smulse din piatră. Aleșii au fost desemnați să îndeplinească această misiune chiar înainte de a se fi născut. Nașterea lor s-a produs în condiții misterioase, iar de-a lungul vieții și-au descoperit singuri vocația. Descoperindu-și vocația, ei au manifestat capacități militare sau spirituale înalte, realizând fapte glorioase întru folosul semenilor lor.

În prima parte a existenței sale, pe când purta la șold sabia smulsă din piatră, Regele Arthur a făcut parte din categoria Aleșilor și s-a manifestat ca atare, apărând Dreptatea și Adevărul. Ceea ce n-au remarcat majoritatea comentatorilor cărții lui Thomas Mallory este faptul că Regele Arthur nu a smuls sabia din piatră datorită vreunei pregătiri speciale sau datorită unei inițieri prealabile, ci datorită faptului că a fost hărăzit, înaintea nașterii sale, să îndeplinească o anumită misiune (nașterea sa s-a produs datorită combinațiilor deloc ortodoxe ale vrăjitorului Merlin). La vârsta când a smuls sabia din piatră, Regele Arthur abia învăța să țină o sabie în mână și

să se lupte cu ea. Prima sabie a Regelui Arthur a reprezentat așadar un artefact arhetipal prin intermediul căreia Dreptatea și Adevărul au fost întronate în lumea oamenilor de către un Ales.

Altfel stau lucrurile cu a doua sabie a Regelui Arthur. Dacă prima sabie a fost obținută fără efort, doar datorită nașterii sale, a doua sabie a fost obținută de către Regele Arthur în urma unei lupte cavaleriești. În luptă contează puterea personală, atât cea fizică (folosită pentru întronarea Dreptății sociale), cât și cea spirituală (folosită pentru accederea la Adevărata Cunoaștere).

Trebuie subînțeles faptul că, pentru a lupta în turnir cu un cavaler sau în război cu dușmanii care-i voiau pieirea, Regele Arthur a trebuit să se antreneze din punct de vedere militar sau, mai corect spus, să se *inițieze* în tainele mînuirii armelor. Există așadar două tipuri de inițiere: o inițiere militară și o inițiere spirituală. Produsul unei inițieri militare este Cavalerul, cel care luptă pentru întronarea Dreptății. Produsul unei inițieri spirituale este Inițiatul - cel care își ajută semenii să accedă la Adevărata Cunoaștere. Uneori, în anumite condiții, cele două inițieri se contopesc în mod fericit. Posesorul dublei inițieri, militară și spirituală, este Cavalerul-Inițiat.

Pentru a face față inamicilor săi, Regele Arthur a trebuit să treacă de la stadiul de Ales la cel de Cavaler, iar apoi la cel de Inițiat. În prima etapă, fiind un Ales prin naștere, Regele Arthur a întronat Dreptatea și Adevărul prin intermediul primei săbii. În a doua etapă, devenit Cavaler prin efort propriu, Regele Arthur a întronat Dreptatea și Adevărul prin intermediul celei de-a doua săbii. De aceea, a doua sabie a Regelui Arthur a reprezentat al doilea tip de artefact arhetipal prin care Dreptatea și Adevărul au fost întronate în lumea oamenilor.

A mai existat însă și o a treia etapă, ce a corespuns obținerii celei de-a treia săbii. A treia sabie a Regelui Arthur a fost Excalibur.

Celebra sabie Excalibur a fost dăruită Regelui Arthur de către Doamna Lacului. Pentru a primi sabia Excalibur, Regele Arthur nu a făcut uz nici de prerogativele sale de Ales, nici de cele de Cavaler. Doamna Lacului nu l-a întrebat nimic în acest sens pe Arthur, nu l-a testat în nici un fel, nu a contat nici măcar faptul că este rege, iar aceste aspecte sunt evidente în textul cărții lui Thomas Mallory. Pur și simplu, omul Arthur a primit, în dar, sabia Excalibur de la Doamna Lacului, ca orice muritor de rând - ca orice *civil*.

De altfel, trebuie remarcat faptul că, în momentul primirii sabiei Excalibur, Arthur era un simplu civil dezarmat, fără sabie și fără coroană. Pierduse atât caracteristicile de Ales, cât și pe cele de Rege-Cavaler. Înainte de a primi sabia Excalibur, Arthur era un simplu civil aflat într-un moment critic și dramatic al existenței sale.

Excalibur este al treilea tip de artefact ahetipal prin care poate fi întronată adevărata cunoaștere în lumea oamenilor. Sabie perfectă, invincibilă și invulnerabilă, Excalibur întunește caracteristicile primelor două săbii, motiv pentru care a fost adesea identificată cu acestea. Excalibur este sinteza primelor două săbii. Spre deosebire însă de primele două săbii, Excalibur a fost primită în dar; nu a fost smulsă din piatră sau cucerită prin luptă.

Ca simplu muritor de rând care a primit în dar sabia Excalibur, Regele Arthur a prefigurat destinul viitor al tuturor oamenilor. În mod potențial, orice om poate să capete în dar sabia Excalibur. Având asupra sa sabia Excalibur, orice om poate deveni un Inițiat. Devenit Inițiat, orice om poate să păstreze sabia atâta timp cât se dovedește a fi demn de ea și nu o întrebuițează în afara scopurilor fundamentale.

Ca reflectare la nivelul exterior, al existenței cotidiene, scopul folosirii sabiei Excalibur nu poate fi decât întronarea dreptății, iar ca reflectare în interior, Excalibur conferă cunoașterea adevărului.

Urmașii regelui Arthur, oamenii moderni nu se mai duelează în săbii și nu mai participă la turniruri. Din instrumentul exterior de întronare a dreptății, cum era cândva, sabia a devenit, în ziua de astăzi, un instrument eminentemente spiritual de întronare a adevăratei cunoașteri.

VALURILE SCHIMBĂRII

☞ Atitudinea conceptual formulată ☞

Fiecare om are, într-un fel sau altul, cu grade diferite de implicare și de conștientizare, o anumită concepție asupra lumii și, implicit, o anumită concepție asupra propriei persoane.

Fiecare om înțelege lumea și pe el însuși în funcție de un anumit sistem de referință. Fiecare om înțelege evenimentele vieții proprii, la fel ca și evenimentele ce depășesc cadrul strict al destinului individual, dintr-un anumit unghi, în funcție de condiționările, de educația și de nivelul său de înțelegere.

Toți oamenii vorbesc, în egală măsură, despre “realitate”, despre ceea ce este “obiectiv” și despre modul în care trebuie interpretată această realitate, dar există deosebiri evidente între concepțiile oamenilor. Prin educație, fiecare om se simte pe deplin îndreptățit să vorbească despre el însuși, despre evenimentele prin care trece sau despre evenimentele și fenomenele cu caracter general în termeni bipolari: adevăr-fals sau obiectiv-subiectiv. Fiecare om consideră anumite evenimente și fenomene ca fiind obiective și, deci, reale și adevărate, iar alte evenimente și fenomene ca fiind subiective sau imaginare și, deci, neadevărate.

Totuși, ca un fel de instinct de autoconservare, cel mai adesea oamenii uită faptul, destul de banal, că concepția prin

care încearcă să “prindă” realitatea nu este chiar realitatea însăși. Și, datorită faptului că oamenii sunt formați dintr-un număr variabil de obișnuințe și de automatisme conceptuale, formate printr-un *imprinting* mental și comportamental (termenul de *imprinting* / imprimare a fost introdus de etologul austriac Konrad Lorenz, dar poate fi aplicat cu succes și în psihologia umană), devine de la sine înțeles că obișnuințele și automatismele au fost formate nu atât din convingere, cât mai ales din comoditate - acea comoditate a fiecărui om de a “curge” împreună cu ceilalți, de a se integra în societate și în mediu -, iar acest fapt generează confuzia dintre realitate și concepția pe care omul o adoptă. În cele din urmă, comportamentul fiecăruia este rezultatul concepției pe care o are despre sine și despre lume.

După cum afirma cândva marele psihanalist Carl Gustav Jung, fiecare om are, într-o măsură mai mare ori mai mică, o *atitudine conceptual formulată*, adică o anumită ordonare a conținuturilor psihice. Cuvântul german prin care marele psihanalist desemna atitudinea conceptual formulată este *weltanschauung*.

Cuvântul german *weltanschauung* folosit de Carl Gustav Jung, nu poate fi tradus prea ușor într-o altă limbă. Totuși, chiar dacă nu poate fi tradus într-o altă limbă - ceea ce denotă caracterul într-adevăr special al acestei limbi, germana fiind limba în care, de secole bune, cei mai mari gânditori ai lumii, de la Leibniz, Kant și Hegel la Goethe, Schopenhauer și Heidegger au gândit și au scris, îmbogățind-o într-un mod considerabil -, cuvântul cu pricina are corespondențe în mai toate limbile pământului. Astfel, cuvântul *weltanschauung* poate fi tradus foarte ușor prin sintagma *concepție asupra lumii*, având corespondențe chiar și în limba sanscrită, în care cuvântul *darsana* semnifică cam același lucru. Totuși, pentru Carl Gustav Jung, cuvântul *weltanschauung* desemnează nu

atât concepția propriu-zisă, cât mai ales un mod de a privi lumea. Această deosebire importantă, demnă de spiritul analitic al marelui savant, delimitează termenul german de celelalte sinonime din alte limbi. Despre un *weltanschauung*, despre o *atitudine conceptual formulată* nu se poate vorbi, spunea Carl Gustav Jung, decât atunci “când omul a făcut prima încercare serioasă de a-și formula conceptual sau intuitiv propria sa atitudine asupra lumii, adică de a-și lămuri lui însuși de ce și pentru ce acționează cum acționează și trăiește cum trăiește.” (1)

De aceea, un *weltanschauung* nu poate să apară decât pe o treaptă ceva mai înaltă a conștiinței, orice experiență nouă de viață însemnând o nouă etapă în formarea unei atitudini formulate conceptual. Într-un fel, *weltanschauung*-ul este o *image* pe care omul și-o face asupra lumii, este un *model* sau - în sens larg - o *metaforă*. Omul se comportă și se adaptează la mediu, în funcție de concepția pe care o are asupra lumii - în funcție de *weltanschauung*-ul pe care l-a adoptat.

De-a lungul timpului, oamenii au creat impresia că propriul lor *weltanschauung* este un dat definitiv, o dogmă fundamentală, imposibil de modificat. “Neajunsul fundamental al oricărui *weltanschauung* - spunea în acest context Carl Gustav Jung - este că se dă adevărul lucrurilor, când, de fapt, nu este vorba decât despre o *image*, despre o *metaforă* sau un *model* pe care-l dăm lumii. Lumii îi este teribil de indiferent ce credem noi despre ea.” Omul nu are un *weltanschauung* pentru lume, ci pentru el însuși. Omul nu va putea da lumii o altă față decât a lui însuși. Pentru a înțelege lumea în care trăiește, este imperios necesar ca omul să se regăsească. Or, regăsirea de sine - regăsirea Sinelui - este ceea ce savantul german a denumit *proces de individuație*.

Procesul de individuație este o *biografie spirituală*, iar orice biografie spirituală presupune o *succesiune de*

experiențe de cunoaștere. De aceea, se poate spune că un *weltanschauung* nu este decât reflectarea nivelului atins de un om (cumulul experiențelor de cunoaștere) în cadrul procesului de individuație, adică în procesul regăsirii Sinelui (Eului) propriu.

Eliminând pentru moment conotațiile ce țin de psihologia analitică, care-l interesau pe Carl Gustav Jung, și redând termenului *weltanschauung* sensurile sale intelectuale și, mai ales, filozofice, se poate remarca că o *atitudine conceptuală despre lume și despre sine* reprezintă, în cele din urmă, un produs al unei epoci istorice. Fiecare epocă istorică a avut o anumită atitudine conceptuală coerentă despre lume și despre om, care a fost promovată de cei mai de seamă reprezentanți ai săi. Și, tot germanii au fost cei care au inventat un termen atotcuprinzător, pentru a desemna atitudinea conceptuală specifică unei anumite epoci istorice: *zeitgeist*.

Dacă, în cazul atitudinilor conceptuale individuale se poate vorbi, cel puțin psihologic, despre *weltanschauung*-uri, în cazul epocilor istorice se poate vorbi despre *zeitgeist*-uri. Prin formularea unor *zeitgeist*-uri, oamenii au încercat să găsească răspunsul nu doar la problemele curente, imediate, cu care erau confrunțați, ci, mai ales, răspunsul la neliniștile metafizice ce răzbăteau din forul lor sufletesc. La fel ca și *weltanschauung*-ul, *zeitgeist*-ul - atitudinea conceptuală formulată despre lume, specifică unei anumite epoci - este o imagine, un *model* sau o *metaforă* a realității. Fiecare epocă istorică a avut propria sa concepție despre lume - propriul său *zeitgeist*.

De-a lungul vremurilor au existat două concepții fundamentale, care s-au succedat sub diferite forme și înfățișări. Cele două concepții fundamentale sunt materialismul și spiritualismul. Între cele două concepții fundamentale s-a insinuat, uneori, o a treia: dualismul.

☞ Problema principiului ☜

“*Primul punct de plecare datorită căruia un lucru ia naștere sau este cunoscut se numește principiu*”, spunea, la vremea sa, marele filozof grec Aristotel, în cartea sa fundamentală, *Metafizica*. (3) Așadar, “principiul” este *acel ceva care întemeiază tot ce există*.

Concepția materialistă afirmă că universul are la bază materia. Pentru concepția materialistă, materia este principiul care întemeiază tot ce există. Omul, la rândul său, este format exclusiv din materie, iar conștiința, spiritul scris adeseori între ghilimele, reprezintă o caracteristică a materiei superior organizată, care și-a găsit expresia cea mai înaltă în creierul omului. Nu există conștiință în afara organismelor vii, după cum nu există o altă lume în afara celei materiale. Pentru concepția materialistă, ideile referitoare la Dumnezeu, îngeri, zei, duhuri decorporate, spirit sau lumea de dincolo sunt simple speculații ale unor indivizi mai mult sau mai puțin frustrați de “sărăcia” fenomenală a lumii în care trăiesc.

De cealaltă parte, *concepția spiritualistă* afirmă că universul este creația Unicului Dumnezeu. Pentru concepția spiritualistă, Dumnezeu este Principiul care întemeiază tot ce există. Concepția spiritualistă mai afirmă că dincolo de aspectul material al cosmosului există o altă lume, lumea spirituală, care are la bază, ca esență ontologică, spiritul. Lumea spirituală este situată “dincolo” de lumea materială, fiind temelia eternă pe care este clădit tot ce se poate percepe prin intermediul simțurilor, dar și a prelungirilor tehnologizate ale acestora (telescoape, radiotelescoape, microscopie etc), care sunt create după chipul și asemănarea omului. De asemenea, concepția spiritualistă acceptă existența spiritelor (duhurilor) umane decorporate și a lumii de dincolo, după cum acceptă existența îngerilor și a zeilor.

În fine, *concepția dualistă*, care s-a inserat destul de timid ca un soi de punte de legătură între materialism și spiritualism, afirmă că în univers există două realități fundamentale: materia și conștiința/spiritul. Spiritul și materia sunt, pentru concepția dualistă, principii fundamentale de valoare ontologică aproximativ egală. Concepția dualistă, care încearcă o reconciliere “în extremis” între materialism și spiritualism, a convenit că spiritul și materia, ca principii de bază, pot fi cercetate separat, prin instrumente metodologice diferite. În timp ce aspectul material al cosmosului poate fi cercetat prin metode științifice considerate “obiective”, spiritul, identificat adesea cu mentalul, poate fi cercetat prin metode considerate “subiective”, precum psihologia, psihanaliza sau parapsihologia.

Materialismul, spiritualismul și dualismul s-au succedat în diferite forme de-a lungul istoriei umanității, fiind adoptate de oameni atât ca *weltanschauung* - ceea ce presupune un anumit fel de ordonare a conținuturilor psihice la nivel individual -, cât și ca *zeitgeist*. Un *weltanschauung* poate deveni *zeitgeist* în cazul în care este adoptat de un număr mare de oameni, devenind dominant de-a lungul unei perioade mai îndelungate de timp.

Cercetarea istoriei reliefează faptul că fiecare epocă a avut propriul său *zeitgeist* - propria sa concepție dominantă despre lume. În cartea *Șocul viitorului*, un best-seller apărut la începutul deceniului al șaptelea al secolului XX, sociologul american Alvin Toffler (1928-2016) considera, mai mult sau mai puțin întemeiat, că istoria civilizației a fost modificată de trei valuri principale. *Primul val* a început în momentul descoperirii și extinderii pe scară largă a agriculturii. *Al doilea val* a început în secolul al XVII-lea când a debutat procesul industrializării. *Al treilea val*, afirmă autorul menționat, a început în a doua jumătate a secolului XX, când, pe fundalul

industrializării, în cele mai dezvoltate țări din occidentul Europei, Japonia și Statele Unite ale Americii, s-a născut o nouă formă de civilizație și cultură: civilizația tehnă.

Sociologul american mai specifică faptul că, în opinia sa, epoca actuală este linia mediană a istoriei umanității, care desparte două perioade istorice distincte, calitativ diferite. Din toate generațiile de oameni ce s-au succedat pe suprafața pământului, este de părere Alvin Toffler, doar “în ultimile 6 generații, oamenii au ajuns să vadă cuvântul tipărit, în ultimile 4 generații au ajuns să măsoare timpul într-un mod adecvat, în ultimile două generații au folosit motorul electric, în timp ce marea majoritate a bunurilor materiale, de la televizor la calculator, a fost produsă spre sfârșitul ultimei generații.” (4)

Fără nici o îndoială, ca *metaforă a realității*, opinia sociologul american merită reținută. Totuși, la fel ca mulți alți analiști actuali, sociologul american Alvin Toffler nu a luat în calcul decât transformările economico-sociale. De aceea, el nu a analizat decât o fațetă a problemei și anume aspectul material; pe cel spiritual l-a considerat ca fiind subordonat.

Firește, aspectul material de care a ținut cont sociologul american are importanța sa și, prin urmare, este valabil în sistemul său de referință, dar pentru a înțelege succesiunea valurilor trebuie luate în calcul și analizate, înainte de toate, concepțiile ce au stat la baza lor. Fiecare “val” a avut propria sa concepție dominantă - propriul său *zeitgeist* -, care a fost îmbrățișată de majoritatea oamenilor, astfel că și în domeniul concepțiilor se poate vorbi despre “valuri”. Totuși, în cazul concepțiilor (*zeitgeist*-urilor), lucrurile sunt ceva mai complexe decât în cazul aspectelor materiale.

De asemenea, este discutabilă și afirmația sociologului american că “valul” ce a început o dată cu descoperirea agriculturii ar fi primul din istoria umanității. După cum se știe, înaintea descoperii agriculturii s-a desfășurat o altă epocă

- un alt “val” - despre care, astăzi, se știe destul de puțin și pe care sociologul american nu l-a inclus în clasificare: *primistoria*.

Primistoria a fost primul val sau prima epocă din istoria umanității, dar pentru a nu strica expresiva împărțire a sociologului american, se poate considera că atât primistoria, cât și epoca ce a urmat descoperirii și folosirii pe scară largă a agriculturii reprezintă primul val.

După cum se știe, *primul val* a generat o concepție specifică despre lume - un *zeitgeist* specific. Acest *zeitgeist* specific a fost formulat în mituri. Mulți sau, mai exact spus, majoritatea analiștilor contemporani consideră că miturile - mitologia sau într-un sens larg, mitosfera -, reprezintă o *protoconcepție*, întrucât a fost insuficient formulată conceptual, dar acest aspect trebuie rediscutat. În contextul acestui demers, se poate porni de la opinia că concepția primului val concretizată în mituri poate intra fără nici o rețineră în categoria *zeitgeist*-urilor, întrucât a fost vorba despre o concepție conceptuală formulată cât se poate de clar și de precis. Doar cei ce au cercetat superficial această concepție a primului val pot emite opinia că a fost doar o “proto” sau o “pseudo” concepție, insuficient formulată conceptual.

De fapt, prin această concepție formulată cât se poate de clar și de precis oamenii care au trăit de-a lungul primului val au încercat să sintetizeze cunoștințele lor despre lume. Artefactele și producțiile materiale - de la modul în care erau înmormântați defuncții până la construirea templelor - reflectă preocuparea oamenilor care au trăit de-a lungul primului val de a formula o concepție coerentă despre lume și despre om. Ele reprezintă, de asemenea, încercarea, temerară după unii contemporani, de a oferi un răspuns la problemele fundamentale ale cunoașterii: ce este lumea (cosmosul) și cum

a luat ființă, dacă a fost creată sau nu, de ce lumea este așa și nu altfel, care a fost trecutul ei, dacă există și alte lumi în afara celei perceptibile prin organele de simț, ce (sau, poate, cine) este omul, de unde vine și încotro se îndreaptă, ce se întâmplă cu el după momentul morții. Cu alte cuvinte, oamenii care au trăit de-a lungul primului val au dorit - spus în limbaj modern - să obțină răspunsuri cu privire la cosmos, istorie și om.

Autorii *zeitgeist*-ului primului val au fost o categorie aparte de persoane pe care le putem desemna prin termenul generic de **inițiați**. Inițiații, așa cum le spune numele, au fost acele persoane care s-au antrenat în mod specific, voluntar, fie individual, fie în cadrul unor temple, pentru a accesa aspectele nevăzute ale cosmosului.

Primii inițiați recunoscuți de istoriografie au fost șamanii, drept pentru care concepția (*zeitgeistul*) elaborată de aceștia poate fi definită drept șamanică. Șamanii au apărut în urma unei importante diviziuni sociale ce s-a produs de-a lungul primului val: diviziunea dintre oamenii obișnuiți și cei care aveau acces la aspectele nevăzute ale cosmosului. Această diviziune socială corespunde diviziunii metafizice dintre sacru și profan, dintre fenomen și numen, dintre material și transcendent. Datorită capacităților spirituale de care dispuneau, șamanii s-au dovedit capabili să transeandă aspectul material al lumii și să se conecteze “dincolo.”

Trebuie precizat în acest context că de-a lungul primului val s-au produs mai multe diviziuni sociale care au dus la importante stratificări sociale și de mentalitate: prima diviziune a muncii a fost, evident, cea dintre bărbat și femeie; a doua diviziune a muncii a fost cea dintre păstori și agricultori (menționată în Vechiul Testament); a treia diviziune a muncii a generat apariția unei noi categorii sociale, meșteșugarii (olarii și, în special, fierarii); a patra diviziune a muncii a generat apariția comercianților; a cincea diviziune a muncii a

generat apariția elitei conducătoare, nobilimea și a celor aleși să-i apere, războinicii; în fine, a șasea diviziune a muncii a generat apariția unei categorii diferite de toate celelalte: categoria celor care se putea conecta la aspectele transcendente, nevăzute, ale cosmosului - inițiații.

Urmașii inițiaților au fost mitografii. Mitografii au continuat, pe un alt plan, activitatea vechilor inițiați. Mitografii au fost *de facto* producătorii miturilor. Miturile au promovat o concepție eminentemente spiritualistă, care s-a axat cu precădere asupra cercetării aspectului nevăzut al cosmosului. În majoritatea miturilor există descrieri ale activității unor ființe de natură spirituală denumite zei și ale existenței unor lumi în care aceste ființe își desfășoară existența (iaduri, ceruri etc). În forma lor primară, miturile au început să fie formulate în mod oral. Înaintea descoperirii scrisului, miturile erau transmise doar pe cale orală. Chiar și după folosirea pe scară largă a scrisului a existat o interdicție în ceea ce privește transmiterea miturilor prin scris. Abia în ultima parte a antichității miturile au început să fie transmise prin intermediul scrisului. Forma în care miturile sunt cunoscute în prezent diferă de cea originală. Miturile care au străbătut timpurile până în ziua de astăzi se constituie a fi sinteze târzii sau reformulări intelectualizate ale unor scriitori consacrați din ultima perioadă a antichității.

Concepția mitică - care este o atitudine formulată conceptual devenită *zeitgeist* al unei epoci - a fost ulterior reflectată în construcția templelor și în apariția ritualului. Deși marea majoritate a comentatorilor moderni susțin contrariul, trebuie specificat faptul, cât se poate de logic, că mai întâi a existat concepția mitică, iar apoi, pe baza ei, au fost construite diferite artefacte: temple, sanctuare, statui, obeliscuri etc.

Avatarurile concepției mitice, primul *zeitgeist* din istorie, pot fi urmărite pe tot cuprinsul pământului locuit în

prima perioadă a primului val, în Egipt, Mesopotamia, Fenicia, Grecia, Persia, India, China, Dacia, Germania, Țările Scandinave, Marea Britanie, Mexic, America de Sud etc.

Tot de-a lungul primului val, Dumnezeu, care este etern și unic, s-a dezvăluit pe Sine, prin revelație, oamenilor, prin intermediul unor Aleși.

Aleșii pot fi denumiți astfel datorită faptului că, potrivit propriilor mărturii, într-un anumit moment al vieții au fost aleși de Dumnezeu pentru a duce la îndeplinire o misiune - în special, de a comunica oamenilor “tainele cerurilor și ale pământului.” Aleșii nu trebuie însă confundați cu inițiații, întrucât nu s-au inițiat în mod voluntar. Aleșii, pur și simplu, au fost aleși de Dumnezeu. În cadrul unor stări speciale denumite revelații (dezvăluiri), Aleșilor li s-au comunicat “tainele cerurilor și ale pământului”, iar acest aspect este definitoriu pentru înțelegerea subiectului.

Rezultatul demersurilor conceptuale specifice Aleșilor l-a constituit apariția *teologiei: theos-logos* (Theos: Dumnezeu; Logos: Cuvântare). Prin teologie, care poate fi considerată un zeitgeist coerent formulat, poate fi desemnată orice cuvântare - discurs - cu privire la activitatea lui Dumnezeu. Teologia nu trebuie însă confundată cu dogmatica sau cu vreo formă particulară de exprimare. Prin intermediul teologiei, ca atitudine formulată conceptual, Aleșii au încercat să răspundă aceluiași întrebări perene: ce este lumea și cum a luat ființă, în ce fel a fost creată de Dumnezeu, de ce lumea este așa și nu altfel, care a fost trecutul ei, ce este omul, de unde vine și încotro se îndreaptă, ce se întâmplă cu el după momentul morții.

Cea mai importantă modificare produsă în cadrul atitudinilor conceptual formulate s-a produs la mijlocul secolului al XVII-lea, când a început *cel de-al doilea val*. Primul act al celui de-al doilea val s-a produs când, în

occidentul Europei, a avut loc apariția primelor mașini cu aburi. Uimitor de repede, de-a lungul a două secole și jumătate, noile descoperiri tehnologice specifice celui de-al doilea val au modificat din temelii fața planetei și concepția a miliarde de oameni.

Bazat pe modelul manufacturii și, ulterior, al fabricii, al doilea val a adus o schimbare radicală în concepțiile oamenilor, impunând o nouă atitudine conceptual formulată, un nou *zeitgeist*: materialismul sau, pentru a folosi expresia lui Alvin Toffler, *realismul industrial*. (5)

Bazele propriu-zise ale realismului industrial au fost puse de câțiva mari gânditori ai Evului Mediu, printre care trebuie amintiți Giordano Bruno, Galileo Galilei, Isaac Newton, Rene Descartes etc, dar concepția propriu-zisă a fost definitivată de-a lungul secolelor al XVIII-lea, al XIX-lea și în prima jumătate a celui de-al XX-lea. De-a lungul a mai bine de trei secole, realismul industrial s-a propagat cu repeziciune, devenind concepția dominantă a epocii moderne. Ca *zeitgeist*, realismul industrial a încercat să răspundă, în felul său, problemelor fundamentale ale cunoașterii: ce este cosmosul și cum a luat ființă, care a fost trecutul oamenilor pe pământ, dacă există și alte lumi în afara celei materiale, ce este omul, ce se întâmplă cu el după momentul morții.

Al treilea val a început în a doua jumătate a secolului al XX-lea, în cele mai dezvoltate țări din occidentul Europei, Japonia și Statele Unite ale Americii. Atitudinea conceptual formulată - *zeitgeist*-ul - specifică celui de-al treilea val poate fi definită prin expresia *realism tehno*. Punctul de pornire al realismului tehno a fost elaborarea de către savantul Albert Einstein a teoriei relativității. Ulterior, realismul tehno s-a bazat pe descoperirile fizicii cuantice.

La fel ca celelalte atitudini conceptuale din trecut, realismul tehno a încercat să găsească răspunsuri la marile

probleme fundamentale ale cunoașterii: ce este lumea (cosmosul) și cum a luat ființă, care a fost trecutul ei, dacă există și alte lumi în afara celei perceptibile prin organele de simț, ce (sau, poate, cine) este omul, de unde vine și încotro se îndreaptă, ce se întâmplă cu el după momentul morții.

Surprinzător, la aceste probleme fundamentale, *zeitgeist-ul* realismului tehnologic a oferit deseori răspunsuri complet diferite de cele ale realismului industrial, punând la îndoială ceea ce concepția celui de-al doilea val considera drept adevăr absolut și cu neputință de tăgăduit.

Relativ recent, în a doua jumătate a secolului XX, chiar la confluența dintre al doilea și al treilea val, a apărut o nouă atitudine conceptuală formulată devenită *zeitgeist*, care a proliferat într-un ritm rapid pe tot mapamondul: *concepția paleoastronautică*. Concepția paleoastronautică afirmă că umanitatea a fost clonată, educată și civilizată de ființe extraterestre venite din stele, îmbarcate pe nave interplanetare - vestitele OZN-uri. Evident, vehiculând asemenea premise, concepția paleoastronautică a repus în discuție tot ce a fost promovat de celelalte concepții.

Totodată, de-a lungul celor trei valuri s-a coagulat o concepție de un ordin mai special. Această concepție poate fi denumită *transcendental-ezoterică* (transcendent: "dincolo" de fizic; ezoteric: ascuns; prin cunoaștere ezoterică este desemnată o cunoaștere ascunsă sau secretă - care nu poate fi transmisă decât inițiaților - cu privire la ceea ce se află dincolo de lumea fizică). Autorii concepției transcendental-ezoterice au fost o categorie specială de persoane care pot fi desemnate prin termenul generic de *contactori* sau, uneori, de *specialiști ai conectării*. Contactorii sunt acele persoane care au reușit, într-un fel sau altul, să acceseze aspectele transcendente, nevăzute ale cosmosului. Ca atitudine conceptuală formulată, concepția transcendental-ezoterică a încercat să ofere, la

rândul ei, răspunsuri la marile probleme ale cunoașterii: ce este lumea și cum a luat ființă, dacă a fost creată de Dumnezeu, de ce lumea este așa și nu altfel, care a fost trecutul ei, dacă există și alte lumi în afara celei materiale, ce (sau cine) este omul, de unde vine și încotro se îndreaptă, ce se întâmplă cu el după momentul morții.

Concepția transcendental-ezoterică s-a propagat neîncetat de-a lungul celor trei valuri până în epoca prezentă, îmbrăcând diferite forme; unele dintre aceste forme și-au păstrat fondul nealterat, iar altele au suferit un proces de virusare; unele au devenit *zeitgeist*-uri, iar altele au fost doar valuri trecătoare.

☞ Hermeneutica ☞

Fiecare dintre atitudinile conceptuale - *zeitgeist*-urile - propagate de-a lungul celor trei mari valuri (realismul industrial, realismul tehnologic, concepția transcendental-ezoterică și paleoastronautica) s-a aplecat asupra marilor probleme ale cunoașterii, în speranța de a elucida misterele cosmosului, ale istoriei și ale omului. Acest demers poartă numele de *hermeneutică*.

Hermeneutica, în sens larg, este arta de a înțelege, de a interpreta și de a explica Existentialul: cosmosul, istoria, omul. Așa cum a fost definită de-a lungul timpului, hermeneutica a devenit sinonimă cu înțelegerea.

Într-un studiu dedicat hermeneuticii, unul dintre cei mai avizați cercetători moderni, Adrian Marino, afirma că înțelegerea ce însoțește procesul hermeneutic reprezintă “un *salt de esență*, o mutație profundă în ființa interioară a omului.” În consecință, înțelegerea hermeneutică nu trebuie confundată cu simpla luare la cunoștință a unor informații. Învățarea pe dinafară a unei lecții dintr-un manual ori a unei

pagini din cartea de telefon nu aduce vreo modificare în ființa omului, ci se reduce la memorarea unor cifre și cuvinte. În schimb, înțelegerea hermeneutică modifică comportamentul omului, ceea ce înseamnă că, în urma saltului de esență specific unui adevărat proces hermenutic ființa omului suferă o transformare. Aceasta demonstrează faptul că “*a înțelege* este sinonim cu *a exista*.” (6)

Existența omului presupune, așadar, înțelegerea, interpretarea și explicarea mediului și a sinelui propriu, precum și adaptarea comportamentului față de mediu și față de sine. Tocmai acest proces a fost definit de celebrul psihanalist german Carl Gustav Jung prin termenul de *weltanschauung*. Așa cum a fost menționat, în sensul său primar, *weltanschauung*-ul definește o ordonare a conținuturilor psihice în vederea formării unei atitudini conceptual formulate. Orice atitudine conceptual formulată presupune, în cele din urmă, procesul hermenutic menționat: înțelegerea Existentului - a cosmosului, a istoriei și a omului.

Tot ce există poate fi supus analizei hermeneutice. La nivel cosmic, fiecare fenomen devine susceptibil de a fi supus înțelegerii hermeneutice. Tot astfel, trăirile oamenilor, viața și moartea, evenimentele vieții cotidiene, nefericirea ori fericirea, sănătatea ori boala, evenimentele istorice cu impact asupra a mari mase de oameni sunt susceptibile de a constitui subiecte ale analizei hermeneutice. Oamenii adoptă acea atitudine conceptual formulată pe care o consideră veridică și care îi reprezintă cel mai bine. Adoptarea unei atitudini conceptual formulate înseamnă atât adoptarea unui model hermeneutic, cât și a unui tip de comportament. Chiar dacă, la prima vedere, lumii îi este indiferent ce credem noi despre ea (după cum afirma Carl Gustav Jung), în cele din urmă modelul conceptual al fiecărui om se repercutează asupra lumii. În funcție de comportamentul fiecărui om, mediul natural,

mediul social și istoric își schimbă aspectul. Datorită acțiunii oamenilor, mediul se modifică printr-un proces de *feedback*, care comportă nenumărate elemente, într-o rețea de interconectare foarte profundă. Fiecare element este atât cauză, cât și efect. Mediul - istoric, social, cultural - se modifică, întrucât interiorul oamenilor se reflectă în exterior. La rândul său, mediul influențează atitudinile conceptuale pe care oamenii le adoptă, într-un proces dialectic neîntrerupt.

În epoca modernă, problemele cunoașterii au rămas aceleași. Precum odinioară, în timpurile străvechi, oamenii din epoca modernă se întrebă (sau ar trebuie să se întrebe) ce este lumea (cosmosul) și cum a luat ființă, dacă a fost creată de Dumnezeu, care a fost trecutul ei, dacă există și alte lumi în afara celei perceptibile prin organele de simț, ce (sau, poate, cine) este omul, de unde vine și încotro se îndreaptă, ce se întâmplă cu el după momentul morții.

La aceste întrebări perene, atitudinile conceptual formulate ce pot fi adoptate de oamenii epocii moderne au rămas aceleași: realismul industrial, realismul tehnologic, concepția paleoastronautică; concepția transcendentalezoterică. Alegerea pe care o fac oamenii din epoca actuală este cu bătaie lungă, căci, în fond, tipul de atitudine conceptual formulată - *zeitgeist-ul* - ce va fi adoptat va genera comportamentul oamenilor față de ei înșiși și față de mediu. Va genera, în acest context, înțelegerea trecutului, a prezentului și, implicit, a viitorului. Tipul de atitudine conceptuală ce va adoptat de oameni va genera, în cele din urmă, noua față a lumii.

Istoria viitoare se va scrie în funcție de atitudinea conceptuală pe care, duși de valurile schimbării, conștient ori inconștient, o vor îmbrățișa oamenii generației prezente. Întotdeauna, *viitorul începe azi, în prezentul continuu* în care, cu toții, ne desfășurăm existența.

REALISMUL INDUSTRIAL

❧ Revoluția industrială ❧

Concepția materialistă a apărut destul de târziu în istoria gândirii omenești. Lăsând la o parte concepțiile considerate materialiste ale antichității, precum cele lăsate moștenire de filozofii greci Democrit, Epicur sau Leucip, al căror materialism este discutabil și, care, oricum, are alte conotații decât concepțiile moderne, materialismul, așa cum este înțeles astăzi, a apărut în occidentul Europei, o dată cu revoluția industrială, care a constituit momentul de debut al celui de-al doilea val (termenul de *revoluție industrială* a fost inventat de Fr. Engels, filozoful materialist, dar a intrat în conștiința Occidentului prin opera istoricului Arnold Joseph Toynbee; inițial, termenul a desemnat creșterea spectaculoasă a productivității în manufacturi).

Primul act al celui de-al doilea val s-a produs când, spre sfârșitul secolului al XVIII-lea, a avut loc apariția primelor mașini cu aburi. Momentul “oficial” al debutului celui de-al doilea val poate fi considerat anul 1782, când inventatorul englez James Watt (1736-1819) a realizat prima mașină cu abur cu dublu efect (prin care se obținea o mișcare de rotire continuă a arborelui).

Revoluția industrială și, implicit, cel de-al doilea val este legată de formularea unei concepții: concepția materialistă sau

după cum o denumea sociologul american Alvin Toffler, *realism industrial*; autorul menționat desemna prin această expresie “ansamblul de idei și de presupuneri cu care copiii industrialismului au învățat să înțeleagă lumea.” (5)

În cele din urmă, concepția materialistă, realismul industrial, a generat nu doar un nou model hermeneutic, pe baza căruia oamenii au început să înțeleagă cosmosul și istoria, ci și un nou model comportamental. Noul model comportamental poate fi desemnat prin termenul de *pragmatism industrial*.

Deși concepția materialistă, realismul industrial, a avut o apariție explozivă la sfârșitul secolului al XVIII-lea, bazele propriu-zise au fost puse în epoca Renașterii, când studiul naturii a cunoscut un imbold fără precedent, iar ideile speculativ-deductive generate de filozofia aristoteliciană și de promotorii concepției spiritualiste creștine au început să fie abandonate.

După cum se știe, concepția dogmatică creștină perpetuată de la sfârșitul antichității și până la finele Evului Mediu a avut la bază opera Părinților Bisericii creștine care comentau Sfânta Scriptură și mărturiseau fără tăgadă că lumea (inclusiv omul) este creația lui Dumnezeu; de asemenea, era bazată pe filozofia lui Aristotel și pe sistemul cosmologic geocentrist al lui Claudius Ptolemeu (care afirma că pământul este în centrul universului), fiind orientată exclusiv asupra cunoașterii “esențelor ultime” ale cosmosului. Concepția perpetuată de la sfârșitul antichității și până la finele Evului Mediu a avut drept nucleu central desăvârșirea spirituală a oamenilor și mai puțin cunoașterea aspectelor materiale ale cosmosului.

Concepția ce și-a avut originea în opera Părinților Bisericii, în filozofia lui Aristotel și în sistemul geocentrist al lui Claudius Ptolemeu (decedat în 165 după Iisus Hristos), era

structurată în funcție de deosebirea ontologică dintre lumea cerească, divină și lumea materială, sublunară, dintre esențele divine și fenomenele materiale (dintre numen și fenomen).

Potrivit concepției aristoteliciene, adoptate de toți marii filozofi ai antichității și ai Evului Mediu, fenomenele lumii materiale sunt degradări accidentale ale esențelor divine, care se află în cer. Altcumva spus: sunt simple aparențe. Spre deosebire de cea a fenomenelor, lumea esențelor este perfectă, fiind alcătuită dintr-o substanță desăvârșită. În schimb, lumea fenomenelor este imperfectă, fiind alcătuită dintr-o substanță diferită de cea aflată în lumea esențelor.

Filozofii antichității și ai Evului Mediu considerau că lumea esențelor poate fi cercetată prin intermediul mecanicii cerești, iar lumea materială a fenomenelor poate fi cercetată prin intermediul mecanicii terestre, sublunare. Mecanica cerească nu are aceleași legi ca mecanica terestră. Ei mai considerau că toate corpurile cosmice sunt mișcate de spirite (denumite și prin expresia “genii planetare”), care dau legile mecanicii cerurilor. Mișcarea din lumea sublunară - din lumea terestră - are la bază mișcarea din lumea cerească. Prin urmare, lumea sublunară, a fenomenelor terestre, nu poate deveni obiect de cercetare. Adevărata cunoaștere consta așadar în descoperirea esențelor eterne și imuabile ale lumii și în înțelegerea ordinii spirituale a cosmosului - creație și operă a lui Dumnezeu. Implicit, acești gânditori afirmă că Dumnezeu este cauza și originea cosmosului. Dumnezeu este Principiul care întemeiază tot ce există.

Din perioada de debut a creștinismului și până la sfârșitul Evului Mediu, de cunoașterea esențelor imuabile și eterne ale lumii s-au ocupat “artele liberale.” În categoria artelor liberale - practicate doar de către “oamenii liberi”, aceasta fiind semnificația originară a cuvântului liberal -, intrau filozofia și știința. În afara artelor liberale, mai existau

artele mecanice, care erau practicate de către artizani și meșteșugari. Artele mecanice erau considerate inferioare celor liberale.

Primul gânditor care a pus la îndoială o astfel de împărțire a artelor și, implicit, a întregului sistem aristoteliciano-ptolemeic, a fost filozoful englez Francis Bacon (1561-1626), care, în cartea “Noua Atlantida”, a militat pentru reabilitarea artelor mecanice, specifice artizanilor. Francis Bacon a militat pentru ruperea de trecut, de filozofia anticilor, pe care a considerat-o un mijloc de îngrădire în cucerirea lumii materiale. În sprijinul afirmațiilor sale, dar și pentru a-și exemplifica opiniile, Francis Bacon s-a servit de mitul grecesc al lui Prometeu. În interpretarea lui Francis Bacon, Prometeu nu a furat focul de la zei, ci l-a descoperit singur, învățându-i apoi pe oameni să-l producă pe cale naturală. Din foc - afirma acesta - se trag iscusința oamenilor și artele mecanice - într-un cuvânt tehnica. Prin artele mecanice, scria Francis Bacon în Noua Atlantida, “omul poate dobândi puterea de a stăpâni natura.” (7)

Opinia lui Francis Bacon a fost împărtășită de mai mulți savanți ai Evului Mediu și ai Renașterii, printre care Giordano Bruno, Johannes Kepler, Galileo Galilei, Isaac Newton, Rene Descartes. Toți acești savanți s-au opus, într-un fel sau în altul, concepției creștino-aristoteliciană ce se propagase până în acel moment. Și nu numai că s-au opus, dar au respins chiar *principiul autorității* ei.

De fapt, savanții Evului Mediu și ai Renașterii au dorit înlocuirea vechiului criteriu de validare a adevărului - care se baza fie pe *principiul autorității* scrierilor Părinților Bisericii, fie pe *principiul autorității* lui Aristotel - cu un criteriu nou, care să se bazeze pe *principiul faptelor cercetate direct*, prin intermediul tehnicii epocii. Ei au dorit înlocuirea *artei citării* cu *arta cercetării directe a naturii*.

Cercetarea directă a naturii a început cu aproape două secole înainte de epoca lui Francis Bacon, prin activitatea astronomului Nicolaus Copernicus (numele latinizat al polonezului Kopernik Nikolaj - 1473-1543). Principala descoperire a astronomului polonez a fost că Pământul nu se află în centrul universului, așa cum afirmase Claudius Ptolemeu cu aproape 12 secole în urmă.

Potrivit sistemului geocentric al lui Claudiu Ptolemeu, Pământul se află în centrul universului, apoi urmează celelalte planete (Luna, Mercur, Venus, Soarele, Marte, Jupiter, Saturn), iar dincolo de ele se află Sfera Stelelor Fixe. Nicolaus Copernicus a afirmat contrariul: Pământul este o simplă planetă, care se rotește în jurul Soarelui. Mai mult decât atât: nu Pământul, ci Soarele se află în centrul universului, în jurul său rotindu-se, pe diferite orbite, planetele Mercur, Venus, Pământul cu Luna, Marte, Jupiter și Saturn. Dincolo de ele se află Sfera Stelelor Fixe. Această nouă concepție promovată de Nicolaus Copernicus a fost denumită heliocentrică.

În elaborarea concepției sale, Nicolaus Copernicus s-a bazat pe două principii: al simplității și al relativității percepției mișcării în spațiu. Potrivit principiului simplității, natura își atinge scopurile prin mijloace directe, simple și eficiente; natura nu produce nimic inutil, știe cum să producă mai multe efecte printr-o singură cauză. Universul nu se poate învârti în jurul pământului, afirma Copernicus, datorită faptului că o masă mare nu se poate învârti în jurul uneia mai mici. Al doilea principiu luat în calcul de Copernicus este cel al relativității percepției mișcării în spațiu. Simțurile pot greși, spunea el în *De revolutionibus Orbium Coelestium*. Când navigăm, avem impresia că malurile se îndepărtează, în timp ce noi suntem cei care ne mișcăm. Același lucru se produce cu observarea corpurilor cerești de pe firmament. (7)

Cercetările lui Copernicus au fost duse mai departe, aproape o jumătate de secol mai târziu, de alți doi mari savanți ai Evului Mediu: Giordano Bruno și Johannes Kepler.

Giordano Bruno (1548-1600), a perfecționat concepția coperniciană, punând un accent deosebit pe “pluralitatea lumilor.” Raționamentul lui Giordano Bruno a fost următorul: datorită faptului că Dumnezeu este infinit, și universul trebuie să fie infinit. Natura este “Deus in rebus” (Dumnezeu în lucruri) - spunea Giordano Bruno. În univers există nenumărate lumi, Pământul fiind doar una dintre ele. Pentru ideile sale, Giordano Bruno a fost ars pe rug de Inchiziție, în anul 1600.

La rândul său, Johannes Kepler (1571-1630) a perfecționat sistemul copernician, descoperind legile mișcărilor planetelor. Johannes Kepler a remarcat că orbitele planetelor nu sunt cercuri perfecte, așa cum se crezuse până atunci, ci elipse. De asemenea, Kepler a descoperit și elaborat legea ariilor, care exprimă viteza unei planete de-a lungul orbitei (raza vectoare de la Soare la o planetă acoperă arii egale în perioade de timp egale) și legea proporțiilor (pătratele perioadelor de revoluție ale planetelor sunt proporționale cu cuburile distanțelor medii de la Soare).

Cristalizarea concepției prefigurată de cercetările lui Nicolaus Copernicus, ale lui Johannes Kepler și ale lui Giordano Bruno s-a produs însă o dată cu opera lui Galileo Galilei (1564-1642), care a devenit modelul și întruchiparea unui nou tip de savant. Galileo Galilei a fost un om al experimentelor, al laboratorului, al folosirii pe scară largă a noilor invenții tehnice și al calculelor matematice. Galilei și-a construit singur o lunetă, cu care a mărit universul observabil de aproape treizeci de ori. Prin propria sa lunetă, Galileo Galilei a descoperit relieful lunar, petele solare, sateliții lui Jupiter etc. (8)

Cercetările experimentale ale lui Galileo Galilei au răsturnat total vechea concepție aristoteliciană a ierarhizării calitative a cosmosului, care postula diferența ontologică dintre lumea esențelor, imuabilă și eternă, și lumea fenomenelor, imperfectă și trecătoare. Punctual, descoperirea existenței reliefului lunar și a petelor solare de către Galileo Galilei au demonstrat faptul că pe Soare sau pe Lună, care până atunci întruchipau perfecțiunea lumii cerești, divină și incoruptibilă, se produc fenomene similare celor de pe pământ. Toate planetele din cosmos - a conchis Galilei și cu el o întreagă epocă - sunt formate din aceeași substanță și funcționează pe baza acelorași legi. Mișcarea este aceeași în tot universul, astfel încât nu se mai poate vorbi despre două tipuri de mecanică, una a cerului și alta sublunară, ci despre un singur tip de mecanică, universal valabil. (7)

Tot în perioada de început a celui de-al doilea val a apărut impresionanta operă a filozofului Rene Descartes (1596-1650), care a fost întemeietorul raționalismului modern și al metodologiei științifice.

Născut în anul 1596 în La Haye, dintr-o familie de nobili (Des Quartes), Rene Descartes a fost crescut de iezuiți. La tinerețe a practicat meșteșugul armelor, apoi a călătorit prin toată Europa, stabilindu-se succesiv în Franța, Olanda și Suedia. A fost atras de filozofie și de matematică. Printre cărțile scrise de Rene Descartes se numără celebrul "*Discurs asupra metodei*". Fondul concepției lui Descartes a fost însă credința în Dumnezeu și în bunătatea Sa, iar punctul de pornire a fost rezumat într-o celebră îndoială metafizică: "mă îndoiesc de orice." Există totuși ceva de care nu mă pot îndoii, spunea Descartes: "nu mă pot îndoii că mă îndoiesc. Or, dacă mă îndoiesc, înseamnă că gândesc, iar dacă gândesc înseamnă că exist (*dubito, ergo cogito; cogito ergo sum*: mă îndoiesc deci cuget; cuget deci exist).

Pornind de la această celebră îndoială metafizică, Rene Descartes a încercat să demonstreze cele trei mari idei fundamentale pe care este întemeiată concepția sa: eu (subiectul cunoscător) exist, Dumnezeu există, universul există. Universul, pentru Rene Descartes, este format din materie-substanță (considerată substanță întinsă) și din suflete (considerate substanță neîntinsă). Sufletele sunt asemenea lui Dumnezeu. Deși sunt unite cu trupurile, sufletele sunt nemuritoare. Toate sufletele, mai spunea Descartes, au libertatea de a face binele sau răul. (9)

Rene Descartes afirma că, de-a lungul vieții, oamenii au trei tipuri de idei; primul tip este format din ideile formate prin intermediul imaginației; al doilea tip este format din ideile ce vin din mediul exterior, prin organele de simț; al treilea tip este format din ideile înnăscute, care aparțin sufletului. Printre acestea din urmă se numără ideile de timp, de spațiu, de cauzalitate, de libertate. Oamenii nu pot concepe obiecte care să nu fie în timp sau în spațiu, nici obiecte care să nu aibă o cauză. De asemenea, oamenii nu se pot concepe pe ei înșiși altfel decât liberi (această concepția va fi dezvoltată ulterior de filozoful german Immanuel Kant).

Totuși, nu fundamentul metafizic, ci metoda elaborată de Descartes a avut o influență decisivă asupra savanților din secolele următoare. În termeni nefilozofici, metoda de lucru a lui Descartes poate fi formulată într-o singură frază: să consideri drept adevărat doar ceea ce este evident. Așadar, pentru Descartes, piatra unghiulară a cunoașterii este evidența. Totuși, evidența nu poate fi obținută doar în urma cultivării inteligenței (așa cum cred cei mai mulți oameni în ziua de astăzi !), pentru că o astfel de evidență poate fi înșelătoare - poate fi un miraj (o iluzie: ceea ce astăzi se înțelege prin termenul "matrix"). Evidența, afirma franc Rene Descartes, nu este o problemă de judecată sau de inteligență,

ci de *voință liberă a spiritului*. Acceptarea evidenței nu se poate face decât într-o stare sufletească aparte, în care omul simte că nici o forță exterioară nu-l poate constrânge să gândească într-un fel sau în altul.

În opinia lui Rene Descartes, forțele exterioare ce pot constrânge un om sunt: prejudecățile, dorințele de putere, puseurile de autoritate, interese personale sau de grup (la acestea, pot fi adăugate și pulsionile sexuale, generate de libido). Sufletul omului, mai afirma Rene Descartes, este singurul care poate accepta sau nu evidența, dar acceptarea nu se poate face decât prin exercitarea liberului arbitru. În cele din urmă, acceptarea evidenței, care corespunde cunoașterii adevărului, este direct proporțională cu moralitatea omului. *Dacă omul nu este cinstit, onest și liber, nu poate cunoaște adevărul* - acesta este mesajul lăsat posterității de Rene Descartes. (8)

Totuși, cel puțin *o parte* a posterității nu a înțeles sau nu a vrut să înțeleagă întregul mesaj al lui Descartes și a preluat din concepția sa doar ceea ce i-a convenit, însușindu-și doar acele precepte care i-a servit interesele. Dacă, la baza concepției sale, Rene Descartes a situat credința în Dumnezeu, unii dintre urmașii săi au considerat că ateismul este suficient. Dacă, în ceea ce privește concepția filozofică propriu-zisă, în cazul lui Rene Descartes se poate vorbi despre un dualism clasic între spirit și materie, unii dintre urmași au tranșat subiectul în favoarea materiei (“substanța întinsă” la Descartes), astfel că au început să se îndoiască din ce în ce mai mult de existența lui Dumnezeu ori a spiritului (“substanța neîntinsă”) și s-au axat în exclusivitate asupra cunoașterii lumii materiale, pe care au început să o considere drept unica posibilă.

Adoptând materialismul și ateismul, această *parte* a posterității s-a despărțit foarte rapid și de ansamblul

conceptual al marilor pionieri ai Evului Mediu și ai Renașterii, precum Nicolaus Copernicus, Jonahhan Keppler, Galileo Galilei, care au promovat cercetarea experimentală și rațională a universului în scopul exclusiv al înțelegerii creației lui Dumnezeu.

În acest context, trebuie remarcat și faptul că marii gânditori ai Evului Mediu și ai Renașterii nu au nimic de-a face cu modul în care, după moartea lor, le-au fost folosite concepțiile, după cum nu au nimic în comun nici cu concepția materialistă, deși în ziua de astăzi se consideră în mod eronat că ei ar fi adevărații promotori ai acesteia. Concepția lor a fost în mod clar spiritualistă, întrucât s-a bazat pe credința în Dumnezeu. Așadar, principiul, pentru toți marii savanți ai Evului Mediu și ai Renașterii, a fost Dumnezeu. Nici unul dintre ei nu s-a îndoit de existența lui Dumnezeu sau de existența unei lumi cerești. Ei au descoperit doar faptul că lumea cerească-divină nu se află acolo unde se credea până în acel moment: pe Lună, pe Soare sau în stele. În consecință, materialiștii și ateii comit o infrațione atunci când se consideră urmași ai acestor cercetători.

Mai mult decât atât: celebrul aforism al lui Rene Descartes, *cogito ergo sum* (*cuget, deci exist*) a servit, la nici o sută cincizeci de ani după moartea sa, drept suport conceptual pentru separarea omului de natură, dar și de Dumnezeu. La baza acestei separări a stat identificarea eronată a ființei cu rațiunea - cu mentalul.

❧ Marea-fulger ❧

Acea parte a posterității care a preluat din moștenirea lui Rene Descartes și a celorlalți savanți ai Evului Mediu doar acele precepte și idei ce i-a servit interesele, a fost formată, inițial, la cumpăna dintre secolele al XVII-lea și al XVIII-lea,

dintr-o *elită* care a fost promotoarea revoluției industriale. Acestei elite, care poate fi definită drept industrială, i se poate atribui trecerea de la primul la cel de-al doilea val și coagularea ulterioară a concepției materialiste - realismul industrial.

Pentru majoritatea analiștilor moderni, cauzele revoluției industriale și apariția concepției materialiste, realismul industrial, rămâne un mare mister. “Orice căutare a cauzei revoluției industriale este sortită eșecului - scria în mod lucid sociologul Alvin Toffler - căci nu există o cauză unică ori principală. Tehnica singură nu este forța motrice a istoriei. Și nici lupta de clasă. Economia singură nu poate explica revoluția industrială și nici vreun alt eveniment istoric. Nu există o variabilă independentă de care să depindă toate celelalte variabile. Nu există decât variabile interconectate, de o complexitate fără margini.” (4)

Și, într-adevăr, chiar dacă operațiunea de a descoperi cauzele revoluției industriale și, în acest context, motivațiile coagulării concepției materialiste (realismul industrial) poate implica denaturarea adevărului, același autor constata faptul că atât revoluția industrială, cât și concepția aferentă au apărut în primul rând datorită unor necesități de ordin economic. “La mijlocul secolului al XVII-lea, datorită creșterii demografice, s-a produs o migrație fără precedent a oamenilor spre nou constituitele orașe. Epuizarea pădurilor a dus la folosirea pe scară largă a cărbunilor. Epuizarea cărbunilor din minele de suprafață a împins galeriile de mină tot mai adânc, până când vechile pompe acționate de cai n-au mai putut extrage apa din ele. Pentru a rezolva problema, au fost perfecționate primele mașini cu abur. O dată cu această invenție s-a realizat saltul important de la munca manuală la munca mecanizată.” (5)

De-a lungul celor peste trei sute de ani ce s-au scurs de la folosirea pe scară largă a acestei invenții, fața pământului și

viața oamenilor s-au transformat radical. Folosirea primelor mașini cu abur a facilitat apariția manufacturilor și dezvoltarea progresivă a industriei, a căilor ferate (prima locomotivă cu abur a circulat la mijlocul celui de-al doilea deceniu al secolului al XVIII-lea, pe linia Stockton-Darlington, fiind realizată de inventatorul englez George Stevenson) și a extracției cărbunelui. Folosirea mașinilor cu abur și apariția manufacturilor a facilitat, de asemenea, constituirea primelor orașe preponderent industriale, care s-au dezvoltat extrem de rapid datorită concentrării unor mase din ce în ce mai mari de oameni.

Așadar, concepția materialistă, realismul industrial, a apărut datorită unor necesități care nu au nimic de-a face cu aspectele sufletești și spirituale. La baza apariției și coagulării realismului industrial ca *weltanschauung* (ordonare a conținuturilor psihice), cât și ca *zeitgeist* (ca atitudine conceptuală a unei epoci) se află doar nevoia unei elite de a promova revoluția industrială. Revoluția industrială a avut nevoie de impunerea, în conștiința oamenilor, a unei concepții (atitudini formulate conceptual) materialiste, ateiste, antimetafizice și antispiritualiste; așadar, formularea concepției materialiste nu a avut ca resort interior nevoia cunoașterii cosmosului, istoriei și omului, după cum nu a avut ca resort interior o necesitate “legică” de ordin mental, psihic sau sufletesc. Nici măcar nu a fost o necesitate economică.

Prin adoptarea realismului industrial atât ca *weltanschauung*, cât și ca *zeitgeist*, generațiile de oameni care au trăit de-a lungul celui de-al doilea val au fost educate, așa cum afirmă Alvin Toffler, “să devină o forță de muncă docilă, înregimentată, maleabilă, așa cum o cerea tehnologia industrializată.” (5)

De altfel, structura comportamentală și mentală a oamenilor formați și educați în spiritul concepției realismului

industrial a avut la bază, încă de la începutul revoluției industriale, trei piloni principali: punctualitatea, supunerea și munca mecanică, repetitivă. În era industrializării, întreaga ierarhie industrială, de la director la muncitorul de rând, este obligată să se prezinte la locul de muncă la ore fixe (punctualitatea), să primească și să execute întocmai sarcinile de serviciu (supunerea), chiar dacă acestea constituie activități repetitive, mecanice, precum cele de la marile linii de asamblare și de montaj.

Fără impunerea concepției realismului industrial și a modelului fabricii, industrializarea ar fi fost sortită eșecului încă de la început. De altfel, chiar de la începutul celui de-al doilea val, industrializarea a fost întâmpinată cu adversitate nu numai de vechea aristocrație conservatoare, ci și de oamenii simpli - de țărani deveniți muncitori. Este tipic cazul revoltelor “distrugătorilor de mașini” din Anglia, conduse de Ned Ludd, care aveau ca obiectiv principal împiedicarea răspândirii industrializării.

Pentru ca muncitorii să respecte principalele deziderate ale industrializării, elita a modificat concepția străveche cu privire la cosmos, om și istorie. Concepția creștină cu privire la Principiul Suprem, Dumnezeu, a fost pusă în umbră, fiind înlocuită treptat, de-a lungul celor mai bine de trei secole ale celui de-al doilea val, cu concepția realismului industrial ce postulează preeminența principiului materie. De asemenea, concepția realismului industrial a înlocuit concepțiile străvechi despre spațiu și la timp.

Astfel, în era industrializării, vechile concepții despre timpul sacru, circular și reactualizabil (liturgic), specific civilizațiilor din primul val, au fost înlocuite cu concepțiile timpului liniar, cronometrat cu invenția specifică celui de-al doilea val: ceasornicul (în anul 1510 a apărut primul ceas, denumit “Oul de la Nurnberg”, iar după anul 1600 au început

să fie construite, în Anglia, tot felul de ceasornice mecanice). De asemenea, realismul industrial a modificat concepția despre spațiu, care nu mai putea fi considerat sacru, precum în concepțiile primului val. Dacă în civilizațiile primului val, perpetuate cu puține modificări până la finele Evului mediu, viața oamenilor se învârtea în jurul spațiului considerat sacru al Bisericii, în societățile specifice celui de-al doilea val, spațiul a devenit excesiv de funcțional și de specializat. În al doilea val, viața oamenilor a început să se învârtă în jurul Fabricii. Orașele, drumurile, podurile, căile ferate au început să fie construite punând de la dispunerea unor manufacturi sau a unor fabrici, la fel cum odinioară erau construite pornind de la nucleul central, Biserica. Coordonarea spațiilor specializate a devenit “necesară pentru ca oamenii potriviți să ajungă la locurile potrivite în momentele potrivite”, ceea ce constituie corespondentul spațial al sincronizării temporale. (5)

Astfel, noua imagine a spațiului trebuia să corespundă cu noua imagine a timpului: liniarizarea timpului trebuia să aibă un corespondent spațial. Cu alte cuvinte, s-au creat noi coordonate spațio-temporale, după care “omul de tip nou” să poată funcționa ca un mecanism bine uns - ca o mașină - sau, mai degrabă, ca un ceasornic, condiție fără de care ordinea atotstăpânitoare a industrializării n-ar fi putut funcționa. În consecință, de-a lungul celui de-al doilea val, s-a ajuns la preeminența mașinii în fața ființei umane, iar ceea ce ține de omenesc sau de substraturile metafizice ale existenței a fost trecut treptat pe plan secund, pentru ca în cele din urmă să fie eliminate.

Un alt efect important al impunerii concepției realismului industrial a constat în identificarea “ființei” omului cu rațiunea - cu mentalul. Anterior, pentru concepția primului val, ființa omului era identificată cu sufletul, cu spiritul sau cu duhul. Din momentul în care mentalul a fost

identificat cu ființa omului, sufletul (spiritul, duhul) a fost uitat, iar în scurt timp, oamenii au început să se îndoiască chiar și de existența sa, tot astfel cum au început să se îndoiască de existența lui Dumnezeu.

Se știe că mintea (mentalul) are drept caracteristici principale divizarea, disocierea, compararea, clasificarea formală și abstractizarea. Abstractizarea, caracteristica definitorie a mentalului, duce la selectarea, în vederea cunoașterii, numai a determinațiilor, calităților și proprietăților considerate definitorii ale cosmosului, istoriei și omului, care par (sau poate uneori sunt) esențiale. Pe baza acestor caracteristici considerate drept esențiale, încă din perioada de debut a celui de-al doilea val, concepția realismului industrial a stabilit criterii și metode de selectare, constituind “hărți ale cunoașterii.” (9)

Hărțile cunoașterii specifice celui de-al doilea val sunt formate din concepte reprezentate prin simboluri secvențiale, adaptate modului de a gândi liniar și limbajului omenesc. Pe baza acestor hărți, cosmosul, istoria și omul, fiecare separat și toate la un loc, au început să fie concepute de realismul industrial ca un uriaș *mecanism* (o mașină) format dintr-o mulțime de obiecte și de fenomene separate, care conlucrează și interacționează precum un ceasornic - noua invenție a celui de-al doilea val.

Treptat, hărțile cunoașterii specifice realismului industrial au impus un nou tip de hermeneutică, pe baza căreia cosmosul, istoria și omul au devenit, în sfârșit, “citibile” și interpretabile până în cele mai mici amănunte, iar vechile concepții, de orientare spiritualistă, cu privire la suflet sau spirit, la lumea de dincolo sau chiar la Dumnezeu au început să fie eliminate. În hărțile cunoașterii promovate de realismul industrial nu mai este loc pentru “himere”, iar concluzia este simplă: nu există decât ceea ce cade sub incidența simțurilor.

Spre deosebire de concepțiile primului val, care considerau că universul este o unitate, fiind creația lui Dumnezeu (vechii greci desemnau unitatea universului prin termenul *Holos*), concepția celui de-al doilea val a convenit că unitatea universului nu este decât o metaforă gratuită a unor visători incurabili. Ceea ce contează nu este unitatea universului, ci diviziunile sale, concepute ca părți de sine stătătoare. Aceasta înseamnă că universul este o *realitate asamblată*, compusă din elemente separate, adunate întâmplător, ca un imens joc de puzzle. (9)

În acest joc de puzzle imens, creionat de promotorii realismului industrial, mai trebuia adusă o ultimă piesă, căci o atitudine conceptual formulată despre lume nu poate coordona activitatea omenească decât dacă reușește să explice *de ce și cum* se produc fenomenele.

Iar ultima piesă în jocul de puzzle a fost descoperită de promotorii realismului industrial în valoroasa operă a savantului englez Isaac Newton. Numele ei este *legea atracției universale*.

❧ Marea sinteză mecanicistă ❧

Savantul englez (fizician, matematician, teolog, mistic, alchimist, astronom etc) Isaac Newton (1643-1727) a stabilit că “forța care acționează căderea corpurilor pe pământ și forța care obligă Luna să se rotească în jurul Pământului, fără să cadă și fără să se depărteze de el, constituie una și aceeași forță a gravitației. Universul este așadar un imens mecanism care funcționează în ansamblu și în părțile lui pe baza legii atracției universale.” (10)

Prin susținerea faptului că legea atracției universale acționează atât pe pământ, cât și în cadrul mișcărilor corpurilor cerești, Isaac Newton a cuprins întregul univers

într-o singură lege, formulată matematic. Prin elaborarea legii atracției universale, eterna întrebare *de ce* a primit răspunsul cuvenit; legea atracției universale este capabilă să explice totul - de la ființa omenească la cosmosul în ansamblul său.

Explicația oferită de Isaac Newton a fost simplă și eficientă: cauza mișcării este generată de forțele exercitate asupra corpurilor pentru a produce mișcarea, iar exemplul cel mai elocvent este cel al bilelor de biliard, care-și modifică neîncetat poziția datorită unor forțe exterioare. Mișcarea și interacțiunea bilelor se datorează unor forțe exterioare, măsurabile și identificabile.

Reluând mai vechea concepție atomistă promovată de filozofii antichității grecești, Isaac Newton a ajuns la concluzia că universul este format din materie, mai precis din atomi, particule infinitezimale, indestructibile care se mișcă după legi imuabile. Materia este, în esență, pasivă: nu se schimbă, fiind aflată în mișcare liniară în spațiu și timp. Spațiul este absolut. Timpul, la rândul său, este absolut, fără nici o legătură cu lumea materială. Timpul curge uniform dinspre trecut spre viitor, fără nici o perturbare din partea vreunui factor exterior.

La fel ca în cazul lui Rene Descartes, a avut mai puțină importanță pentru promotorii realismului industrial că Isaac Newton și-a conceput teoria pornind de la ideea primului impuls divin și a necesității intervenției continue a lui Dumnezeu, pentru menținerea și restabilirea ordinii mecanice a cosmosului. Important, pentru promotorii realismului industrial, a fost primatul legii asupra cauzei. Ei nu au dorit să înțeleagă ceea ce se află *dincolo* de fenomene - care este cauza fenomenelor -, ci să înțeleagă fenomenele materiale prin ele însele. De aceea, promotorii realismului industrial au redefinit raporturile dintre fenomene prin legi, nu prin cauze. În consecință, promotorii realismului industrial au conchis că nu

are importanță *din ce cauză* se produce un fenomen, ci *cum se comportă*. Ei au stabilit că între cauză și efect nu există o diferență ontologică; uneori legea exprimă cauza, alteori chiar se confundă cu ea. (10)

Formularea acestor premise conceptuale a reprezentat o extrem de importantă schimbare de perspectivă față de concepția spiritualistă. Din acest motiv, concepția realismului industrial, care este în uz și în ziua de azi, nu poate fi de acord cu ideea că în cosmos există o ierarhizare ontologică a formelor de existență - de exemplu: Dumnezeu, Sfera esențelor, Sfera Stelelor Fixe, lumea sublunară a fenomenelor -, precum considerau științele liberale ale antichității și ale Evului Mediu. Această schimbare de perspectivă a constituit, de altfel, momentul crucial al abandonării vechilor concepții spiritualiste. Într-o astfel de construcție conceptuală, nu mai este loc pentru Dumnezeu, pentru lumea de dincolo, pentru spirite, pentru îngeri, pentru o lume a esențelor sau a ideilor, pentru aspectele metafizice ale lumii, iar dintr-o astfel de perspectivă cosmosul nu mai poate fi înțeles decât pe orizontală, în limitele lumii fenomenale; fenomenele, care au aceeași valoare ontologică peste tot în univers, pot fi explicate doar la nivel de necesitate, prin legi.

În scurt timp, modelul mecanicist specific realismului industrial a fost aplicat atât la nivelul organismului uman, cât și la nivelul societății - la nivelul istoriei. Descoperirea epocală a sistemului circulației sângelui de către biologul William Harvey (*De motu cordis et sanguinis* – 1628), a constituit punctul de plecare al înțelegerii omului ca o mașină.

De altfel, prin stabilirea unei analogii cu nou inventatele mașini hidraulice, conceptul de om-mașină a fost impus în civilizația specifică celui de-al doilea val. Ulterior, în secolul al XIX-lea, prin opera lui Charles Darwin, conceptul de om-mașină a fost alțoit cu cel de animal-mașină. Și mai târziu, în

plin secol XX, conceptului de om-animal-mașină i s-a mai atârnat o prelungire, cea de sex-mașină, datorită concepțiilor psihanalitice ale lui Sigmund Freud, care a acordat un rol decisiv libidoului - forța cu care instinctul sexual defulează din subconștient.

Începând cu secolul al XVIII-lea, modelul mecanicist al fabricii a devenit stăpânitor și la nivel social. Într-o societate care are la bază modelul fabricii, omul nu se mai poate considera ca făcând parte dintr-o Unitate cosmică, nu se mai poate considera un copil al lui Dumnezeu și frate cu semenii săi, ci o ființă pe deplin independentă. De aceea, în cadrul celui de-al doilea val, omul a început să se simtă un simplu ... atom. Nu întâmplător, chiar în acea perioadă, prin revoluțiile burgheze, teoria atomistă a fost transmutată chiar și în politică, unde particula fundamentală a devenit ... votul.

Votul și atomizarea indivizilor, paralel cu exportarea pe scară largă a modelului fabricii, s-au impus rapid prin marile revoluții burgheze care s-au succedat între sfârșitul secolului al XVII-lea și mijlocul secolului al XIX-lea: revoluția americană, revoluția franceză, revoluțiile naționale și naționaliste de la 1848. După revoluțiile de la 1848, a luat un mare avânt învățământul și cultura de masă. Promotorii celui de-al doilea val au conceput învățământul și cultura de masă în același fel în care au conceput structura unei fabrici.

De fapt, învățământul și cultura de masă au devenit adjuvantul industrializării specifice celui de-al doilea val. Realizat după modelul fabricii, învățământul de masă a promovat o *programă analitică*, care are drept obiectiv principal crearea unui tip de *om nou*. Omul de tip nou trebuie să aibă ca *weltanschauung* și ca *zeitgeist* concepția materialistă, realismul industrial și să respecte, ca model comportamental, dezideratele industrializării: punctualitatea, subordonarea, munca repetitivă.

Impactul celui de-al doilea val a modificat, de asemenea, structura familiei. Familia specifică primului val era o *familie comunitară*, în care, în prispa casei, se adunau, sub același acoperiș, bunicii, unchii, mătușile, rudele prin alianță, verii, străbunicii până la a treia generație. Familia comunitară muncea ca o unitate autonomă sau semiautonomă. În familia comunitară, un rol important l-a avut cultul strămoșilor și, nu de puține ori, puritatea sângelui. În schimb, familia celui de-al doilea val, definită ca fiind o “*familie nucleară*”, s-a descotorosit treptat de rudele mai îndepărtate, inaugurând formula acceptată unanim în ziua de astăzi a unei familii formate din tata, mama și copiii, rar bunici sau străbunici.

Între debutul secolului al XVIII-lea și sfârșitul secolului al XIX-lea, perioadă ce poate fi considerată epoca de avânt a celui de-al doilea val, s-au produs descoperiri importante în toate domeniile. Mecanizarea industriei a presupus un aflus sporit de capital și formarea unor forțe de muncă din ce în ce mai numeroase, educate corespunzător pentru a face față noilor cerințe. Problemele practice ridicate în industria nou formată au stimulat cercetarea științifică și experimentul.

Astfel au apărut noi științe, iar cele vechi au fost dezvoltate corespunzător. Fizica a fost continuu îmbogățită, mai ales în domeniul electricității și opticii, prin cercetările unor savanți de marcă precum Charles Coulomb, Michael Faraday, Alessandro Volta sau Georg Ohm. Charles Coulomb a progresat în studiul forțelor electrice datorită unui concurs pentru construirea unui compas pentru vapoare. În jurul anului 1800, Alessandro Volta a inventat pila ce-i poartă numele și a deschis perspective nebănuite în cercetarea curentului electric. În domeniul opticii a fost depășită teoria corpusculară a luminii și a fost adoptată teoria ondulatorie. (8)

Tot în perioada de început a celui de-al doilea val a avut loc întemeierea unei noi științe, chimia, care s-a impus în scurt

timp prin opera unor savanți precum Antoine Lavoisier, John Dalton și, bineînțeles, Dimitri Ivanovici Mendeleev, care au confirmat pe baze experimentale mai vechea concepție atomistă. Savantul francez Antoine Lavoisier a fundamentat știința chimiei prin cercetarea mecanismului arderii în aer, devenind astfel legiuitorul chimiei moderne, iar John Dalton, a descoperit faptul că substanțele chimice se combină între ele prin relații. (8)

La rândul ei, prin Jean-Baptiste Lamarck și Georges-Lois Buffon, biologia a cunoscut un avânt considerabil prin apariția unei noi concepții: transformismul. Tot în acea perioadă au fost descoperite celula. Treptat, vechea concepție despre fixitatea speciilor care aparținea unui biolog suedez din secolul al XVII-lea, Carl Linnaeus, a fost abolită. Nu în ultimul rând, prin operele unor personalități de mare anvergură, precum Gianbattista Vico, Denis Diderot și Voltaire, noua știință a istoriei a început să-și facă loc în conștiința oamenilor.

La aproximativ un secol și jumătate după debutul celui de-al doilea val, Charles Darwin (1809-1882) a dat un impuls decisiv configurării complete a concepției realismului industrial. Concepția lui Charles Darwin, lansată chiar în perioada de avânt maxim a industrializării, a furnizat fundamentele teoretice noilor științe în curs de formare. În două dintre cele mai controversate lucrări care au apărut de-a lungul celui de-al doilea val, și anume *Originea speciilor prin selecție naturală sau păstrarea raselor favorizate în lupta pentru existență* (1859) și *Originea omului* (1871), Charles Darwin a prezentat două idei fundamentale, care au definitivat concepția realismului industrial. Prima idee este că toate speciile evoluează neîncetat datorită selecției naturale. A doua idee este că omul are o origine animală. La baza concepției lui Charles Darwin stă afirmația - promovată în lucrarea

“Originea speciilor”, că toate ființele vii sunt într-o continuă evoluție, iar selecția naturală este factorul principal al acesteia. Toate schimbările evolutive, explica Charles Darwin, sunt rezultatul unor legități naturale; evoluția are ca motor principal selecția naturală, astfel încât numai organismele cel mai apte și mai bine înzestrate sunt capabile de a supraviețui și evolua.

Ca un corolar al noii epoci, realismul industrial a creionat câteva idei-forță cu neputință de modificat. Dintre acestea, ideea că omul este singurul stăpân al naturii a prins cel mai bine. Dacă strămoșii noștri, care au trăit în cadrul vechilor civilizații tradiționale, își întrebau liderii spirituali dacă pot sau nu să realizeze o modificare a naturii și a mediului înconjurător, copiii industrializării nu mai întrebă pe nimeni: se consideră stăpânii absoluți ai naturii.

O dată cu apariția raționalismului, a mecanicismului și a tehnologiei, oamenii au crezut că pot deveni stăpânii absoluți ai lumii. Oamenii au crezut că pot face cu natura ce poftesc: că îi pot extrage resursele sau că o pot mutila după bunul lor plac. De fapt, industrialismul are ca *motto* fundamental stoarcerea naturii de resurse.

O altă idee importantă, formulată și amplificată pe diferite variațiuni de realismul industrial, este aceea că omul este coroana creației, iar istoria are un *happy end*. Istoria avansează neîncetat spre bunăstarea generală, care va fi împărtășită de toți oamenii. Cândva, în condițiile egalității absolute, toți oamenii vor deveni părtași la bunăstarea comună și generală...

Dar, corolarul absolut al industrializării constă în concepția inoculată consecvent, căreia cei mai mulți oameni îi sunt tributari, că universul are la bază materia, și că funcționează datorită unor legi mecaniciste, care implică determinismul strict, evoluția naturală a speciilor, inclusiv a

ființelor umane, ca specie distinctă. Materia și legile oarbe ale evoluției, hazardul și autodeterminarea sunt pilonii de bază ai lumii. Dumnezeu a fost eliminat total din ecuația, nu prea sofisticată, a realismului industrial.

Și la nivel uman, pentru realismul industrial, lucrurile sunt la fel de simple. Omul, eminentă structură materială, este o mașinărie care trebuie reparată din când în când, pentru a funcționa la parametrii optimi. Normalul a devenit o caracteristică atotstăpânitoare peste lumea oamenilor, iar trăsăturile care nu intră în cadrul strâmt al cunoașterii raționale - cea proclamată pe baza descoperirilor științei, specifică industrialismului - sunt automat trecute la index. Nu există spiritul ca realitate ontologică, ci doar materia superior organizată, capabilă să producă gândirea și conștiința.

Totul se produce - a se citi: se întâmplă - datorită legilor oarbe ale naturii, hazardului sau norocului, care a făcut în așa fel încât anumite structuri materiale, gene, cromozomi, molecule sau atomi să se combine după bunul lor plac.

UN MILION DE ANI ÎNTR-O SECUNDĂ

Invitație la ... film

Concepția materialistă, realismul industrial, afirmă că universul are o vechime estimată la aproximativ 10 de miliarde de ani.

Dacă s-ar scrie o odisee a formării universului și a globului terestru, a evoluției ființei umane și a istoriei comunităților din perspectiva strictă a realismului industrial și ar fi inclusă în douăzeci de volume a cinci sute de pagini fiecare, fiecărui milion de ani i-ar corespunde o pagină. Dacă s-ar turna un film de trei ore după cele douăzeci de volume, fiecărui volum i-ar corespunde în jur de opt minute, iar fiecărui milion de ani i-ar corespunde o singură secundă.

Scenariul unui astfel de film ar trebui împărțit în două părți. Prima parte, care ar dura o oră și jumătate, ar trebui să prezinte formarea universului, iar a doua parte, care ar dura tot o oră și jumătate, ar trebui să prezinte evoluția globului terestru - inclusiv evoluția omului și istoria comunităților. Un astfel de scenariu - dar care se raporta doar la globul terestru - a fost propus cândva de către savantul american D. Tarling, autorul lucrării *Deriva continentelor*. (11)

În prima parte a acestui film, care ar corespunde primelor zece volume, în care fiecare secundă ar corespunde unui milion de ani, spectatorii ar vedea, derulat cu viteză

foarte mare, cum s-a format universul în urma unei explozii inițiale: marele “bang.” Apoi, ar vedea cum s-a format nebuloasa primordială, din care a apărut sistemul nostru solar.

Tot în prima parte a acestui film, spectatorii ar privi modul în care, din nebuloasa primordială, s-a format protosoarele. Apoi, imediat după aceea, ar privi cum s-au format celelalte planete ale sistemului nostru solar, printre care și Pământul. Prima parte a filmului s-ar încheia odată cu formarea protopământului.

În partea a doua a acestui film, de-a lungul altei ore și jumătate, în care fiecare secundă ar corespunde tot unui milion de ani, spectatorii ar fi martorii stadiilor incipiente de evoluție ale globului terestru: apariția primei atmosfere, chinurile celei dintâi faceri, formarea oceanului primar, a primei scoarțe și a continentelor, precum și apariția vieții în “supa primară”. În ultimele zece minute ale celei de-a doua părți a filmului, pe care le-ar urmări cu sufletul la gură, atenți să nu le scape nici un eveniment important, spectatorii ar urmări modul în care s-a schimbat suprafața globului terestru, în care s-a produs deriva continentelor, în care s-au diversificat formele de viață și în care au apărut munții. La sfârșitul filmului, cu doar două secunde înainte de generic, spectatorii ar fi martorii apariției omului, iar în a 200-a parte a ultimei secunde ar fi martorii evoluției civilizației omenești desfășurată în ultimii șase mii de ani.

Totuși, chiar dacă, aparent, ar răspunde la majoritatea problemelor cunoașterii cu privire la cosmos, om și istorie, un astfel de scenariu ce reflectă concepția realismului industrial ar lăsa în suspensie o serie de aspecte: nu ar putea dezvălui ce este de fapt universul, după cum nu ar putea dezvălui resorturile intime ale evoluției cosmice, ale omului și ale istoriei. Un astfel de scenariu nu ar rezolva nici spinoasa problemă pusă odinioară de marele filozof german Immanuel

Kant, în celebra “antinomie a ideilor transcendente” din scrierea sa fundamentală *Critica rațiunii pure*, care poate fi considerată piatra unghiulară a oricărei concepții despre univers. În “*Critica rațiunii pure*”, Immanuel Kant a prezentat “antinomia ideilor transcendente” astfel: “*Teză: lumea are un început în timp și este de asemenea limitată în spațiu. Antiteză: lumea nu are nici început, nici limite în spațiu, ci este infinită atât în timp, cât și în spațiu.*” (12)

Chiar dacă nu rezolvă întrebările metafizice expuse în *Critica rațiunii pure* de marele filozof Immanuel Kant, după cum nu rezolvă multe alte nelămuriri cu privire la întrebările fundamentale ale cunoașterii, un astfel de film merită totuși realizat. Iar dacă ar fi realizat un astfel de film - care ar putea fi intitulat în mod metaforic chiar “Un milion de ani într-o secundă” - acesta ar merita să fie vizionat de cât mai mulți oameni.

În cazul în care un astfel de film, intitulat “Un milion de ani într-o secundă”, ar fi realizat ca reflectare fidelă a “scenariului” propus de realismul industrial, atunci principalele scene s-ar derula cam în felul următor.

Primul gros plan, imediat după generic, ar prezenta un întuneric deplin. La un moment dat, în acel întuneric deplin, ar străluci deodată un punct de lumină aproape imposibil de suportat de privirea omenească. Atunci când obiectivul camerei de filmat s-ar apropia vertiginos de punctul de lumină, spectatorii uimiți ar descoperi că este vorba despre o sferă de lumină orbitoare, de mari dimensiuni.

Potrivit scenariului propus de realismul industrial, această scenă s-a desfășurat cândva, demult, acum aproximativ zece miliarde de ani, când, undeva în spațiul sideral, exista o sferă de mărimea sistemului nostru solar, în care se găsea concentrată toată masa universului. Această sferă a fost denumită *fire ball*, mingea de foc.

Începutul formării universului a avut loc în momentul în care sfera inițială a explodat. Big-Bang-ul, marea explozie a “mingii de foc”, a fost comparat cu o imensă bombă atomică, ale cărei schije, formate din fotoni și neutroni, au fost împrăștiate în toate direcțiile, cu viteza luminii. În prima jumătate de oră de după marea explozie, când universul s-a mai răcit, s-au format principalele elemente chimice ce stau la baza lumii materiale. După Big-Bang, o dată cu dilatarea universului, radiația termică s-a răcit treptat, ajungând la valoarea de 3 grade Kelvin, iar substanța aflată în expansiune a început să se condenseze progresiv. Ulterior, de-a lungul unei îndelungate perioade de timp, datorită concentrării și condensării substanței cosmice, s-au format sute și mii de galaxii, de sisteme solare și de planete.

Firește, orice spectator cât de cât informat înțelege faptul că scenariul filmului are la bază celebra teorie a Big-Bangului, a “marii explozii inițiale”, care a fost elaborată în forma ei primară în anul 1946 de către fizicianul american J. Gamow. Ulterior, această teorie a fost îmbogățită de generații succesive de cercetători. Teoria apariției universului în urma unei explozii inițiale, Big-Bang, a devenit atât de cunoscută în epoca modernă, încât figurează în toate manualele de școală și în toate enciclopediile.

La sfârșitul deceniului al șaptelea al secolului XX, scenariul Big-Bang-ului creionat de J. Gamow a suferit multe îmbunătățiri și adaptări. Astfel, continuatorii săi au adus o serie de ajustări teoriei, afirmând că, înaintea marii explozii, universul era redus la stadiul unui “punct material fără dimensiuni.” Ei afirmă că, inițial, în primele faze ale evoluției sale, universul era un corp negru. Ulterior, prin reacții chimice complexe, au început să se formeze particule și antiparticule sub formă de perechi. Firește, un eventual spectator care ar privi pe un ecran cinematografic filmul evoluției, nu ar

observa decât puncte de lumină ce se mișcă cu viteze amețitoare dintr-o parte în alta, aparent fără nici o ordine prestabilită.

Imediat după Big-bang, a început prima etapă denumită *etapa cuantică*, în care fluctuațiile cuantice au determinat geometria cadrului spațio-temporal. La sfârșitul erei cuantice, radiația gravitațională, formată din gravoni sau unde gravitaționale, s-a decuplat, părăsind echilibrul termic și continuând să evolueze independent. În epoca imediat următoare, denumită *etapa hadronică*, particulele au început să se formeze singure din radiația termică. În perioada ce a urmat, denumită *etapa laptonică*, neutrinii s-au răcit proporțional cu creșterea dimensiunii universului. A urmat *etapa radiației*, în care energia s-a manifestat preponderent sub formă de radiație, după ce, în epocile anterioare, energia se prezenta mai mult sub formă de particule. La aproximativ 15 minute de la marea explozie a avut loc nucleosinteza. Substanța cosmică era compusă, cred promotorii realismului industrial, din nucleee de hidrogen în proporție de 75% și din nucleee de heliu în proporție de 25%. (13)

După sute de mii de ani de relativă liniște, temperatura universului a scăzut, substanța a început să treacă din starea ionizată la starea neutră, iar mediul cosmic a început să devină “transparent” pentru radiația de fotoni care părăsise echilibrul termic. Decuplarea radiației de substanță s-a produs în intervalul 300.000-700.000 ani de după marea explozie. Datorită fenomenului denumit “deplasarea spre roșu”, lungimea de undă a fotonilor a crescut.

Treptat, de-a lungul unei alte imense perioade de timp, energia fotonilor a scăzut, în timp ce energia particulelor a rămas constantă. În momentul în care energia particulelor a depășit-o pe cea a fotonilor, a început ceea ce savanții realismului industrial numesc *era substanței* sau *era stelară*,

a cincea eră, care continuă și în prezent. În *era stelară*, datorită proceselor gravitaționale, s-a produs condensarea substanței și, prin urmare, apariția marilor aglomerări galactice. (14)

Din filmul evoluției n-au trecut decât câteva minute, din care spectatorii n-au înțeles mare lucru. Au privit pe ecran puncte luminoase ce dansau straniu, radiații ciudate de lumină ce se expandau aproape nefiresc în întunericul original, iar în cele din urmă au asistat la formarea unor aglomerări de particule materiale, ce păreau că se mișcă haotic. Lumina s-a concentrat treptat în forme mai mult sau mai puțin compacte, astfel că, în cele din urmă, spectatorii au înțeles că acele structuri erau nori de galaxii și galaxii de toate formele. Dintre nenumăratele galaxii ce au împânzit în câteva minute ecranul, s-a distins una singură, de forma unei lentile: o galaxie spiralată de dimensiuni moderate în raport cu celelalte.

Apoi camera obiectivului s-a mișcat încet dinspre centrul luminos al galaxiei sub formă de lentilă spre periferie, oprindu-se într-un loc ce părea lipsit de orice luminozitate. Totuși, deși părea un spațiu gol, în care nu se petrecea nimic notabil, partea aceea a galaxiei în formă de lentilă (spectatorii au înțeles imediat că acea galaxie sub formă de lentilă poartă numele de Calea Lactee), destul de depărtată de centru, ascundea germenii unui nou început. Din film a trecut mai mult de o oră, dar cosmosul avea deja venerabila vârstă de aproximativ 3,5 miliarde de ani.

Concepția realismului industrial afirmă că sistemul nostru solar s-a format acum apoximativ 6,5 miliarde de ani dintr-o nebuloasă primordială. Acum aproximativ 6 miliarde de ani s-a format Soarele. Pământul s-a format acum 5 miliarde de ani, iar Luna s-a desprins de globul terestru acum aproximativ 4,5 miliarde de ani.

Această concepție a avut la bază o mai veche teorie pusă în circulație de unul dintre cei mai mari savanți ai secolului al

XVIII-lea, Emanuel Swedenborg, fiind preluată de Immanuel Kant și definitivată în forma științifică de savantul francez Pierre Simon Laplace (1749-1827). Ea este cunoscută sub denumirea de teoria cosmologică Kant-Laplace. Ulterior, de-a lungul secolului al XX-lea, această teorie a fost îmbogățită de mai multe generații de savanți.

Scenariul formulat de-a lungul secolului al XX-lea pornește de la premisa că substanța primară din care s-a format sistemul solar era un nor imens de praf cosmic, un vortex sferic denumit nebuloasa primordială, care a migrat dintr-o zonă situată în apropierea centrului galaxiei Calea Lactee. Atunci când a ajuns în zona sistemului nostru solar, aflată la aproximativ 36 de A(ni)L(umină) de centrul galaxiei, substanța cosmică a nebuloasei primordiale se găsea într-o stare rece, dispersă și conținea diverse elemente volatile: hidrogen, heliu, azot, oxigen, vapori de apă, metan, carbon, dar și particule micronice - oxizi de siliciu, de fier, magneziu.

La început, substanța primară nu era diferențiată suficient. Temperatura ei era în jur de minus 220 grade Celsius. Mișcarea particulelor era haotică, circulând cu mare viteză, sub forma unor vârtejuri, în interiorul masei amorfe de praf stelar. După ce norul stelar a devenit suficient de mare și de dens, a dobândit o anumită instabilitate. La un moment dat, datorită forței gravitaționale, norul a început să se comprime.

După cum aprecia savantul L. Spitzer de la Universitatea Princeton, sub acțiunea greutății proprii și a forței gravitaționale, norul stelar a dobândit o masă imensă, cam de 200 de ori mai mare decât a Soarelui actual și o densitate ce depășea 20 de atomi pe centimetru cub. Comprimarea gravitațională spontană a norului, ceea ce savanții numesc colaps, a dus la formarea unui nucleu condensat, care cuprindea cam 99% din masa sa. Simultan, a avut loc creșterea temperaturii interne. Prin ciocnirea atomilor s-a produs

procesul de fusiune. Reacțiile termonucleare au dus la transformarea hidrogenului în heliu și la degajarea unei mari cantități de energie. Astfel, s-a format protosoarele. Protosoarele a fost, de fapt, o supernovă. Savanții sunt de părere că o supernovă apare în aceeași galaxie cam o dată la 350 de milioane de ani. (11)

După ce, în interiorul protosoarelui s-au produs o serie de explozii termonucleare violente, a avut loc aprinderea norului de praf stelar. Explozia termonucleară a format în jurul protosoarelui un nor gazos de plasmă - o sferă gigantică, incandescentă, cu o temperatură de câteva milioane de grade Celsius. Succesiv, din această sferă imensă de foc s-au născut planetele, cometele și asteroizii. Eliberarea energiei termonucleare s-a produs foarte rapid, pentru a compensa pierderile de căldură ce aveau loc datorită radiațiilor intense.

Formarea Protosoarelui a avut loc acum aproximativ 6 miliarde de ani. După numai câteva sute de milioane de ani, substanța gazoasă a sferei solare s-a răcit, iar temperatura a scăzut până la 10000 de grade Celsius. Din substanța fierbinte, aflată sub formă de vapori, s-au condensat elementele cele mai greu fuzibile, precum wolframul, titanul, platina. După alte milioane de ani, au apărut particulele solide sub formă de praf: norul incandescent a revenit la starea gazosă-prăfoasă, relativ rece, care existase la început. În acele momente, sfera se rotea în jurul axei sale cu o viteză foarte mare. Această *rotație era imprimată tuturor particulelor* deja formate.

Diferite procese chimice au dus la expulzarea substanței încărcată electric, care s-a deplasat pe liniile de forță ale câmpului magnetic ale protosoarelui. În urma ciocnirii particulelor de praf, sfera a pierdut o bună parte din energia inițială, ceea ce a dus la compactarea sa. Mișcarea particulelor în interiorul sferei a devenit, în timp, mai uniformă și mai regulată. Mișcându-se în jurul nucleului incandescent,

particulele au format un disc inelar, precum planeta Saturn, care avea tendința de a se sparge în roiuri mai mici, formate din particule și praf. În alte milioane de ani, roiurile mai mici au format planetele sistemului solar. Din părțile interioare ale norului s-au format planetele de genul Pământului, constituite din elemente greu fuzibile. Din părțile periferice ale inelului s-au format planetele mari, bogate în gaze ușoare și elemente volatile, de genul planetelor Saturn sau Jupiter. În zona exterioară s-au format cometele și asteriozii.

De-a lungul timpului, protoplanetele, al căror nucleu era încă incandescent, și-au îmbogățit compoziția prin acumularea substanței cosmice exogene: material fin, dispers, bucăți de rocă magnetică etc. Ordinea în care au fost expulzate protoplanetele din magma nebuloasei incandescente a fost următoarea: Uranus, Saturn, Jupiter, Marte, Pământul, Venus, Mercur.

Uranus, un tip de planetă care evoluează foarte încet, de un tip ceva mai înapoiat, a fost primul zămislit. Uranus a fost zămislit într-o perioadă de timp în care nebuloasa primară era încă în starea gazoasă. Următorul zămislit a fost Saturn, care, la fel ca și Uranus, a apărut în epoca în care nebuloasa se afla în starea gazoasă. Jupiter a fost expulzat imediat după ce nebuloasa primară s-a transformat în uriașul glob de foc, care a fost Protosoarele.

Apoi, după o lungă perioadă, au fost expulzate planetele Marte, Pământ, Venus și Mercur. Ca tipologie, savanții sunt de părere că Marte este inferior Pământului, în timp ce Venus și Mercur sunt planete superioare.

Astfel s-au scurs primele 150 de minute din filmul evoluției universului - prima parte a filmului *Un milion de ani într-o secundă* -, iar proiecționistul este gata să acorde o scurtă pauză spectatorilor.

☞ Formarea pământului ☜

După scurta pauză, fiind așezați confortabil în fotolii, spectatorii sunt deja pregătiți ca, pe parcursul următoarelor 150 de minute, să fie martorii formării și evoluției pământului, de la apariția vieții până în epoca actuală.

Acum aproximativ cinci miliarde de ani, Pământul era o magmă incandescentă de foc, brăzdată de vârtejuri și de valuri imense de lavă. Trei miliarde și jumătate de ani i-au trebuit Pământului pentru a-și forma prima scoarță și pentru a se răci la suprafață. În acea perioadă, volumul și masa Protopământului erau ceva mai mici decât cele actuale. Treptat, datorită unor factori externi și interni - compactarea gravitațională, degajarea de căldură datorită proceselor chimice provocate de elementele radioactive, ciocnirea cu meteoriți sau cu corpuri cosmice de dimensiuni mai mari -, substanța protopământului a început să se încălzească, ajungând până la temperaturi de zeci de mii de grade, ceea ce a determinat un proces accelerat de topire.

Unii savanți sunt de părere că, în acea perioadă, substanța Protopământului nu a atins peste tot punctul de topire, în timp ce alții sunt înclinați să creadă că doar anumite porțiuni au atins stadiul de topire. Oricum, majoritatea specialiștilor împărtășesc ideea că doar miezul interior al substanței protopământului a suferit un proces accelerat de topire, în timp ce părțile exterioare s-au comprimat datorită răcirii progresive. În acea perioadă, datorită centrării elementelor grele spre miezul protopământului, s-au format principalele părți componente: nucleul și mantaua.

Îmediat după formarea sa, globul terestru prezenta caracteristici asemănătoare Lunii actuale. Un șes de culoare cenușie, cu puține încrețituri, lovit deseori de meteoriți gigantici și de praful stelar, pârjolit ziua de un soare

incandescent, înghețat noaptea de frigul cosmic - așa se prezenta pământul în timpul formării primei sale cruste. De fapt, pe atunci nici nu putea fi vorba despre o crustă în adevăratul sens al cuvântului; în acea perioadă nu era nimic complet solidificat. În interiorul pământului însă, aveau loc procese pregeologice intense. Treptat, datorită procesului de topire din interior, s-a produs încălzirea treptată a suprafeței. Acest proces a avut loc în mod neuniform, zonal, cu variații de intensitate. Acum 3,5-4 miliarde de ani, sub acțiunea topirii și a încălzirii tot mai accentuate a planetei, a început să se formeze învelișul bazaltic al scoarței terestre, iar suprafața pământului a început să fie brăzdată de structuri inelare vulcano-plutonice, umplute cu lavă bazaltică. (10)

Concomitent cu topirea învelișului bazaltic, s-a produs degazarea substanței ce forma mantaua. Componentii gazoși, degajați de scoarța terestră aflată în formare, s-au acumulat în spațiul circumterestru, datorită forței gravitaționale. Spre deosebire de Pământ, care are o forță gravitațională mai mare, Marte și celelalte planete n-au putut reține pe orbita lor gravitațională gazele emise în procesul degajării compușilor chimici, ceea ce a determinat lipsa unei atmosfere.

Luna s-a format - după estimările cele mai generale - acum aproximativ 4,5 miliarde de ani, în urma ciocnirii pământului cu un corp ceresc de mărimea planetei Marte.

Atmosfera primară a pământului de acum 3,5 miliarde de ani era compusă în special din metan și din amoniac. Hidrogenul, vaporii de apă, oxidul și bioxidul de carbon se găseau într-o proporție redusă. Oxigenul lipsea cu desăvârșire. Condensarea vaporilor de apă a dus la formarea unor imense bazine cu apă. La finele etapei "lunare", suprafața pământului era deja acoperită cu o pânză de apă - denumită "oceanul planetar" -, care avea o adâncime de până la doi kilometri. Pe suprafața oceanului planetar, ce se întindea pe întreaga

suprafață a globului terestru, au început să apară zone de uscat, insule sau arhipelaguri - cele mai multe de origine vulcanică. Treptat, oceanul planetar a început să fie presărat de tot mai multe forme de relief de origine vulcanică - munți foarte înalți. În milioanele de ani ce au urmat, munții au fost afectați de eroziunea atmosferei și a hidrosferei. Eroziunea accentuată a formațiunilor vulcanice, paralel cu mișcările verticale la care era supusă scoarța, a determinat formarea unor imense depozite sedimentare, care, în timp, au suferit un proces de compactare; astfel s-au format complexe de roci metamorfice de mare adâncime, denumite gnaise. Formarea unor complexe compactate de gnaise a determinat, de-a lungul altor milioane de ani de frământări tectonice, suprapunerea, peste învelișul bazaltic preexistent, a unui nou înveliș, cel granitic. Procesul de granitizare al scoarței s-a produs într-un timp îndelungat, încheindu-se cu formarea unei cruste continentale. (11)

Acum 3,5 miliarde de ani, s-a încheiat procesul de formare a scoarței continentale primare, a cărei grosime nu depășea 30-40 de kilometri. Desigur, scoarța actuală a pământului nu este cea de la începuturi, ea formându-se mult mai târziu. Cele mai vechi elemente ale scoarței terestre care încă se găsesc la suprafața pământului, cum sunt de exemplu rocile stâncoase găsite în Groenlanda, nu depășesc "modesta" vârstă de 3,5 miliarde de ani. Spre comparație, rocile recoltate pe Lună au o vechime de 4,5 miliarde de ani, deci au o vârstă destul de apropiată de cea a meteoriților. Actuala structură a scoarței terestre nu depășește două miliarde de ani, ceea ce înseamnă că este vorba despre o structură nouă.

Apariția vieții și, implicit, a primelor organisme a avut loc în oceanul ce înconjură pământul, acum aproape 3,2 miliarde de ani. Savanții sunt de părere că la baza apariției vieții în adâncurile oceanului primar au stat diverse reacții

chimice între elementele organice. Formarea primelor combinații organice s-a produs lent, datorită, se pare, unor factori exogeni: descărcări electrice și acțiunea razelor ultraviolete. Datorită absenței stratului de ozon, razele ultraviolete au putut fecunda nestingherite amestecul gazos de metan, amoniac, hidrogen și vapori de apă. Tot razele ultraviolete ale soarelui fierbinte au declanșat producerea unor aminoacizi. Noile ingrediente au îmbogățit substanțial compoziția oceanului primar, prin apariția unor sisteme complexe pluricelulare, transformate rapid în “picături concervatice”, adică în mici aglomerări moleculare. În acest mod, de-a lungul unei îndelungate perioade de timp, oceanul planetar a devenit un fel de *supă primară*.

Aglomerările sau concervatele moleculare s-au separat treptat de supa primară, sub forma unor picături, păstrând capacitatea de a interacționa cu mediul, de a se autoconserva și de a se dezvolta. Concervatele moleculare complexe denumite protobioniți, rezistente la acțiunile mediului, capabile de a avea o anumită stabilitate chimică, au evoluat treptat, formând sisteme plurimoleculare prebiologice. Și acestea, la rândul lor, au evoluat, formând acidul dezoxiribonucleic - ADN-ul. Structurile de ADN, printre alte caracteristici, au calitatea extrem de importantă de a conserva sistemul viu. Mai mult decât atât, ADN-ul, care este format din elemente separate numite nucleotide, a determinat fixarea structurii intermoleculare, asigurând ereditatea compușilor.

ADN-ul a stat la baza apariției, într-un răstimp îndelungat, a celulelor. Apariția celulei, de fapt a nucleului celular, capabil, datorită ADN-ului, să aibă funcțiile vitale de regenerare, reproducere și de transmitere a informației ereditare s-a produs în urma unor combinări și recombinări nesfârșite. Trecerea de la structurile protobioniților la apariția celulelor a necesitat un răstimp de 1,5 miliarde de ani.

O dată cu formarea ADN a apărut viața, iar cea de-a doua parte a filmului evoluției aproape s-a scurs. S-au scurs deja 140 de minute ale celei de-a doua părți a filmului, iar spectatorii așteaptă nerăbdători ultimele 10 minute în care vor avea prilejul să urmărească marile transformări, modificările scoarței, formarea rocilor sedimentare, apariția primelor forme complexe de viață, marile transformări evolutive ale speciilor, transformarea peștilor în amfibii, ale amfibiilor în reptile, ale reptilelor în păsări și în mamifere, sfârșitul dinozaurilor la granița KT, apariția primatelor și lungul proces evolutiv al transformării antropoidelor în oameni.

Abia în ultimele secunde ale filmului spectatorii vor avea ocazia să urmărească apariția lui *homo sapiens* pe scena lumii, iar în a 200-a parte a ultimei secunde, vor avea ocazia să observe formarea primelor vetre de civilizație.

Pentru a observa în detaliu ceea ce s-a petrecut de-a lungul celei de-a 200-a părți din ultima secundă a filmului, spectatorii s-au înțeles cu proiecționistul, care s-a angajat să deruleze filmul cu încetinitorul.

❧ Marile transformări ❧

Cu 3,5 miliarde de ani în urmă, Pământul s-a răcit, astfel că, datorită erupțiilor de gaze fierbinți din interior, a devenit posibilă formarea primei atmosfere lipsite de oxigen.

Erupțiile neîncetate de gaz și aburi au format prima peliculă de apă de suprafață. O dată cu formarea primelor suprafețe de uscat a început *era paleozoică* (paleozoic: viață străveche), care a fost formată din mai multe perioade: precambrian, cambrian, ordovician, silurian, devonian, carbonifer și permian.

La începutul precambrianului, au început să se formeze primele suprafețe de uscat, cam de dimensiunea unor insule,

probabil prin înălțarea, deasupra apei, a rocilor mai ușoare, de siliciu. A fost nevoie de aproape un miliard de ani pentru ca insulele să se ciocnească între ele, apoi să se contopească unele cu altele și să formeze mari suprafețe de uscat. În acea perioadă îndepărtată de timp au început să se formeze două mari continente: Gondwana de nord și Gondwana de sud - ultima cuprindea și o porțiune numită de savanți Laurentia. Cele două supercontinente s-au format complet în urmă cu aproape 620 de milioane de ani. (15)

Savanții care au formulat, de-a lungul celui de-al doilea val, teoria evoluției globului terestru, au ajuns la aceste concluzii în urma studierii fosilelor. Disciplina ce se ocupă cu studiul fosilelor, dar și cu studiul erelor geologice ale pământului poartă numele de paleontologie.

Paleontologii afirmă că fosilele s-au format de-a lungul a multe milioane de ani. Procesul de fosilizare a presupus îngroparea sub straturi suprapuse de noroi și de pământ, denumite sedimente, a resturilor de plante și de animale. Datorită infiltrării apei, care conține diferite minerale dizolvante, resturile fosilizate s-au cristalizat în rocă. De-a lungul timpului, straturile ce conțin fosile au fost presate de straturile de deasupra, transformându-se în roci. Astfel s-au format rocile sedimentare, iar fosilele au fost menținute intacte sau aproape intacte o lungă perioadă de timp. Datorită faptului că cele mai simple fosile au fost descoperite în straturile cele mai adânci ale pământului, iar cele mai complexe în cele mai apropiate de suprafață, paleontologii au tras concluzia că, o dată cu trecerea milioane de ani, plantele și animalele s-au transformat treptat, ceea ce a dus la apariția unor vietăți din ce în ce mai complexe. Acest proces de la simplu la complex este denumit **evoluție**.

Începând cu Charles Darwin și a sa primă lucrare apărută în 1859 și intitulată *The origin of species by means or*

natural selections, or the preservation of favoured races in the struggle for life - Originea speciilor prin selecție naturală sau păstrarea raselor favorizate în lupta pentru existență -, fosilele au fost studiate exclusiv din perspectiva evoluționistă, care precizează că toate ființele vii sunt într-o continuă evoluție, iar selecția naturală este factorul principal al evoluției. După cum explica chiar Charles Darwin în lucrarea citată, toate schimbările evolutive sunt rezultatul unor legități naturale, iar evoluția nu poate avea ca motor principal decât selecția naturală, astfel încât numai organismul cel mai apt și mai bine înzestrat a fost capabil de a supraviețui și evolua. (10)

Pentru a explica modul în care se produce evoluția, Charles Darwin și urmașii săi au definitivat o metodologie prin care se poate înțelege istoria. Astfel, pentru a înțelege felul în care un animal s-a transformat în alt animal, mai apt și mai evoluat, ei au împărțit animalele și vegetalele în grupe, în regnuri și în specii. Toți membrii unei grupe au elemente comune. Cu cât au mai multe elemente în comun, cu atât animalele sau plantele sunt mai înrudite. Cea mai mare grupă poartă numele de regn. Astfel, toate vegetalele formează regnul vegetal, după cum toate animalele formează regnul animal. Cea mai mică grupă este denumită specie. Criteriul de selecție al speciilor este înrudirea. De exemplu, toate animalele care au coloană vertebrală formează vertebratele, toate animalele acoperite cu păr și care își hrănesc puii cu lapte sunt mamifere, toate animalele care se hrănesc cu carne sunt carnivore și așa mai departe.

Cele mai vechi fragmente de fosile din perioada precambriană au fost descoperite în rocile sedimentare de pe fundul oceanelor. Aceste fosile sunt, de fapt, bacterii extremofile. Printre cele mai vechi fosile de acest gen trebuie evidențiate algele verzi-albăstrui, lipsite de nucleu celular, care sunt capabile să supraviețuiască în condiții neprielnice:

în apă fiartă, în gheață etc. Aceste bacterii erau anaerobe - puteau supraviețui fără oxigen. De altfel, în acea perioadă de timp, oxigenul încă nu se formase, atmosfera pământului fiind formată din nitrogen și dioxid de carbon.

Paleontologii sunt de părere că, spre mijlocul precambrianului, deci cu aproximativ 3 miliarde de ani în urmă, bacteriile și algele marine s-au adunat în imense colonii. În timp, coloniile de bacterii și de alge marine au format concervate moleculare, ca niște covorașe, pe fundul mărilor. Atunci când erau acoperite cu diverse sedimente, coloniile de bacterii și alge migrau de pe fundul mărilor în sus, spre lumină. Astfel, de-a lungul unei lungi perioade de timp, s-au format movile de *stromatoliți* (structuri bacteriene lamelare, vizibile cu ochiul liber), ce semănau de la depărtare cu niște tufișuri. Stromatoliții s-au format prin fotosintetizarea algelor verzui ce formau acele covorașe pe fundul mării.

La sfârșitul perioadei precambriene, pământul se înfățișa ca o întindere nesfârșită de roci aride și sedimente, incapabilă să susțină organisme dotate cu viață. În schimb, în adâncurile oceanului planetar se desfășura o intensă activitate în jurul “tufișurilor” de stromatoliți. Eroii acestei activități au fost primele organisme ceva mai mari, denumite *ediacarane*, care aveau o înfățișare asemănătoare viermilor și meduzelor. Ediacaranele nu pot fi considerate nici plante, nici animale, deși unii savanți le includ în categoria animalelor nevertebrate pluricelulare, din care mai fac parte viermii și meduzele. Aceste organisme, ale căror fosile au fost descoperite pentru prima oară în Australia, nu aveau cochilii, fiind foarte moi.

Abia în a doua perioadă a paleozoicului, denumită cambriană (Cambria este numele latinesc al Țării Galilor; denumirea de cambrian a fost dată de profesorul englez Adam Sedgwick), aparent fără o cauză manifestă, a avut loc o veritabilă explozie a vieții. Astfel, după lunga perioadă stearpă

a precambrianului care a durat aproape 3 miliarde de ani, au apărut ca la un semnal mici animale marine de tipul trilobiților și branhipodelor. Ulterior, de-a lungul altor milioane de ani, din trilobiți și branhipode, prin transformări repetate, au apărut animale ceva mai complexe de tipul scoicilor și melcilor, cu cochilii sub formă de tuburi conice. Această diversificare bruscă a vieții pare să fi avut loc pe fondul încălzirii globale a climei, precum și a inundării unor mari porțiuni de uscat. Pe toată perioada cambrianului, vegetația marină a fost formată din plante de mare pluricelulare - alge brune, verzi și roșii -, în timp ce trilobiții și branhipodele au continuat să se înmulțească și să se diversifice.

Toată această faună a supraviețuit zeci de milioane de ani la aproximativ 7,5 metri de fundul mărilor. Acum aproximativ 520 de milioane de ani, pe la mijlocul cambrianului, această faună destul de variată s-a stins, datorită, după câte se pare, nivelului fluctuant al apelor. Nu au supraviețuit decât vietățile cele mai puternice, care s-au transformat în așa fel încât să facă față condițiilor vitrege: unele specii de branhipode, de artropode (vietăți cu picioare articulate și cu exoschelet) și de trilobiți, care deja își formaseră corpuri din ce în ce mai bine protejate de cochilii groase sau de țepi. Aceste vietăți “de succes” dobândiseră un fel de excrescențe ce pot fi considerate drept guri, cu care mușcau prada sau chiar o înghițeau.

Tot în această perioadă a apărut prima vietate ce prezenta caracteristicile unei coloane vertebrale pe cale de formare. Această vietate de forma unei râme cu corpul turtit, a fost denumită *pikaia* de către palentologi. Savanții cred că *pikaia* a fost strămoșul tuturor animalelor vertebrate, inclusiv al oamenilor. *Pikaia* era un vierme turtit lateral, de aproximativ 5 cm, cu două tentacule ca de melc la cap. Totuși, capul *pikaiei* nu era prea clar definit, deși analiza anatomică a

fosilei a determinat faptul că dezvoltarea capului a rezultat din forma alungită a corpului. Totuși, pikaia avea gură. Ulterior, în jurul gurii s-au format structuri senzoriale pentru vedere, simțul tactil și pentru miros. Se pare că informațiile senzoriale erau prelucrate de o protuberanță a măduvei spinării, care juca rolul creierului.

A treia perioadă a paleozoicului, denumită ordoviciană, a reprezentat un punct de răscruce în evoluția vieții marine: pe fondul creșterii nivelului apelor, prin transformări succesive, au apărut primele vertebrate fără fălci, asemănătoare peștilor de astăzi. După o altă lungă perioadă de timp (perioada ordoviciană a durat peste 75 milioane de ani), mările au început să fie populate de felurite crustacee, corali ruginoși, trilobiți și melci, care căutau hrana. Ulterior, după o altă perioadă îndelungată de timp, prin alte transformări succesive, au apărut primele vertebrate cu fălci și dinți asemănătoare rechinilor. (15)

Cu aproape 450 milioane de ani în urmă, cam la mijlocul perioadei ordovicene, s-a produs o mare premieră: un animal din categoria artropozilor (asemănător miriapozilor) a ieșit din apa mării și s-a deplasat pe uscat. Animalul respectiv, a cărui aventură revoluționară a rămas întipărită într-un strat de argilă din nordul Angliei, avea corpul segmentat și nenumărate piciorușe articulate. Acest animal pare a se fi deplasat din mare într-un lac cu apă dulce, situat probabil la doar câțiva metri depărtare. Și, pentru a-l parafraza pe astronautul Neil Armstrong, primul om despre care se spune că a pus piciorul pe solul lunar, se poate admite că acel miriapod a făcut un pas mic pentru el, dar mare pentru evoluție. Deși drumul miriapodului a fost destul de scurt, întâlnirea cu atmosfera de uscat pare să fi fost extrem de promițătoare, din moment ce urmașii săi au ales, câteva milioane de ani mai târziu, uscatul ca habitat definitiv.

Perioada ordoviciană s-a încheiat prin răcirea climei, concomitent cu dispariția unei mari părți a florei și faunei. Apoi a început perioada siluriană, în care au apărut primele animale de uscat. Perioada siluriană, a patra perioadă a erei geologice a paleozoicului, a durat 20 de milioane de ani. În perioada siluriană, atunci când clima s-a reîncălzit, plantele și animalele nervertbrate s-au stabilit cu mai mult avânt pe uscat. Stabilirea pe uscat a principalelor animale s-a datorat în bună măsură formării unor mari continente: Gondwana (în sud), Laurentia, Baltica și Avalonia (în nord). Noul mediu al pământului din perioada siluriană era format din mări puțin adânci și din golfuri care asigurau “nișe” propice vieții.

În aceste mări călduțe și lacuri, peștii fără dinți au prosperat și au crescut ceva mai mari decât strămoșii lor. Din aceștia, printr-un proces evolutiv, s-au format alte specii de pești, de forma unor țipari, cu țepi distinctivi așezați în fața aripioarelor. La rândul lor, plantele s-au diversificat într-un ritm susținut, permițând formarea oxigenului, capabil să susțină viața. Prima plantă vasculară, generatoare a lanțului trofic, a fost planta denumită *cooksonia*, care prezenta o tulpină întărită și canale pentru conducerea apei și hranei.

În primele perioade ale paleozoicului, plantele primitive produceau celule mici, denumite spori, din care creșteau noi plante; ulterior, unele plante, precum feriga, au început să producă semințe, ceea ce a permis înmulțirea plantelor pe uscat. A urmat apoi perioada devoniană, care a durat aproape 60 de milioane de ani.

În perioada devoniană, denumită adesea “era peștilor”, vechile continente din nord, Laurentia, Avalonia și Baltica s-au unit, dând naștere unui imens lanț muntos, iar continentul sudic, Gondwana s-a deplasat spre nord. Datorită climei blânde, s-au format nenumărate lacuri de apă dulce, dar și nenumărate râuri și fluvii, care șerpuiau pe porțiuni imense,

străbătând continentele. Apele continentale s-au populat rapid cu pești prădători de toate mărimile și formele - se pare că unii dintre ei atingeau șase metri - , care au început să se hrănească cu peștii lipsiți de dinți și cu celelalte animale marine. Periodic, datorită evaporărilor masive de apă, au apărut depozite de săruri minerale, care, fiind oxidate de aer, s-au înroșit - precum cele din Old Red Sandstone (Marea Britanie).

În perioada devonianului, o parte din animalele ce populau mările au evoluat în direcția vertebratelor, părăsind mediul acvatic pentru a locui uscatul. Printre aceștia se numără peștii din categoria *dipneuste*, care se pare că respirau aer, sau tetrapodul amfibian denumit *ichthyostega*, un fel de salamandă despre care savanții au presupus inițial că avea membre și o cutie toracică. În cele din urmă, în urma unor studii mai aprofundate, s-a dovedit că presupusele membre erau de fapt aripioare ce ajutau la înot, iar în cutia toracică nu se aflau plămâni, ci branhii.

Oricum, nu s-a descoperit încă vreo fosilă de tetrapod care să se fi pretat, din punct de vedere anatomic, atât vieții de uscat, cât și celei de apă - veriga lipsă, atât de căutată în ultimii de 150 de ani -, și care să se certifice faptul că tetrapozii și peștii au devenit amfibii. Savanții au tras aprioric concluzia că transformarea aripioarelor în picioare s-a produs lent la una din numeroasele specii de tetrapode, în timp ce coloana vertebrală și sistemul osos au suferit un proces de adaptare capabil să le permită susținerea trupului în cazul mersului la suprafața pământului.

Perioada carboniferă, penultima a erei paleozoice, a fost caracterizată prin modificări ale poziției continentelor care s-au deplasat lent. Clima a oscilat de la răcirii accentuate la încălziri bruște. Datorită răcirilor bruște de climă s-au format marii ghețari, iar datorită încălzirilor, umiditatea a prilejuit formarea unor imense păduri și mlaștini (care, devenite fosile,

au produs cărbunele actual; carbonifer însemnând chiar producător de cărbune). Cei mai importanți “contribuabili” la formarea marilor zăcămintele de cărbune actuale au fost ferigile (pteridospermele), pedicuțele și plantele cu semințe (gymnospermele). Deși naturii i-a trebuit douăzeci de milioane de ani (carboniferul a început acum 320 de milioane de ani și s-a încheiat acum 290 milioane de ani) pentru a produce imensul depozit de cărbune, oamenilor le-au fost necesari doar 300 de ani pentru a-l arde aproape în totalitate.

Ca urmare a formării pădurilor, prin procesul de fotosinteză, a crescut concentrația de oxigen, iar aerul a devenit respirabil. Dacă în perioada devoniană, concentrația de oxigen era de 15%, în perioada carboniferă concentrația de oxigen a crescut la 35%. În aceste condiții, printre ferigi și plante cu semințe, s-au înmulțit animalele precum tetrapodele, reptilele amfibiene, insectele, scorpionii și păienjenii cu picioarele lungi. Unele dintre aceste animale se hrăneau doar cu vegetație aflată în stare de putreziciune, dar majoritatea se mâncau între ei. Cel mai puternic supraviețuia.

În ultima perioadă a paleozoicului, prin unirea Laurenției cu Gondwana s-a format supercontinentul Pangeea (pan: tot, întreg / geea: pământ; Geea era zeița pământului la vechii greci); concomitent a avut loc modificarea climei, ceea ce a dus la topirea imenșilor ghețari din regiunile polare. În nordul Pangeei, clima era mai caldă și mai uscată, iar în sud a devenit mai rece și mai umedă. Imensele păduri din carbonifer au dispărut treptat, mările puțin adânci s-au evaporat, lăsând depozite imense de săruri minerale. În locul pădurilor a apărut o vegetație de plante purtătoare de semințe.

Acum aproape 248 milioane de ani, la sfârșitul perioadei permene (ultima perioadă a paleozoicului), a avut loc, după câte se pare, un eveniment catastrofal de mare amploare, care a determinat o stingere în masă a principalilor actori ai scenei

pământului - fie ai florei, fie ai faunei. Au dispărut peste 63% din speciile de tetrapode și peste 33% din speciile de amfibieni. Populația oceanelor și mărilor s-a redus și mai drastic: din aproximativ un milion de specii au rămas doar aproximativ 10000. Cauzele care au dus la această dispariție în masă nu sunt cunoscute. Savanții au luat în calcul atât ipoteza impactului dintre pământ și un meteorit gigantic, cât și ipoteza unor erupții vulcanice pe o scară întinsă, ceea ce ar fi putut conduce la modificarea radicală a climei și la scăderea dramatică a nivelului mărilor și oceanelor. Totuși, până în acest moment nu există nici o dovadă în straturile geologice care să indice impactul vreunui meteorit cu pământul. Savanții înclină să creadă că, mai degrabă, a fost vorba despre schimbări bruște ale climei provocate de deplasări ale plăcilor tectonice, care au fost urmate de o intensă activitate vulcanică.

O dată cu această catastrofă planetară s-a încheiat prima mare eră geologică, paleozoicul și a început a doua: mezozoicul, care poate fi împărțită în trei perioade: triasicul, jurasicul și cretacicul.

În triasic, prima perioadă a mezozoicului, care a început acum 248 milioane de ani și s-a încheiat cu 206 milioane de ani în urmă, supercontinentul Pangeea s-a deplasat înspre nord, depășind limita Ecuatorului. În aceste condiții, nivelul mărilor a fluctuat, iar clima caldă a fost înlocuită cu o climă mai rece și mai umedă. De asemenea, vegetația s-a schimbat: au apărut pădurile de conifere, iar în savane au apărut conifere mai mici de genul ferigilor-copaci. Viața din oceane și mări a suferit un proces de restructurare masivă. A dispărut peste 90% din fauna paleozoică formată din nevertebratele marine. Au supraviețuit însă unele specii mai bine adaptate, printre care tetrapodele denumite *synapside*, care au suferit o metamorfoză semnificativă - urmașele lor fiind primele vertebrate cu sângele cald. De-a lungul altor milioane de ani,

majoritatea tetrapodelor din categoria synapside au suferit un proces accentuat de transformare: și-au dezvoltat cozi mai scurte, coate care se flexau înapoi, fălci puternice, dinți diversificați. Unele au devenit ierbivore, iar altele carnivore. Unele și-au format pe spate un fel de vele, formate din țepi lungi acoperiți cu piele.

În prima parte a triasicului, a apărut un nou val de reptile, arcosaurienii, iar la sfârșitul perioadei, ca descendenți direcți ai acestora, au apărut primii dinozauri. Abia în jurasic dinozaurii s-au înmulțit și diversificat. Din acest punct de vedere, reptilele din triasic, jurasic și cretacic sunt rezultatul transformărilor neîncetate ale tetrapodelor din ultima perioadă a paleozoicului. De-a lungul triasicului, flora și fauna gigantică s-au diversificat considerabil, iar în epoca de glorie a jurasicului dinozauri uriași, carnivori sau ierbivori, alergau prin pădurile uriașe de conifere și de gimnosperme, prin ape sau prin aer. Denumiri precum *Coelophysus*, *Rutiodon*, *Desmotoschus*, *Postosuchus*, *Placeras* (în triasic), *Ichthyosaurus*, *Pterodactylus*, *Tyrannosaurus* (în jurasic), *Pteranodon*, *Megalosaurus*, *Iguanodon* (în cretacic) nu au cum să spună mare lucru, dar formele și înfățișările acestor reptile puternice, după descoperirea marilor depozite de fosile, au produs o impresie extrem de puternică în epoca modernă. Unele dintre aceste reptile erau carnivore înrăite, cu trupuri musculoase și zvelte, oase ușoare și picioare lungi, cu dinți în formă de pumnal. Altele erau erbivore, dar puteau face față prădătorilor, datorită fie gabaritului foarte mare, fie unor platoșe formate din plăci cornoase sau țepi. (15)

Datorită faptului că, în marea majoritatea a teritoriilor, clima a devenit mai blândă și mai uscată, reptilele, care își depuneau ouăle în pământ, au găsit teren propice de înmulțire. Savanții sunt de părere că unele reptile s-au aventurat în aer, transformându-se în păsări uriașe (pterozaurii), în timp de

altele au ales mediul marin ca habitat (ihtiozaurii), condiții în care structurile lor anatomice au cunoscut transformări neîncetate. Reptilele zburătoare erau capabile să se deplaseze prin aer de la un copac la altul datorită unor rudimente de aripi acoperite nu cu pene, ci cu o piele subțire.

Peisajele terestre au început să fie dominate de plantele cu flori - *angiospermele* - care au cunoscut o mare diversificare și care, în final, au ajuns să domine flora. Nivelul apelor a crescut în ritm constant - mai ales la mijlocul jurasicului - permițând formarea unei flore și faune marine abundente. Mările erau dominate de mari reptile precum ihtiozaurii (șopârle-pești) care atingeau până la 15 metri lungime și de plesiozauri (un fel de șopârle), cu dimensiuni ce variau între 2 și 14 metri, precum și de pești de mari dimensiuni, asemănători rechinilor de astăzi.

Cu 130 de milioane de ani în urmă, s-a produs scindarea imensului continent Pangeea, iar deriva continentelor a intrat în linie dreaptă. America de nord s-a despărțit de Europa, iar Africa s-a despărțit de America de sud. Aceste condiții au afectat dezvoltarea florei și faunei, care s-a diferențiat în funcție de emisfere. Pe acest fundal, încă din perioada jurasică și mai ales din cea cretacică, au început să se dezvolte mamiferele, ale căror caracteristici definitorii - sângele cald și puii născuți vii - le-au permis adaptarea ușoară la mediu.

Față de dinozaurienii cu sânge rece, care cloceau ouă, mamiferele au beneficiat de schimbări anatomice importante, precum modificarea morfologiei gurii, lărgirea cavității craniene și formarea urechilor capabile să distingă sunetele într-un mod mult mai complex decât reptilele. Modificarea morfologiei gurii a permis mamiferelor să aibă dinții mici și acuți, cu care să mestecă hrana într-un mod mult mai eficient decât reptilele. Ingerarea hranei mestecate le-a permis o conservare a căldurii pe timpul nopții. (16)

O lungă perioadă de timp ce se întinde de-a lungul jurasicului și cretacicului, dinozaurii au continuat să domine planeta, în special cei de talie foarte mare, precum tyranosaurii și hadrosaurii, iar mamiferele au continuat să se diversifice. Mediul s-a metamorfozat fără încetare, datorită răspândirii arbuștilor din categoria angiospermelor, dar și coniferelor. Paralel cu înmulțirea angiospermelor, s-au înmulțit insectele.

La sfârșitul cretacicului, cam cu o sută de milioane de ani în urmă, datorită deplasării scoarței pământului, deriva continentelor a fost accelerată, astfel că au apărut noi continente și insule de mari dimensiuni și s-au format noi lanțuri muntoase. În mod paralel, a avut loc o intensă activitate vulcanică, care a afectat adâncimea oceanelor și mărilor, precum și configurația uscatului.

Acum aproape 65 milioane de ani, era mezozoică s-a încheiat printr-un mare cataclism, în care mare parte a florei și faunei a dispărut. Această modificare dramatică de la finele cretacicului este cunoscută sub numele de granița K-T (K de la kreide, cuvântul germen pentru calcar și T de la Terțiar).

În ceea ce privește cauzele catastrofei planetare ce a dus la finalul mezozoicului și începutul cenozoicului, părerile savanților sunt împărțite. În principal, există două mari opinii. Prima opinie aparține geologului Walter Alvarez, care a descoperit urme semnificative de iridiu într-un strat subțire de argilă, ce marchează granița dintre sedimentele depuse în perioada cretacică a mezozoicului și perioada terțiară a cenozoicului. În asemenea cantități, iridiul este întâlnit doar în meteoriți. Acesta este motivul pentru care cercetătorul menționat a sugerat că schimbarea erelor geologice s-a datorat impactului unui meteorit foarte mare cu pământul. Locul acestui impact pare să fi fost situat în peninsula Yucatan din Mexic, acolo unde există un crater de mari dimensiuni. Impactul a avut un efect catastrofal asupra climei, prin

aruncarea în atmosferă a unei mari cantități de praf și pietriș ce au blocat lumina soarelui timp de câțiva ani. Acest impact pare să fi decalansat dispariția masivă, într-un răstimp scurt, a florei și faunei de pe tot cuprinsul planetei, inclusiv a dinozaurilor. În opinia cercetătorilor, un astfel de eveniment catastrofic are darul de a rezolva controversata enigmă a dispariției dinozaurilor.

După calculele savanților care au susținut această teorie, meteoritul, care avea un diametru de 10 km, a făcut un crater de cel puțin 100 de km și adânc de 12 km. Impactul a aruncat în atmosferă 50000 km cubi de rocă și sute de milioane de tone de sulf, care au generat o ploaie acidă care a căzut apoi pe suprafața pământului. Impactul a provocat o rafală puternică de căldură ce s-a propagat cu mare viteză de-a lungul continentului american și apoi, de-a lungul pământului. Acest val de căldură a aprins pădurile și vegetația, împrăștiind funingine și fum pe toată suprafața pământului. Cerul s-a întunecat de fum și funingine, provocând scăderea temperaturii. Simultan, valuri de tip tsunami au acoperit cu apă porțiuni întinse ale Americii de nord și nu numai, înecând animalele.

Totuși, unii savanți sunt de părere că vegetalele nu au suferit dispariții atât de masive la granița K-T, iar dinozaurii nu au dispărut brusc, ci treptat. De altfel, dinozaurii au început să dispară cu mult timp înainte de sfârșitul cretacului și de granița K-T. De aceea, savanții respectivi nu atribuie schimbările produse la granița K-T impactului cu un meteorit, ci altor cauze, printre care cea mai semnificativă ar fi o activitate vulcanică extrem de intensă, care a fost însoțită de emiterea, în cantități uriașe, a unor gaze nocive de dioxid de carbon. Oricum, nu există depozite mari de fosile de dinozauri din acea perioadă. Ultimii dinozauri au dispărut cam la o sută de mii de ani după acel eveniment. (16)

O dată cu această catastrofă a început a treia eră geologică, era cenozoică. Era cenozoică a fost împărțită în două perioade: terțiar, care a durat 62 milioane ani și cuaternar, care a început acum aproximativ un milion de ani.

În perioada terțiară peisajul pământului a revenit uimitor de repede la viață. Deși peste 75 % dintre speciile marilor reptile ale cretacicului au dispărut, mamiferele au cunoscut o mare dezvoltare și diversitate. Dintre plante, angiospermele (plantele cu flori), de la micile ierburi la copacii uriași, au renăscut, acaparând mare parte a ecosistemului terestru. O perioadă de timp ce se întinde pe aproape 100 de milioane de ani, mamiferele au fost contemporane cu dinozaurii.

De fapt, mamiferele (animale cu sânge cald) și dinozaurii (animale cu sânge rece) au apărut cam în aceeași perioadă, prin transformări succesive ale *synapsidelor* care au trăit la începutul triasicului, dar în timp ce dinozaurii au evoluat și au crescut în dimensiuni, mamiferele au rămas mici.

Până la începutul terțiarului, mamiferele nu depășeau talia unui câine. Beneficiind de sânge cald, mamiferele ieșeau la vânătoare din vizuini doar atunci când venea noaptea și dinozaurii mergeau la culcare. Dinozaurii erau obligați să meargă seara devreme la culcare datorită faptului că aveau sângele rece, astfel că la lăsarea întunericului nu mai beneficiau de razele soarelui și intrau într-un fel de hibernare nocturnă. Astfel, cel puțin o sută de milioane de ani, micile mamifere de mărimea unui câine sau a unei veverițe, care se hrăneau adesea cu insecte, au supraviețuit doar prin faptul că puteau vâna pe timpul nopții, când în lumea dinozaurilor era liniște deplină.

În prima parte a existenței lor, mamiferele depuneau ouă, la fel ca dinozaurii; dar, spre deosebire de dinozauri, mamiferele își hrăneau puii cu lapte. După o lungă perioadă, prin transformări succesive, au apărut mamiferele capabile să

nască pui. După naștere, puii stăteau într-o cavitate a stomacului mamei lor, numită marsupiu - precum marsupialele de astăzi, care trăiesc în Australia. În perioada cât stăteau în marsupiu, puii se hrăneau cu lapte de la mameloanele mamei. După o altă perioadă de timp, prin transformări succesive, au apărut animalele placentare - animalele care își păstrau puii în interiorul corpului până ce aceștia erau suficient de dezvoltati pentru a putea supraviețui singuri. Înainte de a se naște, puii primeau hrana prin intermediul placentei, iar după naștere se hrăneau cu laptele produs de mameloanele mamei. Animalele placentare s-au adaptat cel mai bine la mediu, astfel că au supraviețuit o lungă perioadă de timp - în ziua de astăzi, majoritatea animalelor fac parte din această categorie. (17)

Cu aproape 30 de milioane de ani în urmă, mamiferele placentare s-au răspândit pe toată suprafața pământului și s-au diversificat. Un grup de mamifere, denumite primare, nu mai mari ca veverițele, s-au deprins cu cățăratul în copaci și cu viața arboricolă. Unele dintre ele semănau cu lemurienii și cu cimpanzeii de astăzi. Prin transformări succesive, unora dintre mamiferele cățărate le-au crescut aripi sau membrane de piele de la piciorul din spate la cel din față; aceștia au fost strămoșii liliecilor. Alte mamifere s-au mutat în oceane și mări. În urma schimbării de habitat, trupurile acestora s-au modificat. Astfel au apărut balenele, focile și delfinii de astăzi.

Acum aproape 50 de milioane de ani au apărut primii strămoși direcți ai animalelor de astăzi. Unii strămoși ai animalelor de astăzi aveau talii medii, dar existau și animale cu un gabarit foarte mare, precum erbivorul denumit *indricotherium*, care avea cam 8 metri înălțime și cântărea cât patru elefanți de astăzi. Acesta a fost, de altfel, cel mai mare mamifer care a trăit vreodată pe pământ. Tot în acea perioadă au apărut primii cai, care pe atunci aveau înălțimea unui câine.

Dacă în ziua de astăzi, caii nu au nici o problemă în a pune la punct o găină, acum aproximativ 50 de milioane de ani, găinile erau cele care îi alergau pe micuții ponei. Acesta a fost cazul unei păsări gigantice denumită *diatryma*, care avea cam 2 metri înălțime și care semăna cu un cocoș gigantic; *diatryma* îi vâna pe bieții strămoși ai cailor actuali, care pe atunci aveau mărimea unui câine. În decursul timpului, caii de mărimea unui câine au evoluat și s-au transformat. Caii actuali, cu un singur deget învelit în copită (tipul Equus), au apărut acum aproximativ cinci milioane de ani. Primii strămoși ai elefanților au apărut acum 40 de milioane de ani; aveau un corp porcine, fiind lipsiți de trompă. Savanții sunt de părere că elefanții au evoluat treptat prin transformări succesive. Devenind din ce în ce mai înalți și mai greoi, dată fiind necesitatea hrănirii de la o asemenea înălțime, nasul și buza superioară s-au alungit formându-se trompa. Acum aproape 2 milioane de ani a apărut o specie de elefanți gigantiști, mamuții, care atingeau uneori înălțimea de 4 metri.

Un impact asupra evoluției animalelor l-au avut glaciațiunile (au existat patru mari glaciațiuni: Gunz, Mindel, Riss și Wurm). Ultima glaciațiune a început acum aproximativ 100000 de ani și s-a încheiat acum 10000 ani. În răstimpul glaciațiunii Wurm, habitatul a suferit transformări dramatice. Suprafețe întinse din emisfera nordică au fost acoperite cu ghețuri, astfel încât multe animale au coborât în zonele mai calde din apropierea Ecuatorului, iar cele rămase în teritoriile cu gheață au fost obligate să se adapteze mediului. Animalelor din zonele înghețate le-au crescut blănuri groase. Printre acestea se numără mamutul, rinocerul lănos, boul moscat și altele. Acum 10000 de ani, la sfârșitul ultimei glaciațiuni, în urma modificărilor de climă, mare parte dintre animalele preistorice au dispărut. Cele din partea de nord a globului, precum mamuții, au murit brusc prin înghețare,

probabil datorită modificării rapide a climei. Trupurile lor au fost descoperite de savanți, fiind foarte bine conservate sub ghețarii ținuturilor nordice.

O evoluție extrem de spectaculoasă a avut-o grupul primatelor. Se pare că primele primate au apărut, ca specie, acum mai bine de 60 de milioane de ani. Primele grupe de primate erau cam de mărimea unei veverițe. Treptat, de-a lungul câtorva zeci de milioane de ani, primatele au cunoscut un proces evolutiv accelerat, radical diferit de celelalte mamifere. În locul ghearelor, primatelor au început să li se dezvolte degete la toate cele patru membre, cu care se puteau deplasa cu mare abilitate prin copaci. Vederea primatelor a devenit treptat tridimensională, indispensabilă în aprecierea distanțelor în spațiu, ceea ce le-a permis deplasarea cu mare viteză de la o creangă la alta. Creierul s-a dezvoltat pe măsură ce sintetiza imaginile tridimensionale și pe măsură ce au început să îndeplinească operațiuni și activități dificile.

Un rol important în transformarea accelerată a primatelor l-a constituit viața în grupuri mari, în care a apărut o oarecare specializare a activităților. Primele primate aveau boturi lungi cu care adulmecau hrana și dinți ascuțiți. De-a lungul timpului, datorită faptului că văzul a dobândit o importanță mai mare în detrimentul mirosului, boturile au devenit din ce în ce mai mici, iar dinții mai scurți.

Pasul decisiv al evoluției a constat însă în dezvoltarea, din grupul primatelor, a primelor antropoide, precum gorilele, care erau capabile să se cațere în copaci și să ducă o viață arboricolă, acolo unde se găsea suficientă hrană, dar și să se deplaseze pe sol. Tocmai deplasările pe sol pe distanțe mai lungi, au permis antropoidelor experimentarea mersului biped, precum și folosirea mâinilor rămase libere în scopul cărării hranei. Totuși, antropoidele nu erau capabile să stea prea mult timp în poziție bipedă.

❧ Omul: Curriculum Vitae ❧

Filmul *Un milion de ani într-o secundă*, ce prezintă istoria cosmosului în varianta realismului industrial, este aproape de final. După o scurtă discuție cu proiecționistul de serviciu care a fost invitat să deruleze filmul cu încetinitorul, spectatorii sunt pregătiți să afle ceea ce s-a petrecut de-a lungul celei de-a 200 părți a ultimei secunde.

Cea de-a 200-a parte a ultimei secunde a filmului corespunde perioadei cuprinse între apariția omului pe pământ și epoca prezentă. Chiar în momentul de debut al celei de-a 200-a părți a ultimei secunde a filmului, pe ecran este proiectată silueta nu prea grațioasă a unei maimuțe antropoide denumită *driopithecus*, moment în care o parte dintre specatorii prezenți au început să se gândească la faptul deloc măgulitor că dacă omul este cel pe care încearcă să-l prezinte realismul industrial, atunci orice exemplar al speciei umane ar trebui să prezinte, înainte de o activitate importantă, un *curriculum vitae* care să înceapă cam în felul următor: strămoșii mei îndepărtați au fost maimuțe antropoide, urâte și păroase, iar comportamentul meu este în conformitate cu trecutul meu glorios.

Un astfel de gând a dispărut însă rapid din mintea spectatorilor atunci când, în momentele următoare, alături de silueta deloc grațioasă a maimuței antropoide denumită *driopithecus*, au avut ocazia să observe câteva clipite pe ecran figura cât se poate de serioasă a lui Charles Darwin, cel care, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, a lansat ideea că omul se trage din maimuță.

Dacă înainte de a doua jumătate a secolului XIX, orice copil sau adult cât de cât cultivat știa că omul a fost creat de Dumnezeu, după apariția lucrărilor fundamentale ale lui Ch. Darwin, *Originea speciilor*, apărută în 1859, și, mai ales,

Originea omului, apărută în 1871, toată lumea a aflat că omul a apărut în urma unei îndelungate selecții naturale, iar strămoșii săi au fost, fără nici un dubiu, maimuțele antropoide.

La baza concepției lui Charles Darwin a stat ideea că toate ființele vii sunt într-o continuă evoluție, iar selecția naturală este factorul principal al evoluției. Toate schimbările evolutive, explica Charles Darwin, sunt rezultatul unor legități naturale și nu voinței divine, iar evoluția nu poate avea ca motor principal decât selecția naturală, astfel încât numai organismele cele mai apte și mai bine înzestrate au fost capabile de a supraviețui și evolua. (11)

Plecând de la premisa principală, fundamentată de Charles Darwin, cercetătorii realismului industrial au concluzionat că, răstimp de peste 40 de milioane de ani, a avut loc un proces complex în care apariția omului a fost precedată de evoluția primatelor și a antropoidelor. Antropoidele sunt strămoșii comuni ai maimuțelor de astăzi și ai oamenilor.

Unul dintre cei mai importanți antropologi moderni, profesorul U. Howels de la Harvard University, consideră că strămoșii maimuțelor au fost deja menționatele primate denumite generic *driopithecus*, care seamănau destul de puțin cu oamenii actuali și care au trăit în miocen, adică acum 25-15 milioane de ani. Exemplarele *driopithecus*-ilor erau răspândite pe întregul glob terestru. Acum 14 milioane de ani, din ramura *driopithecus* s-a separat subspecia denumită *ramapithecus* (numele provine de la eroul scrierii sancrite Ramayana), subspecie la care au început să predominie trăsături comportamentale umanoide. Într-o perioadă destul de lungă, s-a produs un proces lent de umanizare a *ramapithecului*. (16)

Acum 6 milioane de ani, în condițiile unei răcirii treptate a vremii, renunțarea la viața arboricolă și pătrunderea în savană, unde era necesară străbaterea unor distanțe lungi și

căutarea hranei, au produs modificări esențiale în procesul de hominizare. După cum aprecia savantul N. Botnariuc, renunțarea la existența arboricolă a permis posibilitatea mersului biped, îndreptarea colanei vertebrale, eliberarea membrelor superioare de funcția locomotoare, opozabilitatea degetului mare cu posibilitatea apucării, ținerii și manipulării diferitelor obiecte, a folosirii unor unelte găsite din natură, care practic prelungeau mâinile. Tot în acea perioadă a avut loc dezvoltarea unghiilor, dezvoltarea vederii stereoscopice, creșterea mobilității mâinii, care este legată de reorientarea centurii scapulare, dezvoltarea dentiției o dată cu trecerea la alimentația omnivoră și creșterea în volum a creierului. Treptat, paralel cu dezvoltarea vieții în grupuri, s-au dezvoltat mijloacele de comunicare între indivizi. (11)

Totuși, cercetări mai recente au lăsat să se înțeleagă faptul că primul hominid cu acte în regulă a fost cel denumit *australopithecus* (antropoidul din sud) care pare să se fi manifestat în trei “variante”: *australopithecus africanus*, *australopithecus robustus* și *australopithecus boisei*. Se crede astăzi că părinții Australopithecilor au fost vestiții Ramapithecii, care, în urma unui marș forțat de mai multe mii de kilometri, au migrat din Asia până în Africa, via Europa.

Cea mai celebră fosilă de *australopithecus* este cea botezată Lucy, descoperită în Etiopia. Durata existenței speciei australopithecilor s-a întins din pliocen, poate chiar mai devreme, deci de acum 5 milioane de ani până acum aproape 800.000 de ani. În prima parte a existenței lor, australopithecii petreceau cea mai mare parte din timp prin copaci. Australopithecii aveau degete lungi și curbate, dar genunchii erau ceva mai flexibili decât ai speciilor de primat.

Abia ulterior, australopithecii au învățat să se deplaseze în poziție bipedă. Explicațiile savanților cu privire la această schimbare de comportament a australopithecilor sunt legate

de fluctuațiile climatei. Acum 4 milioane de ani, clima a devenit mai rece, iar pădurile au început să dispară, ceea ce i-a determinat pe australopithecii să străbată distanțe mari pentru a căuta hrană. Totuși, nici australopithecii nu erau capabili de un mers perfect biped, ci practicau mai degrabă un mers semibiped - se ajutau adesea și de mâini, așa cum fac astăzi unele maimuțe antropoide.

Din *australopithecii*, prin transformări succesive, la un moment dat au apărut *arheantropii*, cunoscuți mai ales sub denumirea de *homo erectus* - oameni cu poziție verticală - care au realizat în numai 700000 de ani, deci de la începutul cuaternarului până acum 300000 de ani, saltul calitativ de la mersul semibiped la elegantul mers biped, de la capacitatea cutiei craniene de 800 cm cubi la capacitatea de 1200 cm cubi.

Leagănul *arheantropilor* a fost Africa. De acolo au început să migreze în celelalte colțuri ale lumii - în Europa și în Asia. Urme ale prezenței lor au fost descoperite în Europa - principalele locații descoperite în Franța, la Terra Amata, în Spania și în Marea Britanie - și în China, la Choukoutien. Exemplarele de *arheantropi* descoperite începând cu anul 1891 în insula Java, apoi în multe alte locuri de pe glob, indică faptul că acest strămoș al omului avea dezvoltată capacitatea de a vorbi. Capacitatea de a comunica a reprezentat mijlocul prin care a fost depășit definitiv treapta de animalitate. Savantul L. B. Leakey afirma că arheantropii știau să folosească focul și să-l întrețină, se ocupau cu vânatoarea, jupuirea pieilor animalelor, erau capabili să se apere de animalele mari, fabricau “unelte de fabricat unelte.”

Savanții consideră că *arheantropii* au fost părinții oamenilor de Neanderthal, denumire dată după numele Văii Neanderthal, din apropierea Dusseldorfului, unde au fost descoperiți pentru prima dată, în 1856. Imaginea clasică a neanderthalienilor este cea figurată în toate cărțile de istorie:

mici de statură, frunte joasă și teșită, arcadă accentuată, gât scurt; mergeau cu genunchii îndoiți și cu capul plecat. Neanderthalienii știau să producă, să folosească și să mențină focul, șlefuiau pietrele, se înveșmântau în piei cusute cu intestine de animale, purtau încălțăminte datorită climei reci din perioada glaciațiunilor. Neanderthalienii au dispărut acum aproximativ 30000 de ani, din cauze necunoscute.

Urmașii neanderthalienilor au fost oamenii de Cro Magnon sau neantropii, care au dus ștafeta evoluției mai departe. Tot din *arheantropii* (*homo erectus*), acum aproape 150000 de ani a evoluat o specie nouă de oameni: *homo sapiens sapiens*.

❧ În a 200-a parte a ultimei secunde ... ❧

Filmul **Un milion de ani într-o secundă**, care prezintă istoria cosmosului din perspectiva realismului industrial, este la final. În a 200-a parte din ultima secundă a filmului s-a desfășurat debutul civilizației omenesti pe Terra. Deși filmul a fost derulat cu încetinitorul, imaginile s-au succedat atât de rapid încât spectatorii n-au priceput mare lucru.

Deși în mod formal, realismul industrial consideră că istoria civilizației a început abia în momentul în care strămoșii noștri hominizi au început să confecționeze “unelte de fabricat unelte”, este de la sine înțeles că începuturile absolute trebuie plasate cu mult timp înainte. Pentru promotorii realismului industrial, noțiunea de unealtă presupune, înainte de toate, “confecționarea, păstrarea uneltelor și repetarea operațiunii de confecționare a uneltelor.”(18)

Începutul civilizației omenesti, din punctul de vedere al realismului industrial, a început în perioada cuprinsă între anii 550000 și 600000, în momentul în care paleantropii au învățat să confecționeze unelte din piatră. Înainte de acest moment,

strămoșii și mai îndepărtați modificau prin lovire bucăți de piatră pentru a le folosi drept unelte. civilizația sau, mai degrabă, pseudocivilizația acelor strămoși și mai îndepărtați, în care doar se modificau bucățile de piatră existente în natură - ceea ce în mod obișnuit a căpătat denumirea de *pebble culture*, “cultura de prund” - datează, după cum indică vestigiile descoperite în Kenia, de 2600000 de ani. (18)

În opinia promotorilor realismului industrial, folosirea obiectelor din mediu fără a fi modificate, utilizarea mâinii ca instrument al activităților umane - chiar și în cazul în care uneltele prelungeau organele corpului -, exacerbarea sexualității, apariția sunetelor naturale ca premisă a dezvoltării limbajului, reprezintă doar câteva dintre cele mai importante momente ale hominizării. Promotorii realismului industrial ne mai informează că acum 600000 de ani, după o tăcere de milioane de ani, oamenii au început să comunice între ei, depășind definitiv stadiul de animalitate. Tot în acele momente cruciale, după cum indică documentele arheologice, a avut loc cea mai importantă descoperire a preistoriei: descoperirea și folosirea focului.

Dacă ar fi să dăm crezare promotorilor realismului industrial, ne putem imagina că, acum aproximativ 600000 de ani, într-o dimineață răcoroasă de vară, în timpul glaciațiunii Gunz, un tânăr paleantrop, gol pușcă, cu fruntea teșită și creierul mic, a avut ideea năstrușnică la acea vreme, de a fura focul descoperit întâmplător în scorbura unui copac lovit de trăsnet și de a-l transporta în peștera în care-și găsisese culcușul. În seara aceleiași zile de vară, când ploaia torențială s-a abătut asupra pământului, iar fulgerele brăzdau cerul, căldura focului dintr-o vatră improvizată a convins o familie de paleantropi, zgribulită și înspăimântată, că focul este bun și că, în viitor, se poate conta pe el. Ulterior, în urma nenumăratelor încercări, paleantropii au învățat să producă focul și, mai ales, să-l

păstreze în vatră. Produs la început prin lovirea unei bucăți de pirită sau de hematit cu o piatră dură sau prin frecarea a două bucăți de lemn uscat, focul a devenit un ajutor de nădejde în procesul anevoios al hominizării. Interacțiunea neîncetată cu mediul a avut o influență decisivă asupra evoluției oamenilor, care, treptat, au devenit capabili să fabrice “unelte de fabricat unelte” și, mai ales, să emită sunete din ce în ce mai articulate și mai frumos modulate.

Cei aproape cinci sute de mii de ani care s-au scurs de la descoperirea focului și de la apariția primelor “unelte de fabricat unelte” până la descoperirea și răspândirea pe scară largă a agriculturii au fost marcați de perioade dramatice de răcire și de încălzire a vremii, care au determinat modificări în comportamentul oamenilor. Calote de gheață, cu o grosime apreciabilă, acopereau o treime din ambele emisfere. În momentele de maximă extensiune, calotele de gheață acopereau țările scandinave și baltice, Anglia, nordul Germaniei, nordul Rusiei, până aproape de Kievul actual. Alpii, Pirineii, Carpații, Caucazul, Himalaya, erau acoperiți de ghețari ce păreau veșnici. La fel, jumătate din America de Nord era acoperită de gheață.

Retragerea și topirea calotelor de gheață au determinat modificări masive ale florei și faunei, care au produs schimbări în comportamentul paleantropilor care migrau dintr-un loc în altul, în căutarea unor condiții optime de trai. După ce, un răstimp destul de lung, paleantropii au trăit numai din culesul fructelor și al rădăcinilor oferite cu generozitate de mama natură, deloc zgârcită, unii dintre ei au decis că pot ucide pentru a trăi prin vânătoare.

Vânătoarea a determinat structurarea comportamentului omenesc în funcție de noi factori. Vânătoarea a determinat o diviziune strictă a muncii după sex, dar și formarea unui comportament adecvat. Timp de mai bine de o jumătate de

milion de ani, paleantropii au vânat cu ajutorul unor țepușe de aproape trei metri, cu vârful ascuțit, călite în foc. Ceva mai târziu, au început să folosească sulite rudimentare din lemn, cu capătul armat cu lame de silex, os sau corn. Animalele vâdate cu predilecție erau mici; uneori erau vâdate și animale de talie mare, precum mamutul, rinocerul pădurilor sau chiar elefantul stepelor. În acea perioadă se practica vânătoarea prin hăituire, în grupuri moderate, în care animalul era gonit spre o groapă special amenajată, în fundul căreia erau puse țepușe de lemn.

Un element important al vânătorilor l-a constituit arma-proiectil, piatra aruncată cu ajutorul unei praștii și, ceva mai târziu, arcul cu săgeata. După cum sublinia Mircea Eliade, din punct de vedere psihologic arma-proiectil a constituit prima încercare a omului de a domina distanțele - în fapt, de a domina spațiul. Noile "tehnici" au proliferat destul de rapid, tehnologia epocii constând în îmbinarea folosirii focului, a dominării distanței și a artei de a ucide animale pentru a supraviețui. Schimbarea alimentației prin frigerea cărnii a determinat nu numai un surplus de energie și de vitalitate, ci, în special, modificarea unor parametri biologici. (19)

Relațiile sociale ale paleantropilor erau, la rândul lor, adaptate unei existențe în comun a cel puțin douăzeci, treizeci de persoane, sau oricum până la treizeci de familii, care, împreună, puteau face față unor campanii eficiente de vânătoare. Cel mai puternic, îndemânatic și priceput bărbat în ale vânătorii era proclamat conducător.

Datorită faptului că vânătorii preistorici erau obligați să migreze în căutarea vânatului, locuințele erau și ele de scurtă durată. De cele mai multe ori, locuințele erau dispuse în peșteri sau în grote mai mici. Existau, de asemenea, fel de fel de bordeie sau de colibe de grup, în care încăpeau pe timpul nopții toți membrii comunității. Uneori erau construite

adăposturi în gropi naturale sau artificiale, de cel puțin trei metri adâncime, cu pereții căptușiți cu oase de bizon, de mamut sau de alt animal vânat. Abia în ultima perioadă a primistoriei se poate vorbi despre așezări în adevăratul sens al cuvântului, dispuse pe doi-trei kilometri pătrați, în care locuiau până la o sută de persoane.

Treptat, prin inventarea unor tehnici noi, precum tehnica prelucrării așchiei și tehnica prelucrării osului sau a cornului, uneltele s-au diversificat; astfel au apărut diferite răzuitoare, fierăstraie, lame de silex, vârfuri de silex pentru sulite sau pentru săgețile ce puteau fi aruncate cu un fel de propulsor rudimentar. În ultima perioadă a primistoriei au apărut primele ace de cusut necesare confecționării îmbrăcăminții din piei și din blănuri, cusute cu fire realizate din intestine de animale.

Tot în ultima perioadă a primistoriei au apărut primele basoreliefuli și figurine ce reprezentau oameni sau animale. Din acea perioadă datează și vestigiile materiale care atestă practicarea unor ritualuri ce însoțesc înmormântarea, în special folosirea pe scară largă a ocrului roșu - care era un substitut al sângelui, deci al vieții și, implicit, al renașterii.

Mai mult decât atât, din analiza mormintelor, se poate trage concluzia că oamenii aveau o mare grijă în a înmormânta cadavrele după un anumit ritual. Acestea erau înhumate *intenționat* în poziție fetală, ceea ce semnifică speranța renașterii. Alături, se așezau obiecte, ofrande alimentare și arme pentru a-i servi defunctului în lumea de dincolo. De cele mai multe ori, după cum afirma Ovidiu Drâmba, corpurile erau înhumate culcate pe partea dreaptă ori în poziție ghemuită, cu capul orientat spre răsărit. (18)

Orientarea capului spre răsărit semnifică credința în renaștere, marcând intenția, după cum remarca la rândul său Mircea Eliade, de a lega soarta sufletului de traiectoria Soarelui, deci de o existență post mortem. (19)

Cu imaginea unei înmormântări rudimentare se încheie filmul *Un milion de ani într-o secundă*, ce prezintă istoria lumii și a umanității în varianta realismului industrial.

După felul în care s-au ridicat de la locurile lor și au plecat din sala de spectacol, se poate deduce că spectatorii n-au fost în totalitate convingși de cele prezentate. Unii spectatori erau tăcuți, dar ușor nedumeriți, alții vorbeau în șoaptă între ei. Majoritatea erau însă convingși că încă ar mai fi multe de spus. Câțiva dintre ei chiar vorbeau despre o manipulare, zâmbind cu subînțeleles ...

REALISMUL TEHNO

☞ Demasificarea informației ☞

Cel de-al treilea val a debutat la mijlocul secolului al XX-lea. În Statele Unite ale Americii al treilea val a început în jurul anului 1955 și un deceniu mai târziu în statele industrializate din vestul Europei.

După cum afirma sociologul Alvin Toffler, explicația schimbării valorilor este una strict economică: la mijlocul deceniului al cincelea, pentru prima oară în istorie, “funcționarii și lucrătorii din servicii i-au depășit numeric pe muncitori.” O dată cu creșterea numărului de persoane angrenate în servicii, modelul fabricii ce domnise atotputernic aproape trei sute de ani a început să pălească.

Începând de la sfârșitul deceniului al șaselea al secolului al XX-lea, vechile industrii specifice celui de-al doilea val, industria cărbunelui, căile ferate, industria textilelor, industria cauciucului și industria de mașini, poluante și mari consumatoare de energie, “care necesitau cicluri lungi de producție, o slabă calificare a mâinii de lucru, munca repetitivă, produse standardizate și o conducere puternic standardizată” au început să fie înlocuite. (5)

Pe acest fundal, promotorii noului val economic, care s-a dezvoltat mult mai repede decât se crezuse inițial, denumiți metaforic “tehnorevoltați”, au început deja să pună bazele noii

epoci și să lupte din greu împotriva “întârzițiilor” și “învechiților” celui al doilea val. Electronica cuantică, biologia moleculară, oceanologia, nucleonica, ecologia și științele spațiale au devenit noile discipline științifice de vârf, pe baza cărora s-au născut deja mai multe tipuri de industrii, care constituie temelia celui de-al treilea val. Printre acestea, cele mai de seamă s-au dovedit a fi electronica și industria calculatoarelor - atât latura hard, cât și latura soft -, sistemele de prelucrare și de transmitere a datelor, industria semiconductorilor, comunicațiile prin satelit și multe altele de aceeași natură.

La acestea s-au mai adăugat industria aerospațială, de la construcția avioanelor de transport din ce în ce mai perfecționate până la construcția sateliților militari sau de telecomunicații, a rachetelor, navetelor spațiale și stațiilor orbitale autonome sau semiautonome. Concomitent, s-au pus bazele industriei legată de cercetarea adâncurilor oceanelor - contrapartea ieșirii în spațiul extraterestru -, care, se speră, va deveni capabilă să rezolve problema alimentației corecte prin descoperirea proteinelor necesare, dar și a unor materii prime din ce în ce mai rare: minerale, cupru, zinc, cositor, argint, aur, platină.

La rândul ei, industria genetică, care a cunoscut în ultimile decenii o dezvoltare extraordinară, a reușit în scurt timp să pună în fața conștiințelor oamenilor probleme cu adevărat cruciale prin practica clonării ființelor vii.

Din punct de vedere economic, în epoca celui de-al treilea val producția standardizată, de masă, de serie mare, specifică revoluției industriale a început să facă loc producției de serie mică, chiar foarte mică, din ce în ce mai individualizată și personalizată, pe baza cererii clientului. Această individualizare din ce în ce mai accentuată poartă numele de *efect presto*. (4)

Sloganuri de genul “banii îți permit să faci orice”, care anterior erau doar motive de etalare ostentativă a bogăției, au devenit treptat motto-urile acelor oameni care își pot permite o existență materială din ce în ce mai personalizată - de la mijloacele de transport individuale de fabricație unicat (mașini, iahturi, avioane) la locuințe și aparatură electrocasnică.

Alături de componentele strict economico-sociale, tehnologia celui de-al treilea val a permis transmiterea rapidă a informației. “O bombă cu informații a explodat în mijlocul nostru - scria Alvin Toffler în *Șocul viitorului* -, aruncând asupra noastră o ploaie de imagini și schimbând radical modul în care fiecare dintre noi percepe propriul său univers și acționează asupra lui.” (4)

Și ce dreptate avea, căci “democratizarea” informației a însemnat, înainte de toate, elevarea conștiințelor. Prin accesul liber la informație și prin democratizarea *mass media*, oamenii pot fi informați foarte rapid cu privire la evenimentele petrecute la mare distanță de locul unde-și desfășoară activitatea, conștientizând în același timp marile probleme ce frământă mapamondul.

Toate acestea au făcut ca în a doua parte a secolului XX condițiile de trai ale oamenilor să depășească, într-o perioadă relativ scurtă, condițiile de existență ale tuturor generațiilor anterioare. Această dezvoltare fără precedent a fost urmată de inerente transformări petrecute la nivelul conștiințelor. Au apărut noi teorii, noi doctrine și noi ideologii - în sensul cel mai larg al cuvântului -, capabile să explice necunoscutele cunoașterii, dar și să împace noile realități economico-sociale cu conștiințele oamenilor.

Într-un fel, realitatea a luat-o înaintea conștiințelor, iar oamenii, pentru a scăpa de alienare, au devenit din ce în ce mai incapabili să înglobeze experiența cotidiană la nivelul

propriei lor conștiințe. În civilizația specifică primului val, oamenii aveau idei puține, majoritatea de natură religioasă sau, mai corect spus, pseudoreligioasă. Întrucât cititul și scrisul erau numai apanajul celor cu bani, erau puțini cei care citiseră vreodată vreun rând dintr-o carte religioasă, iar cunoștințele lor se reduceau la puținele frânturi pe care le reținuseră “după ureche”, în cadrul slujbelor religioase de duminică. La rândul ei, civilizația celui de-al doilea val a înmulțit numărul canalelor prin care oamenii pot avea acces la informații. Educația obligatorie în școli, povețele părintești ale statului paternalist, ziarele, cărțile de popularizare, posturile de radio și, în ultima perioadă a celui de-al doilea val, cele de televiziune, au constituit canale prin care oamenii puteau lua contactul cu realitatea, devenind astfel capabili să-și formeze o concepție coerentă despre lume.

În cadrul celui de-al doilea val s-au înmulțit canalele de informații, dar, pe de altă parte, informația a devenit din ce în ce mai standardizată. Anumite teorii sau imagini vizuale au cunoscut o atât de mare răspândire, încât au devenit tipare imuabile, cu neputință de înlocuit, iar cei care au încercat să le înlocuiască sau, cel puțin, să le modifice, au fost imediat blamați. Imagini, precum imaginea atomului sau a sistemului solar, sunt atât de profund inoculate în psihismul colectiv al oamenilor încât sunt cu neputință de înlocuit sau de modificat. Are prea puțină importanță, de exemplu, că ambele imagini sunt mai mult simbolice: că nu există nicăieri, în realitate, un atom de genul celui reprezentat în manualele de popularizare, iar atomul ca atare nici nu poate fi reprezentat schematic, sau că imaginea reală a sistemului solar, așa cum apare astăzi în fotografiile luate cu aparatură sofisticată, este întrucâtva diferită de cea clasică prezentată în toate enciclopediile. Aceste imagini sunt considerate corecte, fundamentale, cu neputință de înlocuit. Ce se mai poate spune despre imaginile

cu tentă mediatică, precum aselenizarea primului om pe Lună, imaginea lui Hitler sau a lui Stalin ținând discursuri fulminante, pălăria și bastonul lui Charles Chaplin, imaginea Statuii Libertății pe fundalul zgârie-norilor, reclamele la principalalele tipuri de produse de larg consum, care se succed zilnic, cu o viteză uimitoare ?

Toate aceste imagini sunt create, repetate și perpetuate de *mass-media*, devenind parte integrantă a psihismului oamenilor actuali, a mentalului de masă - creație modernă a tipului de civilizație specifică celui de-al doilea val. Bomba informațională asaltează cu agresivitate psihicul oamenilor, provocând adevărate traume subconștiente. Personalități politice sau artistice, sloganuri sau clipuri publicitare, instantanee fotografice se succed de la o zi la alta, de la o oră la alta. Știrile importante - *breaking news* - se propagă cu repeziciune de la un capăt la altul al pământului ca un fulger, stingându-se aproape imediat, locul lor fiind luat imediat de altele, astfel încât nici nu mai pot fi reținute sau analizate corespunzător de oameni. (5)

Totuși, începând din deceniul al șaselea al secolului XX, lucrurile au început să se schimbe. O dată cu intrarea în a treilea val s-a produs *demasificarea informației*. În urma acestei demasificări, oamenii nu mai primesc aceleași informații sau aceleași mesaje standardizate ca în al doilea val. Segmentele de primitori de informații s-au diferențiat într-o asemenea măsură, încât fiecare preia acel tip de informație care consideră că i se potrivește mai bine.

Aceasta explică diversitatea și înmulțirea revistelor, ziarelor, posturilor de radio și de televiziune. Acum nu mai contează tirajul unui ziar sau al unei cărți, nici audiența unui post de radio sau televiziune, nici chiar a unui produs, ci, în primul rând, contează captarea segmentului de auditoriu căruia îi este adresat.

La fel ca și în cazul bunurilor de consum sau al serviciilor, și în industria informațiilor există tendința de a se merge spre o producție personalizată. În *show business*, în *entertainment* sau în *media* se lucrează intens pentru diversificarea ofertei, în funcție de segmentul căreia îi este adresată. Oferta este structurată pe ceea ce sociologia modernă denumește *cultura pip-ului* (*pip*-ul este un flash luminos sau sonor de scurtă durată). Oamenii de astăzi primesc o multitudine de *pip-uri* - flashuri scurte -, în care informația este esențializată; mai mult decât atât: *pip*-urile sunt adresate unui număr din ce în ce mai mic de consumatori.

Astfel, în consecință, consensul vechi, generat de standardizarea specifică celui de-al doilea val, s-a spulberat. Oamenii celui de-al doilea val deveniseră din ce în ce mai uniformi, mai previzibili în gândire și în comportament, mai “educați” și mai docili - apti pentru îndeplinirea dezideratelor majore ale epocii și ale statului paternalist, autoritar: punctualitatea, supunerea, executarea unei activități repetitive.

Nivelul cel mai înalt al demasificării pe care l-a adus cel de-al treilea val a devenit posibil grație apariției și dezvoltării calculatoarelor. Incredibila dezvoltare a industriei electronice, apariția microprocesoarelor și îmbunătățirea continuă a generațiilor de calculatoare, precum și rapida extindere a “coroanei creației tehnologice” - *Internetul* - au creat premisele unei transformări profunde a ființei omenești. Realitatea industrială s-a mutat astfel în mediul virtual.

❧ Războiul elitelor ❧

Schimbarea valurilor a antrenat, în mod legic, schimbarea elitelor conducătoare. Întotdeauna, de-a lungul istoriei, masele de oameni au fost conduse de clase

conducătoare (elite), capabile să creeze și să impună un anumit model conceptual și un anumit standard de civilizație și de cultură.

Întotdeauna, clasele conducătoare au fost creatoare de atitudini conceptuale care au devenit apoi modele (“hărți”) ale cunoașterii, pe care au căutat să le impună cât mai multor oameni. În momentul în care o atitudine conceptuală, un *weltanschauung*, a fost adoptată de mai mulți oameni, s-a transformat într-o concepție a unei epoci - ceea ce germanii au definit prin termenul de *zeitgeist*. În cele din urmă, *zeitgeist*-ul a servit intereselor grupurilor sau claselor conducătoare care l-au promovat. De câte ori s-au schimbat clasele conducătoare, s-au schimbat și *zeitgeist*-urile.

Divizarea continuă a civilizației celui de-al doilea val, precum și continua atomizare a activităților omenești, a creat o clasă conducătoare *industrială* foarte strict conturată. În societățile din cel de-al doilea val, fiecare fabrică sau instituție, la fel ca și fiecare stat, și-a alcătuit, pentru a putea exista, o ierarhie minuțios organizată. Așadar, la baza civilizației celui de-al doilea val a stat ierarhizarea strictă.

Fiecare domeniu, fie că este vorba despre domeniul economic, financiar, politic, artistic sau științific și-a creat propria sa ierarhie. Motivată fiind de resorturile și de interesele sale intime, civilizația celui de-al doilea val a promovat indivizii pe care i-a considerat apți pentru a îndeplini o funcție. Încă de la început, pe de-o parte, a existat funcția, iar pe de altă parte indivizii care, la un anumit moment dat, au ocupat-o.

În ultima perioadă a celui de-al doilea val, elitele conducătoare nu s-au mai mulțumit doar cu conducerea unei anumite secțiuni sociale sau a unui anumit domeniu, ci au tins, cu consecvență, să preia conducerea unui număr cât mai mare de domenii. Astfel, în afara domeniilor restrânse, strict

delimitate, fie acela politic, științific, economic, financiar, artistic, etc, s-au format *superelite conducătoare*, care au transcens domeniul restrâns al unei activităților economice, chiar și spațiul unei națiuni, pentru a putea conduce la nivel global. Treptat, în ultimele trei sute de ani, o dată cu formarea națiunilor actuale, a devenit posibilă conducerea întregii umanități de o superelită industrială și bancară suprastatală, supranațională și transfrontalieră, care a instituit o “nouă ordine mondială”. Pentru a-și proteja interesele atât în sfera economico-financiară, cât și în sfera socială ori politică, prin mijloacele media deloc neglijabile de care dispun, supraelita a căutat să formeze o anumită concepție dominantă în epocă, un *zeitgeist*.

Zeitgeist-ul celui de-al doilea val a fost, evident, realismul industrial (materialismul). Orice altă concepție, care, într-un fel sau altul, s-a opus concepției unanim acceptate, s-a lovit și se se lovește de o opoziție viguroasă și agresivă. Interesele superelitei conducătoare sunt apărate strașnic, iar orice tentativă de a le pune la îndoială sunt, adesea, plătite foarte scump. De aceea, unul din aspectele cele mai importante ale menținerii superelitei conducătoare pe creasta celui de-al doilea val îl reprezintă controlul și manipularea informației. Fără un control strict al informației, superelitele nu s-ar putea menține pe creasta valului.

În același mod s-au derulat și se derulează evenimentele în cazul trecerii de la al doilea la al treilea val. Concepția celui de-al treilea val, construită de cei mai avangardiști exponenți ai filozofiei, științei și tehnologiei, a dus, cel puțin parțial, la formarea unei noi concepții globale și, implicit, la reconsiderarea concepției despre lume promovată timp de trei secole de către elitele conducătoare care au susținut industrializarea. Noua concepție promovată de exponenții celui de-al treilea val poate primi numele de *realism tehnologic*.

În ziua de astăzi, realismul tehno, concepția celui de-al treilea val este cvasi-inaccesibilă marelui public, în special datorită dificultăților conceptuale și de limbaj. Cu toate acestea, principalele ei linii generale au cunoscut o largă difuzare, chiar și la nivelul de popularizare “profană”, ceea ce reprezintă, în opinia promotorilor săi, un mare pas înainte.

De altfel, trebuie menționat că concepția realismului tehno a stat la baza inventării unor tehnologii noi, ce au permis construirea unor bunuri de consum performante, evoluția calculatoarelor, a telefoniei mobile, a industriei aerospațiale etc. Cu toate acestea, ca mentalitate, cei mai mulți oameni au rămas tributari realismului industrial, chiar dacă beneficiază de produse construite pe baza noilor tehnologii. Aceasta înseamnă că realitatea economico-socială a luat-o înaintea mentalității oamenilor, ultima nefiind capabilă să țină pasul.

❧ În avangardă: principiul holografic ❧

În mod incipient, realismul tehno a debutat la sfârșitul secolului al XIX-lea, când promotorii realismului industrial considerau că concepțiile de la vremea aceea sunt atât de bine fundamentate teoretic, încât afirmau că nu mai este nimic de descoperit și că îi deplâng pe cercetătorii secolului XX.

Este cunoscut cazul fizicianului Marcellin Berthelot, care afirma în anul de grație 1887 că nu mai este nimic de descoperit în domeniul fizicii. De altfel, cam în toate domeniile, se considera că “totul” fusese descoperit și clasificat în cataloage ample, care conțineau “hărți ale cunoașterii” pentru fiecare domeniu.

Totuși, începând din ultimile decenii ale secolului al XIX-lea, mulți savanți independenți au început să se opună concepției realismului industrial și au îndrăznit să viseze: unii visau la aparate care se deplasează prin aer, alții visau la

aparate care se deplasează pe fundul mărilor, alții visau la înlocuirea lămpilor cu electricitatea. Impulsul decisiv al renașterii științei a venit și de această dată de la fizicieni, care au început să reliefeze limitele concepției newtoniene.

Această renaștere a fost definită de cercetătorii domeniului prin expresia “a treia întemeiere a științei.” Se știe, prima întemeiere a științei a avut loc în antichitate, o dată cu formularea concepției aristoteliciano-ptolemeică, iar a doua a avut loc o dată cu sinteza mecanicistă a lui Isaac Newton.

Noua revoluție științifică - a treia întemeiere a științei - a debutat cu cercetările întreprinse de James Maxwell și Michael Faraday asupra fenomenelor electrice și magnetice, care nu puteau fi explicate prin concepția promovată de Isaac Newton. “Când Faraday a produs curent electric într-o bobină de cupru - scrie Fritjof Kapra în cartea sa *Taofizica* - prin mișcarea unui magnet în vecinătatea acestuia, convertind astfel lucrul mecanic de deplasare a magnetului în energie electrică, el a adus știința și tehnologia la răscruce. Experiența sa a dat naștere, pe de-o parte, vastei inginerii electrotehnice, iar pe de altă parte unor speculații teoretice care au condus la elaborarea teoriei electromagnetismului. Ei au înlocuit conceptul de forță cu acela de câmp de forțe și astfel au fost primii care au depășit contextul fizicii newtoniene.” (10)

În numai cincizeci de ani după experiențele decisive ale lui James Maxwell și Michael Faraday, fizicienii au ajuns la concluzia că atomii sunt complecși și nu indivizibili, precum credea Isaac Newton, astfel că se pot transforma în alți atomi, emițând particule și radiații. În consecință, tot ce se știa până în acel moment a început să fie pus sub semnul întrebării, iar realismul industrial, concepția ce domnise în mod absolut mai bine de două secole, a început să se clatine din temelii.

Lovitura de grație dată concepției realismului industrial i-a aparținut însă savantului Albert Einstein, o dată cu

publicarea, în anul 1905, a *teoriei relativității*. De fapt, Albert Einstein a inițiat două orientări revoluționare: una legată de teoria relativității, iar cealaltă de o nouă abordare a studiului radiației electromagnetice. (8)

Potrivit *teoriei relativității*, spațiul nu este o mărime tridimensională, iar timpul nu este o entitate separată, după cum erau prezentate de fizica mecanicistă newtoniană. Spațiul și timpul formează un continuum cuadridimensional spațiu-timp. Timpul nu se scurge așa cum prognoza concepția mecanicistă, ci diferă în funcție de observator, ceea ce implică faptul că măsurătorile clasice au doar o valabilitate relativă. Celebra ecuație einsteiniană, $E=Mc^2$, care indică raportul dintre masă și energie, specifică faptul că masa este energie și că obiectele aflate în stare de repaus stochează energie sub formă de masă. Spațiul tridimensional apare curbat datorită câmpului gravitațional generat de corpurile cu masă. Și timpul este, la rândul său, determinat de masă, derulându-se diferențiat, în diferite puncte ale universului. Întreaga structură a continuumului spațio-temporal depinde de distribuția materiei, care nu mai apare ca fiind formată din puncte materiale indestructibile și omogene, precum considera Isaac Newton. (9)

În urma cercetărilor experimentale, fizicienii au constatat că structura materiei este mult mai complexă decât se crezuse inițial. Dacă concepția mecanicistă a lui Isaac Newton se baza pe noțiunea de corp solid care se deplasează în vid, noile cercetări experimentale au demonstrat faptul că atomii sunt formați dintr-un nucleu în jurul căruia se rotesc particule foarte mici: electronii. După cum remarca scriitorul Fritjof Capra, desoperirea modelului “planetar” al atomilor la începutul secolului XX a deschis înțelegerea faptului (astăzi banal) că numărul de electroni ai atomului unui element chimic determină proprietățile chimice ale acestuia. (10)

Descoperirea noilor legi ale fizicii cunatice s-a bazat pe efortul unor fizicieni de mare prestigiu, precum Niels Bohr, Louis de Broglie, Paul Dirac, Werner Heisenberg, Wolfgang Pauli etc. Ca un corolar al întregii concepții formate la umbra teoriei revoluționare a lui Albert Einstein, încă în prima jumătate a secolului XX fizicienii menționați au concluzionat că radiația termică a particulelor este emisă sub forma unor pachete de undă sau cuante. Astfel, ei au înțeles faptul că lumina se prezintă atât sub forma undelor, cât și sub forma cuantelor. În acest context, pentru a explica legile radiației, fizicianul Max Planck a elaborat teoria cuantelor, potrivit căreia schimburile dintre energie și radiație se produc în mod discontinuu prin cantități foarte mici denumite de el *cuante*.

În 1923, un alt fizician celebru, Louis de Broglie, a reușit să demonstreze că orice particulă materială, un electron sau un proton, poate să fie asociată unei unde, fundamentând *teoria mecanicii ondulatorii*. Puțin mai târziu, fizicianul W. Heisenberg, elaborând *principiul incertitudinii*, a demonstrat că o particulă nu este un obiect în sensul curent al cuvântului; el afirma că, dacă se determină cu precizie poziția unei particule, viteza ei devine complet nedeterminată. Astfel, o particulă are un mare număr de stări posibile pentru mărimile fizice, fiind simultan prezentă în fiecare dintre ele. (14)

În cele din urmă, fizicienii din primele decade ale secolului al XX-lea au ajuns la concluzia că, cel puțin la nivelul subatomic, nu mai există nimic clar și definitiv. Particulele materiale, materia ca atare, se prezintă sub forma undelor de probabilitate, ca un păienjeniș de relații care interconectează întregul sistem cosmic. Materia nu există cu certitudine într-un anumit punct al universului, prezentând doar probabilitatea de a exista, în timp ce fenomenele prezintă numai posibilitatea de a se produce. În consecință, pentru fizicienii reformatori, cunoașterea a dobândit alte valențe

decât pentru cei din trecut; ei au constatat în mod experimental că cunoașterea nu mai poate fi *obiectivă* în sensul acordat până atunci termenului, întrucât experimentatorul, chiar prin actul observării, influențează rezultatul. Cuplul observator-particulă se află în interacțiune, existând numai o mică probabilitate ca observatorul să descopere o anumită stare în timpul unei măsurători; acest fapt se produce datorită faptului că în decursul măsurătorii următoare observatorul regăsește o altă stare. În acest context larg, fizicienii au început să rediscute din ce în ce mai mult conceptul de *realitate*.

Ulterior, descoperirea antiparticulelor i-a determinat pe fizicieni să ia în calcul stări în care energia nu este conservată și în care timpul poate să se inverseze. Astfel, au început să se întrebe dacă principiul de conservare al energiei, postulatul de fizica newtoniană, la fel ca și principiul de cauzalitate, mai au valabilitate universală. Drept urmare, fizicienii au început să vorbească tot mai insistent despre *două tipuri de cauzalitate*: o cauzalitate de tip macro, în care cauza este anterioară efectului și o cauzalitate de tip micro sau cuantică, în care cauza poate fi posterioară efectului. Concluzia a fost una singură: nu există o realitate globală, ci mai multe niveluri ale realității, desemnate prin expresia *pachete de realitate*.

Cercetările ultimelor decenii ale secolului XX, realizate de savanți de marcă precum David Bohm, Karl Pribram, Rupert Shaldrake, au fost focalizate în jurul unei idei fundamentale: demonstrarea faptului că cosmosul este un “Întreg” compus din substanță, energie și informație. Pentru a-și susține poziția, cercetătorii menționați au denumit “Cosmosul-Întreg” prin străvechiul termen grecesc de *Holos*.

Pentru a explica *Holosul* ca paradigmă generală a realității, pionierii celui de-al treilea val au propus, fără rezerve, *principiul holografic*. Principiul holografic s-a dezvoltat încă din 1929, când matematicianul Alfred

Whitehead a lansat ideea că evenimentele din natură sunt într-o continuă conexiune. În 1947, matematicianul Dennis Gabor a dezvoltat ecuații care descriau realizarea unei fotografii tridimensionale, pe care a denumit-o *hologramă*, dar abia în 1969, doi savanți, Emmette Leith și Juris Upatiniks, au reușit să producă prima fotografie holografică cu ajutorul unui sistem de laseri. (20)

Ulterior, elevul lui Albert Einstein, fizicianul britanic David Bohm, creator al teoriei holografice - *holomovement* - a lansat ideea că lumea este organizată după modelul hologramei. David Bohm a pornit de la distincția fundamentală între aspectul vizibil al lumii, cunoscut prin intermediul simțurilor, pe care l-a desemnat prin expresia *lumea desfășurată* sau *ordinea desfășurată* și aspectul neperceptibil prin intermediul simțurilor, pe care l-a desemnat prin expresia *lumea înfășurată* sau *ordinea înfășurată*. Pentru David Bohm, *ordinea desfășurată* este acel aspect al lumii organizat în particule, corpuri și forme, iar *ordinea înfășurată* este acel aspect al lumii descris de fizica cuantică. *Ordinea înfășurată* este constituită și organizată holografic; ea nu este statică, ci dinamică - de unde și denumirea dată de cercetătorul britanic: *holomovement - holomișcarea*.

Prin simțuri, afirma David Bohm, omul vede lumea ca într-o fotografie. În fotografie, informația este conținută doar în variațiile de intensitate, adică de amplitudine a undelor. Realitatea nu cuprinde doar variații de intensitate a undelor, ci și variații de fază (de frecvență). Aceste variații de fază nu pot fi cunoscute prin sistemul specific simțurilor umane. (10)

Pentru a explica universul, un alt cercetător care s-a remarcat la sfârșitul secolului al XX-lea, Geoffrey Chew, a introdus *teoria matricei S*, reprezentată metaforic prin imaginea *bootstrap-ului*, a șiretului, cu semnificația de împletitură. Potrivit teoriei savantului menționat, universul

este o îngemănare (împletitură) de conexiuni, astfel că “natura nu mai poate fi redusă la unități fundamentale, la mult căutatele cărămizi ultime ale materiei.” Potrivit teoriei *bootstrap*-ului, fiecare particulă constă din toate celelalte particule, nu prin reprezentare cauzală, ci în sens absolut, în nici un caz în mod mecanic. (20)

Un alt exponent de marcă al noilor concepții a fost biochimistul Rupert Sheldrake, conferențiar la Clare College, Cambridge, care a făcut senzație în deceniul al șaptelea al secolului XX cu *teoria câmpurilor morfogenetice*. Potrivit acestei teorii, orice structură din cosmos influențează întregul cosmos prin câmpurile sale formatoare - denumite câmpuri morfogenetice. În concepția lui Rupert Sheldrake, existența unor molecule complexe determină apariția altor molecule datorită existenței câmpului morfogenetic. La fel, dacă un animal dobândește o anumită experiență de viață, tuturor celorlalte animale le vine mai ușor să învețe respectiva experiență datorită câmpurilor morfogenetice. În concepția lui Rupert Sheldrake și a continuatorilor teoriei sale, câmpurile organizatoare sau morfogenetice din univers sunt responsabile de evoluția cosmosului. (21)

Printre noile teorii lansate chiar în perioada de debut a realismului tehnologic, este de reținut și cea a profesorului William Tiller, care, spre deosebire de teoriile clasice, pornește de la ideea că universul s-a format datorită unui câmp subtil universal, care s-a densificat treptat. Acest câmp nu poate fi situat la nivelul material, la nivelul continuumului spațiotemporal tridimensional, ci la un nivel superior. În expunerile sale, profesorul W. Tiller a plecat de la premisa că universul este format din mai multe paliere distincte. Fiecare palier se supune unor legi complet diferite, care au “caracteristici radiative (de emisie și de absorbție) unice și operează în cadre spațio-temporale proprii, distincte.”

Palierile cosmice - care în opinia autorului citat ar fi în număr de nouă - se interpenetrează și pot reacționa între ele, dar, de regulă, interacțiunile nu sunt prea intense. (21)

La rândul său, matematicianul englez Roger Penrose a propus teoria *twisterilor* - *twist: a răsuca* - afirmând că universul are opt dimensiuni, dintre care numai patru sunt accesibile organelor noastre de simț. Alți savanți sunt de părere că este vorba doar despre șapte dimensiuni ale cosmosului, din care trei sunt manifestate.

Un alt exponent al celui de-al treilea val, francezul Jean Charron, care a lansat *teoria relativității complexe*, este de părere că la baza universului se află un conținut spiritual, ca o radiație de fond, pe care se modulează cicluri de existență ale materiei. (21)

❧ Megacalculatorul cosmic ❧

Principalele linii directoare ale noului *zeitgeist*, realismul tehnologic, ar putea fi sintetizate în felul următor. În concepția pionierilor realismului tehnologic, cosmosul este un sistem oscilant deschis format din energie, informație, substanță și conștiință, care comportă mai multe pachete de realitate, structurate ierarhic. La rândul său, omul este un circuit oscilant deschis, format din energie, informație, substanță și conștiință, capabil să perceapă doar un spectru limitat din “pachetele de realitate” ce compun cosmosul.

Noile teorii ale realismului tehnologic vorbesc tot mai insistent despre existența unui câmp informațional fundamental al cosmosului, care conține, în stare latentă, toate formele arhetipale din care se formează manifestările particulare. Toate elementele ce compun cosmosul sunt legate între ele, interacționând prin conexiuni energetico-informaționale cu dublu sens: *feedback*. Cosmosul este format

din subsisteme mai mici, fiecare subsistem fiind inclus în sisteme mai mari și mai complexe. La rîndul său, fiecare subsistem reproduce structura întregului, fiind format din energie, informație, substanță și conștiință. Fiecare parte este în legătură permanentă cu toate celelalte elemente, dar și cu cosmosul în ansamblu. (22)

Cosmosul conține numeroase “pachete de realitate” dispuse ierarhizat, în funcție de un sistem de constante fundamentale. La baza funcționării cosmosului stă legea continuității informației, prin care are loc transmiterea instantenee de informație modulată energetic între toate elementele. Câmpul informațional fundamental - care în concepția unora dintre pionierii realismului tehnologic este chiar “expresia lui Dumnezeu” - conține potențialități infinite de manifestare ale universului.

Realismul tehnologic concepe universul ca pe un imens calculator, care posedă propriul său *hard*, propria sa memorie și propriul său *soft*. Universul se “hrănește” cu propriile sale informații, pentru a produce mereu alte informații. Informația este structurată pe un suport substanțial ondulatoriu - care se prezintă atât sub formă de undă, cât și sub formă de particulă. Universul, un imens calculator, se hrănește cu informațiile primare conținute în câmpul informațional fundamental, generând alte informații, la infinit. Mai mult decât atât, exponenții realismului tehnologic afirmă că universul este alcătuit din “ciorchini” de lumi - deci este un univers de tip “ciorchine”; lumile se nasc unele din altele, coexistă și se manifestă în spații și timpuri paralele.

De fapt, cosmosul este alcătuit din două aspecte: un aspect existențial, care este perceptibil prin intermediul simțurilor și a prelungirilor tehnologizate ale acestora - telescoape, radiotelescoape, microscopie etc. făcute de om după chipul și asemănarea sa - și dintr-un aspect

ortoexistențial, care este aspațial, atemporal și infinit. Conceptul de *ortoexistență* a fost definită de academicianul român Mihai Drăgănescu în cartea sa “Inelul lumii materiale”, ca fiind “existența din spatele existenței”; cu alte cuvinte este existența primară datorită căreia există cosmosul fizic. (23)

La rândul său, omul este *imago mundi*, este parte care reflectă Întregul (Holosul), fiind format la rândul său din două aspecte: un aspect existențial, material și un aspect ortoexistențial. Despre aspectul existențial, care este corpul fizic, științele moderne au oferit suficiente informații pentru a putea fi înțeles în ansamblu ori în detaliu. Totuși, doar aspectul material nu poate spune ce este cu adevărat omul, iar fără înțelegerea aspectului ortoexistențial, ființa umană nu poate fi înțeleasă în complexitatea ei. Aspectul ortoexistențial al omului - omul fiind o reflectare a Întregului - este alcătuit din mai multe “câmpuri morfogenetice”: genotip, fenotip, psihotip și sociotip. Există, desigur, și alte câmpuri superioare, despre care, deocamdată, din perspectiva realismului tehnologic, nu se pot spune prea multe lucruri.

Astfel, *genotipul* cuprinde totalitatea genelor și cromozomilor fiecărui organism fizic; genotipul conține informația genetică transmisă ereditar. *Fenotipul* cuprinde matricea sau patternul energetic-informațional pe care este clădit organismul uman. Fenotipul este, în esență, câmpul morfogenetic care asigură existența viului într-o lume entropică: lumea materială. *Psihotipul* este ansamblul tuturor facultăților și caracteristicilor psihice ale unui individ, care sunt modulate ca o matrice holografică pe substratul material al creierului. *Sociotipul* este, la rândul său, câmpul energetic-informațional transindividual - denumit de Carl Gustav Jung prin termenul “inconștient colectiv” - în care sunt stocate informațiile rasei umane. Fiecare dintre elementele componente ale ființei umane - genotipul, fenotipul,

psihotipul, sociotipul - este capabil, pe baza principiului holografic, independent și/sau interdependent, să facă schimb de informație, energie și substanță cu structurile corespunzătoare de la nivelul cosmosului. În consecință, chiar prin structura intimă a ființei sale, omul este capabil să se conecteze cosmosului, de care nu a fost rupt niciodată. (24)

În opinia pionierilor realismului tehnologic, fiecare celulă a organismului posedă un câmp morfic, care conține imaginea întregului organism, pe baza căruia își adaptează comportamentul. Codul genetic se transmite, astfel, nu numai pe baza structurilor materiale ale genelor sau cromozomilor, ci și prin intermediul codificării eredității în câmpul morfic al fiecărei celule. Se vorbește astfel despre o rezonanță morfică, care asigură transmiterea informației prin filiere nespecifice.

În mod asemănător, *fenotipul* presupune existența unor matrici energetico-informaționale capabile să asigure dezvoltarea fiecărui organism. *Psihotipul* și *sociotipul* sunt, la rândul lor, capabile să asigure dezvoltarea conștiinței omenești și a gândirii prin schimburi energetico-informaționale. În acest mod, fiecare dintre structurile ce compun ființa umană este capabilă, prin rezonanță morfică, să recepționeze și să transmită energie modulată informațional, interconectându-se astfel cu toate ființele și cu cosmosul.

Pe baza acestor fundamente teoretice formulate de pionierii realismului tehnologic se poate deduce că, la rândul ei, cunoașterea umană este de două feluri: un tip de cunoaștere realizată prin simțuri și un tip de cunoaștere realizată prin inducție sau prin rezonanță cu câmpul informațional fundamental sau cu unul din nivelurile sale de manifestare, altul decât cel material.

Realizarea în anul 1969 a primei fotografii holografice a reprezentat punctul de cotitură în ceea ce privește noua concepție a realismului tehnologic, iar cercetările neurochirurgului

Karl Pribram de la Stanford University, care afirma că holograma reprezintă însăși modelul creierului omenesc, a constituit începutul unei aventuri care va continua cu siguranță în viitor.

Analiza realizată de pionierii realismului tehnologic pornește de la premisa că aspectul perceptibil al cosmosului, cel denumit “ordinea desfășurată”, care este format din acel spectru de energie modulată informațional, caracterizat prin informație conținută în variația de intensitate, deci de amplitudine a undelor, poate fi perceput nemijlocit prin simțuri de către toți oamenii. În schimb, aspectul imperceptibil - “ordinea înfășurată” - este format din acel spectru de energie modulată informațional, caracterizat prin informație conținută în variația de fază.

Se știe că, o fotografie obișnuită poate surprinde doar informația conținută în variație de intensitate, deci de amplitudine a undelor. În schimb, holograma poate surprinde și o parte din variațiile de fază. Prin intermediul simțurilor, omul vede realitatea - lumea și pe sine - ca pe o fotografie obișnuită. Totuși, realitatea nu poate fi redusă doar la acel spectru de energie modulată informațional, caracterizat prin informația conținută în variația de amplitudine a undelor; ea conține și variații de fază, iar aceste variații nu sunt perceptibile prin intermediul simțurilor omenești.

Cunoașterea normală a omului are la bază doar procesarea informației conținută în variația de amplitudine; aceasta se realizează datorită activității emisferei cerebrale din partea stângă. Emisfera cerebrală din partea stângă este ceea ce noi numim intelect. Intelectul analizează, sintetizează și verbalizează toate informațiile pe care le poate prelucra, dar nu are acces la informațiile conținute în variațiile de fază, care rămân necodate și neprelucrate. Omul are totuși un instrument natural prin intermediul căruia poate avea acces la informațiile

conținute în variațiile de fază: emisfera cerebrală din partea dreaptă. Chiar dacă omul poate recepta variațiile de fază prin intermediul emisferei cerebrale din partea dreaptă, nu le poate prelucra și, în consecință, nu le poate conștientiza. De aceea, pentru cunoașterea normală, informațiile de fază rămân neprelucrate în straturile adânci ale subconștientului.

Emisfera cerebrală din partea dreaptă nu are limbaj, nu poate raționa, dar poate transfera informațiile nespecifice la emisfera cerebrală din partea stângă, care le poate prelucra, verbaliza și conștientiza. Astfel, flashurile cognitive obținute pe căi nespecifice - astăzi se vorbește despre intuiție - pot fi verbalizate și conștientizate, pentru a fi acceptate de emisfera cu care, de regulă, lucrează omul astăzi. Din acest punct de vedere, relația dintre conștiința omului și Dumnezeu poate fi înțeleasă foarte corect ca fiind relația dintre parte și Întreg, iar rugăciunea poate fi înțeleasă, în esență, ca fiind procedeul prin care omul intră în rezonanță, după principiul diapazonului, cu structura fundamentală a cosmosului, care se manifestă ca energie, informație, substanță și conștiință.

Extrem de important în noile concepții ale promotorilor realismului tehnologic este rediscutarea rolului conștiinței în cunoașterea cosmosului. *Conștiința* a fost elementul cel mai văduvit în decursul celor aproape trei secole de cercetare mecanist-materialistă a lumii, specifică realismului industrial.

Rolul conștiinței, prefigurată la început doar teoretic de promotorii realismului tehnologic, a fost confirmat experimental de neurochirurgul Karl Pribram, care afirma că holograma poate fi un model veridic pentru creierul omenesc. Savantul menționat a încercat să surprindă natura holografică a lumii prin postularea a șapte premise fundamentale.

Prima premisă a modelului holografic promovat de neurochirurgul Karl Pribram, afirmă că conștiința este realitatea de bază. Simțurile omului acționează împreună

pentru a crea imaginea lumii într-un mod asemănător unor căști stereo, care dau impresia că sunetul vine din centrul capului. *A doua premisă* pleacă de la ideea că totul se află în interconexiune. Conexiunile dintre fenomene și obiecte nu sunt condiționate de cadrul spațio-temporal al lumii. Cu alte cuvinte, cauza și efectul se pot produce și simultan. *A treia premisă* pornește de la ideea că fiecare parte reproduce întregul, fiecare parte este un subsistem cuprins în marele sistem cosmic. *A patra premisă* pleacă de la ideea că timpul este holografic. Fiecare lucru există peste tot, tot timpul și întodeauna. *A cincea premisă* afirmă că individuarea și energia sunt fundamentale în univers. Fiecare aspect al universului este individual și nu identic cu alte aspecte. *Premisa a șasea* pornește de la ideea că întregul este mai mare decât suma părților. Astfel, fiecare parte există în cadrul unui sistem mai mare, care, și acesta, există în altul și mai mare și așa mai departe. Fiecare sistem al cosmosului are cunoștință de celelalte sisteme, interacționând cu ele. Întregul are cunoștință de toate părțile sale. *A șaptea premisă* pornește de la ideea că creierul procesează datele în raport cu ceea ce-i este familiar, creând propria sa experiență de realitate. Întrucât realitatea este creată de conștiință, aceasta își creează propria experiență a realității, întrucât este o parte a realității. (20)

Cele șapte idei fundamentale ale profesorului Karl Pribram permit și înțelegerea faptului de maximă importanță că omul are în mod natural *ceva* prin care poate percepe mai mult decât îi permit simțurile; cu alte cuvinte, omul are înăscută capacitatea de a percepe *holomișcarea*, care este situată la nivelul profund al realității. Acest *ceva* a fost adesea localizat de către promotorii realismului tehnologic în emisfera cerebrală din partea dreaptă.

OPOZIȚIA GULERELOR ALBE: “TEHNOREVOLTAȚII”

☞ Intelligent Design ☞

La început timid, apoi din ce în ce mai îndrăzneț, noile concepții ale celui de-a treilea val au creat breșe adânci în concepția realismului industrial, permițând modelarea unei alternative viabile.

În acest context, promotorii realismului tehnologic au încercat să pună la punct un nou “scenariu” coerent al istoriei cosmice și umane, total diferit de cel prezentat de exponenții realismului industrial. Evident, fiind abia la început, scenariul istoriei cosmosului realizat din perspectiva realismului tehnologic are încă multe lacune, dar debutul este relevant.

Astfel, dacă s-ar realiza un film de o oră și jumătate după scenariul promovat de promotorii realismului tehnologic, succesiunea evenimentelor ar fi total diferită de cea prezentată în filmul promovat de realismul industrial. N-am vedea în film vreo explozie inițială de tipul Big-Bang-ului, care să genereze cosmosul, nici o mutație accidentală a vreunei specii de plante sau animale, n-am vedea nici o urmă de selecție naturală, după cum nu am remarca evoluția speciilor de la simplu la complex. De asemenea, nu am fi martorii transformării maimuței în om.

Ceea ce înseamnă, nici mai mult nici mai puțin, că o mare parte dintre promotorii realismului tehnologic resping cu

îndrăzneală principalele idei și teorii promovate de realismul industrial: Big-Bang-ul, generarea spontană a vieții în supa primordială a protopământului, mutațiile genetice accidentale, evoluția speciilor dintr-o formă comună, selecția naturală, evoluția omului din maimuță etc.

Este și mai remarcabil de menționat faptul că, în ultima perioadă de timp, promotorii noilor concepții ce pot fi înglobate sub titulatura generică de realism tehnologic sunt “guleri albe” - savanți și profesori universitari de la universități celebre ale lumii, în special din Statele Unite ale Americii, Australia și Anglia. Aceștia au fost desemnați adesea prin termenul de “tehnorevoluți.”

Printre cei mai celebri “tehnorevoluți” din rândul “gulerilor albi” ai ultimului sfert de veac se numără savantul american Henry Madison Morris (născut 1918 Dallas Texas, decedat 2006, Santee, California) care a fost unul dintre fondatorii “*Creation Research Society și Institute for Creation Research*”, și unul dintre promotorii conceptului modern de “*Intelligent Design*”, promovat de *Discovery Institute USA*.

Henry M. Morris este considerat și părintele “științei moderne a creației” - pe scurt spus, al creaționismului științific. Împreună cu un colectiv impresionant de aproximativ 300 de savanți din toate domeniile științei (în marea lor majoritate americani), Henry M Morris a realizat din perspective științifice o redefinire a științei moderne în scopul înțelegerii mai complete a istoriei și arhitecturii cosmosului, omului și istoriei.

Prima idee a concepției realismului industrial pusă sub lupă și respinsă fără drept de apel de nucleul “gulerilor albi” reunite la *Discovery Institute* este chiar cea a formării cosmosului în urma Big-Bang-ului originar.

Henry M. Morris consideră că teoria Big-Bangului nu are nici o bază științifică; mai mult decât atât, contrazice legile

termodinamicii, astfel că poate fi considerată doar speculație filozofică, nu știință. Prima lege a termodinamicii (legea conservării energiei) “afirmă că nimic nu este acum nici creat, nici distrus”. Ceea ce înseamnă - afirmă autorul citat - “că universul nu s-a creat pe sine; nu există nimic în structura prezentă a legii naturale care ar putea cumva să îi explice originea”. A doua lege a termodinamicii (legea decăderii energiei) “afirmă că orice sistem lăsat fără influențe din afară tinde întotdeauna să se miște de la o stare ordonată către o stare dezordonată, ajungând în final la starea de mișcare totalmente haotică. Când toată energia cosmosului se va fi degradat până la starea de energie calorică haotică, universul va fi murit de moarte termică”. Faptul că universul încă nu este mort - afirmă autorul citat - demonstrează “că el nu este infinit de bătrân.” Concluzia este că “a doua lege cere ca universul să fi avut un început, iar prima lege exclude posibilitatea ca el să se fi început pe sine.” (25)

Așadar, teoria Big-Bangului promovată de concepția materialistă este imposibilă. Prima lege a termodinamicii afirmă că universul nu putea să se creeze pe sine, iar a doua afirmă că el trebuie să fi fost creat de o cauză care îl transcende; întrucât nu este mort deocamdată, el trebuie să fi avut un început, iar dacă ar fi infinit de bătrîn, el ar fi fost mort deja.” Soluția, mai afirmă autorul citat, este una singură: “universul a fost creat de o Cauză care îl transcende. Nimic din cadrul spațiu-masă-timp observabil în prezent nu este o cauză adecvată; prin urmare, Cauza trebuie să fie ori un proces evoluționar dincolo de spațiul observabil sau anterior timpului observabil (și astfel dincolo de domeniul științei), ori un proces creator care a dat naștere spațiului, materiei și timpului concomitent și simultan”. (25)

Este evident că, în afara faptului că desființează fără drept de apel teza Big-Bangului - a marii explozii inițiale din

care s-ar fi născut universul -, prin cele afirmate anterior savantul Henry M. Morris se încumetă să ofere un răspuns comprehensibil “primului conflict al ideilor transcendente” enunțat de Immanuel Kant în *Critica rațiunii pure* (menționat în paginile anterioare): dacă universul este finit sau infinit ori dacă timpul este limitat sau nelimitat. Răspunsul savantului american este cât se poate de clar: toate datele științei indică faptul că universul material este finit - că este limitat în spațiu și în timp.

Mai mult decât atât: Henry M. Morris argumentează în mod științific, pe baza legilor termodinamicii, că modelul evoluționist propus de realismul industrial este fals de la un capăt la altul. “Evoluționismul - afirmă Henry M. Morris - pretinde că descrie un cosmos în care totul ia ființă și se edifică treptat, la nivele de existență superioare și complexe, prin pure procese naturale, într-un univers autonom și independent”. Ceea ce evident, contrazice legile termodinamicii. Concluzia logică din aplicarea corectă a celor două legi ale termodinamicii este una singură: Dumnezeu este Principiul Suprem din care a purces tot ce există. Această premisă este susținută fără rezerve de Henry M. Morris cu următoarea argumentație: “un Creator omnipotent constituie o Cauză Primară adecvată pentru toate efectele observabile din univers, în vreme ce evoluția nu constituie o cauză adecvată. Universul nu ar putea constitui propria sa cauză. De vreme ce cosmosul nu se poate produce pe sine, el trebuie să existe datorită omnipotenței unui Creator extern care este, El Însuși, standardul absolut al universului”. (26)

Aceasta este, de altfel, premisa pe care au promovat-o cercetătorii Evului Mediu și ai Renașterii: Galileo Galilei, Giordano Bruno, Rene Descartes și Isaac Newton. Toți acești savanți au pornit de la premisa că Dumnezeu este Creatorul a tot ce există.

Cu privire la presupusa formare a universului în urma unei mari explozii inițiale, Big-Bang, mai trebuie constatat faptul că rezultatul unei explozii cosmice nu ar fi formarea unor roiuri de galaxii, galaxii, sisteme solare și planete, ci doar împrăștierea materiei prin spațiu, cu o viteză direct proporțională cu forța exploziei inițiale. Această opinie a fost susținută de cercetătorii britanici John White și Nicolas Comminellis, care afirmă că “o explozie, așa cum poate bănui oricine fără a fi savant, nu poate crea nimic. O explozie distruge, nu creează. Universul este caracterizat prin ordine și organizare, nu prin haos”. Tot în același context al analizei teoriei Big-Bang-ului, astronomul britanic Sir Fred Hoyle afirma la rândul său următoarele: “o explozie nu face altceva decât să spulbere materie, în vreme ce Big-Bang-ul a obținut tocmai efectul opus, organizând materia în galaxii.” (25)

Așadar, din punctul de vedere al tehnorevoluțiilor teoria Big-Bangului este în totalitate falsă; fundamentul realismului industrial este astfel zguduit din temelii.

Nu altceva se poate afirma despre afirmațiile realismului industrial cu privire la formarea sistemului nostru solar. Și cu privire la acest subiect, analizele realizate de savantul Henry M. Morris și de cei aproximativ 300 de colaboratori ai săi de la *Discovery Institute* sunt la fel de tranșante: “sistemul nostru solar este unic în univers”. Deși există un număr imens de stele în univers, nu există nici o dovadă că “vreuna dintre ele trebuie să aibă neapărat planete. Astronomii doar *presupun* că multe dintre ele au planete. Singurul sistem solar despre care avem vreo informație este al nostru. Nici un astronom n-a fost vreodată în stare să dovedească existența unei planete reale în afara sistemului nostru solar.” (26)

Tot în categoria “fanteziei științifice” intră ceea ce realismul industrial a denumit universalitatea vieții în sistemul solar sau chiar în univers. Nimic mai fals, constată Henry M.

Morris, care afirma că aselenizările au permis savanților să înțeleagă că pământul și luna au structuri diferite; “structura chimică a rocilor de pe lună - afirmă autorul citat - este diferită de cea a rocilor de pe pământ. Această diferență arată că luna s-a format în condiții diferite.” (25)

❧ O mare păcăleală ❧

O altă teorie a realismului industrial respinsă de nucleul gulerelor albe reunite sub egida *Discovery Institute* este cea a originii accidentale a vieții (a materiei organice) în “supa primordială” a protopământului - prezentă și ea în filmul ipotetic “Un milion de ani într-o secundă.”

Se știe că această teorie, denumită “teoria generației spontane”, a fost respinsă, la timpul respectiv (secolul al XIX-lea), de chimistul francez Louis Pasteur, care a demonstrat experimental că non-viața nu poate produce viața; cu alte cuvinte, că materia anorganică nu poate produce materie organică.

Pentru ca o celulă să fie vie, afirmă savanții “tehnorevoltați”, chiar și cea mai simplă dintre toate, trebuie să conțină o structură extrem de complexă și anume ADN-ul. ADN-ul este modulul genetic care transportă programul necesar funcționării acelei celule. ADN-ul determină tipul de structură al celulei, tipul de substanțe chimice și de hormoni pe care le va emite, precum și locul pe care-l va ocupa în organism. ADN-ul mai controlează consumul de energie, eliminarea reziduurilor și reproducerea celulei. De aceea, ADN-ul unei simple celule cuprinde o cantitate vastă de informație. După cum afirmă John White și Nicolas Comninellis într-un studiu dedicat acestui subiect, “cantitatea de informație conținută în cel mai scurt lanț ADN este echivalentă cu conținutul unui teanc de cărți înalt cât de 500

de ori distanța de la Pământ la Lună. Cantitatea de informație cuprinsă în ADN-ul unui singur om ar ajunge să umple 1000 de cărți a 500 de pagini, adică aproximativ 3 miliarde de litere, iar ADN-ul unei singure celule umane cuprinde trei milioane de elemente componente.” (27)

Complexitatea unei simple celule a fost dezvăluită, printre alții, și de biologul molecular Michael Denton care afirma la rândul său că pentru înțelege despre ce este vorba “n-avem decât să mărim o celulă de un milion de ori, până ce diametrul ei atinge douăzeci de kilometri, iar ea capătă aspectul unei nave gigantice, suficient de mare cât să acopere suprafața unei metropole precum Londra sau New York-ul. Pe suprafața celulei am vedea milioane de orificii precum hublourile unei uriașe nave spațiale, orificii ce se închid și se deschid pentru a permite un flux continuu de materii. Dacă am pătrunde într-unul dintre aceste orificii, ne-am trezi într-o lume ultratehnologizată și computerizată.” (27)

Promotorii realismului industrial afirmă că o astfel de celulă simplă a apărut acum câteva miliarde de ani doar datorită combinării întâmplătoare a unor substanțe chimice și datorită acțiunii razelor ultraviolete asupra oceanului primar. Dar pentru “gulerele albe” probabilitatea să se producă apariția unei celule vii într-un ocean de materie anorganică este atât de mică încât nu poate să intre în discuție. În acest sens, astronomul britanic Sir Fred Hoyle afirma că “a presupune că prima celulă a apărut din întâmplare e ca și cum am crede că o tornadă ce trece printr-o curte plină cu piese de avion poate construi din acestea un Boeing 747.” (27)

Așadar, teoriile realismului industrial cu privire la apariția unei celule vii în masa anorganică a supei primare este imposibilă, mai cu seamă că nici o dovadă geologică nu atestă existența vreunei supe primare pe planeta Pământ. De altfel, subiectul transformării neviului în viu a fost extrem de

dezbătut în ultima perioadă de timp de noii promotori ai științei. După cum sublinia Dumitru Constantin Dulcan, “orice sistem macroscopic nu poate evolua decât spre degradarea ordinii ce îl caracterizează. Mărimea acestei dezordini a fost numită entropie”. În schimb, viața - afirmă autorul citat - “reprezintă o ordine într-un univers entropic - o ordine în dezordine. Viața este menținută prin aport și schimb de substanță, energie și informație cu mediul. Astfel, am putea defini viața ca o continuă oscilație în jurul unui punct de echilibru.” (22)

O altă teză a realismului industrial desființată de exponenții gulereilor albe este cea a “mutațiilor accidentale”, despre care continuatorii teoriei darwiniste afirmă că ar sta la baza transformărilor evolutive de la simplu la complex: de la celula lipsită de viață la celulă vie, de la celulă simplă la celulă complexă, de la pește la amfibie, de la amfibie la animal vertebrat și de la maimuța antropoidă la homo sapiens. Căci, așa cum afirmă realismul industrial, de la teoria mutațiilor la cea a selecției naturale nu este decât un pas.

Realismul industrial începând cu Charles Darwin, afirmă că în urma mutațiilor accidentale, noile specimene le-au înlocuit pe cele originale, devenind din ce în ce mai performante și mai apte de a supraviețui. Dar ceea ce Charles Darwin și epigonii săi nu au știut, dat fiind stadiul incipient al cercetărilor din acea perioadă, este “că orice mutație genetică nu numai că nu îmbunătățește fondul genetic existent, dar este extrem de nocivă, iar rezultatul constă în apariția unor specimene mult mai slabe evolutiv.” (27)

Biogenetica a infirmat în mod clar afirmațiile adepților teoriilor “mutației accidentale” și “selecției naturale”: genele conținute în ADN-ul unui specimen - celulă, organ, plantă, animal sau om - sunt extrem de stabile, fiind transmise de la o generație la alta fără nici o modificare. Atunci când suferă

vreo modificare cauzată bunăoară de razele ultraviolete, de razele X sau de varii substanțe chimice, mutațiile produc o schimbare extrem de dramatică. După cum afirmă John White și Nicolas Comninellis, “efectul unei asemenea mutații este dramatic: survine adesea moartea, datorită pierderii unor informații din codul genetic, mai precis din mecanismele de reproducere ale codului genetic. Pe deasupra, celulele au o serie de mecanisme speciale de protecție pentru a se apăra de erorile genetice”. (27)

Acesta este de fapt motivul pentru care majoritatea savanților noii generații de “gulere albe” resping cu fermitate teoria mutațiilor accidentale, a selecției naturale și a transformărilor speciilor. Din punctul de vedere al biogeneticii, posibilitatea transformării succesive a speciilor de vegetale și de animale prin intermediul unor mutații accidentale - de exemplu transformarea peștilor în reptile și a reptilelor în animale vertebrate, la fel ca transformarea maimuței în om - este extrem de mică. Producerea unei astfel de transformări ar necesita un răstimp de trilioane de ani. În cazul unei astfel de transformări, “celulele trebuie să genereze, mereu și mereu, noi cantități de informație genetică” - este nevoie de apariția a noi lanțuri de ADN. (27)

Cât despre faptul că există asemănări între ADN-urile unor celule ce aparțin unor plante sau specii de animale, aceasta nu înseamnă nimic. Biofizicianul Lee Spetner afirma că “diferența dintre o ființă umană și o bacterie constă în cantitatea de informație genetică de care dispune fiecare. Genomul uman conține mai multă informație decât genomul bacterial. Cantitatea de informație nu poate crește în urma unor mutații care de fapt o diminuează, așa cum nici o afacere nu realizează profit prin mici pierderi consecutive.” (27)

În consecință, deși asemănarea dintre ADN-ul uman și cel al unei gorile este de 96%, diferența de 4% este imensă.

Referitor la acest subiect, John White și Nicolas Cominellis sunt extrem de tranșanți: “de vreme ce ființele umane dețin o cantitate de informație echivalentă cu 1000 de cărți a câte 500 de pagini fiecare, o diferență de doar 4% înseamnă 40 de cărți pline cu informații - adică 12 milioane de cuvinte organizate în fraze inteligibile.” În sprijinul acestei opinii s-a pronunțat și savantul I.L. Cohen, care constata următoarele: “să susții că mutațiile accidentale, fie ele și însoțite de selecția naturală, stau la baza formării a peste șase milioane de specii complexe și bine adaptate, presupune să sfidezi orice logică, să negi dovezile evidente”. (27)

Așadar, principalele idei ce formează baza conceptuală a realismului industrial cu privire la apariția universului în urma unei explozii inițiale, Big-Bang, cu privire la generarea spontană a vieții în supa primordială a protopământului, cu privire la mutațiile genetice accidentale, cu privire la evoluția speciilor dintr-o formă comună, cu privire la supraviețuirea speciilor prin selecția naturală și cu privire la evoluția omului din maimuță, au fost pur și simplu desființate cu argumente solide de promotorii realismului tehnologic.

❧ Paleovrăjeala ❧

Eforturile promotorilor celui de-al treilea val, tehnorevoluției cu gulere albe, de a demonta cărămidă cu cărămidă edificiul conceptual al realismului industrial nu s-au oprit în acest punct. O altă teorie pusă sub lupă de noul val de savanți, este cea a formării rocilor sedimentare și a fosilelor

Tehnorevoluției resping cu indignare, etichetând-o ca fiind fantezie, teza promotorilor realismului industrial potrivit căreia existența rocilor sedimentare și a fosilelor demonstrează faptul că vechimea pământului este foarte mare, astfel că se măsoară în miliarde de ani.

Tehnorevoluții cu “gulere albe” au ajuns, în mod firesc, la concluzia că teoria formulată de promotorii realismului industrial, conform căreia rocile sedimentare s-au format în miliarde și miliarde de ani, este total falsă. Tehnorevoluții sunt convinși de faptul că este la fel de plauzibil ca rocile sedimentare să se fi format într-un răstimp foarte scurt - de exemplu în urma unui potop -, când o mare cantitate de apă a cimentat rapid uriașe depuneri de pământ. Straturile de pământ s-au cimentat foarte rapid tocmai datorită presiunii imense ale depunerilor succesive. Uimitor este faptul că teoria formării rapide a unor roci sedimentare în urma unei catastrofe planetare are ca “susținători” înfocați chiar fosilele, adică tocmai acele “dovezi” prin intermediul cărora realismul industrial și-a demonstrat teoriile.

Realismul industrial afirmă de exemplu că animalele și vegetalele au devenit fosile în urma acoperirii succesive cu aluviuni, noroi și mâl într-o lungă perioadă de timp, astfel încât, în ziua de astăzi, acestea pot fi descoperite mai mult sau mai puțin intacte. Totuși, exponenții noului val de savanți, tehnorevoluții cu gulere albe, afirmă răspicat că această teorie este un fals grosolan; fosilele nu au apărut în acest mod - nici nu aveau cum -, iar acest fapt poate fi înțeles cu mare ușurință de orice om fără a fi savant. Orice nespecialist este capabil să deducă adevărul, fără cursuri de specialitate în domeniul paleontologiei. De altfel, în ceea ce privește temele fundamentale ale cunoașterii, oamenii obișnuiți nu au nevoie de cursuri de calificare și nici de permisiunea acordată de promotorii concepției realismului industrial, care se consideră singurii depozitari ai “adevărului.” Au nevoie doar de o minte limpede, de eliminarea ideilor preconcepute și de bun simț.

Astfel, este evident că pentru formarea unei fosile este necesar ca animalul sau planta să fie îngropată extrem de rapid sub un strat de aluviuni, nu lent, într-o perioadă îndelungată.

Altfel, sub acțiunea aerului, organismul în cauză s-ar descompune rapid și n-ar mai rămâne nimic din el. Procesul formării unei fosile - afirmă promotorii realismului tehnologic - mai presupune însă ca, o dată acoperit de aluviuni, organismul mort să absoabă minerale din apă sau din roca sedimentată pentru a dobândi duritate. Dacă infuzia de minerale nu se produce rapid, atunci organismul putrezește. Concluzia este simplă și a fost astfel sintetizată de John White și Nicolas Comninellis: “dacă roca sedimentară s-ar fi format prin depuneri lente de noroi și nisip de-a lungul milioanele de ani, atunci rămășițele de plante și animale ar fi putrezit cu mult timp înainte de a putea fi fosilizate”. Pentru a deveni fosile, plante și animale trebuie să fi fost îngropate foarte rapid, “adică în zile sau săptămâni, nu în milioane de ani”. (27)

Așadar, concluzia tehnorevoltaților este simplă, de bun simț, științifică și în acord cu adevărul (adevărul ce corespunde faptelor): fosilele nu aveau cum să se formeze decât în cazul formării rapide a rocilor sedimentare, adică în urma unei catastrofe planetare de mari proporții - revărsări de ape, ploi abundente sau potop.

Un specialist american, microbiologul Bert Thomson, relatează următoarele cu privire la acest subiect: “Imense cimitire conținând animale și rămășițe fosilifere au fost descoperite în întreaga lume. Trebuie să vedem aici dovada unui mare cataclism acvatic petrecut pe neașteptate și relativ recent, urmat de o perioadă de răcire pronunțată a climei în întreaga emisferă nordică. Forțe hidraulice imense, însoțite de modificări ale formei scoarței terestre, au dus la îngroparea a numeroși mamuți, mastodonți, elefanți și a altor animale de mari dimensiuni.” (27)

Dovezile sunt, într-adevăr, extrem de multe: fosile de crustacee marine descoperite pe munți, la o altitudine de 3700 metri, fosile de hipopotami descoperite în Marea Britanie,

fosile de elani descoperiți în Irlanda, fosile de crocodili descoperite în Germania, fosile de balene descoperite în munți la o înălțime de peste nouă sute de metri, fosile de dinozauri în habitaturi și straturi geologie complet atipice. De altfel, în oasele unor dinozauri nefosilizați au fost descoperite globule roșii și hemoglobină. Problema este că astfel de celule nu se conservă mai mult de câteva mii de ani; așadar, acei dinozauri n-au murit chiar acum 65 de milioane de ani, cum afirmă promotorii concepției materialiste, realismul industrial, ci mult mai recent.

Existența unor copaci fosilizați păstrați relativ intacti în straturile de cărbune poate constitui o nouă dovadă. În mod firesc, în condițiile formării respectivelor straturi de-a lungul unei perioade mari de timp, copacii ar fi trebuit să fie mâncați parțial de termite. Totuși, copacii s-au păstrat intacti, semn că termitile n-au avut timp să-i mănânce. Ceea ce înseamnă că straturile respective de cărbune s-au format foarte repede și, evident, ceea ce înseamnă că realismul industrial a furnizat o “paleovrăjeală” frumos împachetată.

Studiile paleontologice recente mai relevă și altceva, tot atât de important. După cum se știe, concepția realismului industrial consideră că straturile pământului s-au format în mod succesiv, prin sedimentarea treptată, lentă, desfășurată de-a lungul multor milioane de ani, a unor roci și a unor fosile. Concluzia unui astfel de raționament este că straturile mai adânci sunt mai vechi, iar straturile mai apropiate de suprafață sunt mai recente. Tocmai pentru a explica această configurare a straturilor geologice și a fosilelor, realismul industrial a promovat scenariul descris anterior (*Un milion de ani într-o secundă*), potrivit căruia speciile de ființe vii s-au transformat unele din altele, într-o succesiune neîntreruptă, răstimp de patru sau cinci miliarde de ani. Realismul industrial pornește de la premisa că imediat după formarea supei originare în care

a apărut viața, s-au format primele organisme pluricelulare, din care, ulterior, în milioane și milioane de ani, s-au format primii pești, iar din pești s-au format primele amfibii care au migrat pe uscat. Ulterior, în alte milioane de ani, amfibiile s-au transformat în mici mamifere, acestea s-au transformat în altele mai mari, iar o parte dintre ele s-au transformat în păsări. În alte milioane de ani mamiferele au evoluat, în așa fel încât unele ramuri s-au transformat în primat, iar din primat au apărut primele maimuțe antropoide, care pot fi considerate strămoșii direcți oamenilor de astăzi.

Din perspectiva tehnorevoluțiilor, viciul de fond al unei astfel de teorii este că, din punct de vedere biogenetic, transformarea unei specii în alta este imposibilă datorită structurii codului genetic al fiecăreia. Totuși, nu doar biogenetica a constatat o astfel de teorie, ci însăși fosilele, care s-au încăpățânat să nu se afle în straturile geologice în care ar fi "trebuie", pentru a da satisfacție promotorilor teoriilor materialiste. "Dacă straturile globului terestru - notau John White și Nicolas Comninellis - pot fi comparate cu foile unei verze, iar fosilele pot fi comparate cu mici dăunători microscopici prinși între aceste foi, era firesc ca întreaga evoluție filogenetică să fie reflectată până în cele mai mici amănunte. Astfel, toate erele geologice și toate metamorfozele succesive - atât cele ale straturilor, cât și ale fosilelor - din paleozoic, mezozoic și cenozoic, ar fi trebuie să fie reflectate în interiorul pământului ca într-un muzeu natural." (27)

Totuși, în straturile geologice nu există decât fosile complet evolute. Straturile geologice au dovedit că o varietate imensă de plante, începând de la plantele cu flori denumite angiosperme, nu au suferit nici un fel de transformare. Atunci când au apărut pe pământ, aceste plante au fost complet mature și într-o diversitate copleșitoare de forme. Aceste aspecte au fost confirmate în repetate rânduri

de exponenții tehnorevoltaților. Astfel, specialistul în paleontologie Boyce Rensberger concluziona că “la fosilele existente nu se observă nici o caracteristică a vreunei transformări; speciile apar în straturile geologice într-o formă matură și completă, iar apoi dispar. Altele le iau locul.” (27)

Cu adevărat impresionant este însă faptul că toate formele de viață au apărut în straturile geologice cam în același timp, peste tot în lume, nu în mod progresiv, prin transformări repetate. Astfel, John White și Nicolas Comminellis constatau că “în cele mai de jos patru cincimi din scoarța terestră nu se găsește nici o urmă de viață. Apoi, brusc, viața apare de nicăieri ! Ca și cum toate formele de viață ar fi fost create în același timp. În straturile cambriene se găsesc mai mult de 5000 de specii, fără vreo dovadă a formelor de tranziție sau a evoluției. Mai mult, aceste fosile sunt ale unor vietăți moderne, complet dezvoltate.” (27)

Dintre toate fosilele descoperite în ultimii 150 de ani, prin muzee se află astăzi aproximativ 250000 de specii fosilizate, dar nici una nu demonstrează afirmațiile realismului industrial.

☞ Cum a fost posibil ? ☜

Antropologia, știința care cercetează formarea și apariția omului, este de asemenea bazată pe principalele teorii ale realismului industrial.

Premisa antropologiei este cât se poate de simplă: specia umană s-a format în mod lent, de-a lungul ultimului milion de ani, prin transformări succesive dintr-un trunchi comun al unor maimuțe antropoide (așa cum a fost menționat în scenariul “Un milion de ani într-o scundă”).

Cu toate că, din punct de vedere genetic, este o mare diferență între ADN-ul maimuțelor antropoide și cel uman, de

la Darwin până în ziua de astăzi punctul de vedere al concepției realismului industrial a rămas același: omul se trage din maimuță. La baza acestei concepții definitorii pentru întreaga concepție a realismului industrial au stat doar asemănările fizice dintre fosilele primatelor și aspectul omului: mărimea, volumul și forma craniului, poziția maxilarelor, lungimea și forma dinților, lungimea și forma brațelor și a picioarelor, forma labei piciorului etc.

Deși par să fi spus foarte multe celor care le-au adoptat de-a lungul anilor scurși de la apariția teoriei lui Darwin, aceste informații nu mai spun nimic promotorilor celui de-al treilea val, tehnorevoluția cu gulere albe, care le-au contestat virulent. Tehnorevoluția au demonstrat că acele exemplare de primat considerate de realismul industrial ca fiind strămoși ai omului n-au nimic în comun cu specia omenească. Ei au demonstrat și faptul că savanții secolelor trecute care au prezentat opinei publice felurite descoperiri “senzaționale” de strămoși ai omului fie s-au pripit în aprecierile lor, fie s-au înșelat atât pe ei înșiși, cât și opinia publică - firește cu excepția cazurilor în care a fost vorba despre escrocherii cu acte în regulă.

Astfel, tehnorevoluția sunt de părere că exemplarele de oameni-maimuță presupuse de exponenții realismului industrial a fi fost strămoși ai oamenilor și care au fost descoperite în diferite locuri de pe glob - de exemplu exemplarele de *ramaphitecus* descoperite în nord-vestul Italiei, în China și în Kenia - nu au nimic de-a face cu specia umană, ci sunt pur și simplu maimuțe antropoide. De altfel, nici nu s-ar putea face vreo apreciere cât de cât lămuritoare doar în urma analizei unei bucăți de maxilar și a unor dinți, ceea ce denotă o pripeală în lansarea unei astfel de teze.

Nici omul-maimuță denumit *australopithecus* - cu cele trei variante constructive: *africanus*, *robustus*, *afarenis* - nu stă

mai bine în aprecierile tehnorevoltaților: nu prea are nimic de-a face cu specia umană. Volumul creierului său este de trei ori mai mic decât al omului actual, are maxilare asemănătoare cu ale maimuțelor, iar pomeții obrajilor sunt asemănători cu cei ai gorilelor. Nici cel mai celebru exemplar de australopithecus descoperit în Etiopia, denumit Lucy, nu stă prea bine în ceea ce privește aprecierile tehnorevoltaților. Lucy are înălțimea de un metru și capacitatea cutiei craniene nu mai mare de 450 cm cubi. Despre Lucy, Richard Leakey (la un moment dat, director al Muzeului Național din Kenia) afirma că “este posibil să nu fi fost altceva decât o varietate de cimpanzeu pitic. Din craniul lui Lucy lipseau atât de multe fragmente, încât mare parte din el este rezultatul imaginației, modelat în ghips, fiind prin urmare imposibil ca noi să ajungem la o concluzie fermă în privința speciei căreia îi aparține.” (27)

Cât despre acel presupus strămoș al omului denumit “homo erectus” (“pithecanthropus erectus”), în cele două variante “constructive” - “omul din Java” și “omul din Pekin” (după locurile unde au fost descoperite) -, lucrurile sunt și mai complicate, datorită izului puternic de excrocherie cu care a fost învăluită descoperirea lor. Astfel, “omul din Java” a fost descoperit la sfârșitul secolului trecut în Indonezia de un cercetător olandez. Descoperirea consta într-o bucată din partea superioară a unui craniu și dintr-un os femur. Cercetătorul olandez a omis însă să spună că doar la câțiva metri depărtare se mai aflau două cranii de homo sapiens și că femurul putea foarte bine să facă parte din rămășițele acestora. Acest amănunt l-a făcut public abia la 30 de ani de la descoperire, după ce savanții au ajuns la concluzia că este vorba mai degrabă despre o maimuță gibbon de o talie ceva mai mare. Dar “omul erectus de Java” intrase deja în istorie.

Același lucru poate fi spus despre “omul de Pekin” - denumit “sinanthropus pekinesis” - ale cărui rămășițe au fost

descoperite în apropierea orașului Pekin (Beijing), într-un depozit (sit arheologic) de cutii creniene, maxilare și dinți. Concluzia că “omul de Pekin” a fost un “strămoș” îndepărtat al omului a fost lansată de un profesor de anatomie, care însă a uitat să mai adauge că în situl respectiv existau mai multe cranii de “homo sapiens”. Ceea ce este și mai straniu este faptul că rămășițele omului de Pekin au dispărut în timpul celui de-al doilea război mondial.

Cât despre oamenii de Neanderthal, numai de bine; aceștia prezintă într-adevăr caracteristici umane într-o proporție foarte mare, dar nu reprezintă o verigă intermediară între antropeide și homo sapiens, ci pur și simplu au fost oameni degenerați. Acest aspect a fost evidențiat încă din anul 1958 la un “Congres internațional de zoologie”, când Dr. A Cave, în urma cercetărilor asupra fosilelor unui exemplar de neanderthalian, a ajuns la concluzia că acesta era un bătrân care suferea pur și simplu de artrită. Alți cercetători mai recentți au ajuns la concluzia că “omul de Neanderthal” și “homo sapiens” au trăit în aceeași perioadă de timp; mai mult decât atât, escavațiile făcute au relevat faptul că oamenii de Neanderthal erau la fel de inteligenți ca homo sapiens, în sensul că își îngropau morții, foloseau unelte, aveau bijuterii, își îngrijeau bolnavii, cântau, vorbeau etc. Unii cercetători au concluzionat însă că este vorba despre o rasă degenerată datorită faptului că s-au împerecheat la un moment dat cu cine nu trebuia sau că nu-și alegeau în mod corect partenerii.

Concluzia generală este una singură: oamenii nu se trag din maimuțe antropeide, fiind vorba despre specii diferite. Unul dintre exponenții celui de-al treilea val, savantul S. Lovtrup sintetiza subiectul în felul următor: “Cred că într-o zi mitul darwinist va fi considerat cea mai mare înșelăciune din istoria științei. Când se va întâmpla acest lucru, mulți se vor întreba: cum a fost posibil așa ceva.” (27)

DEPARTE DE HOLYWOOD

~ Transcendentul ~

Astăzi, datorită unei obișnuințe încetățenite și amplificate la maximum, realismul industrial consideră că tot ce scapă investigației directe a oamenilor prin organele de simț este fals, iluzoriu - într-un cuvânt, este lipsit de esență ontologică. Concepția realismului industrial este centrată în jurul ideii că omul, cât trăiește, nu are altceva de făcut decât să cunoască singurul obiect ce poate fi cunoscut: lumea materială.

Totuși, de-a lungul istoriei umanității, din antichitate și până în prezent, s-a propagat o concepție de un ordin mai special, care s-a bazat mai puțin pe descoperirile științifice, tehnice sau tehnologice, cât mai ales pe efortul unor persoane care pot fi desemnate prin termenul general de “specialiști ai conectării”; specialiștii conectării sunt acele persoane capabile, prin activarea unor capacități numite astăzi paranormale, să perceapă un spectru al lumii diferit de cel accesibil prin percepția normală.

Această concepție sau, mai corect spus, “atitudine formulată conceptual” (*weltanschauung*) devenită ulterior *zeitgeist*, a primit diferite denumiri de-a lungul secolelor, supraviețuind paralel cu *zeitgeist-ul* folosit într-un moment istoric sau în altul. Unii autori au denumit-o “concepție

spirituală”, iar alții “concepție transcendental-ezoterică.” În cele ce urmează, va fi preferat termenul de “concepție transcendental-ezoterică”.

Concepția transcendental-ezoterică, propagată din cele mai vechi timpuri și până în prezent, are o orientare generală spirituală; ea consideră, înainte de toate, că la originea cosmosului, ca esență ontologică, se află Dumnezeu. Ideile fundamentale ale concepției transcendental-ezoterice reprezintă chintesența unei cunoașteri de o altă factură decât cea pe care se bazează realismul industrial. Acest tip de cunoaștere poate fi obținută doar prin “conectarea la aspectele spirituale, transcendente, nevăzute ale lumii”.

Deși a existat o perioadă întunecată a istoriei, în care conectarea la aspectele spirituale, transcendente ale cosmosului a fost marginalizată ori trecută la index, în care se considera că orice individ cu scaun la cap nu se poate apleca asupra unor astfel de subiecte, savanții din ultimii treizeci-patruzeci de ani au început să investigheze, la început din curiozitate, apoi metodic și eficient, fenomenele considerate a se produce “la limita normalului”. Dar pentru a analiza în mod corect concepția transcendental-ezoterică trebuie definiți câțiva termeni, iar primul termen este cel de transcendent.

Transcendentul este termenul generic care desemnează ceea ce este “dincolo de lumea perceptibilă prin simțuri.” După cum se știe, acum mai bine de două secole, filozoful german Immanuel Kant afirma că universul are două aspecte; pe de-o parte *lumea fenomenelor*, iar de cealaltă parte *lumea lucrului în sine - a numenului*. În acest context filozoful Immanuel Kant afirma că numai *realitatea fenomenală* poate fi cunoscută și poate constitui obiect de cercetare prin cele două forme apriorice ale intuiției (spațiul și timpul) și prin cele douăsprezece forme apriorice ale intelectului (denumite de filozoful german “categorii”). Astfel, realitatea fenomenală

poate fi cunoscută numai prin binomul simțuri-rațiune. Totuși, după cum remarca același filozof german, cunoașterea realității fenomenale numai prin formele apriorice este *goală de conținut*, iar cunoașterea realizată doar prin datele simțurilor este *oarbă de înțeleș*. În schimb, “lucrul în sine”, *numenul*, nu poate fi cunoscut prin nici una dintre aceste forme ale cunoașterii. Despre aspectul numenal al cosmosului, omul nu poate avea decât păreri. Totuși, pentru a avea o concepție referitoare la Existența totală, care cuprinde atât aspectul fenomenal, cât și pe cel numenal, omul poate recurge, spunea Immanuel Kant, la idei, de exemplu, la idei despre suflet sau despre Dumnezeu. Tocmai în încercarea de a explicita demersul său filozofic, Immanuel Kant a introdus în ecuație termenul de *transcendent*, care desemnează *tot ce se află dincolo de lumea materială, cognoscibilă prin simțuri*. Omul, afirmă Immanuel Kant, este dotat cu *o componentă psiho-afectivă care îl face să se deschidă spre transcendent*, datorită faptului că poartă în sine programul acestei transcendențe. Cu alte cuvinte, omul poartă, ca *program teleologic*, cunoașterea transcendenței, a lucrului în sine - a numenului cu tot ce implică el. (30)

Pentru a desemna *transcendentul* - acea parte a Existenței totale (Holosul), care nu este accesibilă simțurilor - astăzi se folosește și termenul de *ortoexistență*. În acest caz, *ortoexistența* este definită ca fiind *existența din afara existenței*, din care provine universul material. În acest context academicianul român Mihai Drăgănescu afirma că *Existența totală* este formată din *univers* (existență) și din *ortoexistență*. Lumea materială este doar o interfață a *ortoexistenței*.

La rândul său, fizicianul David Bohm, reprezentant noilor teorii ale fizicii cuantice, denumea aspectul transcendent prin expresia *ordine înfășurată*, iar aspectul fenomenal prin expresia *ordine desfășurată*.

În consecință, se poate spune că există *două domenii diferite ale realității*, cărora le corespund *două tipuri de cunoaștere*. Primul aspect al realității - *existența, ordinea desfășurată sau lumea fenomenală* - este cel material, perceptibil prin intermediul organelor de simț. Al doilea aspect transcende realitatea materială, fiind imperceptibil prin intermediul organelor de simț; aceasta este *ortoexistența, ordinea înfășurată sau transcendentul*. Împreună, cele două aspecte formează *Existența totală - Holosul*, cum îi spuneau vechii greci. Cele două *domenii diferite ale realității* pot fi cercetate în mod independent, prin demersuri cognitive specifice, prin *două tipuri de cunoaștere*.

În ceea ce îl privește pe filozoful Immanuel Kant, acesta afirma, pe bună dreptate, că *transcendentul* nu poate fi cunoscut prin intermediul celor două forme apriorice ale intuiției (spațiul și timpul) și nici prin intermediul celor douăsprezece forme apriorice ale intelectului (categoriile), deși omul are *instinctul teleologic* de a-l căuta.

Totuși, în ultimele secole de cercetare științifică s-a dovedit că există și alte forme de cunoaștere, insuficient cercetate în epoca în care a scris filozoful german, prin care se poate penetra voalul gros ce separă cele două aspecte ale "Existenței totale" și prin care se poate arunca o privire *dincolo*, în domeniul atât de misterios al transcendentului. Procesul cognitiv poartă numele de *transcendere*.

Începând cu a doua jumătate a secolului XX, procesul de transcendere a început să fie cercetat, pe baza unei metodologii clar definite, de o nouă "știință de graniță" denumită *psihologie transpersonală sau sinergetică*. La mijlocul deceniului al șaselea al secolului al XX-lea, psihiatrul ceh Stanislav Grof a introdus termenul de *psihologie transpersonală* - prin *transpersonal* înțelegându-se "ceea ce este dincolo de persoană" - tocmai pentru a desemna

experințele acelor persoane care s-au dovedit capabile să depășească percepția normală și să se conecteze, prin diferite mijloace, la transcendent. Ulterior, la începutul deceniului al șaptelea, fizicianul Herman Haken a elaborat bazele teoretice unei viitoare *psihologii sinergetice*. (30)

În mod paralel, *parapsihologia*, apărută încă de la mijlocul secolului al XIX-lea, dar definită ca “știință de graniță” abia la mijlocul secolului al XX-lea, a creat premisele înțelegerii mai complete a ființei umane, punând accentul pe ceea ce, secole de-a rândul, realismul industrial, *zeitgeist*-ul la modă în epocă, a pus la index, considerând a fi “în afara realității”: capacitățile latente ale ființei umane și posibilitatea acesteia de a penetra aspectul transcendent al lumii, ortoexistența.

În mod paralel, pe baza noilor modele teoretice ale fizicii cuantice, în ultimele decenii ale secolului XX au fost promovate o serie de cercetări experimentale care, prin mijloace științifice, au încercat să înțeleagă atât substraturile operațiunii de transcendere, cât și ale transcendentului. Studiat din punctul de vedere al acestor cercetări, omul este un circuit oscilant deschis. În cazul transcenderii, toate elementele componente ale omului acționează împreună spre un anumit scop, situat dincolo de limitările persoanei. (30)

Cercetarea pionierilor acestui tip de cercetări, atât cea teoretică cât și cea practică, lasă să se întrevadă noi direcții, care permit înțelegerea experiențelor spirituale ale unor persoane considerate până mai ieri “anormale.” Printre noile concepte de bază, promovate de noile orientări ale psihologiei transpersonale altoită pe fundamentele teoretice ale fizicii cuantice se numără - ca operațiune de bază a transcenderii - *transferul transcendent*.

După cum sintetiza cercetătorul român Ioan Mânzat, *transferul transcendent* este o “operație transconștientă care

realizează trecerea reversibilă din universul uman în celealalte universuri transumane, ceea ce înseamnă o evadare din uman și o trecere *dincolo*, printr-o comunicare între conștiința umană și macrocosmos.” (30)

❧ Ezoterika ❧

Concepția rezultată în urma unor operațiuni de transcendere nu este chiar atât de nouă. Ea a reușit, asemenea unei avalanșe, să se propage din antichitate și până în epoca modernă, fiind continuu îmbogățită și împrăștiată, fără a interfera cu schimbările produse la interfața scenei istorice, ca și cum n-ar fi avut nici un fel de incidență cu acestea. Mai mult decât atât, ea a fost permanent perfecționată, astfel încât, de-a lungul timpului, a îmbrăcat diferite forme de expresie.

La o analiză superficială realizată doar din perspectiva realismului industrial se poate spune că concepția rezultată în urma unor operațiuni de transcendere s-a perpetuat la “marginea” sau “în afara” cunoașterii științific-raționale. La o analiză mai atentă, lucrurile sunt ceva mai complexe și nu pot fi reduse, simplist-reducționist, la astfel de etichetări facile.

Firește, concepția rezultată în urma unor operațiuni de transcendere nu este rodul gândirii raționale, care analizează și sintetizează felii ale realității, alcătuind modele teoretice, ci este bazată pe efortul cognitiv ale celor care au reușit să se conecteze la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului, atât al celor din vechime cât și al celor din epoca modernă. Datorită faptului că, în antichitate, efortul de a se conecta la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului a fost apanajul aproape exclusiv al unor inițiați care și-au propagat concepția doar în grupuri restrânse de oameni sau în școli închise marelui public, concepția ce a rezultat a fost desemnată printr-un termen specific: *ezoteric*.

Termenul *ezoteric* a fost folosit pentru prima oară de poetul grec Lucian din Samosata, *ezoterikos* fiind o extensie a unui termen și mai vechi - *to eso* -, folosit de filozoful antic Platon în dialogul “Alcibiade.” Ulterior, scriitorul creștin Clement din Alexandria, în scrierea sa “Stromata”, a folosit pentru prima oară termenul *ezoterika* pentru a desemna ceea ce este “înăuntru”, în “interior” (*esoten*: din interior; *esokleio*: eu includ; *ezoterikos*: interior), cu sensul de învățătură care este comunicată unui grup restrâns de oameni care formează “interiorul.” Treptat, termenul *ezoteric* a dobândit sensul de “*rezervat unui cerc restrâns*” din motive diverse: limbajul specializat, cunoștințe specifice etc. În ziua de astăzi, termenul *ezoteric* poate fi aplicat *in extenso* și în cazul folosirii calculatorului, în cazul pilotării unui avion, în cazul lucrului cu aparatură superperformantă; de asemenea, limbajul matematic poate fi considerat un limbaj ezoteric, inaccesibil necunoscătorilor. Totuși, termenul *ezoteric* este legat de o anumită concepție despre lume, care, așa cum a fost precizat, s-a perpetuat din cele mai vechi timpuri până în ziua de astăzi. De aceea, în Dicționarul său, Pierre Riffard leagă termenul ezoteric de patru caracteristici definiții: *sensul sacru, fondul gnostic, forma hermetică și semnificația ocultă.* (31)

Alipirea *sensului de sacru* conferă o mai mare profunzime termenului *ezoteric*, cunoașterea *sacră* fiind prin excelență rodul unei detente inițiatic, capabilă să penetreze aspectul ortoexistențial al cosmosului. De asemenea, *fondul gnostic* implică vehicularea unor cunoștințe de ordin metafizic. *Forma hermetică* presupune, la rândul ei, folosirea unui limbaj sau a unei scriituri secrete, în timp ce *semnificația ocultă* este legat în special de latura invizibilă, neperceptibilă prin simțuri, a lumii. Tuturor acestor aspecte trebuie alipite și *aspectul inițiatic*, ce presupune, înainte de toate, transmiterea neîntreruptă a acestor forme de cunoaștere.

De asemenea, această formă de cunoaștere mai poate fi definită și printr-un alt termen de maximă generalitate: *mistică*. În general, prin *mistică* se înțelege ceea ce este irațional, iar acesta este sensul încetățenit în conștiința comună datorită efortului realismului industrial de a trece “în afara legii” ceea ce nu face obiectul cercetării sale. Totuși, și termenul *mistică* are o origine străveche - provine de la verbul grecesc *myo*, care desemnează acțiunea de a închide ochii, transformat într-un adjectiv: *mysticos*, care înseamnă “tainic”, “ascuns” sau “misterios” - și o istorie îndelungată, perpetuată de-a lungul tuturor epocilor istorice.

Cunoașterea directă și nemijlocită a ceva ce se află situat dincolo de orizontul percepției normale necesită, evident, un efort de o anumită factură; în consecință, se poate vorbi, ca o extensie implicită a termenului, despre *o experiență intimă*. Astfel, mistica este experiența intimă a unei persoane, ce se poate manifesta doar în urma unui efort de natură ezoterică.

Pentru ca ecuația să fie completă, trebuie inclus și un alt termen cheie, cel de *teologie*. La fel ca și ceilalți termeni ai ecuației, termenul *teologie* are o origine grecească, fiind format din *Theos*, Dumnezeu și *Logos*, Discurs. *Teologia* este astfel un *Discurs despre Dumnezeu* - mai precis, un *Discurs despre Lucrările și Activitatea lui Dumnezeu*. Orice *teologie* este în esența ei *o mistică*, astfel încât se poate vorbi despre *o teologie mistică*. Teologia mistică este, înainte de toate, o comunicare naturală a omului cu Dumnezeu prin Cuvânt, prin revelarea de către Dumnezeu a tainelor ascunse ale lumii.

Totuși, teologia nu trebuie identificată *sine die* cu concepția dogmatică promovată în prezent de vreo formă religioasă particulară. Pur și simplu, așa cum îi spune numele, teologia este o *Cuvântare despre Dumnezeu* sau, mai exact spus o *Cuvântare ce dezvăluie activitatea lui Dumnezeu*: un *Discurs sacru* (Theos-Logos).

Cei care, de-a lungul epocilor istorice, au reușit să rezolve experimental ecuația polisemantică formată din termenii cheie enumerați anterior sunt cei care pot fi desemnați prin termenul înglobator de *specialiști ai conectării*. Specialiștii conectării sunt cei care, prin eforturi personale și prin experiență directă, au reunit în aceeași ecuație termenii de bază enumerați anterior: *transcendent, ezoteric, sensul sacru, fondul gnostic, forma hermetică, semnificația ocultă, experiența mistică și theos-logos-ul, adică discursul sacru*.

❧ Modalități de conectare ❧

Atât psihologia sinergetică (transpersonală), cât și parapsihologia constituită ca “știință de graniță” au căutat să elucideze mecanismele modalităților de transcendere, care realizează trecerea dinspre aspectul fenomenal spre aspectul ortoexistențial.

În urma cercetărilor experimentale realizate de parapsihologie și de psihologia transpersonală de-a lungul secolului al XX-lea s-a convenit că există mai multe tipuri de transcendere. Dintre acestea trebuie evidențiate fenomenele bioinformaționale, denumite *Psi-Kappa* și fenomenele bioenergetice, denumite *Psi-Gamma*.

După cum preciza scriitorul Adrian Pătruț într-un amplu tratat cu privire la acest subiect, în categoria fenomenelor bioinformaționale de tip *Psi-Kappa* intră toate tipurile de achiziție exotică de informație: percepția extrasenzorială, biocomunicația și percepția extrasenzorială extinsă. La rândul ei, percepția extrasenzorială extinsă se poate manifesta în mai multe forme particulare, precum telepatia, clarviziunea, pre și retro-cogniția, paradiagnoza și psihometria. Prin percepție extrasenzorială se înțelege achiziționarea de informație

exogenă. În categoria fenomenelor bioenergetice de tip *Psi-Gamma* intră psihokinezia, adică mișcarea unor obiecte materiale prin intermediul minții conștiente, fenomenele de biocontrol - controlul proceselor fiziologice involuntare (inedia, invulnerabilitatea, stigmatizarea, combustia spontană, elongația, levitația) și fenomenele de condensare. În categoria fenomenelor de condensare intră astraportul, asportul, teleportarea, penetrarea și materializările, adică aparițiile în lumea materială ale unor entități nonumane sau umane. Toate aceste capacități se manifestă la oameni doar în urma unor *operațiuni transconștiente de conectare la aspectele ortoexistențiale* - atât în mod voluntar, cât și spontan. (32)

Totuși, pentru a înțelege fenomenele enumerate anterior în toată complexitatea lor, trebuie făcută o distincție precisă care să aibă în vedere atât tipologia capacităților subiectului care obține informații, cât și aspectele ortoexistențiale (transcendentale) ale lumii cercetate în acest mod. De asemenea trebuie ținut cont de felul conectării. Din aceste puncte de vedere, subiecții pot fi împărțiți în mai multe categorii.

Prima categorie îi înglobează pe subiecții care se pot conecta doar *intuitiv-spiritual* la aspectele transcendente ale lumii - fie ființe decorporate, fie medii transfizice. În categoria celor capabili de a se conecta intuitiv-spiritual la transcendent intră *misticii* și *extaticii contemplativi*.

Misticii au percepția intuitivă a transcendentului - de fapt, a unuia dintre gradele de manifestare ale transcendentului - prin intermediul tranșelor. *Transa* - de latinescul *transitus*, adică trecere - este una dintre operațiunile de transcendere, prin care subiectul părăsește starea normală de conștiință, cea a stării de veghe, pentru a pătrunde într-o stare nouă, para-normală, în care conștiința se identifică sau se scufundă în ceva ce transcende persoana. O astfel de stare

implică atât anularea funcțiilor senzoriale, cât și a funcțiilor mentale, intelectuale și voliționale. Transa mistică implică o trecere de la personal la trans-personal. (30)

La rândul său, *extazul* - de la *ek-stasia*, a ieși din starea sau din staza normală - se realizează prin amplificarea unui sentiment, de exemplu iubirea, ceea ce conduce la abandonarea și golirea de sine - la despovărarea de caracteristicile ființiale normale, lumești. Golit de sine și de cele lumești, omul ce atinge extazul devine apt pentru a fi umplut cu acel ceva transpersonal cosmic, transcendentul, ortoexistența sau, mai simplu spus, “aspectul nevăzut al cosmosului” (expresia aspectul “nevăzut” al cosmosului are o susținere solidă în formularea *Crezului creștin*, care afirmă că Dumnezeu este Creatorul atât a celor “văzute”, cât și a celor “nevăzute”).

Datorită faptului că în aspectul nevăzut, ortoexistențial al cosmosului se manifestă ființe spirituale de diferite categorii, este de la sine înțeles că, atunci când devine o persoană golită de sine, omul se umple de prezența acestora. Un circuit oscilant deschis - ființa umană - se umple de prezența altui circuit oscilant deschis - ființa spirituală. Acesta este cazul misticilor creștini care, prin abandonarea caracteristicilor lumești, limitate, ale propriei persoane - *persona* în latină înseamnă mască - se conectază prin rugăciune la Ființa lui Iisus Hristos, care, așa cum precizează același Crez creștin, “este Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, Lumină din Lumină.”

A doua categorie de contactori este formată din subiecții denumiți *clarvăzători*, care sunt capabili să perceapă aspectul ortoexistențial al lumii prin intermediul unor simțuri transfizice, echivalente până la un punct celor fizice: văz, auz, miros. *Clarvederea sau a doua vedere* (denumită *the second sight* în literatura anglo-saxonă) este capacitatea prin care un

om poate obține informații exogene prin intermediul unor canale neconvenționale. Parapsihologia definește această capacitate prin formula *percepție extrasenzorială extinsă*.

Clarvăzătorii sunt capabili să perceapă, prin intermediul simțurilor transfizice (văz, auz, miros) un aspect sau mai multe ale lumii spirituale. Simțurile transfizice devin în acest caz prelungirile simțurilor fizice. O parte dintre clarvăzători au capacitatea de a se conecta prin văz - văd anumite structuri transfizice, precum aura sau ființele umane sau non-umane decorporate (lipsite de trup material). În schimb, alții au capacitatea de a se conecta prin auz - aud voci sau acorduri muzicale. Există și clarvăzători care au capacitatea de a detecta anumite mirosuri transfizice. Există, de asemenea, clarvăzători care pot combina două sau mai multe astfel de capacități.

A treia categorie de contactori este formată din subiecții care au reușit să *se dedubleze* în “lumea de dincolo.” Această formă de conectare poate fi denumită prin formula deja consacrată de “ieșire în afara trupului” - *out of body experience*. În această categorie intră cei care au trecut printr-o decorporare spontană în cadrul unui eveniment de moarte clinică. Deși dedublarea și clarvederea au fost adeseori confundate și/sau identificate, din acest punct de vedere pot fi clasificate separat, ca fiind capacități distincte de conectare. “Dedublarea” se referă în general la deplasare, în timp ce “clarvederea” se referă la o percepție vizuală transfizică.

A patra categorie de contactori este formată din contactorii “călători.” Contactorii din această categorie sunt capabili să se conecteze la aspectul nevăzut al cosmosului printr-o formă de conectare care poate fi definită prin expresia *traveling clairvoyance*: clarvederea “călătoare.” Clarvederea “călătoare” presupune atât “dedublarea” (care presupune o deplasare), cât și clarvederea propriu-zisă (care presupune

percepția vizuală transfizică). Unii contactori călători au reușit să se conecteze la aspectele nevăzute ale cosmosului datorită unor accidente. Alți contactori călători au reușit să se conecteze la aspectele transcendente datorită unor forme de inițiere - mergând de la inhalarea unor substanțe chimice la *trainingul autogen* (metoda de relaxare “Shultz”) sau la diferite metode de meditație.

Pentru a se conecta la aspectul nevăzut al cosmosului, conștiința contactorului trebuie antrenată corespunzător pentru a avea autonomie și pentru a funcționa independent de condiționările trupului material. În actualul stadiu de dezvoltare spirituală, oamenii nu au un nivel de conștiință și de conștiință atât de înalt, care să le permită funcționarea independentă de trupul material. De aceea, este necesară o atitudine activă din partea contactorilor pentru a-și antrena conștiința pentru a le servi ca instrument autonom de cunoaștere. De cele mai multe ori, în cazul conectării la aspectul nevăzut al cosmosului, trupul experimenterilor rămâne într-o stare inertă, mai mult sau mai puțin apropiată catalepsiei. Mușchii corpului se rigidizează treptat, respirația devine tot mai slabă, bătăile inimii se încetinesc.

Transa, extazul, clarvederea și dedublarea “călătoare” nu trebuie confundate cu fenomenul de mediumitate sau cu cel de posedare. Dacă în primele cazuri, subiectul are o atitudine activă, în cazurile de mediumitate și de posedare nu se poate vorbi despre așa ceva. În cazurile de mediumitate intră majoritatea persoanelor *prin care se vorbește*. Mediumii au doar o atitudine pasivă, devenind canale prin care, în anumite momente, se exprimă ființele decorporate - umane sau nonumane, bune sau mai puțin bune, luminoase ori întunecate.

În schimb, posedarea reprezintă aspectul malefic al conectării la aspectele ortoexistențiale și la ființele care se manifestă acolo. După cum îi spune și numele, posedarea

presupune aservirea totală a unui om de către o ființă decorporată - cel mai adesea rea. Posedarea se manifestă cu precădere la vrăjitoare.

❧ Ruptura de nivel ❧

Opinia comună își imaginează, mai ales datorită cinematografeiei, că oamenii care reușesc să spargă barierele “normalului” și să se conecteze la aspectele ortoexistențiale (transcendentale) sunt un fel de semizeii, adevărate pachete de mușchi, cu sabia de foc la îndemână sub pulpana trenziului sau cu bazooka de ciuruit extraterestrii pitită în porbagajul mașinii decapotabile.

Totuși, experiențele contactorilor din toate timpurile au demonstrat că aspectele ortoexistențiale (transcendentale) au o altă natură decât o indică punerile în scenă *made in Hollywood*, care, voit sau nu, au imprimat acestui subiect o aură de mister ieftin.

Abordarea de tip *made in Hollywood* a fost amplificată, în primul rând, de poziția pe care realismul industrial o are față de astfel de fenomene. De altfel, realismul industrial nu a reușit să pătrundă prea adânc în cercetarea și în definirea clară a fenomenului conectării la aspectele ortoexistențiale, ascunse, nevăzute, transcendentale ale cosmosului, motiv pentru care le-a trecut în afara cunoașterii “raționale.” Nici n-are avea cum, din moment ce realismul industrial are la bază motto-ul “*ceea ce nu poate fi explicat, nu există.*”

Cu toată reticența promotorilor realismului industrial, în ultima perioadă de timp, spre deosebire de epocile anterioare, s-a produs o “democratizare” fără precedent a ideilor promovate de cei ce au reușit să se conecteze la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului. Ceea ce altădată era trecut în sfera alienării mintale de către exponenții realismului

industrial, astăzi este cercetat pe baza unor metodologii științifice. Totodată, ceea ce altădată era ținut secret și devenise apanajul unei elite concentrate în organizații secrete exclusiviste, este astăzi comunicat la lumina zilei.

Deschiderea către aceste aspecte a conturat posibilitatea acceptării de către opinia publică a existenței unor capacități psiho-mentale ori spirituale precum telepatia, clarvederea etc. Antecedentele spirituale seculare ale umanității au fost, în cele din urmă, redescoperite, iar oamenii epocii moderne au recunoscut că aplecarea exclusivă spre aspectul material al vieții are un revers periculos: uitarea aspectelor spirituale.

În aceste condiții, a vorbi astăzi despre conectarea unor oameni la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului ori despre existența unor capacități extrasenzoriale precum telepatia, clarvederea, paradiagnoza, psihometria sau voiajul în afara trupului a devenit aproape un fapt cotidian. Aproape că nu există revistă care să nu aibă inserată în paginile ei măcar un articol despre capacitățile latente ale ființei omenești. Desigur, deocamdată, în condițiile în care mecanismele producerii lor sunt insuficient explicate, capacitățile de acest gen sunt considerate excepții de la regulă.

Faptul că din ce în ce mai mulți oameni - opinia publică, în general - acceptă posibilitatea existenței unor astfel de capacități se datorează și acelor promotori curajoși și lipsiți de prejudecăți ai realismului tehnologic, care au făcut posibilă înțelegerea lor. Prin eforturile laudabile ale acestor promotori, în conștiința epocii noastre, aplecată prea mult spre cele materiale, s-a insinuat treptat convingerea că universul este ceva mai mult decât lasă să se înțeleagă realismul industrial, care cercetează existentul doar prin intermediul simțurilor fizice și a prelungirilor tehnologizate ale acestora - precum microscopul, aparatura tehnică, telescoapele etc -, care sunt făcute după chipul și asemănarea celor care le-au construit.

Așa cum a fost menționat, realismul tehnologic, concepția celui de-al treilea val, se bazează cu precădere pe datele experimentale furnizate de științele exacte și, în special, de fizica cuantică. Pionierii realismului tehnologic compară cosmosul cu un calculator gigantic. La fel ca orice calculator, cosmosul are propriul său hard și propriul său soft. Și, se poate adăuga constatarea de bun simț că cosmosul are un Constructor & Programator. Cosmosul se “hrănește” cu propriile sale informații, introduse cândva de Constructorul & Programatorul său, pentru a produce mereu alte și alte informații. Evident, Constructorul & Programatorul cosmosului este Dumnezeu.

Pentru promotorii realismului tehnologic, cosmosul este un sistem oscilant deschis format din energie, informație, substanță și conștiință, care comportă mai multe “pachete” de realitate. Cosmosul este un “Holos”, un “Întreg” (care constituie “Existența totală”), format din două elemente fundamentale: un aspect existențial, care este perceptibil prin intermediul simțurilor și a prelungirilor tehnologizate ale acestora și dintr-un aspect ortoexistențial. La rândul său, omul este un circuit oscilant deschis, format din energie, informație, substanță și conștiință. Omul este *imago mundi*. Precum cosmosul, omul este format din două aspecte: un aspect existențial, material și un aspect ortoexistențial (energetico-informațional), format la rândul său din mai multe structuri distincte, denumite de promotorii realismului tehnologic câmpuri morfogenetice - genotip, fenotip, psihotip și sociotip.

Datorită faptului că omul este un circuit oscilant deschis, fiind format din două aspecte, cunoașterea poate fi, de asemenea, de două feluri: o cunoaștere realizată prin simțuri și o cunoaștere realizată prin inducție sau prin rezonanță. Prin intermediul simțurilor sale, omul este capabil să perceapă doar un spectru limitat al aspectului existențial al

cosmosului. Astfel, în stare “normală”, omul poate percepe doar un anumit “pachet” de realitate și anume aspectul material. În schimb, al doilea tip de cunoaștere, cel realizat prin inducție sau prin rezonanță, permite omului să perceapă aspectul ortoexistențial.

Potrivit cercetărilor celor mai îndrăzneți pionieri ai realismului tehnologic, omul are un instrument natural prin intermediul căruia poate avea acces la aspectul ortoexistențial: emisfera cerebrală din partea dreaptă. Potrivit modelului holografic al creierului, emisfera cerebrală din partea dreaptă are capacitatea de a recepta și decoda informații ce provin dinspre aspectul ortoexistențial al cosmosului; în schimb, emisfera cerebrală din partea stângă are capacitatea de a recepta doar informațiile provenite din mediul material, constituind ceea ce în mod obișnuit poartă numele de mental, intelect sau rațiune. Emisfera cerebrală din partea dreaptă nu are limbaj, dar poate recepta și decoda informațiile provenite dinspre aspectul ortoexistențial, nevăzut, transcendent și, totodată, poate transmite aceste informații emisferei cerebrale din partea stângă (care constituie mintea, mentalul, intelectul sau rațiunea), cu care, de regulă, lucrează omul.

Din păcate, în ziua de astăzi, la cei mai mulți oameni legătura dintre cele două emisfere cerebrale este întreruptă. Doar în urma unui antrenament special, oamenii pot deschide un canal de comunicare între cele două emisfere cerebrale. Prin acest canal se poate realiza o conexiune cu dublu sens - o conexiune de tip *feedback* -, prin care informațiile ce provin dinspre aspectul ortoexistențial să poată intra în conștiință.

În acest mod conștiința își creează propria sa realitate, în funcție de informațiile primite. Astfel, realitatea este creată de conștiință, atât pe baza a ceea ce-i furnizează simțurile, cât și pe baza informațiilor ce provin dinspre aspectul ortoexistențial, întrucât și acestea sunt o parte a realității.

☞ Refocalizarea atenției ☞

Pentru ca oamenii să poată recepta informațiile furnizate de emisfera cerebrală din partea dreaptă, trebuie să determine “minte” - emisfera cerebrală din partea stângă - să tacă. Cu alte cuvinte, oamenii trebuie să oprească atât fluxul gândurilor, cât și ceea ce provine de la simțuri.

Abia în acest caz, informațiile accesate prin intermediul emisferei cerebrale din partea dreaptă pot fi decodate și transpuse într-un limbaj comprehensibil. Doar în acest mod oamenii pot deveni capabili să se deschidă către cosmosul integral, care este format din cele două aspecte - existențial și ortoexistențial. Totodată, oamenii pot, în sfârșit, să determine cosmosul să-și reveleze secretele.

După cum au remarcat cu multă acuratețe pionierii realismului tehnologic, conectarea la aspectul ortoexistențial al cosmosului se poate realiza doar printr-o *ruptură de nivel*. Ruptura de nivel poate fi realizată prin redirijarea atenției, pe fondul stopării activității mentalului și simțurilor. Întotdeauna, redirijarea atenției presupune descoperirea unui *nou punct de focalizare* al conștiinței, dat fiind faptul că, în mod normal, conștiința oamenilor este focalizată într-un punct ce permite doar percepția lumii materiale.

Nimic nou sub soare. După cum se știe, specialiștii conectării afirmă de sute de ani aceleași principii ca și cele promovate recent de realismul tehnologic. Diferă, evident, limbajul folosit și nivelul de înțelegere. Se știe foarte bine că orice tehnică spirituală, fie din Orient, fie din Occident se bazează pe metode practice ce au drept scop scoaterea oamenilor printr-o “ruptură de nivel” din starea obișnuită, pe fondul stopării activității mentalului. Prin intermediul acestor metode este anulată de fapt activitatea senzorială, iar mentalul - emisfera cerebrală din partea stângă - este determinat să tacă.

Există mai multe puncte de focalizare ale conștiinței. De-a lungul timpului, conștiința, mentalul și simțurile au fost educate să se focalizeze doar asupra aspectului material; în consecință, oamenii au ajuns să folosească doar punctul de focalizare al conștiinței ce permite percepția lumii materiale. Folosind doar punctul de focalizare ce permite percepția lumii materiale, oamenii au uitat de existența altor puncte de focalizare. Astfel, s-a ajuns la un dezechilibru: emisfera cerebrală din partea stângă a ajuns să funcționeze la parametri optimi, în timp ce activitatea emisferei din partea dreaptă a fost oprită. În consecință, pentru a se conecta la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului, specialiștii conectării îndeamnă oamenii să descopere alte puncte de focalizare.

Pentru îndeplinirea acestui scop, oamenii trebuie să renunțe la folosirea exclusivă a punctului de focalizare al conștiinței prin care pot percepe doar aspectul material. Prin redirijarea și prin refocalizarea atenției, simultan cu oprirea fluxului mental, oamenii pot deveni capabili să recupereze ceea ce au pierdut și să-și reamintească ceea ce a uitat sau au fost educați să uite: faptul că universul nu se reduce doar la ceea ce cade sub incidența simțurilor.

Conectarea la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului printr-o ruptură de nivel ce presupune redirijarea și refocalizarea atenției, simultan cu oprirea fluxului mental și cu descoperirea unor noi puncte de focalizare, a fost realizată încă din cea mai îndepărtată antichitate, prin diverse tehnici spirituale. Orice tehnică spirituală de acest tip se bazează pe “programe” care au chiar acest scop. Oamenii care au devenit capabili să iasă din starea normală printr-o “ruptură de nivel” ce presupune redirijarea și refocalizarea atenției, simultan cu oprirea fluxului mental și cu descoperirea unor noi puncte de focalizare au primit de-a lungul timpului numele de “specialiști ai conectării”.

Realismul industrial afirmă deseori că, în lipsa investigării lumii materiale și, implicit, a antrenării mentalului (intelectului) pentru a o înțelege, oamenii nu ar putea supraviețui, dar din punctul de vedere al specialiștilor conectării o astfel de afirmație este o eroare. Lucrurile stau exact pe dos, afirmă aceștia: tocmai intelectul este elementul care a adus haosul în lumea oamenilor; de fapt, intelectul este cel care i-a adus pe oameni în pragul unui colaps. Intelectul generează doar abilitatea oamenilor de a aplica diverse strategii de viață - ceea ce corespunde “deșteptăciunii” sau “șmecheriei” oamenilor de a se descurca în viață.

Desigur, citind o asemenea absurditate, cei care funcționează doar pe baza “coroanei creației”, emanația materiei superior organizate care este mentalul, se trag înapoi îngroziți. Omul este doar o trestie gânditoare, după cum s-a spus de nenumărate ori, iar intelectul este cel mai de preț bun al omului. Totuși, intelectul are rolul de a inhiba până la blocare activitatea interioară a omului și conectarea la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului. Intelectul se bazează doar pe o serie de automatisme care, o dată învățate și intrate în obișnuința cotidiană, doar ajută oamenii să se descurce în hățișul lumii materiale.

Deși pare surprinzător (și chiar este), a fost dovedit de nenumărate ori că se pot conecta la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului fie cei “săraci cu duhul” - cei care au un mental puțin dezvoltat -, fie cei care obțin același rezultat în urma unor tehnici spirituale și devin capabili să stopeze fluxul intelectului. Oamenii care funcționează doar pe baza mentalului nu se pot conecta; dacă ar realiza acest salt și ar trece prin experiențele celor care au realizat, prin simplitatea lor naturală, conectarea la aspectele ortoexistențiale, ar claca foarte rapid, tocmai datorită faptului că intelectul lor nu este capabil să suporte așa ceva.

Oamenii care au un mental exacerbat sunt prea aplecați spre cele materiale, prea atrași spre evenimentele cotidiene, spre micile ori marile drame ale vieții de zi cu zi, pentru a remarca faptul că mai există și altceva.

În consecință, experiența conectării la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului se realizează doar în condițiile transcenderii absolute a mentalului (intelectului). Adevărata cunoaștere se realizează în afara și dincolo de mental, printr-un flash cognitiv direct.

Iar dacă cineva se simte surprins de faptul că se (re)pun în discuție realizările intelectului - produsul materiei superior organizate -, considerând că doar prin intermediul acestuia pot accede la cunoaștere, iar restul este doar o pierdere de sine, trebuie să mediteze adânc la acele cuvinte spuse la începutul erei creștine de însuși Iisus Hristos: *“Adevărat zic vouă: De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în împărăția cerurilor !”* (Evanghelia după Matei; cap 18; 3).

CONTACTORII “CIVILI”

☞ Ieșirea de avarie ☞

Epoca modernă poate fi caracterizată prin apariția unor oameni care au reușit să se conecteze la aspectele ortoexistențiale în mod accidental, fără să-și fi dorit aceasta sau fără ca anterior să fi manifestat aptitudini în acest sens. Oamenii din această categorie pot desemnați prin termenul de contactori “civili”.

Termenul “civil” este folosit, pe de-o parte, în sensul că persoanele în cauză nu sunt înregimentate vreunei grupări ce promovează tehnici spirituale în sensul clasic al cuvântului; pe de altă parte, termenul “civil” indică faptul că persoanele în cauză sunt oameni obișnuiți, care au devenit contactori fără să fi manifestat vreodată aptitudini în acest sens și chiar fără să fi dorit.

Toți subiecții ce pot fi încadrați în această categorie au realizat conectarea la aspectele ortoexistențiale în mod accidental, în cadrul unor evenimente dramatice, ce pot fi denumite *evenimente-stimul*. Printre cele mai dese evenimente-stimul pot fi menționate crizele existențiale profunde, șocurile, sperieturile, pierderea cunoștinței prin leșinuri, accidente, experiențe la limita morții și, mai ales, morți clinice. Toate aceste evenimente-stimul au avut darul de a le provoca conectarea la aspectele ortoexistențiale.

În astfel de cazuri, durata conectării este variabilă, în funcție de caracteristicile întregului proces. În general, contactorii “civili” au fost capabili să se conecteze la aspectele ortoexistențiale doar în perioada evenimentelor dramatice prin care au trecut (secunde, minute, ore sau zile), dar au existat și cazuri - nu atât de puține precum se crede - în care capacitățile nou dobândite s-au perpetuat săptămâni, ani sau chiar pe durata întregii vieți.

În marea majoritate a cazurilor, contactorii “civili” s-au conectat la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului printr-o “ruptură de nivel” ce a presupus redirijarea și refocalizarea atenției în mod brusc, forțat, adesea violent, simultan cu oprirea fluxului mental și cu descoperirea unui nou punct de focalizare. Într-un fel, se poate spune că, în urma unor experiențe dramatice, contactorii “civili” au dobândit capacități asemănătoare cu cele ale celor care, conștient și voluntar, s-au antrenat o lungă perioadă de timp în acest scop.

Toți oamenii care au trecut prin astfel de evenimente-stimul și-au refocalizat instantaneu atenția și au pătruns, pentru o scurtă perioadă de timp, într-o altă stare de conștiință. De altfel, se știe foarte bine faptul că orice eveniment neobișnuit provoacă o refocalizare a atenției. Datorită faptului că totul se petrece foarte rapid, oamenii nu au răgazul necesar pentru a remarca faptul că s-au modificat parametrii funcționali, că au realizat un salt de la nivelul de conștiință obișnuit la un altul, încă necunoscut. Evident, conștiința de veghe a omului obișnuit se sperie și nu este capabilă să continue prospectarea noii stări. În acest mod se realizează o discontinuitate, iar oamenii își pierd cunoștința. În loc să continue prospectarea noii stări de conștiință, majoritatea oamenilor se ascund în întunericul inconștienței.

Cei care, în cazul unor evenimentelor dramatice - crize existențiale profunde, accidente, evenimente la limita morții

etc - au curajul să nu se piardă în întunericul inconștienței, realizează saltul: se conectează instantaneu la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului, chiar și doar pentru câteva fracțiuni de secundă. Cei care însă rămân în întunericul inconștienței, refuză să facă saltul de la ceea ce ei consideră familiar la ceea ce nu experimentaseră anterior.

Pentru psihiatria modernă, pierderea involuntară a cunoștinței nu este chiar atât de involuntară precum s-ar crede. O persoană vede ceva ce nu-i place sau nu suportă și ... leșină brusc - adică pătrunde în întunericul inconștienței. Aceasta înseamnă că conștiința respectivei persoane își impune o grilă de selectare, prin care elimină anumite informații sau imagini și acceptă altele. Grijulie față de sine, când întâlnește ceva necunoscut, care o sperie, conștiința face precum struțul: își ascunde capul în nisip, adică în întunericul inconștienței.

În schimb, pentru oamenii care nu rămân în întunericul inconștienței și care nu doresc să-și ascundă capul în nisip, evenimentele iau o întorsătură surprinzătoare. Părăsind mediul familiar al lumii materiale prin pierderea cunoștinței, pătrund în altul. Făcând de mai multe ori această stratagemă, alegând să nu mai "stingă lumina" ori de câte ori conștiința se simte amenințată, procedul devine o obișnuință, iar o asemenea obișnuință poate deveni începutul unei disocieri de personalitate, adică ceea ce psihiatria numește schizofrenie.

După cum remarca cândva un psihiatru, schizofrenia nu este decât o strategie pe care omul o creează singur pentru a ieși din insuportabilitatea unei situații de viață. Schizofrenicii sunt acele persoane a căror carapace sufletească a explodat în anumite momente dramatice ale vieții, pe care n-au putut să le suporte în mod conștient - inclusiv (sau mai ales) în cazurile de criză existențială profundă, de accidente, de experiențe la limita morții, de moarte clinică etc. Totuși, nu toți oamenii care au trecut prin situații dramatice au devenit schizofrenici

în sensul psihiatriei. Dacă toți oamenii care au trecut prin experiențe dramatice ar intra în această categorie, lumea ar fi plină de schizofrenici. În acest caz, psihiatria este mult prea darnică cu etichetări facile.

Procesul se desfășoară în felul următor: în momentul în care un om are o astfel de stare, în funcție de modul de a fi și de antecedentele sale psiho-mentale, omul în cauză ori “stinge lumina” și se refugiază în întunericul conștiinței, ori devine un alienat mintal (un schizofrenic în sensul psihiatriei), ori găsește instinctiv calea de ieșire din elementul care-i adusese o asemenea suferință. Cei mai lipsiți de personalitate (termenul latinesc “persona” desemnează masca pe care oamenii o adoptă în funcție de împrejurările vieții) în sensul lumesc, cei “săraci cu duhul” și cu mentalul diluat, cei asemenea copiilor mici, cei mai puțin motivați în a accepta viața așa cum este, reușesc să spargă limitele lumii materiale și să se conecteze la aspectul ortoexistențial - la ceea ce se află dincolo de simțuri. Tocmai în acest punct există un punct de incidență uimitor între schizofrenici și specialiștii conectării. Parafrazând cele afirmate de un contemporan celebru, se poate afirma că contactorii și schizofrenicii se regăsesc în același ocean, dar acolo unde contactorii au învățat să înoate, schizofrenicii sunt luați de curent. Altcumva spus, contactorii sunt acei schizofrenici disciplinați, care au știut să facă ordine după explozia sufletească ce i-a catapultat “dincolo.”

Există, așadar, un instinct fundamental al omului, altul decât cel prognozat de biologi cu privire la “supraviețuirea speciei”. Acest instinct aparține conștiinței, care părăsește instinctiv corabia ce este pe cale de a se scufunda. Contactorii, specialiștii conectării, chiar și cei denumiți mistici sau inițiați, precum și oamenii obișnuiți aflați în situații critice, regăsesc instinctul ancestral de a se catapulta “dincolo de dincolo”, în afara lumii materiale, devenită dintr-o dată prea

amenințătoare. În situații limită, în cazuri de moarte clinică, în accidente, în situații sociale critice - atunci când omul “nu mai știe pe unde să scoată cămașa” - în situații morale și psihice dramatice, mai ales în cazul rușinii copleșitoare, conștiința părăsește trupul: se autoexpulzează. Acest mecanism este aplicat în toate cazurile, iar procedeul poate fi considerat “ieșirea de avarie” în cazuri de urgență. Rezultatul final constă în transcenderea metalului, în descoperirea unui nou punct de focalizare, ceea ce duce, în final, la conectarea la aspectele ortoexistențiale ale lumii - care poate să fie de scurtă ori de lungă durată.

Mai trebuie notat că în ciuda faptului că multe fenomene de conectare la aspectele ortoexistențiale au fost amplu mediatizate în mass media, experiențele contactorilor “civili” au fost, nu o dată, luate în derâdere de psihologi și psihanalști, care s-au întrecut prin a demonstra că la baza conectării la transcendent au stat doar cauze fizice - de exemplu, eventuale indigestii trecătoare. Este de la sine înțeles că experiențele spirituale ale atâtor oameni, care, în anumite momente ale existenței, s-au conectat într-un mod sau altul la aspectele ortoexistențiale sunt elocvente și merită o mai mare atenție. Ar fi total neindicat ca experiențele lor spirituale să fie aruncate în afara cunoașterii, să fie trecute automat în limitele vagi ale anormalului și, în consecință, să fie luate în derâdere.

Experiențele lor spirituale trebuie luate în considerare chiar dacă, aparent, de cele mai multe ori, par a se situa, din punct de vedere psihologic, în sfera patologicului, a alienării mintale sau a simptomelor recunoscute de psihiatrie ca ținând de dezagregări ale personalității, precum schizofrenia, parafrenia sau paranoia. Cunoașterea umană poate fi îmbogățită prin experiențele spirituale ale multor oameni, iar nimic din ceea ce este omenesc nu trebuie să fie străin efortului comun de înțelegere a lumii.

Trebuie ținut cont și de faptul că mulți oameni care au trecut prin experiențe spirituale notabile evită să le povestească pentru a nu fi luați în derâdere, iar acest fapt se produce nu numai la cei “instabili mintali”, ci și la “case” mai mari. Altfel, cum s-ar putea explica faptul că personalități de anvergură, precum Neil Armstrong, astronaut în cadrul misiunii Apolo 11 sau Charly Duke, astronaut în cadrul misiunii Apollo 16, întorși din aventurile lor spațiale, și-au schimbat complet modul de înțelegere, în urma unor trăiri spirituale ? Ce evenimente l-au determinat, de exemplu, pe astronautul Charly Duke să-și schimbe modul de a gândi, astfel încât să afirme că “Iisus Hristos a intrat în viața mea și astfel am înțeles ce este dragostea. Am început să iubesc toți oamenii și am deschis casa pentru toți nevoiașii.” (30)

Astronautul american nu este însă singurul care și-a schimbat modul de a gândi. Și, poate că nu este necesar să voiajezi în spațiul cosmic și să te întorci teafăr și nevătămat pentru a atinge înțelegerea acestui fapt. Dacă ne gândim bine, strămoșii noștri nu și-au părăsit ogorul, satul sau orașul natal, dar și-au păstrat nealterată puritatea sufletească.

Doar noi, oamenii de astăzi, corupți aproape iremediabil de binefacerile civilizației de consum și de aspectele tehnologice ale unui confort supraestimat, ne permitem să batjocorim fondul primar al sufletului omenesc, a cărui sacralitate este implantată atât de adânc, încât dincolo de ea nu se poate afla decât haosul.

☞ Thanatologia ☜

De-a lungul secolului al XX-lea și începutul celui de-al XXI-lea, cele mai dese conectări accidentale la aspectele ortoexistențiale au aparținut celor care au trecut printr-un eveniment de moarte clinică sau printr-un eveniment

desfășurat “la limita morții” (desemnat în literatura anglo-saxonă prin expresia *near death experience*), motiv pentru care protagoniștii unor astfel de experiențe dramatice pot fi lesne clasificați în categoria contactorilor “civili”.

Înmulțindu-se cazurile de contactori “civili” pe toată suprafața pământului, în mediile științifice a apărut necesitatea unei cercetări aprofundate a acestor evenimente. Astfel, chiar în perioada de început a celui de-al treilea val, un cercetător american pe nume Raymond Moody s-a gândit să studieze îndeaproape evenimente desfășurate la limita morții, astfel că a fondat o nouă “știință de graniță” pe care a denumit-o *thanatologia* (Thanatos era zeul morții la vechii greci). Ulterior, cercetările lui Raymond Moody au fost continuate și de alți cercetători.

De-a lungul unei perioade mai lungi de timp, Raymond Moody a investigat nenumărați oameni care au trecut printr-o experiență de moarte clinică sau petrecută “la limita morții” (*near death experience*), evidențiind anumite constante ale trăirilor pe care le-au experimentat aceștia. Punctul de pornire al cercetărilor lui Raymond Moody a fost o experiență destul de stranie la care a fost martor la începutul deceniului al șaptelea al secolului XX. Astfel în anul de grație 1971, în timpul unei intervenții chirurgicale, o femeie a intrat în stare de moarte clinică. În acest timp a avut o experiență extracorporală în care un ghid transfizic i-a spus că va trebui să se întoarcă în viața fizică pentru a-și continua “misiunea.” Ghidul a avertizat-o “că peste un timp va întâlni pe cineva care va fi interesat de experiența sa din timpul morții clinice. Îi comunică numele acelei persoane și îi arată și imaginea acestuia, ca să-l poată recunoaște. În 1975, deci la 4 ani distanță în timp, cu ocazia unei sărbători tradiționale în SUA, vine cu colindul la această doamnă o mamă cu doi băieți. În momentul în care s-au prezentat, gazda reacționează surprinsă

la numele de Moody și-i spune că dorește să discute cu soțul său.” Evident, soțul era chiar Raymond Moody care, ulterior, pornind de la întâlnirea cu această doamnă, a început să cerceteze îndeaproape fenomenul de moarte clinică și cazuistica aferentă, astfel că a intervievat nenumărați subiecți care au trecut prin așa ceva; ulterior a scris o carte, “*Life after life*” (“Viață după viață”), în care a prezentat rezultatele cercetărilor sale. (50)

Printre trăirile constante ale subiecților care au suferit un fenomen de moarte clinică semnalate de Raymond Moody în “Viață după Viață” se numără părăsirea bruscă a trupului de către conștiință sau de către suflet printr-un punct strălucitor situat undeva deasupra capului ori în partea laterală a trupului, trecerea printr-un tunel sau printr-o poartă, contactul cu ființe nonumane ori cu ființe umane defuncte, precum și observarea unor peisaje paradisiace. Evident, persoanele care s-au conectat la aspectele ortoxistențiale în urma unei experiențe de moarte clinică sau petrecută “la limita morții” (*near death experience*), au înviat la scurt timp după ce, din puncte de vedere medical, au fost declarate moarte.

Cei mai mulți dintre subiecții care au trecut prin experiența de moarte clinică sau “la limita morții” intervievați de Raymond Moody au fost protagoniști ai unor accidente de automobil. Este relevant de notat faptul că majoritatea dintre subiecții implicați în accidente de automobil n-au simțit, de exemplu, impactul accidentului, ci s-au simțit expulzați cu violență în afara trupului. Ceea ce înseamnă că, în momentul accidentului, ființa și conștiința acestor oameni a descoperit instinctiv *ieșirea de avarie* și s-a catapultat *dincolo*, în afara trupului, precum un pilot al unui avion de vânatoare atins de artileria antiaeriană inamică.

Așadar, prima experiență notabilă a celor care au trecut printr-o experiență de moarte clinică sau petrecută “la limita

morții” a constat în părăsirea bruscă (instantanee) a trupului. Toți cei care au trecut printr-un astfel de eveniment au povestit, cu lux de amănunte, modul în care au străbătut cu viteză extrem de mare un spațiu strîmt - unii vorbesc despre o grotă, alții despre un tunel ori despre o peșteră, alții despre un tub de aspirare precum furtunul unui aspirator, alții despre un cilindru îngust, iar alții despre o vale adîncă și abruptă ca un canion. La început, subiecții chestionați au avut senzația că zboară cu viteză printr-un spațiu învăluit într-o beznă completă, în care nu se vedea nimic. Treptat, viteza s-a diminuat și au avut posibilitatea de a observa decorul.

După cum a relatat pe larg Raymond Moody, marea majoritate a oamenilor care au trecut, pentru scurt timp, bariera dintre lumea de aici și lumea de “dincolo” (care face parte din aspectul ortoexistențial), au luat contactul fie cu diferite ființe omenești decorporate, fie cu diverse ființe îngerești sau chiar au perceput prezența plină de iubire a lui Iisus Hristos. Cel mai impresionant episod a fost, de departe, contactul direct al unora dintre persoanele ce au trecut printr-un eveniment petrecut la limita morții cu Iisus Hristos, perceptul cel mai adesea ca o impresionantă “Ființă de Lumină”. Întîlnirea cu Iisus Hristos la granița dintre viață și moarte i-a ajutat pe toți acești oameni să conștientizeze ceea ce sunt și ceea ce au devenit. O bună parte dintre cei ce au trecut printr-un eveniment petrecut la limita morții au raportat faptul că Iisus Hristos le-a pus două întrebări fundamentale, ce au avut darul de le zgudui conștiința din temelii: *“Ce ai făcut în viață pentru a iubi ? Dar pentru a cunoaște ?”*

Totuși, în afara acestor întrebări puse în mod direct de Iisus Hristos, raportate de o bună parte a subiecților chestionați de Raymond Moody, mai există și altele. Aflați în primele secunde de după decorporare, unii dintre subiecții au raportat și faptul că Iisus Hristos le-a mai pus și alte întrebări.

Cele mai frecvente au fost: “*Ești pregătit să mori ?*” *Ce ai făcut din viața ta, încât să vrei să Mi te arăți ?*” “Ce ai făcut cu viața ta, încât o consideri de ajuns ?” Unul dintre subiecți a fost chiar întrebat: “*Merită aceasta ?*”, ceea ce presupune întrebarea dacă felul de viață pe care-l avusese până în acel moment i se părea vrednic. (33)

Subiecții chestionați de cercetătorul american au insistat asupra faptului că întrebările puse de Iisus Hristos nu au fost exprimate nici ca o condamnare, nici ca o amenințare, nici ca o acuzare. Dimpotrivă, subiecții investigați au fost de acord că au resimțit în acele momente acceptarea și dragostea totală a lui Iisus Hristos, indiferent care era răspunsul lor și indiferent ce au făcut în viață. Subiecții au tras concluzia că întrebările au fost puse pentru ca fiecare dintre ei să-și conștientizeze viața în mod corect. Toți cei care au avut parte de astfel de experiențe s-au modificat sufletește într-un mod radical; mai mult decât atât, ei au conștientizat, chiar și pentru o fracțiune de secundă și în mod nelămurit, că substanța lor sufletească a suferit o transformare rapidă.

Două cazuri relatate de cercetătorul american Raymond Moody în lucrarea sa “Viață după viață” pot clarifica modul în care se succed trăirile celor ce trec prin astfel de experiențe.

Prima relatare este a unui bărbat: “I-am auzit pe doctori spunând că eram mort și, în acel moment, am început să simt că parcă mă rostogoleam - de fapt, era un fel de plutire -, prin această întunecime care era ca un fel de îngrădire. Totul era foarte negru, cu excepția faptului că, undeva departe de mine, puteam vedea această lumină. Era o lumină foarte strălucitoare, dar nu prea mare la început. A devenit mai mare în timp ce mă apropiam tot mai mult de ea. Încercam să ajung la această lumină, pentru că simțeam că ea era Hristos și voiam să ating acel punct. Nu era o experiență care să producă teamă. Era mai mult sau mai puțin un lucru plăcut. Pentru că,

fiind creștin, am făcut imediat legătura dintre lumină și Hristos, care spusese: Eu sunt Lumina Lumii. Mi-am spus mie însumi: dacă aceasta este, dacă trebuie să mor, atunci știu cine mă așteaptă la celălalt capăt, acolo în acea lumină.” (33)

A doua relatare aparține tot unui bărbat: “M-am sculat și am ieșit pe sală să iau ceva de băut și, așa cum am aflat mai târziu, tocmai în acel moment mi s-a perforat apendicele. Am simțit că eram foarte slăbit și am căzut jos. Am început să simt un fel de deplasare, un fel de mișcare a ființei mele reale înăuntru și în afara trupului meu și apoi să aud o muzică foarte frumoasă. Acolo mi s-a părut că au început să se adune în jurul meu un fel de nori, un fel de pâclă roz și apoi am plutit drept prin portic ca și cum nu era acolo și apoi în sus în această lumină clară și pură ca cristalul, o lumină care lumina alb. Era frumoasă și așa de strălucitoare, așa de radiantă, dar nu mi-a rănit ochii. Nu am văzut chiar o persoană în această lumină și totuși avea o identitate specială, categoric. Este o lumină de înțelegere perfectă și de dragoste perfectă. Îmi veni în minte următorul gând: *Mă iubești ?* Nu era exact în forma unei întrebări, dar cred că semnificația a ceea ce spusese lumina ar fi: *Dacă mă iubești, întoarce-te și termină ceea ce ai început în viață.* Și în tot acest timp m-am simțit că parcă eram înconjurat cu o dragoste și o compasiune copleșitoare.” (33)

Cazurile relatate de cercetătorul american Raymond Moody se referă la trăiri ce survin doar în momentele de moarte clinică sau la trăiri desfășurate “la limita morții”, dar ele indică cu multă acuratețe cadrul general în care se desfășoară conectarea la aspectele ortoexistențiale, constituind de fapt operațiunea de “transcendere” menționată de promotorii psihologiei sinergetice.

Totuși, în marea majoritate a cazurilor investigate, subiecții nu-și amintesc toate evenimentele petrecute într-un răstimp atât de scurt, perioada de decorporare nedepășind

câteva minute. Acest fapt pare a se datora faptului că, actualmente, conștiința omului normal nu este încă suficient antrenată pentru a păstra amintirea unor astfel de trăiri.

Pentru exemplificarea acestui fenomen, dintre cazurile cele mai recente - și relatate în presă - de persoane care au trecut prin evenimente desfășurate la limita morții, pot fi evidențiate trei: cel a lui Ilie Dobre din Craiova, cel a lui Gavril Bărnăuțiu din județul Satu Mare și cel al lui Adam Grecu din satul hunedorean Târșă. În cele trei cazuri, persoanele implicate au suferit un accident, au trecut printr-un eveniment de moarte clinică, apoi au înviat și au povestit evenimentele la care au fost martori în răstimpul decorporării. Cazurile au fost prezentate pe larg în articole din presă.

Primul caz este al unei persoane din Craiova, pe nume *Ilie Dobre*. Așa cum menționează ziarul local *Gazeta de Sud*, Ilie Dobre “a murit de ciroză hepatică pe 21 ianuarie, la 37 de ani. Sau... așa au crezut toți. L-au plâns copiii și rudele. Toți au trecut pe rând pe lângă Ilie, aflat în coșciug, îmbrăcat în costumul nou, de moarte, cu lumânarea alături. Și tocmai în ziua când trebuia să fie îngropat, mortul s-a ridicat dintr-o dată în capul oaselor, uitându-se la cei din jur și trăgând adânc aer în piept. Dar de văzut n-a mai apucat să vadă pe nimeni, pentru că fugiseră toți, îngroziți, calcându-se în picioare pe casa scării. Băiatul cel mare al lui Ilie a sărit de pe balcon, de la etajul 1 și a rămas cu un handicap fizic, după ce și-a dizlocat șoldul. Pregătirile de îngropăciune n-au fost totuși în zadar. Tatăl lui Ilie a murit pe loc când i s-a spus că i-a înviat băiatul din morți. L-au îngropat în coșciugul fiului său, după ce stătuse șapte zile în moarte clinică.” (34)

Ilie Dobre confirmă că a fost mort aproape o săptămână, răstimp în care a fost pe “lumea cealaltă”. Ilie Dobre afirmă că imediat după actul morții a intrat într-un tunel, la capătul căruia se afla o câmpie cu verdeață. În decorul de câmpie erau

mulți bărbați, îmbrăcați în alb, cu capul descoperit, ce țineau în mâini, fiecare, câte o traistă, un ciomag și o cană albă de marmură. Puțin mai departe - afirmă Ilie Dobre - “era Iisus, în picioare, cu o carte mare cu coperti negre și cruce aurie. L-am văzut cum a pus semn cu degetul la carte și le-a poruncit celorlalți să se adune în jurul meu și să se uite la mine. Apoi s-au așezat toți în cerc pe câte un ștergar alb și au început să mănânce și să bea. Am vrut să iau și eu, dar îmi dădeau peste mână și-mi ziceau că nu mi-am dat pomană, așa că nu am voie să mănânc. Apoi au plecat bărbații și au trecut o punte. M-am luat după ei, dar, când să trec puntea, cineva m-a prins de umăr. Era Iisus. Mi-a zis că nu sunt eu cel care trebuie și că mi-a dat un dar, despre care trebuie să spun tuturor.” (ziarul “Gazeta de Sud”, Craiova)

Al doilea caz este al lui *Gavril Bărnăuțiu* din județul Satu Mare. Așa cum menționa presa locală, într-o zi Gavril Bărnăuțiu s-a simțit foarte rău și a căzut la pat, iar în scurt timp și-a pierdut cunoștința. Mai întâi, după cum singur afirmă, s-a separat de trup, iar apoi a fost proiectat direct în iad. “Atunci mi-am ridicat privirea spre cer și-am început să mă rog pentru prima dată în viața mea la Dumnezeu” - afirmă interviewatul Gavril Bărnăuțiu. După ce s-a rugat la Dumnezeu, Gavril Bărnăuțiu a fost scos din iad și a ajuns în Rai, unde a fost întâmpinat de doi îngeri care i-au spus că Dumnezeu a hotărât să-i “descopere ce n-a văzut niciodată și să audă ce n-a auzit niciodată.” Dar înainte de a junge în Rai, Gavril Bărnăuțiu s-a trezit în fața propriului său trup. “Atunci am simțit - povestește Gavril Bărnăuțiu - că sunt plin cu fire de ață în corp și de-odată am simțit că din mine trage cineva toate firele de ață. Și de-odată am simțit că îmi iese puterea pe gură și de-odată mă văd lângă groapă sus într-un corp transparent ca sticla și în culori, iar corpul meu acela negru și țepăn l-am văzut în mormânt. Și de-odată uitându-mă așa în stânga am văzut o poartă mare

și poarta aceea exact așa era cum era corpul meu, toate culorile erau pe poarta aceea.” Devenit ființă decorporată, interviuatul Gavril Bărnăuțiu a fost dus de îngerii-călăuză în Rai, iar prima senzație a fost că pășește pe aer. În Rai a intrat în ceea ce el a numit “Palatul Raiului”. În una dintre încăperile aceluia palat, la mijlocul unui culoar, dincolo de o ușă, se aflau înregistrate toate faptele sale - atât cele bune cât și cele rele. Îngerii care l-au îndrumat în palatul Raiului i-au dezvăluit că “fără nașterea din nou, nu se poate ajunge în Împărăția Lui Dumnezeu. Oricine trebuie să renască prin duh din nou pentru Dumnezeu.” (35)

În perioada în care Gavril Bărnăuțiu sau, mai precis, sufletul său era condus în Rai de îngerii-călăuză, trupul său material se afla deja pe masa de operație, unde medicii l-au declarat mort, iar apoi l-au cărat la morga spitalului. În timp ce trupul său era în morga întunecoasă, sufletul lui Gavril Bărnăuțiu se afla în Rai unde, pe un deal mare plin cu iarbă verde strălucitoare, a văzut un înger mai înalt cu un metru decât ceilalți. “Acela e Iisus Hristos, au zis îngerii de lângă mine, care a murit pentru tine și păcătoșii din lumea întreagă. Îmbrăcămintea Domnului Iisus și a îngerilor era perfect albă, părul alb.” În cele din urmă, după ce a trecut prin fața fiecărei uși din Palatul Raiului, dincolo de care putea să vadă faptele sale din fiecare perioadă a vieții, îngerii călăuză i-au spus lui Gavril Bărnăuțiu că-l vor duce în fața lui Dumnezeu. Și așa a fost: “deodată am văzut - afirmă interviuatul Gavril Bărnăuțiu - că din adâncime vine un nor la aproximativ 10-15 metri; în fața mea norul acela s-a desfășurat și-am văzut exact un bărbat - exact cum te văd pe dumneata în fața mea. Așa l-am văzut pe Dumnezeu. Cu deosebire că El avea 20 de metri înălțime. Avea vreo 5-6 metri lățime. Era un corp ce n-am văzut în viața mea așa de mare. Dar Dumnezeu când mi-a vorbit așa de blând, mi-a zis vino nu te teme, ai avut păcate cât nisipul mării

dar acum prin sângele iubitului Meu fiu Iisus toate sunt șterse iar de Mine sunt iertate. Nu te teme, am hotărât să mergi în lume mi-a spus, pentru familia ta și-atâtea suflete care doresc mântuirea. Du-te spune la toți aceea cu care vei avea ocazia să vorbești ce-ai văzut și ce-ai auzit, dar mai mult ca atât să le spui la toți căci în curând harul se va lua și lumea se va sfârși. Du-te nu te teme. Duhul Meu este mereu cu tine. Atunci, deodată am simțit că a venit peste mine un aer răcoritor și imediat m-am văzut în corpul acesta.” Și Gavril Bărnățiu s-a trezit în trupul său ce fusese declarat mort și se afla în morga întunecoasă. “Eu m-am trezit în morgă. Sigur că a venit soția din oraș. Ea s-a dus să facă cumpărături, să pregătească pentru înmormântare, și-a venit înapoi. Și când a venit acolo la ușa de la morgă, văzându-mă viu, m-a întrebat: tu ești Gavrilă? Am zis da.” (35)

În fine, al treilea caz de contactor “civil”, adică de persoană obișnuită care a trecut printr-un eveniment de moarte clinică, apoi a înviat și a povestit ceea ce a trăit în răstimpul unei decorporări a fost un bătrân pe nume **Adam Grecu** care a trăit în satul hunedorean Târșea, situat aproape de Luncani și Boșorod. Cazul Adam Grecu a fost relatat de jurnalistul Bogdan Lupescu în săptămânalul *Formula As*. După cum relatează jurnalistul citat, la vârsta de 91 de ani, Adam Grecu a murit, dar după trei zile a înviat, fapt ce poate fi lesne încadrat în categoria “morților clinice” (*Formula As* Nr. 958). “O murit și noi l-am privegheat trei zile și două nopți. Mort! Fără puls la mână. Fără suflu. Așa a fost”, i-a mărturisit nepoata lui Adam Grecu jurnalistului Bogdan Lupescu de la *Formula As*. “Și a treia zi, când o venit preātu și am pornit să-l înmormântăm, bunicul nostru Adam s-a ridicat și s-a uitat la noi cu mirare ! Cei din familie împietriseră. Stăteau împrejurul lui roată, cu suflarea strânsă. Pe urmă el a zâmbit așa, palid, și le-a spus că nu a murit, ci numai s-a dus “o țără în altă parte.”

După aceea, multă vreme cei din sat au tot încercat să îl iscodească. El a zis că este frumos. “Câmpii. Câmpii frumoase și oameni frumoși, da' puțâââni. Mai multe nu putea spune. Că nu i-a fost îngăduit. Așa ni-au zis, că niște lucruri nu trebuie spuse. N-am voie, îs lucruri de taină.” (36)

❧ Out of body experience ❧

Poate nu ar trebui să constituie un motiv de uimire faptul că, cel puțin în prima etapă, senzațiile persoanelor care au trecut *accidental* prin experiențe de moarte clinică sau “la limita morții” (*near death experience*) sunt asemănătoare cu cele ale persoanelor care au reușit să realizeze „ieșiri voluntare în afara trupului” (*out of body experience*). Dintre cei mai cunoscuți specialiști ai conectării moderni din această ultimă categorie pot fi enumerați englezii Robert Monroe, Sylvan Moldoon și Hugh Caloway, ultimul fiind cunoscut sub pseudonimul Oliver Fox, francezul Marcel Forhan, cunoscut sub pseudonimul YRAM, francezul Patrick Drouot sau românul Ilie “Cici” Cioară.

Unul dintre cei mai cunoscuți specialiști ai conectării din perioada modernă, francezul Marcel Forhan (pseudonim de scriitor: YRAM) evidențiază faptul că experiența conectării la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului pune omul într-o situație inedită față de propria sa ființă. “Conștiința - remarcă autorul citat în cartea sa *Doctorul sufletului* - reprezintă însăși ființa omului.” Găsesc util, preciza autorul citat, “să definesc toate operațiile psihice care au ca scop să corespundă cu Invizibilul, sub numele de operații “transconștiente” (“trans” - prepoziție latină care arată trecerea de la o stare la alta), înțelegând deci emisie sau recepție transconștientă. Acest termen dă ideea unei acțiuni prin conștiință. Orice fenomen având drept scop să stabilească o comunicare cu celelalte

lumi, trebuie să fie conștient. Operatorul trebuie să aibă toată libertatea de spirit. El trebuie să poată nota calm, rece, ordonat și precis cele mai mici amănunte. Observațiile sale trebuie să fie detașate, ca și cum ar fi vorba de altcineva, el netrebuind să se lase absolut deloc implicat.” (37)

Pentru *Marcel Forhan* (YRAM), conectarea voluntară și conștientă la aspectele transcendente ale cosmosului poate fi realizată întins pe pat sau pe podea, pornind de la formarea unei imagini mentale - de exemplu, de la vizualizarea unei ferestre, a unui spațiu luminos, a unei figuri geometrice etc - sau de la reamintirea și retrăirea cu intensitate a unei senzații - de exemplu, senzația căderii într-un hău adânc sau într-o prăpastie (o senzație similară poate fi retrăirea senzației din timpul decolării unui avion). Pentru Marcel Forhan, senzația părăsirii trupului material este “de a ieși din ceva”, dintr-un loc sau dintr-un spațiu îngust și vâscos, dar imediat după aceea, experimentatorul se observă pe sine întrupat într-un corp diafan de lumină (“dublul eteric”) și are tendința “de a se scutura ca un câine care a ieșit din apă.” “Pătrunzând în stările înalte ale universului - afirmă Marcel Forhan -, luciditatea celui care se dedublează crește pentru a atinge plenitudinea în punctul de tangență extremă al universului, în care omul are senzația că penetrează cu conștiința porțiunea sa de univers, pentru că a ajuns în același timp centrul și periferia. Pe măsură ce se apropie de Cauza Vieții, conștiința nu mai este tulburată de mulțimea ideilor, ci are senzația că se resoarbe într-un singur punct. În timp ce, la limita materie a substanței, energia este risipită într-o multitudine de efecte, de fenomene a căror realizare este efemeră, de partea forță avem unificarea cauzelor într-un principiu de activitate care este în același timp Viață, Gândire și Înțelepciune.” (37)

Un alt caz, dar destul de puțin mediatizat, de specialist ai conectării a cărui activitate merită luată în considerare și

studiată în modul cel mai serios a fost cel al românului Ilie Cioară (pe care autorul acestei cărți a avut onoarea de a-l cunoaște personal prin anii 1987-1988, în timpul unei vizite pe care acesta a făcut-o în casa unor cunoștințe comune). *Cici Ilie Cioară* (4 ianuarie 1916 - 28 noiembrie 2004) a devenit specialist ai conectării datorită unor evenimente petrecute în perioada de teroare stalinistă ce s-a instaurat în România după abdicarea Regelui Mihai în 1947 și instaurarea Republicii Populare. Totul a început în anul 1948, când fiind urmărit abuziv de Securitate pentru a fi arestat, Ilie Cioară a găsit un refugiu în casa părinților săi, în Comuna Vârtop, Jud Dolj (50 km. sud de Craiova). Acolo, în podul de deasupra unei bucătării de vară, a stat ascuns doi ani și șapte luni. După cei doi ani și șapte luni, adică în anul 1951, datorită faptului că locuința părinților a fost rechiziționată în mod abuziv de autoritățile comuniste, a fost obligat să plece la Brașov unde a fost arestat și încarcerat, ispășind o pedeapsă de cinci ani și șase luni pentru “delict de opinie” (adică vorbise de rău autoritățile comuniste din acea perioadă). După ce a fost eliberat din închisoare, Ilie Cioară s-a stabilit în București, unde s-a alăturat unui grup de mistici care practicau Rugăciunea Inimii (“Doamne Iisus Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”), studiau Filocalia și misticismul creștin.

Prima experiență notabilă a lui Ilie Cioară s-a produs la scurt timp după ce s-a instalat în podul din casa părinților din comuna Vârtop. “Suntem în luna august 1948 - scrie Ilie Cioară în cartea sa *Moartea morții și desăvârșirea*. De circa o lună de zile, un nou val de arestări se declanșase în întreaga țară. Printre cei considerați ca potențiali periculoși pentru siguranța statului totalitar - figuram și eu”. Într-o noapte, pe când autorul citat se afla reclusiunea din podul casei părinților, a realizat fără să-și dea seama prima decorporare;

mă aflu, nu știu cum - afirmă autorul citat - în afara trupului meu la zece-cincisprezece metri depărtare de locul unde dormeam. Înălțimea, patru, cinci metri, apreciată după nucul ce-l aveam în fața casei. Așadar, suspendat în aer, complet conștient. Știam cine sunt, unde îmi este corpul; îmi amintesc toate evenimentele ce mă aduseseră în casa părinților mei. Mă simt extraordinar de bine. Astfel de clipe nu le-am trăit niciodată în stare de veghe. Fără să mă întorc, am revenit, alunecând, la locul inițial. Urmează pătrunderea în corp. Impresia era aceea a unui șarpe care pătrunde în interior prin gură. De fapt, era o energie care, pe măsură ce se infiltra în corp, îmi îngăduia să mă mișc pe porțiuni: cap, mâini, picioare etc. Inima îmi bătea cu putere. De-acum, în stare de veghe, îi auzeam bătăile în coșul pieptului.” (38)

Acesta a fost începutul unor experimente care au durat toată viața; datorită faptului că autoritățile comuniste de până în anul 1989 erau total alergice cu privire la informațiile de natură spirituală, experiențele lui Ilie Cioară nu au văzut lumina tiparului decât după această dată; în ultimii ani ai vieții Ilie Cioară era cunoscut de vecinii săi bucureșteni sub denumirea “Sfântul din Colentina.” Între anul 1948 și 2004, când a experimentat fenomenul de “dedublare”, cum îi plăcea să-l denumească, Ilie Cioară a obținut o serie de informații valoroase cu privire la “lumea de dincolo” (sau, mai exact spus, cu privire la o parte a ei), cu privire la fenomenul morții și cu privire la suflet, adică cu privire la acel element al ființei sale prin intermediul căruia se “dedubla”. Prima concluzie importantă pe care Ilie Cioară a tras-o în urma experiențelor sale este că omul nu trebuie să se identifice cu trupul; omul este mai mult decât trupul. Autorul citat menționează că “detașarea de corp, fie ea și de scurtă durată, conferă corpului o stare de odihnă, ca după câteva ore de somn. Revenirea în corp imprimă întregului organism energie și o vioiciune

neobișnuite, ce persistă uneori zile în șir. Corpul fizic primește o hrană de o valoare superioară. Călătoriile în acea lume mi-au schimbat fundamental optica asupra existenței. Teama de moarte mi-a dispărut treptat pe măsură ce primeam mai multe dovezi privind raportul dintre corpul fizic și corpul astral. Am putut constata nemijlocit dualismul ființei; de o parte, corpul - și de alta - sufletul, ca parte distinctă, în care sunt înregistrate toate experiențele individului din îndelungatul proces al evoluției sale.” Concluzia experiențelor contactorului Ilie Cioară a fost că sufletul este nemuritor. “Nemurirea sufletului - afirmă acesta - m-a determinat să pun în vârful preocupărilor mele nevoia de purificare a propriului meu suflet; în acest scop am decis să practic “Rugăciunea Inimii”, atât de călduros recomandată de misticii creștini. Fiecare dedublare a constituit pentru mine o noutate absolută; nu am constatat niciodată vreo asemănare între o dedublare și alta.” (38)

Așadar, toți acești oameni care au trecut prin astfel de experiențe dramatice au reușit ca, după “o ruptură de nivel” produsă de un eveniment-stimul, să-și refocalizeze atenția și să pătrundă, pentru o perioadă mai scurtă sau mai lungă, într-o altă stare de conștiință, astfel că s-au conectat la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului.

SPECIALIȘTII MODERNI AI CONECTĂRII

☞ Emanuel Swedenborg ☞

Așa cum a fost menționat, contactorii “civili” sunt acele persoane obișnuite care au trecut prin experiențe atipice, cel mai adesea accidente urmate de morți clinice, care le-au provocat descoperirea “ieșirii de avarie” și accesarea, pentru o perioadă relativ scurtă de timp, a aspectelor ortoexistențiale ale cosmosului. După închierea experienței atipice, contactorii “civili” s-au reîntors la starea obișnuită, iar ulterior au povestit și celorlalți oameni ceea ce au simțit în decursul stării decorporate - evident, în măsura în care au păstrat amintirea evenimentelor.

Totuși, stadiul atins de un *contactor civil* este doar prima etapă a unui proces ceva mai lung. A doua etapă este cea de *specialist al conectării*. În categoria specialiștilor conectării pot intra toate acele persoane care au capacitatea de a se conecta la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului în mod voluntar, ori de câte ori doresc.

Firește, între contactorii “civili” și specialiștii conectării există asemănări, dar și deosebiri semnificative. La fel ca cei denumiți contactori “civili”, specialiștii conectării au reușit să se conecteze la aspectele ortoexistențiale în urma unui eveniment-stimul ce a provocat o “ruptură de nivel” și

modificarea punctului de focalizare. Spre deosebire însă de contactorii “civili”, a căror conectare la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului durează destul de puțin, după care totul revine la normal, specialiștii conectării au reușit să prezerve un timp îndelungat capacitățile dobândite - cel mai adesea toată viața. Ceea ce este extrem de important la specialiștii conectării propriu-ziși este faptul că experiențele personale le-au permis să devină creatori ai unor concepții de orientare spirituală, pe care le-au ridicat la nivelul de *zeitgeist*.

Un exemplu tipic de specialist al conectării la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului a fost *Emanuel Swedenborg*. Despre Emanuel Swedenborg se poate afirma că a fost inițial contactor civil, iar apoi a devenit un veritabil specialist al conectării. Om de știință eminent al veacului al XVII-lea, autor a nenumărate opere științifice - devenit, la un moment dat, asesor al Colegiului Regal al Minelor din Stockholm, Consilier al Regatului, membru al Academiei Regale - Emanuel Swedenborg și-a surprins veacul și conaționali după ce, la cincizeci de ani, și-a părăsit activitatea de savant și s-a dedicat cercetării aspectele ortoexistențiale.

Născut în 1688, Emanuel Swedenborg a studiat la universitatea din Upsala, Suedia, cele patru mari discipline aflate în vogă la acel timp: teologia, dreptul, medicina și filozofia. La nici douăzeci și cinci de ani, pe lângă limba maternă, Emanuel Swedenborg cunoștea mai multe limbi de circulație, printre care engleza, olandeza, franceza și italiana, dar și latina, greaca și ebraica. Ulterior, după terminarea studiilor, Emanuel Swedenborg a călătorit în Anglia și Olanda, unde s-a inițiat în fizică, astronomie și științele naturale. La toate acestea s-a adăugat studierea unor discipline și meșteșuguri noi (ceea ce echivalează cu o calificare la ... locul de muncă), specifice perioadei de debut a celui de-al doilea val: construcția ceasurilor, legarea cărților, gravura,

construcția de mobilier, tehnica șlefuirii lentilelor (tehnică nouă în acele timpuri), matematica, chimia, extracția metalelor, mineralogia, metalurgia și geologia. La nici 28 de ani, Emanuel Swedenborg a intrat în serviciul public, fiind numit de către Regele Suediei în postul de consilier extraordinar la Colegiul Regal al Minelor din Stokholm. Până în anul 1745, în mai multe lucrări de mare întindere și mare profunzime, Emanuel Swedenborg și-a expus principalele sale idei filozofice, paralel cu extinderea preocupărilor sale privind mineralogia.

Paralel cu elaborarea unor lucrări în domeniul mineralogiei, Emanuel Swedenborg a contribuit sau cel puțin a supervizat construcția unor lucrări publice și a unor instalații - de exemplu, a unei instalații pentru producerea sării. Printre proiectele sale se numără schița unui aeroplan, schița unui motor cu aburi, schița unui submarin, a unui cuptor cu ardere internă, a unei puști cu aer comprimat și multe altele de acest gen. Emanuel Swedenborg a mai aprofundat domenii precum cristalografia, magnetismul și fosforescența. Multe teorii științifice cosmologice moderne își trag rădăcinile din scrierile lui Emanuel Swedenborg, printre care și cunoscutul model cosmologic Kant-Laplace.

Dar evenimentul crucial al existenței sale (evenimentul-stimul) încă nu se produsese. El s-a produs la câteva zile după sărbătoarea Paștelui, în noaptea de 6 aprilie 1744, când, într-o noapte, în timp ce era în pat, Swedenborg a avut frisoane care plecau din cap și se întindeau pe tot trupul. La un moment dat, în mijlocul unor zgomote puternice, Emanuel Swedenborg “a auzit Vocea Domnului.” Peste aproape un an, pe când era la Londra, cinând într-un han, a auzit iarăși Vocea Domnului, iar apoi a avut prima viziune. Înconjurat de o aură luminoasă, care radia foarte puternic, Iisus Hristos i-a apărut lui Emanuel Swedenborg, spunându-i: “Te-am ales pe tine ca să

interpretezi oamenilor sensul interior și spiritual al Sfințelor Scripturi”. Este evident că pentru Emanuel Swedenborg acesta a constituit evenimentul-stimul care l-a propulsat în categoria specialiștilor conectării, dar acesta a fost doar începutul experiențelor sale, întrucât a continuat să intre în contact cu aspectele ortoexistențiale ale cosmosului până la sfârșitul vieții. Din 1745 și până în anul 1772, anul morții sale, concomitent cu activitățile sale practice, pe care le-a aprofundat și extins, Emanuel Swedenborg a intrat în contact direct cu lumile spirituale - cu aspectul ortoexistențial al cosmosului. Concepția lui Emanuel Swedenborg, rezultată în urma “călătoriilor în duh” și a conectării la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului a fost sintetizată în nenumărate cărți, majoritatea dintre ele apreciate de mari personalități ale epocii, precum Immanuel Kant sau J. W. Goethe. În afara tălmăcirii sensului spiritual al Scripturii, scopul lui Emanuel Swedenborg a fost de a descrie oamenii lumile invizibile, precum și locuitorii pe care i-a întâlnit acolo.

În esență, sistemul filozofic al lui Emanuel Swedenborg a constat în acceptarea lui Dumnezeu ca Primă Cauză a universului și în reliefaarea importanței energiei în formarea cosmosului material. Cosmosul, după Emanuel Swedenborg poate fi explicat matematic. Informațiile obținute de la spiritele oamenilor defuncți și de la îngerii care populează acele lumi spirituale au fost consemnate în mai multe scrieri.

În scrierile publicate după 1745 se află expuse concepții despre suflet, despre existența postmortem a oamenilor, despre istoria spirituală a pământului și a lumilor spirituale, despre îngeri și despre Dumnezeu. Cele mai importante scrieri ale sale sunt *Arcana Coelestia - Tainele Împărăției Cerurilor, Raiul și Iadul, Providența Divină, Adevărata Religie Creștină*. În aceste cărți Emanuel Swedenborg a descris, printre altele, contactele sale cu îngerii, despre care afirma că

au corpuri din lumină de formă omenească, de o mare frumusețe. “Aceste ființe de lumină - afirma Emanuel Swedenborg - au față, ochi, urechi, piept, brațe, mâini și picioare. Se văd unele pe altele, se înțeleg, conversează; nu le lipsește nimic din ceea ce au oamenii, doar că nu prezintă corp material. Oamenii nu pot să vadă îngerii cu ochii corpului fizic, dar pot să-i vadă cu ochii spirituali.” (62)

Cel puțin în prima perioadă a vieții sale, Emanuel Swedenborg nu era cunoscut publicului larg ca transmițător al unor informații de natură spirituală. Era cunoscut doar ca savant. Doar foarte puțini prieteni ai săi cunoșteau activitatea sa paralelă. Ulterior, Emanuel Swedenborg a devenit cunoscut nu numai în țara sa natală, ci pe tot continentul european. Principalul eveniment prin care a devenit cunoscut concetățenilor săi și europenilor a fost vederea de la distanță a unui incendiu produs la Stockholm, în anul 1759. Emanuel Swedenborg a văzut acel incendiu prin clarvedere chiar în momentul în care acesta s-a produs, el însuși aflându-se în acel moment în localitatea Gothenburg, aflată la 450 de km depărtare de Stockholm. Tocmai lua cina cu niște prieteni apropiați, cărora le-a povestit *live* incendiul. Firește, primele informații cu privire la incendiu au parvenit de la Stockholm la Gothenburg abia peste trei zile, printr-un curier.

Emanuel Swedenborg a murit în anul 1773, lăsând posterității o concepție impresionantă. Scrierile sale ce conțin informații despre aspectele ortoexistențiale ale cosmosului continuă să fie cercetate și astăzi.

❧ Jacob Lorber ❧

Un alt specialist al conectării a fost Jacob Lorber (1800-1864), care a trăit la Graz, în Austria. Jacob Lorber a fost profesor de muzică, violonist și compozitor.

După cum afirmă biografia săi, la vârsta de 40 de ani, lui Jacob Lorber i sa oferit postul de director al teatrului din Trieste, post pe care l-a primit cu bucurie întrucât îi aducea o binevenită securitate materială. Dar nu a fost să fie așa. Chiar în dimineața în care trebuia să plece la Trieste pentru a-și lua în primire noua slujbă, Jakob Lorber a auzit o voce care i-a spus: “Ridică-te, ia pana și scrie.”

Ascultător, Jakob Lorber s-a așezat la masă și a început să scrie după *audiție interioară*. “Când dictarea a început, Lorber și-a dat seama că ceea ce auzea era începutul unei cărți care necesita un timp îndelungat. Citind ceea ce scrisese, a fost copleșit de emoție și a înțeles Cine era autorul acelor revelații. Decizia pe care trebuia să o ia era dificilă, dar el a reușit să treacă testul și să renunțe la câștigurile materiale în favoarea muncii de *Scrib al Domnului* - așa cum s-a autodenumit -, muncă pe care a desfășurat-o timp de 24 de ani.” Supranumit până la sfârșitul vieții *Scribul Domnului*, Jakob Lorber a scris 25 de cărți după *audiție interioară*. (64)

Una dintre cele mai importante cărți pe care le-a scris Jacob Lorber a fost “*Casa Domnului*”. În “*Casa Domnului*” Jakob Lorber descrie istoria creației de la Adam până la potop (și puțin după aceea). Această istorie începe cu formarea pământului material, scrisă într-o manieră “științifică” într-o perioadă în care paleontologia abia se forma ca știință. Impresionant este însă faptul că descrierile sale cu privire la apariția cosmosului material sunt similare cu cele formulate de promotorii *Intelligent Design*, menționate anterior. “Acum am să vă arăt - stă scris chiar în primul volum din *Casa Domnului* - crearea lumii vii, de la cele dintâi ființe până la cele de pe urmă, de la cele mai mici la cele mai mari, și veți putea înțelege cum totul s-a făcut prin iubirea și înțelepciunea Mea, și cum totul se înscrie în ordinea eternă a amândurora, cea care este însuși Cuvântul și puterea dinlăuntru Divinității.

Și veți înțelege că nimic nu există în întreaga infinitate, fie acel lucru mare sau mic, care să fi apărut altfel decât pe această cale !” Jakob Lorber a fost convins că sursa audiției interioare este Iisus Hristos.

La început, după cum afirma Jakob Lorber în “*Casa Domnului*”, Pământul era sterp, iar suprafața sa se înfățișa precum suprafața unei mări; “nori groși pluteau pe deasupra apelor, pătrunzând până foarte adânc în spațiile morții. Lumina soarelui nu putea străbate stratul gros de nori și nu putea lumina picătura ruptă din compasiunea divină. Luna era și ea acoperită de vaporii degajați din picătura de compasiune. Acest strat de vaporii a avut însă un rol foarte important, căci numai în căldura din interiorul lui s-a putut naște Pământul și cu ea s-a hrănit luna”. După ce “mările s-au retras în adânc”, “o pace adâncă s-a făcut pe Pământ și în toate spațiile infinității lui Dumnezeu. Pentru prima dată, Iubirea eternă a coborât pe Pământ în întreaga Ei deplinătate, învăluindu-l cu atotputernicia Ei. Atunci, plante, ierburi, arbuști, copaci, au răsărit din solul Pământului. Mările, lacurile, râurile, iazurile și izvoarele s-au umplut de pești și de alte viețuitoare. Aerul s-a umplut de păsări.” (64)

Tot în primul volum din “*Casa Domnului*”, Jakob Lorber descrie creația primului om, Adam. “Și a luat Iubirea (Dumnezeu-Iubirea: Iisus Hristos) lut, care era precum smântâna deasupra laptelui prins, și cu mâinile puterii Sale, l-a frământat și a făcut din el primul om, respectând numărul ordinii Sale, și a suflat asupra lui duhul vieții. Iar răsuflarea Ei a devenit în om suflet. Sufletul s-a răspândit în întreaga ființă a omului”. Tot în “*Casa Domnului*”, Jakob Lorber a consemnat că “primul om de pe Pământ, ieșit din mâinile puterii și tăriei Iubirii eterne, s-a numit Adam sau Fiul Compasiunii și Grației. Acest Adam a luat locul celui dintâi spirit creat, cel care căzuse”. Pe când “ochii sufletului lui

Adam” erau încă orbi, “Iubirea eternă a suflat asupra lui și el a adormit în dulcea Ei pace. Apoi, Iubirea a făcut în inima lui Adam, sub forma unui vis minunat, un chip asemănător lui, de un farmec nespus și de o mare frumusețe. Iubirea eternă a văzut marea bucurie a lui Adam, care contempla interior acel al doilea eu al său”. Atunci, Iubirea “a scos această iubire de sine în afara lui Adam”, “a pus-o într-un trup material căruia i-a dat numele Caiva, sau, așa cum se obișnuiește să i se spună, Eva. Această iubire, numită Eva, l-a găsit plăcut pe Adam, s-a plecat în fața lui și l-a urmat de atunci pretutindeni, în tot ceea ce făcea.” (64)

După cum stă scris în *Casa Domnului*, primii urmași ai lui Adam și Eva au fost Abel, Cain și Set. După ce Abel a fost asasinat de Cain, oamenii au început să se răspândească pe suprafața pământului, împărțindu-se în două mari seminții: seminția lui Cain și seminția lui Set. În cele din urmă, după multe evenimente memorabile descrise de Jakob Lorber în *Casa Domnului*, pe fondul răutății oamenilor ce se înmulțiseră pe suprafața pământului, a survenit potopul. O altă dezvăluire a lui Jakob Lorber, care a fost prezentată în “Marea Evanghelie a lui Ioan” (Volumul 5, Capitolul 225), se referă la existența a două categorii de oameni: “Căci pe acest pământ locuiesc două feluri de oameni. Cei mai mulți dintre ei - și care îi aparțin propriu-zis acestei lumi - sunt cei al căror suflet și trup provin exclusiv de pe acest pământ și pe aceștia îi putem deci numi *copiii lumii*. O parte, mult mai mică, a oamenilor sunt doar cu trupul de pe acest pământ, sufletul lor provenind din diferite lumi stelare, uneori ei fiind chiar spirite angelice pure venite din ceruri. Aceștia din urmă, pot fi numiți *copiii lui Dumnezeu*”. (65)

Această ultimă informație dezvăluie faptul că oamenii din lumea materială pot fi împărțiți în două categorii: “oameni ai cerului” și “oameni ai pământului” (“fii ai oamenilor”).

✿ Edgar Cayce, profetul adormit ✿

Un caz aparte de specialist al conectării, intens mediatizat în prima jumătate a secolului al XX-lea (poate cel mai mediatizat caz), a fost cel al “profetului adormit” Edgar Cayce.

Simplu țăran din Kentucky, scriu biografii săi, Edgar Cayce (1877-1945) era obișnuit cu viața la țară și mai puțin cu învățatul. Totul a început într-o bună zi, când tatăl său, un onorabil judecător al cantonului unde locuia, s-a supărat pe micul Edgar care devenise leneșul clasei și i-a dat o palmă că nu reușea să învețe lecția; în secunde următoare, furios, tatăl s-a dus în bucătărie să bea ceva pentru a se calma, dar când s-a întors și-a găsit odrasla ... dormind. Evident că l-a trezit mânios nevoie mare pe leneș, dar micul Edgar s-a apărat cum a putut: “Stai, tată, acum știi lecția! Trebuia să dorm puțin. Pune-mi întrebări, ai să vezi, e adevărat...!” i-a răspuns micul Edgar tatălui aflat în plină criză de nervi. Și, într-adevăr, așa era. De atunci Edgar a devenit curiozitatea școlii: dormea pe cărți, iar a doua zi știa lecțiile. Nu după mult timp, Edgar a fost lovit puternic în spate sau în ceafă cu o minge, astfel că în seara respectivă a intrat în comă. În timpul comei, pentru prima oară, Edgar a început să vorbească cu o voce puternică: “Am suferit un șoc din cauza mingii care m-a lovit în spate !” Apoi, i-a spus mamei sale: “Ca să mă vindec, puneți-mi pe ceafă o cataplasma cu ceapă și porumb zdrobit.” Știind că cele două legume au virtuți medicinale, mama lui Edgar a executat “rețeta” și i-a făcut cataplasma cerută. A doua zi, Edgar s-a trezit refăcut. (39)

După o altă perioadă de timp, în viața lui Edgar Cayce s-a mai produs un eveniment dramatic: și-a pierdut vocea. Anturajul l-a dus la hipnotizatori, dar Edgar manifesta o reticență față de aceștia, astfel că rezultatele au fost nule. De

situație a profitat însă un apropiat al familiei, pe nume Al Layne, care era preocupat de subiecte paranormale. Al Layne a decis să-l canalizeze pe Edgar Cayce în așa fel încât acesta să se autodiagnosticheze și să-și recomande singur tratamentul medicamentos. Pentru aceasta i-a sugerat să adoarmă în prealabil, iar apoi să răspundă la întrebări. Ceea ce Edgar Cayce a făcut foarte ușor. Continuând experimentul, Al Layne i-a cerut să-l vindece pe el însuși, ceea ce iarăși Edgar Cayce a făcut foarte ușor. Particularitatea cea mai frapantă a fost că răspunsurile lui Edgar Cayce din perioada în care era adormit a fost că folosea persoana întâi plural: “da, noi avem aici corpul lui Al Layne. Iată ce are, așa cum putem să-l descriem. Apoi vocea lui Edgar Cayce a enumerat toate simptomele, toate durerile bolnavului așezat în fața lui și o serie întreagă de remedii.” Acesta a fost începutul unei aventuri care s-a perptuat toată viața lui Edgar Cayce, în care a oferit zeci de mii de consultații și de “lecturi” (denumite *readings*) persoanelor care i-au cerut sprijinul. În toate aceste cazuri, Edgar Cayce era adormit, într-o stare specifică de transă, astfel că nu era conștient de ceea ce spunea, iar după trezire nu-și amintea nimic. (39)

Întrebat în decursul unor astfel de experiențe de unde provin aceste răspunsuri uimitoare care se soldau cu vindecări adesea spectaculoase, Edgar Cayce răspundea “că mergea să-și caute informațiile într-o bibliotecă unde se păstrează tot ce a existat de la începutul lumii. El spunea, de asemenea, că răsfoia o carte, unde totul era scris - povestea fiecărei vieți omenești, a fiecărei ființe vii, a fiecărui eveniment. Pentru a numi această carte Edgar Cayce a folosit cuvântul sanscrit *akasha* sau expresia occidentalizată “*dosare akashice*.”

Edgar Cayce a povestit de mai multe ori ceea ce se petrecea când era adormit. “Ajung într-o clădire mare - afirma el - , în sala Arhivelor, unde o mână îmi întinde o carte, o

deschide la pagina care privește cutare entitate sau cutare. Lumina se deplasează în Timp și Spațiu și, pe acest ecran situat între cele două, fiecare suflet își scrie raportul activităților sale în eternitate. Aceste “memorii” sunt scrise datorită conștiinței sufletului; nu numai prin cunoașterea conștientă, nu numai în materie, ci și în gând. Pe Timp și pe Spațiu sunt scrise gândurile, faptele și gesturile fiecărei entități. Este ceea ce s-a numit uneori Cartea Memoriei lui Dumnezeu” (39)

Ceea ce este interesant de remarcat este faptul că Edgar Cayce a respins în nenumărate rânduri sugestia de a se conecta unor entități defuncte pentru a primi informații, considerând că în acest caz este vorba despre posedare. Răspunsul său cu privire la acest subiect merită reținut, întrucât a fost foarte tranșant: “cine pretinde că știe mai mult decât Învățătorul care l-a creat ?” Învățătorul, evident, pentru Edgar Cayce este Iisus Hristos. Totuși, biografa sa, Dorothee Koechlin de Bizemont afirmă că, pentru Edgar Cayce, “Hristos nu este deloc luat în sensul strict de Iisus istoric. Ar fi vorba mai mult de “spiritul etern al lui Hristos”, a doua persoană a Trinității prezentă în toate epocile.” (39)

La baza filozofiei de tămăduitor a lui Edgar Cayce se află ideea că oamenii sunt creatorii propriilor boli. Orice boală, spune Edgar Cayce, vine din păcat. Orice boală provine din “încălcarea unei legi cosmice, a Legii. Orice Lege cosmică încălcată se va traduce imediat în corpul nostru fizic care este un ecou al Cosmosului. Suntem în mod fizic ceea ce am digerat în corpul nostru fizic, suntem mental ceea ce gândit. Și suntem spiritual ceea ce am digerat în ființa noastră mentală. Boala este păcat (indiferent dacă păcatul a fost comis pe plan fizic, mental sau spiritual); boala este rezultatul erorilor. Căci păcatul nu este decât întoarcerea împotriva Adevărului și a Luminii și astfel afectează corpul fizic”. (39)

Edgar Cayce mai afirma că ființa umană “este una și întreită, fiind formată din trupul material, din suflet (mental) și spirit. Toate cele trei elemente fac Unu, așa cum Dumnezeu, Fiul și Sfântul Duh sunt Unu. A deveni Unu cu tot ce există constituie ceea ce Edgar Cayce în transă denumea “Legea lui Unu”, adică reunificarea în propria ființă. Trupul omului este așadar “Templul lui Dumnezeu Viu, iar încălcarea Legii aduce necazul, tristețea, boala”. Pentru Edgar Cayce, starea de perfecțiune pe care trebuie să o atingă oamenii se definește prin “corespondența perfectă a celor trei corpuri, armonizate și sincronizate”. Edgar Cayce denumea această stare *Oneness* - adică “integrarea armonioasă a corpurilor noastre într-un singur Tot”. (39)

Unitatea Omului în el însuși, Unitatea Omului cu Cosmosul și cu Pământul și Unitatea Omului cu Dumnezeu - care este UNUL. Toate acestea înseamnă “Legea lui Unul” și aceasta este filozofia lui Edgar Cayce !”

❧ Vanga ❧

O contactoare celebră ce și-a promovat opiniile mai ales în a doua jumătate a secolului XX și a cărei activitate merită trecută în revistă în câteva rânduri a fost Vanghelia Pandeva Dimitrova, cunoscută sub numele Vanga (1911-1996).

Născută în anul 1911 într-o localitate care a aparținut Bulgariei, dar care astăzi face parte din Republica Macedonia, Vanga a avut la vârsta de 11 ani un accident dramatic în urma căruia a devenit oarbă. Accidentul s-a produs în timpul unei furtuni puternice (cel mai probabil o tornadă izbucnită spontan), când micuța Vanga a fost luată pe sus și purtată o distanță considerabilă; când și-a revenit, ochii îi erau plini de praf, astfel că nici nu mai putea să-și ridice pleoapele. Datorită faptului că tratamentele eficiente pentru vindecare costau mult

în acea perioadă (sau poate nu existau), micuța Vanga a orbit. Înainte de a orbi, micuței Vanga i s-a arătat în vis un înger care a întrebat-o dacă dorește să-și recaptele vederea ori dorește să dobândească o altă vedere - cea spirituală -, prin intermediul căreia va putea să-i ajute pe oameni în procesul de tămăduire trupească și sufletească. Vanga a ales a doua variantă, iar din acel moment a devenit vindecătoare, dar a orbit definitiv.

Devenită celebră la o vârstă fragedă, Vanga a început o vie activitate de tămăduire a celor suferinzi, indicând leacuri naturale (“băbești”) pentru însănătoșire, motiv pentru care a fost denumită “Baba Vanga”. Concepția sa era simplă: oamenii se pot însănătoși rapid dacă folosesc plante de leac și alte remedii naturale care cresc în habitatul lor de origine; există, explica Vanga, o rezonanță energetico-informațională între ființa umană și plantele ce cresc în habitatul său de origine. În consecință, bolnavilor care veneau la ea le indica în mod personalizat plantele de leac cu care aceștia erau în rezonanță energetico-informațională.

Paralel cu activitatea de tămăduire prin intermediul plantelor de leac, Vanga și-a dezvoltat darul primit de la înger, cel de clarvedere. În perioada celui de-al doilea război mondial nenumărați oameni au venit la Vanga pentru a obține informații despre cei plecați pe front; ea anunța cu mare precizie cine era viu și cine era mort; în cazul în care era mort, Vanga intra uneori în legătură cu sufletul decorporat. Nepoata sa, Krassimira Stoianova povestea următoarele cu privire la acest ultim aspect: “Mai întâi, simțea o arsură în vârful limbii. Apoi, nu mai era ea. Cât vorbea cu sufletele celor decedați, nu se mai putea vorbi cu ea. Nu era ușor. În jurul omului care venea pentru a contacta o persoană decedată roiau multe suflete ale morților din familia acestuia. Baba Vanga spunea că se simte ca o poartă pentru spirite. Când un spirit nu-i răspundea, nu insista, spunând că a urcat “mai sus” și nu

trebuie rechemat.” În plus, a început să prevadă și rezultatul unor bătălii. Faima ei a devenit atât de mare, încat oamenii care veneau sa-i ceara ajutor stăteau cu zilele în jurul casei, pâna le venea rândul să intre. “Nu sunt niciodată sigură că ceea ce văd e adevarat”, spunea Vanga. “Omul are legatura lui cu Dumnezeu, care poate să-i schimbe destinul!” (40)

Printre cele mai celebre preziceri pe care le-a făcut Vanga pot fi menționate: decesul Regelui Bulgariei (1943), dezmembrarea Bulgariei și instaurarea comunismului, moartea lui Stalin în 1953 (motiv pentru care a fost arestată de autoritățile comuniste). În perioada comunistă, în care a fost ostracizată, Vanga a devenit în cele din urmă tolerată de autoritățile comuniste bulgare, mai cu seamă după ce a găsit prin clarvedere o valiză cu documente secrete pierdută de un lider comunist. Din acel moment, Vanga a fost luată sub protecția serviciilor secrete bulgare; ulterior, statul bulgar a câștigat enorm de pe urma Vangăi, dat fiind faptul că fiecare vizitator era obligat să plătească taxă fixă pentru a fi consultat, iar banii, firește, intrau în bugetul de stat. Lucrurile s-au liniștit pentru Vanga mai cu seamă după ce a devenit prietenă cu fiica liderului comunist Todor Jivkov, Liudmilla, pe care a avertizat-o cu privire la posibilitatea unui accident de mașină, eveniment care de altfel s-a și produs, aceasta decedând doi ani mai târziu.

După cum afirmau apropiații săi, darul clarviziunii s-a manifestat la Vanga de-a lungul întregii sale existențe (Vanga a murit în anul 1996, nu înainte de a face previziuni exacte cu privire la data exactă a decesului său); cel mai probabil previziunile Vangăi erau fie sub forma unor imagini mentale scurte - flashuri cognitive în care imaginea juca un rol hotărâtor -, fie pe baza unor informații primite ad hoc de la entitățile transfizice cu care era în contact. Cu entitățile transfizice Vanga vorbea în limba acestora.

Foarte expresive au fost, de asemenea, informațiile furnizate de Vanga cu privire la trecutul și viitorul umanității; una dintre informații se referă la o civilizație extraterestră care, potrivit, Vangăi, se află în relații cu locuitorii de pe Pământ; această civilizație extraterestră locuiește pe planeta Vafim.

Activitatea Vangăi și informațiile destinate publicului au fost amplu comentate și, adesea, monitorizate atât de cercetători particulari, cât și de organizații de profil. În acest context trebuie menționată activitatea de monitorizare a profesorului Veliciko Dobrianov de la Institutul de Sugestologie din Sofia, care “a consemnat 823 de mesaje transmise de Vanga, dintre care 445 s-au adevărit, 288 erau ambigue, iar 90 s-au dovedit incorecte.” (40)

Mai trebuie consemnat doar faptul că Dobrianov a trimis la Vanga și falși oameni necăjiți, care au fost demascați de aceasta, înainte chiar ca aceștia să-și spună “păsul.”

☞ “Fenomenul” Valentina ☞

În ultima perioadă de timp și-au manifestat prezența în mass media o pleiadă de contactori care au declarat pe proprie răspundere că pot observa prin clarvedere aura oamenilor, adică acel halo energetic-informațional ce învăluie trupul fizic al oamenilor, animalelor și plantelor.

Din această categorie pot fi evidențiate, pentru exemplificare, două cazuri care au produs o oarecare valvă în media: româncă Valentina Gârlea și cercetătoarea americană Barbara Ann Brenen (în această exemplificare vor fi trecute în revistă doar cazuri de contactorii “civili”).

Primul caz este cel al Valentinei Gârlea din satul Dobrovăț, Jud Iași, care este cunoscută și sub numele “clarvăzătoarea din Iași.” Cel care a propulsat-o în atenția

publicului a fost scriitorul Florin Gheorghiu care, în lucrarea “Fenomenul Valentina”, preciza faptul că aceasta este capabilă să vadă prin clarvedere structurile aurei umane.

Clarvăzătoarea Valentina afirma că fiecare om are în jurul său o aură, formată din șapte straturi; fiecare strat a fost desemnat de Valentina prin culori. Primul strat are culoarea galbenă; în acest strat Valentina afirmă că vede organele trupului. Al doilea strat are culoarea roz. Al treilea strat are culoarea albastră. Al patrulea strat este violet. Al cincelea strat este glaben-auriu. Al șaselea strat are culoarea verde-diafan. Al șaptelea strat este colorat în diferite culori, în funcție de fiecare om. Valentina afirmă că fiecare strat are particularități specifice. Astfel, stratul roz, care are mai multe nunațe, de la rozul sidefiu la cel închis, reflectă emoțiile oamenilor. Stratul albastru reflectă gândurile oamenilor. Stratul violet reflectă destinul unui om sau, după cum afirmă Valentina, este stratul în care “stă însemnat ce o fost, dar și ce o să tragem în viață”. Stratul galben-auriu, care seamănă cu “spicul de grâu copt”, reflectă “reușita sau nereușita gândurilor din stratul trei”. Stratul al șaselea are culoarea verde, dar ține să precizeze Valentina, “nu e un verde care să semene cu primul strat”; este “un verde mai ușor, mai curat, mai transparent, e ceva foarte frumos”. Stratul al șaptelea are o culoare personalizată. Pe acest strat, afirmă Valentina, “se vede foarte bine pentru ce-i venit fiecare om pe Pământ. Culoarea lui e în funcție de cum gândim noi și se schimbă, chiar cu pete mari, după cum gândim. El poate fi și portocaliu, și albastru, și verde. Deci, din straturile de culori se vede totul !” (41)

În literatura dedicată acestui subiect, toate aceste structuri aurice au primit denumirea de “corpuri”, după cum urmează: corp eteric, corp emoțional, corp astral, corp mental inferior, corp mental superior, corp cauzal, corp matricial, corp spiritual etc.

Clarvăzătoarea Valentina a fost însă criticată de presă și inclusă în categoria “șarlatanilor” în momentul în care, în colaborare cu un medic dermatolog din Iași, a deschis un cabinet medical privat care a fost etichetat de colegiul medicilor drept o escrocherie bine pusă la punct. După cum afirmă jurnalista Carmen Maftai într-un articol apărut în anul 2004, “ani de zile harul Valentinei a atras ca un magnet la cabinetul medicului dermatolog numeroși clienți dispuși să plătească milioane de lei pentru a afla lucruri nevăzute despre bolile sau viața lor. Clarvăzătoarea ieșeană este dispusă să dezvăluie și evenimente din viitor, pe care spune că le vede în aura clientului.” (42)

Faptul că persoanele cu “har” primesc bani pentru serviciile acordate de a intrigat nenumărați cercetători și analiști ai unor astfel de fenomene, astfel că merită comentat în câteva rânduri. Încă de la început trebuie spus că, la fel ca Valentina, Edgar Cayce și Vanga au acceptat în cele din urmă o plată pentru serviciile de tămăduire. Cazul lui Edgar Cayce este cel mai elocvent, el ezitând o lungă perioadă de timp în a accepta bani sau foloase materiale pentru “citirile” (*reading*) sale. Trebuie totuși ținut cont de faptul că, cel mai adesea, tămăduitorii și în general, contactorii “civili” sunt oameni simpli, care nu au fonduri materiale pentru a-și desfășura existența și activitatea în mod optim, astfel că uneori aceștia trebuie să accepte recompense pentru a supraviețui. În fond, și tămăduitorii trebuie să locuiască undeva, deci să plătească chiria, că doar nu o să doarmă în sălile de așteptare ale vreunei gări, trebuie să mănânce ceva, trebuie să se îmbrace, trebuie să se spele. Acesta a fost și cazul Valentinei.

Fiind supusă unui val de critici pentru faptul că acceptă onorarii, Valentina a dat următorul răspuns. “Fiecare - afirma Valentina -, pentru ceea ce face, primește niște bani, un salariu. Când mă duceam cu ei, dacă le rămâneau sarmale în

oală, când plecam acasă mi le puneau în pungă. Nu am vrut sarmalele lor. Am vrut și eu un bănuț al meu pentru ceea ce fac, ca să-mi știu rostul”, adăugând că toți i-au propus să-și folosească gratis puterile, deoarece “așa le-a primit de la Dumnezeu. Dar lor nu le-a dat Dumnezeu să învețe carte, să-și facă o meserie și să primească bani ?”, se întreaba retoric Valentina.”

Cât privește criticile că nu a (clar)văzut bine într-un caz ori în altul, acestea nu înseamnă nimic; astfel de erori sau eșecuri s-au produs și la “case” mai mari (s-au produs inclusiv în cazul lui Edgar Cayce, care a fost dat în judecată de o agentă FBI care s-a prezentat la el ca pacient fals pentru a-l testa). La urma urmei, nici un om nu poate fi “deștept” douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru.

Iar dacă cineva ar contabiliza câți oameni au murit în spitale datorită unor erori de *malpractice* ale unor medici ultrașcoliți la cele mai mari universități de profil din lume, ori dacă cineva ar contabiliza de câte victime este nevoie pentru ca un medic să devină performant, probabil că s-ar îngrozi, astfel că, față de acestea, erorile de scanare ori de apreciere ale unui tămăduitor pot să pară acte de caritate.

❧ Barbara Ann Brennen ❧

O altă contactoare care poate fi clasificată în aceeași categorie a “civililor” este americanca Barbara Ann Brennen, ale cărei eforturi au fost îndreptate în două direcții: prima direcție a constat în cercetarea structurii energetico-informaționale (aurice) a ființei umane și punerea la punct a unei metode inedite de tămăduire; a doua direcție de cercetare a constat în cercetarea naturii sau, mai exact spus, a entităților spirituale invizibile percepției normale, care se manifestă în natură.

Cercetările Barbarei Ann Brennen sunt cu atât mai interesante cu cât aceasta are o solidă pregătire științifică, dobândită înainte de a se dedica activității de tămăduire spirituală, energetico-informațională și fizică. Înainte de a deveni tămăduitoare, Barbara Ann Brennen a fost cercetător științific. După propriile sale mărturii, după obținerea licenței în fizica atmosferică la Universitatea din Wisconsin, a lucrat în cercetare științifică pentru NASA, la Centrul de Zboruri Spațiale Goddard. În ultimii cincisprezece ani s-a ocupat de studierea și aplicațiile câmpului energetic uman și a luat parte la proiectele de cercetare desfășurate în cadrul Universității Drexel. (20)

Barbara Ann Brennen a fost crescută la o fermă din Wisconsin. “Cum prin preajmă nu prea am avut tovarăși de joacă, o bună parte din timp am fost singură. Stăteam ore întregi în pădure, complet nemișcată. Exersam întrepătrunderea mea cu mediul înconjurător. În aceste clipe tăcute, petrecute în pădure, am pătruns într-o stare de dilatare a conștiinței, în care puteam percepe lucruri de dincolo de limitele normale ale experienței umane. Ulterior, am învățat să văd câmpurile energetice ale copacilor și ale animalelor mici. Am descoperit că toate au în jurul lor un câmp energetic care seamănă oarecum cu lumina unei lumânări. Toate, inclusiv eu, trăiesc într-o mare de energie”. Ceva mai târziu, după ce Barbara Ann Brennen și-a luat licența în Fizică atmosferică și a început să lucreze pentru NASA, a început să vadă culori în jurul capului unor persoane. “Experiențele trăite în codru - afirmă autoarea citată - au contribuit la dezvoltarea simțurilor mele, iar studiile universitare - la dezvoltarea gândirii mele logice. Apoi am trecut la elaborarea unui cadru prin care să înțeleg aceste experiențe. Încet-încet, percepția suprasenzorială și câmpul energetic uman au devenit părți integrante ale vieții mele.” (20)

În ceea ce privește cercetarea structurii energetico-informaționale a ființei umane, cercetătoarea americană consideră că ființa umană este formată din două aspecte: un aspect văzut, care este trupul material și un aspect nevăzut, care este aura; la rândul ei, aura este formată din mai multe straturi “suprapuse”, din ce în ce mai diafane, care pot fi percepute doar prin *percepție extrasenzorială*. Primul strat al auri a fost denumit de Barbara Ann Brennen “corp eteric”, al doilea “corp emoțional”, al treilea “corp mental”, al patrulea “corp astral”, al cincelea “corp eteric șablon”, al șaselea “corp celest”, al șaptelea “corp keteric cauzal”. Deasupra celor șapte straturi ale auri deja menționate, afirmă autoarea citată, mai există încă două. “Nivelele opt și nouă par să urmeze modelul general de alternare între substanță și formă, deoarece cel de-al optulea nivel apare mai ales sub forma unei substanțe fluide, iar al nouălea pare să fie un șablon cristalin a tot ce există dedesubtul lui. Nu am găsit referiri la aceste nivele în literatură, cu toate că pot exista.” (20)

De asemenea, la nivelul nevăzut al structurii auri umane, Barbara Ann Brennen menționează existența a șapte centre de energie (chakre) principale; centrele de energie principale și straturile auri sunt asociate după cum urmează: primul strat al auri și prima charkă (muladhara) sunt asociate funcțiilor fizice și senzațiilor fizice - durerea sau plăcerea fizică. Al doilea strat și a doua charkă (svadistan) sunt, în mare, asociate aspectului emoțional. Ele sunt vehiculele prin care ne trăim viața emoțională și sentimentele. Al treilea strat și a treia charkă (manipura) sunt asociate activității mentale - gândirea liniară. Al patrulea strat, asociat chakrei inimii (anahata), este vehiculul prin care ne iubim nu numai perechea, ci și pe semenii noștri în general. A patra charkă (anahata) este cea care metabolizează energia dragostei. Al cincelea strat este cel asociat unei voințe superioare. A cincea

chakră (vishudi) este asociată cu vorbirea, transformarea cuvintelor în fapte, ascultarea și asumarea de răspundere în acțiunile noastre. Al șaselea strat și a șasea chakră (ajna) sunt asociate iubirii cerești. Este dragostea extinsă dincolo de capacitatea omului de a iubi și ne cuprinde întreaga viață. Susține toate formele vieții ca manifestări de prețuire a lui Dumnezeu. Al șaptelea strat și a șaptea chakră (sahasrara) sunt asociate gândirii superioare și cunoașterii.” (20)

În afara cercetării structurii aurice a ființei umane și tămăduirii, cercetătoarea Barbara Ann Brennen s-a dedicat cercetării aspectelor nevăzute ale naturii; studiile sale s-au axat asupra interacțiunii structurii aurice a oamenilor cu mediul natural. De asemenea, o parte a cercetărilor sale a fost dedicată interacțiunii aurice dintre oameni, în condițiile în care lumea modernă este generatoare de stres și angoase ce conduc la boli incurabile.

❧ La limita matrixului ❧

Un contactor contemporan care s-a specializat în investigarea unor stări mentale mai puțin cercetate este francezul Patrick Drouot. În cercetările sale, contactorul francez a încercat să certifice în mod experimental că este într-adevăr posibilă accesarea aspectelor ortoexistențiale ale cosmosului printr-o ruptură de nivel ce presupune redirijarea și refocalizarea atenției.

Mijlocul prin care, pentru Patrik Drouot, este posibilă oprirea fluxului mental și redirijarea atenției a constat în descoperirea unui nou *punct de focalizare* al conștiinței. Acest nou *punct de focalizare*, afirmă Patrik Drouot, este situat la limita aurei umane, undeva la aproximativ 80 de centimetri de limita epidermei. În opinia autorului citat, punctul de focalizare poate fi localizat prin diverse tehnici de vizualizare

mentală - de exemplu, prin viziunea unei sfere de lumină aurie. Referitor la existența unor puncte de focalizare situate la nivelul aurei trebuie aduse câteva completări. Alți cercetători ai acestui domeniu consideră că un alt punct de focalizare al conștiinței se află în dreptul celui de-al “treilea ochi” (chakra dintre sprâncene, denumită ajna). Acest punct de focalizare este un punct strălucitor, ce poate fi remarcat de orice om atunci când privește în gol. Ceea ce trebuie să facă un om nu este altceva decât să descopere acel punct și să-și concentreze atenția asupra sa. Restul vine de la sine: omul poate percepe automat aspectul ortoexistențial al cosmosului sau doar o parte a sa.

Revenind la Patrick Drouot, trebuie remarcat faptul că acesta a devenit adeptul refocalizării atenției prin intermediul vizualizării unei sfere de lumină aurie ce permite experimentarea unor stări sau niveluri de conștiință și de conștiință diferite de cele normale. Dintre nivelurile de conștiință descrise de cercetătorul francez, cele mai importante sunt nivelul 14, nivelul 21 și nivelul 28. Un rol deosebit este însă acordat însă nivelurilor superioare nivelului de conștiință 32.

Astfel, în opina cercetătorului francez, nivelul de conștiință 7 este cel al stării de veghe, al conștiinței normale, cotidiene, specific tipului de emisferă cerebrală din partea stângă, rațională și analitică, legată de concepția occidentală asupra lumii (“realismul industrial”), pe care majoritatea oamenilor o consideră a fi singura posibilă. Nivelul de conștiință 14 - “corp adormit, spirit treaz” - corespunde stărilor de relaxare, în care creierul generează unde *alpha*. Nivelul de conștiință 21 presupune “expansiunea conștiinței” în timp ce creierul generează unde *theta*. La nivelul de conștiință 28, experimentatorul are senzația că iese din timpul linear și se trece într-un timp lărgit - în nontimp - de fapt, în

prezentul continuu. Nivelul de conștiință 28 reprezintă, afirmă autorul francez, o frontieră între lumea noastră, materială, și alte lumi. La nivelul de conștiință 28 se percepe un sentiment de uniune cu tot ce există. La nivelul de conștiință 30 senzația de uniune cu tot ce există devine extrem de puternică, iar experimentatorul se conectează lumii defuncților. Dincolo de nivelul 32, subiectul se conectează, afirmă în continuare autorul citat, “ghizilor, maeștrilor spirituali, unor apariții magnifice, sfere de lumină și unor inteligențe “care se fac și se desfac”. Nivelele 28 și 35 reprezintă - afirmă Patrik Drouot - o interfață între lumile superioare ale cauzelor și lumile manifestării; acesta este, afirmă autorul citat, spațiul în cadrul căruia s-a produs creația. Nivelul 35 conturează “o nouă zonă-frontieră care se deschide nu spre lumea avatarurilor umanității, ci spre lumea avatarurilor universului. Acolo, trecutul, prezentul și viitorul nu există, totul se produce și survine simultan.” (43)

De la nivelul 35 la nivelul 42, descrierile devin dificile, întrucât experimentatorul - care în acest caz este chiar autorul citat - poate percepe “orașe titanice pe un fond de spațiu negru, cetăți incomensurabile pierdute în noaptea timpului.” Dincolo de nivelul 35 nu mai sunt - afirmă Patrick Drouot - ghizi, îngeri și zei. “Este numai lumina creației care strălucește, nivele de frecvență inteligentă și luminile creației. La acest nivel am contactat o rasă compusă din miliarde de ființe care se contopiseră într-un singur punct din univers.” (43)

Patrick Drouot conchide într-un mod extrem de tranșant: “explorarea acestor nivele de conștiință ne conduce la concluzia că nu există lumea exterioară și că ceea ce credem noi că vedem nu există cu adevărat. Simplă iluzie creată de spiritul nostru. Pentru că suntem despărțiți de sursă, suntem captivi ai pânzei pe care o țese maya (sanscrită: “iluzia cosmică”). Toate ființele pe care le-am întâlnit și care au trecut

prin stări superioare de conștiință, fără a-i mai pune la socoteală pe înțelepți și pe sfinți, s-au eliberat de iluziile lumii, cauza suferinței omului. Ei emană o detașare de lucrurile vieții și o omenie iradiantă. Ei nu fug de realitate sau de realitățile cotidiene, așa cum cred unii. Prin experiența lor au descoperit starea prin care sunt conținuți în univers, așa cum ei conțin universul.” (28)

De remarcat doar faptul că în fragmentul citat autorul francez folosește termenul sanscrit *maya*, termen folosit încă din antichitate în arealul cultural panindian, care are sensul de “iluzie cosmică” (“lumea este *maya*, lumea este o iluzie”, afirmau vechii inițiați ai Indiei); în limbajul tehnologizat folosit de promotorii realismului tehnologic acest termen are un echivalent spectaculos: *matrix*.

☞ Arta visatului ☞

Un autor ale căror experiențe spectaculoase au reținut la un moment dat atenția mass mediei mondiale a fost americanul Carlos Castaneda (1925-1998) care, deși nu poate fi inclus printre contactorii “civilii” întrucât nu și-a însușit cunoștințele în urma unui accident ori morți clinice, ci în urma unei veritabile inițieri, prezintă unele asemănări cu aceștia.

Antropolog de profesie, Carlos Castaneda a dorit să cunoască sistemul de credințe și practici mistice ale indienilor *yaqqui* din regiunea centrală a Mexicului. Pe fondul unei inițieri voluntare, Carlos Castaneda și-a însușit o concepție mistică ce are multiple elemente comune cu vechile forme inițiatice ale mayașilor, toltecilor și zapotecilor.

Mijlocul prin care Carlos Castaneda a accesat aspectul ortoexistențial și transendent al cosmosului a constat în descoperirea unor noi puncte de focalizare. În cărțile sale – “*Povestiri despre putere*”, “*Cealaltă Realitate*”, “*Arta*

visatului”, “*Darul Vulturului*” și altele - Carlos Castaneda a denumit aceste puncte de focalizare prin formula *puncte de asamblare*. Mai mult decât atât: Carlos Castaneda a menționat nu unul ci mai multe puncte de asamblare, fiecare dintre ele având corespondanță cu o altă lume, de fapt cu un alt palier.

Cel care i-a semnalat autorului citat existența acestor “puncte de ansamblare” a fost un vrăjitor mexican din tribul *yaqqui* prezentat sub numele “Don Juan.” De fapt, Don Juan l-a inițiat pe Carlos Castaneda într-o serie de experiențe mistice ce l-au condus spre transcenderea condiției omenești profane. La îndemnul lui Don Juan, cel puțin în prima fază de antrenamente spirituale la care a fost supus, pentru a-și induce stări de conștiință atipice, Carlos Castaneda a folosit plante halucinogene care erau ingerate în special prin fumatul pipei după modelul “pipei păcii” utilizat de pieile roșii.

Don Juan folosea - afirmă Carlos Castaneda -, trei plante magice: “peyote” (*lophophora williamsi*), “iarba Jimson” (*datura inoxia*) și o ciupercă (probabil *psilocybe mexicana*). Încă înaintea contactului cu europenii, indienii americani cunoscuseră proprietățile magice ale acestor plante. Datorită proprietăților lor, aceste plante fuseseră folosite pe scară largă pentru vindecări, pentru vrăjitorie și pentru inducerea unei stări de extaz. În contextul specific al învățămintelor sale, Don Juan a legat folosirea plantelor “*datura inoxia*” și “*psilocybe mexicana*” de obținerea “puterii”; această capacitate denumită “putere” era denumită de Don Juan prin termenul “aliatul.” Folosirea plantei “*lophophora williamsi*” era legată în special de dobândirea “înțelepciunii sau a cunoașterii căii corecte de a trăi”. (44)

Toate aceste plante, afirmă autorul citat, l-au condus spre experimentarea unor “stări ale realității neobișnuite”, care este opusă realității obișnuite a vieții de fiecare zi. “Distincția se bazează pe înțelesul inerent stărilor de realitate

neobișnuită. În contextul cunoașterii lui don Juan ele erau considerate reale, deși realitatea lor era diferită de realitatea obișnuită. Don Juan considera stările realității neobișnuite ca fiind singura formă de învățare pragmatică și unica modalitate de dobândire a puterii.” (45)

După cum transpare din lecturarea cărților lui Carlos Castaneda, dincolo de lumea materială există lumi sau paliere cuantice stranii, populate cu ființe non-umane, denumite de Carlos Castaneda prin termenul de “Aliați”, cu care un om este mai bine să nu aibă de-a face dacă nu este suficient de puternic din punct de vedere spiritual. În afara acestora, autorul descrie și alte tipuri de ființe, provenite din paliere cosmice despre care nu se știe aproape nimic, iar unele dintre ele se mișcă atât de rapid, încât amintesc de mișcările strigoilor din filmele horror, în timp ce altele se mișcă foarte lent, cu un decalaj temporal față de coordonatele spațiu-timp din lumea noastră.

Totuși, deși în “Casa Tatălui Ceresc” există multe “încăperi” (după cum e scris în Noul Testament), se pare că nu este indicat ca omul să le cunoască chiar pe toate - cel puțin în stadiul actual de dezvoltare psiho-mentală.

Astfel, prin metodele inițiatice ale vrăjitorului *yaqqui* Don Juan - diferite de cele ale misticilor hinduși, dar și de cele ale misticilor creștini -, antropologul Carlos Castaneda a realizat o “reformatare” sau o reasamblare atipică a structurii psiho-mentale și aurice, astfel încât a devenit capabil, printr-un ansamblu de tehnici inițiatice denumite “darul vulturului”, să atingă o “artă a visatului”, adică o metodă de cunoaștere prin intermediul unei percepții extrasenzoriale extinse ce pare a avea ca suport emisfera cerebrală din partea dreaptă, denumit de autorul citat *nagual*.

ÎNTÂLNIRI DE GRADUL III

☞ Vânătorii de OZN-uri ☞

Începând cu a doua jumătate a secolului al XX-lea (după 1950) și-au manifestat prezența în media mondială contactorii dintr-o categorie mai specială: contactorii care au observat OZN-uri, (Obiecte Zburătoare Neidentificate) sau au intrat în contact nemijlocit cu ființe extraterestre.

Cei care au observat OZN-uri sau au intrat în contact nemijlocit cu ființe extraterestre au fost desemnați în media tot prin termenul generic de “contactorii”, deși activitatea lor este total diferită de cea a contactorilor “civili”.

Deși sunt destul de departe ca anvergură și ca precizie a informațiilor de cei incluși în categoria “civilor”, contactorii din această categorie - pe care-i putem denumi “contactorii OZN” - au avut un cuvânt greu de spus în înțelegerea fenomenelor la care se raportează: existența unor ființe extraterestre și apariția unor Obiecte Zburătoare Neidentificate (OZN).

Spre deosebire însă de cei “civili” și, cel mai adesea, adoptând un ateism destul de agresiv, contactorii OZN nu sunt prea interesați de existența lui Dumnezeu sau de alcătuirea aerei omului, axându-și atenția doar asupra apariției OZN-urilor și asupra modalităților de contactare a ființelor extraterestre.

De fapt, spre deosebire de cei toți ceilalți, contactorii OZN au modalități de contactare destul de nesigure și de riscante. În acest context, Allen Hynek - un cercetător renumit al “fenomenului” OZN -, constata faptul că, în cele mai multe dintre cazuri, “efectele aparatelor de zbor neidentificate sau ale pasagerilor acestora asupra observatorilor din lumea fizică sunt importante. Apariția unui aparat neidentificat de zbor este însoțită de o lumină puternică, aproape orbitoare, de un sunet intens și de un val aproape insuportabil de căldură. Lumina intensă degajată de aparatul neidentificat de zbor poate duce la paralizia aproape totală a observatorului. Abia după depărtarea OZN-ului, observatorul își revine din paralizie, dar imediat după aceea poate să manifeste stări de greață sau de vomă, arsuri ale pielii, chiar și căderea parțială a părului. Ulterior, subiecții unor astfel de evenimente au raportat stări prelungite de insomnie, coșmaruri cronice, tulburări psihice notabile.” (46)

Același cercetător considera că, în funcție de efectele produse asupra mediului și asupra oamenilor, aparițiile OZN-urilor pot fi clasificate astfel: “în prima categorie, denumită *întâlnire de gradul I*, nu se observă o interacțiune a OZN-ului cu mediul și cu oamenii. În a doua categorie, denumită *întâlnire de gradul II*, au loc multiple influențe ale OZN-urilor asupra mediului fizic și asupra oamenilor, iar în a treia categorie, denumită *întâlnire de gradul III*, își fac apariția și pasagerii OZN-ului, care interacionează atât cu mediul cât și cu oamenii.” (47)

Ceea ce a atras o lungă perioadă de timp neîncrederea opiniei publice cu privire la activitatea contactorilor OZN este că unii dintre ei au prezentat ulterior dovezi false, inclusiv fotografiile contrafăcute (trucaje banale), prin care încercau să demonstreze că ceea ce au văzut este veridic. Totuși, fenomenul trucării unor fotografii nu trebuie

generalizat la toți contactorii OZN; chiar și celor care au fost dovediți ca fiind escroci (mulți dintre aceștia erau destul de instabili psihic), nu trebuie să le fie subestimate experiențele inițiale. De altfel, după toate probabilitățile, chiar frica de a nu le fi crezută autenticitatea experiențelor este posibil să le fi declanșat tentativa ilicită de a contraface documente și de a truca fotografiile; firește, aceasta nu este o scuză, ci doar o modalitate de motivare a demersurilor ilicite pe care aceștia le-au întreprins, în condițiile în care, în mare parte, experiențele acestora s-au dovedit a fi adevărate.

Cercetătorii OZN pot fi împărțiți în două categorii: prima categorie este cea a **contactorilor direcți**, care au observat vizual sau au interacționat în mod fizic cu OZN-urile și cu pasagerii acestora; a doua categorie este cea a **contactorilor psihici**, care au intrat în contact mental, telepativ cu aceștia.

Contactorii din cele două categorii nu trebuie însă confundați cu cei care, la un moment dat al vieții lor, au declarat că fost răpiți de extraterestrii la bordul unor OZN-uri și readuși înapoi după o perioadă de investigare clinică și mentală; răpiții formează o categorie separată. Despre răpiți se poate afirma, înainte de toate, că au fost victime ale unui abuz, indiferent dacă, ulterior, au dobândit capacitatea ce-i pot încadra în una din cele două categorii de contactori.

Printre cei mai celebri contactori din prima categorie se numără americanul *George Adamski* care, începând cu anul 1951, a observat vizual în mai multe rânduri OZN-uri deasupra muntelui Palomar din Statele Unite (în apropiere de San Diego), fără ca ceilalți oameni din jur să le vadă.

Într-o documentată carte dedicată fenomenului OZN, scriitorul Dan Farcaș, unul dintre cei mai avizați cercetători români cu privire la acest subiect (alături de Ion Hobana și Florin Gheorghită) preciza că, fiind astronom amator, George

Adamski avea “un telescop cu oglinda de 15 centimetri, cu care pretindea că ar fi văzut, în 9 octombrie 1946, un OZN imens, în formă de trabuc. Apoi, în august 1947, a asistat la procesiunea a nu mai puțin de 184 de OZN-uri, care au trecut pe deasupra muntelui Palomar”. În următorii ani, George Adamski a făcut mai multe fotografii spectaculoase ale unor “nave de cercetare” discoidale, luminoase, care părăsesc o “navă-mamă” lunguiață, mult mai mare”. În 1952, George Adamski a observat, fiind însoțit de secretara sa și de alți cinci însoțitori, “o navă gigantică, în formă de trabuc, planând deasupra munților”. Ceva mai târziu, George Adamski a văzut “într-o răpă, un ins cu înfățișare omenească, înalt de vreo 1,70 metri, cu păr blond care-i cădea pe umeri, îmbrăcat într-un costum de schi maro. Vizitatorul i-a transmis că se numește Orthon și că nava sa a venit de pe Venus cu o misiune prietenească”. Acesta a adăugat că “extraterestrii sunt îngrijorați de experiențele nucleare pământene, care strică echilibrul ecologic al Universului.” (48)

De fapt, George Adamski a avut mai multe discuții cu cei pe care i-a considerat extraterestri. Interesant este faptul că, la un moment dat, extraterestrii au inclus în discuțiile cu George Adamski subiecte de natură religioasă, afirmând bunăoară că ei cred în “Creatorul a tot ce există”. Cu privire la acest ultim George Adamski va nota următoarele: “Noi, pe Pământ, știm realmente foarte puțin despre acest Creator. Înțelegerea noastră este superficială. A lor este mult mai largă. Ei respectă Legile Creatorului, și nu legile materialiste, așa cum fac oamenii de pe Pământ.” Extraterestrul i-a spus lui George Adamski că OZN-urile vin de pe multe planete, atât din Sistemul Solar, cât și din afara acestuia. Unele tentative de aterizare s-au terminat prin prăbușirea navelor. O parte din aceste catastrofe au fost cauzate de atitudinea dușmănoasă a oamenilor. George Adamski era convins că

extraterestri “trăiesc, deghizați, pe Pământ”. Una din afirmațiile sale este că “Pământul e un soi de creșă pentru o civilizație care face primii pași ai evoluției sale.” George Adamski a afirmat că a fost luat (de bunăvoie) de extraterestri pe nava lor, a vizitat partea întunecată a Lunii, planeta Saturn și planeta Venus. George Adamski a fost primul om care a descris efectele centurii de radiații din jurul Pământului. Trebuie menționat că abia peste câțiva ani de la afirmațiile sale, vor fi descoperite centurile de radiații Van Allen. (48)

Un alt contactor OZN celebru a fost *Daniel Fry*, specialist în confecționarea de aparatură pentru rachetele americane, care lucra la un poligon din New Mexico și despre care se afirmă că ar fi fost prieten cu Ronald Reagan, viitorul președinte al USA. Daniel Fry a afirmat nu numai că a observat un OZN, ci chiar că a dialogat cu unul dintre pasageri, pe nume Alan, care l-a invitat să facă o călătorie cu OZN-ul din locul unde se afla până până la New York, străbătând astfel 3000 km. într-o jumătate de oră. Extraterestrii i-au explicat lui Daniel Fry că “sunt urmașii celor ce au scăpat din marea bătălie dintre Atlantida și Lemuria și care au emigrat în trecut în spațiu”. Extraterestrii i-au mai comunicat lui Daniel Fry că “nu doreau să ia legătura oficial cu autoritățile pământene deoarece un astfel de contact ar fi avut efecte dezastruoase asupra echilibrului sufletesc al oamenilor.” (48)

Alți contactanți din aceeași categorie, precum *Howard Menger* sau *Orfeo Angelucci* au prezentat cu minime variațiuni cam aceleași teme: au luat contactul cu ființe extraterestre și au călătorit în spațiu cu navele lor spațiale. Ultimul afirma bunăoară că a văzut un OZN alcătuit dintr-un material translucid care a aterizat într-o porțiune secată a albiei râului Los Angeles, că a fost invitat în interiorul aceluși OZN și că a fost purtat deasupra pământului.

Un caz interesant de contactor OZN a fost al lui *Richard Miller* care, începând cu anul 1954, a fost contactat de ființe extraterestre prietenoase care i-au spus că pentru a vorbi de la egal la egal cu extraterestrii, pământeni trebuie "să urce pe o treaptă mai înaltă a valorilor spiritual". Fiind invitat în camera de comandă a OZN-ului, Richard Miller afirmă că l-a cunoscut pe Soltec, conducătorul acelei nave extraterestre, care i-a mărturisit că vine de pe planeta Centurus, aflată în sistemul Alfa Centauri. După cum a aflat Richard Miller de la Soltec, există o "Confederație Universală de peste 680 planete care și-au câștigat dreptul de a fi membre ale acesteia datorită progreselor făcute pe calea evoluției." Din afirmațiile lui Soltec se desprind și câteva idei mistice: "când iubirea de aproapele vostru vă va caracteriza pe toți, atunci Fiii Luminei își vor face apariția și Regatul Dumnezeuului vostru se va înstăpâni pe Pământ" - i-a spus acesta contactorului Richard Miller. Soltec mai afirma că extraterestrii au încercat să contacteze guvernele de pe pământ, dar au fost refuzați; mai mult decât atât: guvernele au instituit o politică de dezinformare cu privire la existența extraterestrilor. (48)

O altă afirmație a lui Soltec se referă la trecutul îndepărtat al pământului când, afirmă acesta, locuitorii Lemuriei și Atlantidei, mânați de lăcomie, au purtat un război termonuclear distrugător. "Acum există pericolul ca istoria să se repete. Oare nu-și dau seama oamenii că distrugerea materiei este opusă voinței Creatorului materiei?" - se întreba acesta. De fapt, Soltec menționa cam aceleași informații despre războaiele din Atlantida și Lemuria pe care i le-a comunicat extraterestrul Allen contactorului Daniel Fry. Tot de la Soltec, contactorul Richard Miller a aflat că Pământul se îndreaptă spre "un nor de particule radioactive, iar navele extraterestre care orbitează în jurul planetei noastre ne protejează de amenințarea lor." (48)

Un alt caz de contactor este cel al lui *Frank Stranges* care, la fel ca Daniel Fry, avea o pregătire universitară. După declarațiile sale (publicate ulterior în trei cărți), el a avut mai multe întâlniri cu ființe extraterestre începând din 1956. De pildă, într-o bună zi, fiind aflat în clădirea Pentagonului din Washington, Stranges s-a întâlnit cu un individ numit Val Thorn care i-a declarat că a venit de pe planeta Venus. Deși înfățișarea sa era perfect umană, acesta “avea mâini moi, ca și când n-ar fi fost din carne și oase, iar degetele sale erau netede, fără amprente.” (48)

La sfârșitul secolului al XX-lea fenomenul contactanților care afirmă că au intrat în legătură de gradul III cu ființe extraterestre ori doar au observat OZN-uri a luat o asemenea amploare, încât sondajele de opinie realizate în SUA indicau faptul că majoritatea americanilor de rând consideră că “fenomenul OZN” este real. Un sondaj Gallup din 1966 arăta că “40% din locuitorii SUA erau convinși că OZN-rile sunt reale; în 1974, această cifră a crescut la 54%, în 1980 la 60%, iar în 1984 la 80%. În 1993, 40% din americani erau convinși că extratereștrii au vizitat Pământul. O altă anchetă, organizată de revista Newsweek în 1996, arăta că 48% din americani credeau în realitatea OZN-urilor.” (48)

După cum poate fi lesne remarcat din exemplele citate din cartea scriitorului Dan Farcaș, principala caracteristică a contactorilor direcți este că au observat OZN-uri și ființe extraterestre în condițiile în care ceilalți oameni aflați în proxima lor apropiere nu au reușit să le vadă, ceea ce, evident, a atras neîncrederea opiniei publice.

Totuși, acesta nu ar trebui să fie un motiv de neîncredere, ci un argument suficient de puternic pentru a deduce faptul că persoanele în cauză au făcut parte din categoria contactorilor - o categorie de contactori mai specială, care sunt capabili să observe doar manifestările unor

ființe pe care le consideră extraterestre și, implicit, să observe apariția unor obiecte zburătoare neidentificate; se poate deduce că contactorii din această categorie au reușit să observe ființe extraterestre sau OZN-uri fie într-o stare modificată de conștiință (un fel de transă), fie - cel mai probabil - prin manifestarea unei forme de clarvedere de scurtă durată, asemănătoare, până la un punct, cu cea a contactorilor “civili”.

La sfârșitul deceniului al șaptelea al secolului XX, contactorii direcți, fizici, ai OZN-urilor și ai ființelor extraterestre, de talia lui George Adamski, Daniel Fry sau Frank Stranges, s-au împușinat. Treptat, locul lor a fost luat de o altă categorie de contactori: *contactorii psihici*.

În marea majoritate a cazurilor, contactorii psihici afirmă că au luat contactul mental, psihic (*channeling*) cu ființele extraterestre, fără să le fi întâlnit fizic. Una din particularitățile contactorilor psihici este că au avut discipoli numeroși, care adesea s-au reunit în diferite organizații cu tentă pseudo-mistică. Dintre aceștia, pentru exemplificare, pot fi menționați George Von Tassel, Ruth Norman și George King.

Cel mai important contactor psihic a fost *George Von Tassel*, care, după cum afirmă Dan Farcaș, a stabilit în anul 1951 un contact cu comandantul unei stații spațiale controlată de “Consiliul celor șapte lumini” de pe planeta Shanchea. Informațiile furnizate de extraterestrii contactați de George Von Tassel au fost ulterior comunicate în cadrul unor “convenții”, în prezența unui număr mare de fani. Van Tassel a construit, folosind donații de la fani și pe baza unor instrucțiuni primite de la extraterestri, o clădire cu patru etaje în formă de cupolă pe care a denumit-o “Integratron”, care se presupunea că ar fi capabilă să prelungească viața, să producă antigravitație sau să facă posibile călătoriile în timp.” (48)

O altă contactoare psihică care a făcut furori în epocă prin afirmații destul de bizare a fost *Ruth Norman* care afirma că a luat legătura prin “proiecție astrală” cu diferite ființe extraterestre de pe planetele Marte și Venus; înainte de moartea sa în anul 1993, ea a prorocit că pământul va fi vizitat de o mare navă extraterestră în anul 2001, ceea ce evident, nu s-a întâmplat.

În aceeași categorie se înscrie și britanicul *George King* care, după cum afirma singur, a devenit nu numai canalul de comunicare al unei civilizații extraterestre înaintate de pe planeta Venus, ci chiar purtătorul acestora de cuvânt. Timp de 38 de ani, George King a primit peste 600 de comunicări din partea ființelor extraterestre.

În deceniul al șaptelea al secolului XX a luat amploare un alt fenomen legat de apariția OZN-urilor: cel al răpirilor de persoane. Totuși, despre cei răpiți de extratereștri nu se poate afirma cu certitudine că sunt contactori în sensul clasic, răpirea fiind de altfel un fenomen traumatizant și dramatic. Totuși, o mare parte dintre cei răpiți au devenit ulterior contactori.

Scriitorul Dan Farcaș este de părere că scenariul general al unei răpiri presupune următoarele etape: “capturarea, examinarea, discuțiile cu răpitorii, vizitarea navei, o călătorie într-un loc nepământean, apariția sau manifestarea divinității, revenirea acasă, postefecte. În cadrul tuturor acestora, se pot regăsi numeroase detalii care se repetă surprinzător de asemănător la martori din diverse locuri, cu diverse pregătiri, de diverse vârste etc.” (48)

Prima răpire care a avut impact asupra opiniei publice s-a produs - așa cum afirmă Dan Farcaș - în orașelul Pascagoul, (Mississippi), la 11 octombrie 1973, în jurul orei 19.00, când “Charles Hickson (45 ani) și Calvin Parker (19 ani), muncitori la șantierul naval local, pescuiau pe malul

râului Pascagoula. Lângă ei a coborât un obiect oval cu diametrul cam de 30 de metri. Din obiect au ieșit niște creaturi înfricoșătoare, care i-au paralizat pe cei doi și i-au transportat în navă. A urmat o examinare de tip medical, după care cei doi au fost duși înapoi pe malul râului, iar nava a decolat și a dispărut”. Cei doi răpiți s-au dus la șeriful local și au povestit întâmplarea, iar acesta a demarcat o anchetă. Ulterior, cele două victime ale răpirii au fost hipnotizate, fiecare separat, și sub hipnoză au re povestit întâmplarea. Mărturiile lor au coincis în mod remarcabil. Charles Hickson a fost supus și testării cu detectorul de minciuni. Nu s-a găsit nici un indiciu că ar fi vorba de o farsă.” (48)

În următorii ani numărul de răpiri a crescut; răpirile au continuat să se desfășoare după același scenariu standard, iar cei care au trecut printr-o astfel de experiență au rămas traumatizați.

Trebuie totuși reținută diferența dintre răpiți și ceilalți contactori; în timp ce răpiții au fost traumatizați de experiențele la care au fost supuși, nefiind interesați de publicitate, contactorii direcți s-au considerat totdeauna niște “aleși” dornici de publicitate și, uneori, având interese materiale.

☞ Boom-ul mediatic: o navă străbate galaxia ☞

Efortul contactorilor OZN nu a rămas fără ecou, mai cu seamă că activitatea lor s-a desfășurat într-o epocă - perioada cuprinsă între începutul deceniului al șaselea și sfârșitul deceniului al nouălea al secolului XX - în care s-au produs profunde schimbări de mentalitate în toate domeniile.

Simultan cu apariția noilor tehnologii de vârf, au apărut în domeniul cunoașterii numeroase concepții noi. În științele exacte - fizică, chimie, biologie, astronomie -, la fel ca și în

domeniile umaniste - artă, literatură, muzică -, se poate vorbi de un suflu nou, radical diferit de cel din “epoca de glorie” a celui de-al doilea val. În afară de faptul că au apărut ramuri noi ale științelor vechi, a început să se vorbească tot mai insistent despre o “nouă” fizică, o “nouă” chime, o “nouă” astronomie, la fel cum a început să se vorbească despre o “nouă” muzică, o “nouă” literatură sau o “nouă” politică. Tot ce se știa anterior despre cosmos, istorie și om a fost rediscutat, reanalizat și reinterpretat în lumina noilor descoperiri. Evident, unele dintre noile concepții au rămas tributare mentalității celui de-al doilea val - realismului industrial -, în timp ce altele încă erau un amalgam format din concepții vechi și noi. Printre acestea din urmă a fost grefată concepția paleoastronautică.

De fapt, concepția paleoastronautică este una din marile sfidări aduse realismului industrial. Paleoastronautica reprezintă o sfidare adusă concepțiilor apărute anterior atât datorită ideilor postulate, cât și datorită faptului că a modificat opiniile multor oameni de pe planetă într-un răstimp extrem de scurt. Printr-o simplă trăsătură de condei - de fapt, printr-un artificiu ideatic -, paleoastronautica a repus în discuție tot ce se știa cu privire la cosmos, istorie și om. Rămâne însă de văzut dacă paleoastronautica reprezintă o cale autentică a cunoașterii - un *zeitgeist* în adevăratul sens al cuvântului - ori dacă reprezintă doar un mic val, printre atâtea altele. Căci, toată lumea știe: *ce e val, ca valul trece*.

Deloc întâmplător, boom-ul mediatic al concepției paleoastronautice s-a produs în perioada de apogeu a ambițioaselor programe americane și sovietice de cucerire a spațiului cosmic (Apollo și Soiuz), în perioda apariției calculatoarelor și a răspândirii bunurilor de larg consum ce permit accesul rapid la informație. La toate acestea și-au adus contribuția, așa cum a fost menționat, și relatările insolite ale

contactorilor OZN, inclusiv ale “răpiților”, care au găsit astfel un teren propice pentru a-și prezenta opiniile. Media a fost astfel invadată de fotografii ce prezentau OZN-uri sau de relatări ale contactorilor ce-și relatau experiențele.

La început, ca în orice început, concepția paleoastronautica și-a făcut loc în conștiința oamenilor destul de timid, fiind privită mai mult ca o bizarerie. Apoi a evoluat din ce în ce mai îndrăzneț, pentru ca la sfârșitul deceniului al șaselea al secolului al XX-lea a reușit să se impună definitiv în fața opiniei publice mondiale. Lucrarea care a provocat *boomul* mediatic a fost, fără nici o îndoială, apariția lucrării scriitorului elvețian Erich von Däniken: *Aminitiri despre viitor*.

Desigur, înaintea sau paralel cu apariția lucrării lui Erich von Däniken, numeroși autori - mulți de prestigiu - au creat un cadru teoretic general. Printre aceștia se cuvin menționați Charles Fort, Louis Powles, Jaques Bergier, M. M. Agrest, Carl Sagan, Robert Charroux. Totuși, meritul cel mare i-a revenit lui Erich von Däniken, care, printr-o amplă campanie mediatică, a reușit să-și impună ideile.

Cartea lui Erich von Däniken, *Aminitiri despre viitor*, a prezentat pentru prima oară o concepție unitară și coerentă, iar punctele principale de referință dezbătute au fost rapid reluate și amplificate de mass media. Filmul omonim, prezentat pe toate continentele, a amplificat mesajul ideatic al cărții. Efectul a fost impresionant: într-un răstimp ce nu depășește zece ani, concepția prezentată de Erich von Däniken a fost adoptată de un mare număr de oameni. Într-un răstimp extrem de scurt, pentru foarte mulți oameni concepția paleoastronautică a devenit un veritabil *zeitgeist*, fiind adoptată în special de cei care nu s-au putut mulțumi cu ceea ce le-a oferit concepția realismului industrial. Firește, adoptarea s-a produs în condițiile în care realismul tehnologic,

noua concepție a celui de-al treilea val, nu-și definitivase pe deplin liniile directoare și era relativ inaccesibilă publicului larg.

Pământul este vizitat, mai mult sau mai puțin discret, de reprezentanții unei (unor) civilizații extraterestre, îmbarcați pe nave interplanetare - Obiectele Zburătoare Neidentificate. Aceasta este teza fundamentală a paleoastronauticii, prezentată în cartea *Amintiri despre viitor* a lui Erich von Däniken, care apoi a fost preluată, adaptată și îmbogățită de o mulțime de autori. Teza fundamentală a paleoastronauticii este urmată, logic, de o a doua: extraterestrii nu ne vizitează astăzi pentru prima oară, ci au fost prezenți, cu intermitențe, din cele mai vechi timpuri ale existenței umanității pe Terra.

Pentru demonstrarea acestor teze există cel puțin două categorii de argumente. Prima categorie de argumente, pe care paleoastronautica le consideră indubitabile, este legată de apariția, astăzi, pe cerul planetei a OZN-urilor. Aceste apariții, din ce în ce mai numeroase, observate de numeroși oameni, nu mai pot fi contrazise de nici o autoritate publică sau de nici un cercetător ocazional - nici chiar de cei care încă dau dovadă de o suspectă rea credință. S-au scris sute sau, poate, mii de volume și sute de mii de articole cu privire la aparițiile OZN-urilor și cu privire la contactele pământenilor - contacte de gradul I, II și III -, cu ființele extraterestre. Firește, urmarea logică a primei categorii de argumente este la îndemâna oricui: dacă OZN-urile apar astăzi pe cerul planetei, ele au fost prezente și în timpurile străvechi. De aceea, a doua categorie de argumente prezentate de concepția paleoastronautică devenită *zeitgeist*, poate fi descoperită printr-un efort hermeneutic (de interpretare), cercetând trecutul mai mult sau mai puțin îndepărtat al umanității - mai precis, cercetând documentele mitografice și istorice, precum și monumentele memoriale antice care au străbătut timpurile până astăzi.

Concluzia finală a concepției paleoastronauticii devine dintr-o dată foarte clară și lipsită de orice echivoc: precum în prezent, și în timpurile cețoase ale preistoriei Pământul a fost vizitat de ființe extraterestre, venite din cosmos cu ajutorul unor nave intergalactice - OZN-urile -, care sunt atât de perfecționate tehnologic, încât oamenii nu-și pot face nici cea mai mică idee cu privire la modul lor de funcționare.

Rezultatul activității ființelor extraterestre poate fi regăsit în construirea unora dintre marile monumente memoriale ale antichității (de exemplu marea piramidă de la Giza, Egipt sau sanctuarul megalitic de la Stonehenge). Mai mult decât atât, promotorii paleoastronauticii afirmă că la baza tuturor miturilor și religiilor umanității - inclusiv la baza creștinismului - se află activitatea unor ființe extraterestre care se deplasau cu ajutorul OZN-urilor. În consecință, efortul hermeneutic al promotorilor paleoastronauticii trebuie să aibă drept scop *epurarea* vechilor mituri de balastul nefolositor al fantasmagoriei mistice și descifrarea *marelui adevăr* care, cu siguranță, se află ascuns printre rânduri.

Scenariul standard al concepției paleoastronautice, sintetizat de scriitorul elvețian Erich von Däniken în cartea *Amintiri despre viitor*, reformulat și îmbogățit ulterior de mulți exegeți, se prezintă în felul următor: la capătul unei călătorii lungi, dar agrabile, de aproximativ 80 de Ani Lumină, prin spațiul interstelar, o navă extraterestră propulsată cu motor fonic, provenită de pe o planetă îndepărtată, a ajuns în preajma planetei noastre cu aproximativ opt mii de ani în urmă. Echipajul navei, format din ființe extraterestre care dobândiseră un nivel înalt de dezvoltare tehnologică, avea nevoie stringentă de material fisionabil și, drept urmare, detectând minereul uranifer cu aparatură performantă de scanare a subsolului, a coborât pe Pământ. Ființele extraterestre au luat astfel, pentru prima oară,

contactul cu pământeni, care se aflau la un nivel incipient de civilizație: vânau cu topoare din piatră, ciopleau vase din piatră și își duceau liniștiți turmele de capre sau de oi la păscut. “Iată-i pe cosmonauții noștri ajunși cu bine la destinație - scrie Erich Von Däniken în cartea sa *Amintiri despre viitor*. Ei întâlnesc ființe care cioplesc unelte din piatră. Le văd vânând și doborând animale cu lovituri de suliță; turme de oi și capre pasc prin stepă; uneltele casnice se rezumă la vase primitive de lut. Iată o priveliște ciudată pentru astronauții noștri.” (49)

La rândul lor, băștinașii speriați și deopotrivă uimiți, fiind martorii direcți ai aterizării unor vehicule cerești, privesc stupefiați cum “zeii” coboară din ceruri, călare pe animale necunoscute care scot zgomote înspăimântătoare; sărmanii băștinași văd cum, dintr-o dată, întunericul nopții se luminează datorită reflectoarelor sau cum, în fine, făpturi ciudate se ridică de pe sol cu ajutorul unor aparate de zbor individuale. Mai mult decât atât, sărmanii băștinași se cutremură de groază în momentul în care vizitatorii fac prospecțiuni geologice cu ajutorul explozibililor.

O delegație de preoți sau de vraci încearcă să stabilească contactul cu cosmonauții extrateresetri. Zguduiți de groază superstițioasă, cei mai vînjoși și vajnici dintre băștinași, împreună cu vracii lor cu nimic mai prejos, înarmați cu topoare de piatră, se vor prezenta în fața ființelor extraterestre. În cele din urmă cele două părți se vor înțelege de minune: băștinașii le vor aduce ofrande și îi vor venera considerându-i zei, în timp ce, modești, vizitatorii extrateresetri le vor explica, vorba aceea ... cine sunt și ce vor. Le vor spune în cuvinte pe înțelesul lor că au venit din stele și că sunt în căutarea combustibilului pentru a-și continua drumul.

Desigur, băștinașii, nu vor înțelege o iotă. Indiferent de explicațiile primite de la vizitatorii extrateresetri, îi vor considera zei și-i vor venera. Lămuririle - scrie Erich von

Däniken - “date în limba băștinașilor, că nu-i vizitează nici o ființă superioară, demnă de adorație, nu ajută la nimic, oaspeții vin doar de pe stele, au după cum se vede, forțe uriașe și puterea de a face minuni. Ei nu pot fi decât zei.” (49)

În acel moment, miloase din fire, ființele extraterestre vor concepe un program special de educare și de civilizare, care va presupune instruirea unor “aleși” - cei mai inteligenți dintre băștinași - în vederea îndeplinirii unor sarcini, alegerea unui rege, căruia i se va da o stație de emisie-recepție cu care va menține contactul cu stăpânii-zei veniți din ceruri. Ființele extraterestre vor da instrucțiuni băștinașilor în ceea ce privește comportamentul moral și social, îi vor ajuta în construirea anumitor artefacte. Mai mult decât atât, ființele extraterestre vor acționa prin forță împotriva inamicilor băștinașilor cu care au intrat primii în contact, distrugându-i fără milă cu arme sofisticate. Lucrul cel mai extraordinar este că extraterestrii vor alege, pe sprânceană, câteva dintre cele mai dotate exemplare feminine, pe care le vor fecunda pe cale naturală sau, poate, în lipsa compatibilității, pe cale artificială. “Astfel - scrie Erich von Däniken -, va lua naștere o rasă nouă, care va sări peste o perioadă a evoluției normale.” (49)

Această rasă nouă suntem noi, oamenii actuali - *homo sapiens*. În momentul în care plăcutul și utilul vor fi luat sfârșit, extraterestrii au plecat pe meleagurile lor îndepărtate, având conștiința faptului că misiunea lor a fost încununată de succes: combustibilul necesar continuării călătoriei interstelare a fost descoperit și adus la bordul navei galactice ce staționa pe orbită circumterestră, femeile pământence au fost fecundate, iar noua rasă este pe cale de a popula pământul.

După plecarea navei extraterestrilor, într-un halou imens de foc și fum, băștinașii, cu nimic mai inteligenți decât în faza inițială, vor repeta mereu, la nesfârșit, ca într-un vis care nu se mai termină, că au fost martorii norocoși ai coborârii zeilor

din ceruri. Obiectele lăstate de extraterestri vor deveni fetișuri cu valoare religioasă, iar locurile în care au poposit vor deveni locuri de pelerinaj; ulterior, în acele locuri vor fi construite temple sau sanctuare, iar amintirea cețoasă a primei vizite a unor ființe extraterestre îmbarcate în “care de foc” va fi rememorată în mituri, legende și basme.

☞ Ecuția de la Green Bank ☞

Pornind de la premisa existenței extraterestrilor, exegeții paleoastronauticii au elaborat mai multe teze principale. Cele mai importante sunt în număr de patru.

Prima teză - de fapt, teza fundamentală pe care se bazează demersul paleoastronauticii - este că, din moment ce sunt observați în ziua de astăzi, extraterestrii care se deplasează cu ajutorul OZN-urilor există în realitate. Există, afirmă promotorii paleoastronauticii, una ori mai multe categorii (seminții ?) de ființe extraterestre, care ne vizitează în mod repetat planeta. Toate categoriile sau, poate, semințiile de ființe extraterestre se deplasează cu ajutorul OZN-urilor.

A doua teză are la bază ideea că extraterestrii sunt locuitori ai unei planete îndepărtate - situată, cel mai probabil, în afara sistemului nostru solar.

A treia teză are la bază ideea că, precum ne vizitează astăzi, extraterestrii ne-au vizitat și în trecut. Extraterestrii ne-au vizitat planeta în mod repetat, de-a lungul ultimilor zece mii de ani. Și nu numai că extraterestrii au vizitat planeta Pământ, dar au intervenit în evoluția genetică naturală a umanității, modificând-o în mod substanțial. *Homo sapiens* este rezultatul unei fecundări artificiale a fondului autohton de către ființele extraterestre.

A patra teză are la bază ideea că, după modificarea fondului genetic autohton, ființele extraterestre au intervenit

direct, în mod repetat, în istoria umanității, influențând destinul acesteia. În consecință, de-a lungul vremurilor, au existat persoane de contact cu ființele extraterestre, alese de acestea pentru a constitui canale de legătură cu restul populației umane. Rezultatul relațiilor dintre extraterestri și persoanele de contact bășinașe s-a concretizat pe de-o parte în apariția vechilor mituri și legende ale umanității (“concepția mitică”), iar de cealaltă parte în construirea unor artefacte ciclopice (precum marea piramidă de la Giza - Egipt), artefacte care altcumva, fără un sprijin “din afară”, nu ar fi fost posibil să fie construite.

După cum poate fi remarcat destul de lesne, cele patru teze ale concepției paleoastronautice, cel puțin așa cum au fost redactate în cartea *Amintiri despre viitor* a scriitorului elvețian Erich von Däniken, se bazează aproape în exclusivitate pe canavaua conceptuală a realismului industrial și foarte puțin pe cea a realismului tehnologic.

Totuși, înainte de a analiza pe scurt cele patru teze, trebuie stabilit care este înțelesul exact al termenului extraterestru din punctul de vedere folosit de promotorii concepției paleoastronautice. Evident, în limbajul curent, cuvântul *extraterestru* desemnează *ceea ce este în afara pământului* sau *ceea ce provine din afara pământului* - iar acesta este chiar sensul folosit de Erich von Däniken. În general, realismul industrial consideră ca fiind extraterestru ceea ce depășește limita atmosferei.

Este de la sine înțeles și faptul că, cel puțin din perspectiva concepției realismului industrial, apelația de *extraterestru* se aplică prin raportare exclusivă la continuumul spațio-temporal al lumii materiale, așa cum poate fi cunoscut prin intermediul organelor de simț și, implicit, a aparatului tehnologizat: telescoape, radiotelescoape, sonare, microscopie etc.

Stabilind așadar semnificația corectă a termenului extraterestru, pot fi analizate în cunoștință de cauză, chiar și pe scurt, tezele principale ale paleoastronauticii. Astfel, fără nici un fel de îndoială, pentru orice om de bună credință, care nu are idei preconcepute, *prima teză* a paleoastronauticii pornește de la premise corecte, care nu au nevoie de prea multe comentarii. Extraterestrii există. Ei ne vizitează planeta *în prezent*. Dovada cea mai clară este apariția pe cerul planetei a Obiectelor Zburătoare Neidentificate, care sfidează atât legile gravitației, cât și tentativele oamenilor de a le intercepta ori de a intra în contact cu ele. Miile de documente ce s-au strâns în ultima jumătate de veac cu privire la apariția pe cerul planetei a OZN-urilor sunt mai mult decât suficiente pentru ca prima teză să fie acceptată.

În ceea ce privește *a doua teză* a paleoastronauticii (și implicit, următoarele două teze), care se referă la proveniența extraterestrilor, lucrurile sunt mai puțin clare. Există în acest context mai multe variante; toate variantele converg spre acceptarea ideii că locul de proveniență al extraterestrilor îmbarcați în OZN-uri este situat în ceea ce se înțelege astăzi prin expresia “continuumul spațiotemporal 3+1.”

După una dintre variante, extraterestrii care ne-au vizitat în trecut și ne vizitează planeta în prezent sunt exploratori cosmici proveniți din sistemul nostru solar, interesați de dezvoltarea unor colonii planetare. După o altă variantă, extraterestrii sunt exilați ai unor civilizații superioare, provenite de pe alte sisteme solare sau galaxii. A treia variantă, varianta escalelor, afirmă că extraterestri sunt exploratori cosmici, aflați în trecere pe Pământ. În fine, după a patra variantă, extraterestri sunt sau au fost călători interstelari care, datorită unor accidente tehnice, au fost obligați să aterizeze forțat pe pământ până la remedierea deficiențelor.

Desigur, înainte de toate, ca o condiție *sine qua non* întru afirmarea acestei teze, trebuie demonstrat, chiar și într-un mod speculativ (așa cum se procedează în prezent), faptul că în imensitatea cosmosului - a continuumului material 3+1 - există planete pe care viața inteligentă s-a dezvoltat la fel ca și pe pământ. Orice cercetare a acestui aspect nu poate pleca decât de la câteva întrebări extrem de pertinente și de binevenite, pe care, împreună cu Erich von Däniken, le-a pus orice cercetător al domeniului: “Este, oare cosmosul locuit de ființe asemănătoare omului? Este posibilă dezvoltarea organică în absența oxigenului? Poate lua naștere viața într-un mediu abiotic?” (49)

La aceste întrebări dificile, majoritatea promotorilor realismului industrial sunt înclinați să răspundă afirmativ. Ei pornesc de la premisa că în imensitatea cosmosului trebuie să existe multe alte planete pe care, în miliarde de ani, a fost posibilă apariția vieții și a ființelor inteligente. Astfel, afirmă exponenții realismului industrial, dacă numărul stelelor din Calea Lactee, galaxia din care face parte și sistemul nostru solar, este aproximat la “astronomică” cifră de 30 de miliarde de stele, iar numărul sistemelor planetare este aproximat la cifra deloc neglijabilă de 18 miliarde, se poate presupune că viața, indiferent sub ce formă, poate fi prezentă pe multe dintre corpurile cerești din galaxie.

Aceste date l-au determinat pe Erich von Däniken să facă o serie de presupuziții care au fost preluate și reanalizate ulterior de mulți cercetători. “Dacă presupunem - afirma Erich von Däniken - că numai într-un singur caz dintr-o sută aceste planete gravitează în jurul unui Soare propriu, viața ar rămâne posibilă totuși pe 180 de milioane de planete. Mai departe, să presupunem că doar pe una dintr-o sută din aceste planete există viață; și în acest caz tot mai rămân 1,8 milioane planete populate. În fine, dacă numai pe o singură planetă dintr-o sută

pot exista ființe cu gradul de inteligență al lui homo sapiens. Chiar și numai în aceste condiții ar rămâne, numai în cadrul Căii Lactee, 18000 de planete locuite.” (49)

În sprijinul acestor afirmații a fost adusă ca argument celebra “ecuație de la Green Bank”. Este cunoscut faptul că, în 1961, în orașelul american Green Bank, a avut loc o conferință la care au participat cei mai prestigioși astronomi și biofizicieni din lume, printre care Carl Sagan, Otto Struve și Melvin Calvin. Participanții la această conferință au dat publicității următoarea ecuație: $N = R + Fp Ne Fe Fi Fc L$.

Explicația termenilor ecuației este următoarea: “ R este numărul mediu de stele analoage Soarelui care se nasc anual; Fp este numărul mediu de stele susceptibile să găzduiască ființe vii; Ne este numărul mediu de planete susceptibile de a găzdui viața așa cum o concep oamenii; Fe este numărul mediu al planetelor pe care viața s-a putut dezvolta într-un mod efectiv; Fi este numărul mediu al planetelor populate cu ființe care au dobândit o anumită autonomie față de soarele lor; Fc este numărul planetelor populate cu inteligențe care au atins un stadiu avansat de civilizație tehnică; L este durata medie a unei civilizații.” (49)

Savanții care au conceput această ecuație consideră că dacă se iau valori minimale pentru toate componentele ecuației, numărul sistemelor stelare pe care este posibil să se fi dezvoltat viața la fel ca și pe pământ este de 40, iar dacă se iau valori maximale, numărul lor este de 50000000. Așadar, potrivit acestei ecuații se poate specula că, în cel mai rău caz, în Calea Lactee ar putea exista cel puțin 40 de civilizații asemănătoare celei umane, iar în cel mai spectaculos caz ar putea exista nu mai puțin de 50 de milioane.

Pe de altă parte, majoritatea savanților care se înscriu în contextul conceptual al realismului industrial consideră că viața se poate dezvolta și în condiții diferite de cele specifice

pământului. Există, afirmă savanții menționați, suficiente dovezi, chiar și pe pământ, că viața se poate dezvolta chiar și în mediile cele mai inospitaliere cu putință, inclusiv în cele în care o lungă perioadă de timp se credea că ar fi imposibil să se dezvolte. Astfel, au fost descoperite specii de bacterii ce pot supraviețui chiar și în apa din reactoarele nucleare. Există, de asemenea, bacterii care trăiesc în vulcani sau în alte medii total inospitaliere. De fapt, nimeni nu știe cu adevărat toate speciile care trăiesc în marile caverne naturale ale oceanelor, acolo unde lumina soarelui nu ajunge niciodată.

Promotorii concepției realismului industrial iau în considerare faptul că viața - viul - nu este un rezultat specific globului nostru terestru, ci este o caracteristică a materiei superior organizată care a apărut pe multe sisteme stelare. Pentru mulți savanți este o dovadă de obtuzitate afirmația că, în imensitatea cosmosului, planeta noastră este singura pe care a apărut viața și inteligența. În acest sens, exobiologia - știința care studiază posibilitatea existenței vieții pe alte planete -, a obținut o serie de rezultate pozitive prin studierea compoziției chimice a meteoriților, ceea ce a întărit convingerea savanților cu privire la posibilitatea existenței unor forme de viață pe alte sisteme solare.

Pe de altă parte, descoperirea unor radiosurse în spațiul cosmic (precum CTA-102), a oferit noi posibilități de cercetare a unei posibile întâlniri în viitor cu ființe extraterestre dotate cu inteligență. De fapt, cei mai încrezători cercetători iau în calcul, în modul cel mai serios, posibilitatea contactării unor ființe extraterestre dotate cu inteligență. În acest scop, în deceniul al șaselea al secolului XX, a prins viață proiectul OZMA, iar două decenii mai târziu a fost creat programul CYCLOP, cu scopul declarat de a scana cerul și de a identifica căi și mijloace de contactare ale unor civilizații extraterestre.

Totuși, cel puțin deocamdată, nu există nici un fel de indicii că există și alte planete locuite în univers și mai ales că se poate lua contactul cu reprezentanții vreunei civilizații extraterestre; cercetările însă continuă, iar eforturile sunt pe măsura speranțelor puse în joc.

În orice caz, precum a fost menționat, promotorii *Intelligent Design* respig o asemenea posibilitate; ei sunt convinși că “nici un astronom n-a fost vreodată în stare să dovedească existența unei planete reale în afara sistemului nostru solar”.

☞ Făgăduiala întoarcerii ☞

A treia teză a paleoastronauticii, urmare logică a celor anterioare, susține faptul că, așa cum se întâmplă în prezent, ființele extraterestre provenite din “stele” ne-au vizitat planeta și în trecut. Și nu numai că au vizitat planeta Pământ, dar au intervenit, chiar de la prima lor vizită, în evoluția genetică naturală a umanității, modificând-o.

Concepția paleoastronautică afirmă că, în momentul sosirii pe Pământ, ființele extraterestre au descoperit o umanitate “inaptă genetic” pentru a evolua, adică formată preponderent din exemplare de *ramapihecus* și de *neardenthalieni*. De aceea, extraterestrii au luat decizia de a opera o serie de mutații genetice pe fondul existent.

Rezultatele modificării genetice aplicate fondului autohton au fost spectaculoase. Creșterea în volum a craniului, creșterea numărului de cromozomi - într-un cuvânt, toate deosebirile dintre strămoșii îndepărtați precum *ramaphitecus* sau *neandertalieni* și *homo sapiens* - se constituie a fi, în ultimă instanță, rezultatul intervenției efective a extraterestrilor. Noua umanitate - cea actuală - este rezultatul fericit al încrucișării între extraterestrii și umanitatea cea

veche. Vechea umanitate, de natură pur animală, a ieșit din circuitul evolutiv, iar noua umanitate suntem noi, urmașii de peste milenii ai fericitului eveniment. (51)

A patra teză a paleoastronauticii pornește de la ideea că, după modificarea fondului genetic autohton, ființele extraterestre au intervenit de multe ori în istoria umanității, influențând destinul acesteia. De-a lungul vremurilor, afirmă promotorii paleoastronauticii, s-au înfiripat relații de colaborare între ființele extraterestre și reprezentanți ai populației băștinașe; acești reprezentanți ai populației băștinașe au devenit “persoane de contact.” Rezultatul relațiilor dintre extrateresetri și persoanele de contact băștinașe s-a concretizat pe de-o parte în apariția vechilor mituri și legende, iar de cealaltă parte în construirea, de-a lungul antichității, a unor artefacte ciclopice.

Pentru a demonstra această teză, exegeții paleoastronauticii au făcut apel la un domeniu până mai ieri ocolit de “lumea bună” a realismului industrial: mitologia. Mai bine informați decât mulți reprezentanți de marcă ai realismului industrial, dar și mai bine informați decât unii filozofi moderni - cum este cazul, de exemplu, cu Karl Jaspers, filozof de orientare materialistă, pentru care miturile nu reprezintă altceva decât rodul imaginației și fanteziei unor primitivi, rezultat al nivelului scăzut de cunoaștere -, exegeții pleoastronauticii au atribuit miturilor valoarea de *documente veridice* ce reflectă evenimente petrecute odinioară pe Terra. Totuși, deși au valoarea unor *documente veridice*, pentru exegeții paleoastronauticii miturile sunt doar o *oglinză deformată* a unor evenimente reale, care însă au depășit puterea de înțelegere a oamenilor arhaici. (52)

Majoritatea exegeților paleoastronauticii sunt de părere că miturile au suferit un proces continuu de modificare, de extrapolare și de adaptare în scopuri politico-sociale. Astfel,

concepțiile mitice ale antichității erau excesiv de politizate, servind claselor exploatoare, prin intermediul lor realizându-se un control eficient asupra “prostimii.” Creștinismul, la rândul său, după cum afirmă siguri pe ei unii dintre exponenții de frunte ai paleoastronauticii, nu a fost altceva decât “religia unor sclavi blazați.” În acest context, exegeții paleoastronauticii și-au stabilit scopul “nobil” de a decanta reziduurilor imagine ale miturilor de miezul “real”, sau, pentru a folosi cuvintele exegetului român Victor Kernbach, “de a deshuma din maldărul de moloz nucleul original atât de prețios și de ascuns.” (52)

Așadar, pentru concepția paleoastronautică este absolut necesară decantarea evenimentelor reale de adaosurile, de simbolurile și de preceptele “fanteziste” ale miturilor, care, oricum, sunt nefolositoare. De asemenea, este necesară degajarea miturilor de vechile dogme și regăsirea nucleului “curat.” Nucleul “curat” al miturilor nu poate fi, din perspectiva pleoastronauticii, decât un reportaj sincer și onest al naratorilor din antichitate, care au încercat să descrie și să explice evenimente, personaje și stări de fapt care le-au depășit puterea de înțelegere. Căci, ce putere de înțelegere puteau avea acele persoane fără știință de carte de acum trei-patru mii de ani, care au fost bunăoară martorii înfricoșați ai decolării sau aterizării unor nave extraterestre într-un halo de fum și foc ?

În consecință, păstrând aceste coordonate, exegeții paleoastronauticii s-au străduit să reinterpreteze vechile mituri printr-un demers hermeneutic îndreptat dincolo de păienjenișul de dogme, simboluri, metafore sau figuri de stil. Dincolo de acest păienjeniș deranjant - afirmă paleoastronauții - se ascunde *adevărul*. *Adevărul*, pentru exegeții paleoastronauticii, este că miturile antichității nu au și nu pot avea nimic sacru în ele. În opinia exegeților

paleoastronauticii, toate personajele menționate de vechile mituri - zei, îngerii, duhuri - sunt, de fapt, ființe extraterestre, pe care oamenii, datorită nivelului intelectual scăzut din acele vremuri, au început să le adore și să li se închine. Din acest punct de vedere, devine limpede că paleoastronautica nu face altceva decât să se înscrie în plaja de interpretare (și de eroare) promovată de realismul industrial.

Un alt aspect care a atras atenția paleoastronauticii este cel referitor la creatorii de mituri - la mitografi. Spre deosebire de realismul industrial, pentru care vechii mitografi erau, în cel mai bun caz, persoane cu multă imaginație, paleoastronautica admite că autorii miturilor au avut în față personaje și evenimente concrete, pe care le-au văzut cu proprii lor ochi. De aceea, pentru exegeții paleoastronauticii, miturile au valoarea unor “*reportaje naive*”.

La fel de evident pentru promotorii paleoastronauticii este faptul că extraterestrii au avut nevoie de oameni cărora să le comunice “poruncile”, ordinele, directivele, dorințele, ori, pur și simplu, să aibă cu cine să stea seara, după încheierea programului de lucru, la o șuetă - așa ca între bipezi. Acesta este motivul pentru care exegeții paleoastronauticii consideră că personaje celebre menționate în vechile scrieri ale umanității, printre care trebuie menționați Enoch și Moise, au fost “persoane de contact” între extraterestri și oameni. Mai mult decât atât: în opinia exegeților paleoastronauticii, persoanele de contact n-au fost altceva decât oameni “de casă” ai extraterestrilor. După cum remarca scriitorul român Victor Kernbach, de prea puține ori aceste persoane de contact “au dat dovadă de demnitate umană față de străinii cosmici, fiind servili față de nepământeni, dar naivi și orgolioși”. (52)

Așadar, din perspectiva paleoastronauticii, miturile, legendele, chiar și multe dintre cărțile sacre ale vechilor religii au fost scrise de personaje fără pregătire literară prealabilă,

care au observat evenimente insolite care i-au avut în prim plan pe extraterestrii veniți din stele și obiectele lor zburătoare neidentificate, pe care nu au știut prea bine cum să le interpreteze. De aceea, privită din perspectiva paleoastronauticii, calitatea miturilor și a scrierilor sacre apărute în antichitate este în funcție de câțiva factori de maximă importanță, precum calitatea intelectuală a naratorilor, capacitatea acestora de a reda în scris cu maximum de fidelitate evenimentele văzute, distanța la care s-au aflat de evenimentele narate etc.

În concluzie, marii creatori de mituri din trecut, atât cei care au creat, cât și cei care au transmis miturile, deși sunt considerați de bună credință de către promotorii paleoastronauticii, au dat dovadă de naivitate și de ignoranță, fiind depășiți de complexitatea evenimentelor.

Exegeții paleoastronauticii mai consideră că, deși “întâlnirile de gradul III” (adică contactul direct) cu extraterestrii a permis persoanelor de contact să dobândească capacități paranormale, acestea au rămas aceleași ființe omenești slabe și umile. Câteva dintre persoanele de contact au fost luate de extraterestrii într-o “croazieră” cu navele cosmice, deci au devenit primii pasageri spațiali ai umanității.

Când sejurul pe planeta albastră se va fi încheiat, extraterestrii s-au întors la treburile lor cosmice, lăsând umanitatea să se descurce singură. Extraterestrii au părăsit cu regret planeta noastră, dar nu înainte de a lăsa umanității depozite inițiatice în care au ascuns înscrisuri care relevă trecerea lor pe pământ. Înainte de a pleca, extraterestrii au făgăduit că se vor întoarce.

Făgăduiala întoarcerii este ultimul episod comentat de exegeții paleoastronauticii referitor la prezența extraterestrilor pe Terra. Astfel, ca un exemplu edificator, în opinia exegeților paleoastronauticii, “Ziua Judecării” - menționată în Biblie -

reprezintă doar reflectarea deformată de vechii mitografi a promisiunii “prienilor din stele” că se vor întoarce. Și, într-un fel, opinează promotorii paleoastronauticii, extraterestrii s-au ținut de cuvânt: în zilele noastre, aceiași extraterestri sau, poate, alții s-au întors. Ei circulă în aceleași aparate zburătoare neidentificate ce se deplasează cu o viteză incredibilă, evitând deocamdată un contact deschis cu pământeni, pe care-i monitorizează foarte atent.

Totuși, în ziua de astăzi, nu mai este vorba despre acele aterizări sau decolări în nori de foc, fum și praf precum în descrierile vechilor mituri, ci de proceduri mult mai discrete.

Navele lor silențioase, extrem de rapide și de performante, au grijă să ocolească patrulele U.S. Air Force sau Royal Air Force și să evite orice contact cu neaveniții.

❧ Schimbarea de paradigmă ❧

Începând cu a doua jumătate a secolului XX, realismul tehnologic, concepția celui de-al treilea val, s-a insinuat încet, dar ferm, ca o avangardă ideatică, paralel cu concepția specifică celui de-al doilea val.

Dacă punctul de pornire al realismului tehnologic poate fi situat în momentul apariției *teoriei relativității* a lui Albert Einstein, structura sa ideatică s-a formulat în mod lent de-a lungul întregului secol XX. În forma sa cea mai elaborată, realismul tehnologic și-a făcut cu adevărat apariția în ultimele trei decenii ale secolului al XX-lea, când explozia informațională, începutul cuceririi spațiului cosmic, apariția primei generații de calculatoare și noile tehnologii au cunoscut un avânt fără precedent, permițând saltul de la al doilea la al treilea val.

Firește, în perioada de început a celui de-al treilea val, dezvoltarea tehnologiei nu a fost urmată de o dezvoltare pe măsură a conștiințelor și nici de formularea adecvată a unei

noi concepții despre lume - a unui nou *zeitgeist*. Ulterior, în urma unui proces hermeneutic complex, tot ce până atunci a fost considerat sigur a fost trecut prin sита noilor concepții. Totul a fost rediscutat, reanalizat, reinterpretat spre disperarea celor care, în virtutea unei inerții proverbiale, se agățau de ele. Aceste transformări rapide s-au petrecut în toate domeniile, influențând inclusiv concepția paleoastronautică.

Cea mai importantă schimbare de paradigmă în ceea ce privește concepția paleoastronautică, inclusiv în ceea ce privește analiza și înțelegerea fenomenului OZN, s-a produs datorită eforturilor notabile ale unui astrofizician francez pe nume Jaques Vallee, care în prima parte a carierei sale a lucrat pentru programul francez de urmărire al sateliților și care apoi a emigrat în SUA, unde a colaborat îndeaproape cu unul dintre cei mai capabili analiști ai fenomenului OZN, profesorul american J. Allen Hynek.

Pentru Jaques Vallee, totul a început într-o noapte a anului 1961, pe când lucra în cadrul programului francez de urmărire a sateliților, când a urmărit pe radar mișcările unui obiect zburător neidentificat; mare a fost mirarea și, mai ales, indignarea lui Jaques Vallee când șeful său direct a confiscat înregistrările din noaptea respectivă, fapt ce i-a declanșat curiozitatea față de fenomenul OZN. După ce, în 1967, a migrat în SUA, unde a devenit colaboratorul profesorului J. Allen Hynek, Jaques Vallee a aprofundat cercetările cu privire la aparițiile tot mai numeroase ale OZN-urilor, ajungând la concluzia - destul de surprinzătoare în epocă - că acestea nu sunt obiecte zburătoare materiale; în consecință, a ajuns la concluzia că nici ocupații acestora nu sunt "extraterestre" - adică proveniți din afara pământului.

OZN-urile și ocupații acestora provin, afirmă Jaques Vallee dintr-o "realitate paralelă." În această realitate paralelă se găsesc și alți locatari, de exemplu spirituşii și ielele, afirmă

Jaques Vallee, iar astfel de fenomene pot fi descoperite fără prea mare efort în scrierile Evului Mediu. “O anumită putere - scrie Jaques Vallee - atribuită azi celor veniți cu farfuriile zburătoare, era pe vremuri proprietatea exclusivă a lumii zânelor”, dar “ocupanții OZN-urilor, la fel ca și ielele celor din vechime, nu sunt extraterestri. Ei sunt locuitorii unei alte realități.” (48)

Așadar, schimbarea importantă de paradigmă lansată de Jaques Vallee este evidentă: OZN-urile nu aparțin lumii materiale, iar ocupanții lor nu sunt “extraterestri”, ci mai degrabă “intraterestri”, adică locuitori ai unei “realități paralele”, iar la această opinie au aderat în ultima perioadă de timp tot mai mulți cercetători independenți.

Este evident că ceea ce cercetătorul francez Jaques Vallee desemna prin formularea “realitate paralelă” este aspectul ortoexistențial al cosmosului sau, mai precis spus, unul din palierele acestuia. În consecință, OZN-urile nu sunt materiale, iar ocupanții acestora nu sunt ființe provenite din alte sisteme solare, de pe planete îndepărtate, similare pământului, ci sunt oameni proveniți de pe unul dintre palierele cuantice “paralele” ale aspectului ortoexistențial al cosmosului. Iar în acest punct analizele cercetătorului francez Jaques Vallee par a se integra în noul suflu ideatic devenit *zeitgeist*, promovat de exponenții realismului tehnologic.

Un caz special de contactare a unor ființe extraterestre (sau “intraterestre”) a fost cel al fostului președinte american Ronald Reagan. Biografia lui Ronald Reagan afirmă că acesta a avut mai multe contacte cu ființe îmbarcate în aparate de zbor de tipul OZN-urilor. Primul contact datează din perioada în care Ronald Reagan era Guvernator al statului California. Biografia sa afirmă că în timp ce se deplasa cu mașina împreună cu soția sa Nancy la un dineu oficial, Ronald Reagan a fost abordat de un OZN și de ființele care se aflau

înăuntru. Mașina în care se afla s-a oprit brusc, iar cei doi pasageri au fost învăluiți într-o lumină puternică. Ronald Reagan a ajuns cu întârziere la dinea oficial; fiind foarte surescitat, a povestit celor prezenți evenimentul. Un alt contact s-a produs când un alt OZN s-a apropiat periculos de mult de avionul particular cu care se deplasa acesta.

Aceste evenimente au avut însă repercusiuni notabile asupra mandatelor sale de președinte, Ronald Reagan dând undă verde la data de 23 martie 1983 programului militar “Inițiativa de Aparare Strategică” (SDI - “Strategic Defense Initiative”), denumit de presă “Razboiul Stelelor” (“Star Wars”). Oficial, acest program militar a avut rolul de a crea un scut impenetrabil, care să protejeze teritoriul Statelor Unite ale Americii de orice fel de amenințare venită din partea Uniunii Sovietice, dar se pare că adevăratul scop a fost protecția împotriva unei invazii extraterestre.

Acesta este un indiciu foarte important că adevărul cu privire la existența ființelor considerate extraterestre care se deplasează cu ajutorul OZN-urilor nu este deloc roz, ci dimpotrivă. Este memorabil, de altfel, discursul președintelui Ronald Reagan ținut în fața Consiliului General al ONU, la 21 septembrie 1987 (care a șocat pe toată lumea), despre “amenințarea extraterestră”: “Poate că avem nevoie - afirma textual președintele american aflat pe atunci în exercițiul funcțiunii - să ne confruntăm cu o amenințare exterioară universală. Câteodată mă gândesc cât de iute diferențele noastre din toată lumea ar dispărea, dacă ne-am confrunța cu o amenințare extraterestră din afara lumii acesteia”. Ulterior, Ronald Reagan i-a cerut sprijinul lui Mihail Gorbaciov, conducătorul URSS din acea perioadă, în vederea unei apărări comune împotriva amenințării extraterestre, dar acesta a deviat politicos subiectul. Aceste ultime dezvăluiri au fost făcute de ziarul *Daily Express*. (71)

Atât analizele cercetătorului francez Jaques Vallee, cât și cercetările întreprinse de alți cercetători recentți, lasă așadar să se înțeleagă că cei desemnați a fi extraterestri nu provin, așa cum și-a imaginat Erich von Daniken și ceilalți epigoni ai săi, de pe planete ori sisteme solare, ci sunt “de-ai casei”. Ei provin dintr-un palier cuantic considerat paralel - mai precis din palierul eteric.

La rândul lor, OZN-urile nu sunt aparate de zbor materiale, ci au o natură transfizică - mai precis spus, eterică. OZN-urile sunt obiecte tehnologice eterice. Particularitatea cea mai frapantă a OZN-urilor este că se pot materializa uneori în palierul cuantic material, astfel că pot fi observate de oameni. OZN-urile trebuie să penetreze bariera dintre palierele cuantice ale cosmosului pentru a se putea manifesta la nivelul lumii fizice și de a interacționa cu oamenii întrupați. Totuși, pentru a se materializa, OZN-urile eterice au nevoie de un surplus considerabil de energie.

Evidența este că influența extraterestrilor în istorie nu a fost de natură benefică, ci dimpotrivă. Acțiunile lor asupra oamenilor au fost și sunt malefice, având la bază manifestarea forței. Posedarea unor oameni și răpirile de persoane sunt doar mijloace de acțiune malefică ale acestor ființe. După modul în care se comportă, devine evident că extraterestrii proveniți din palierul eteric nu sunt prieteni sau protectori ai oamenilor, ci dimpotrivă.

Probabil că fostul președinte american Ronald Reagan a simțit toate acestea pe pielea sa din moment ce, ulterior, când a devenit președinte, a declanșat programul militar “Inițiativa de Apărare Strategică”.

QUO VADIS

☞ Viitorul începe azi ☞

Toate atitudinile conceptual formulate menționate anterior - realismul industrial, realismul tehnologic, concepția paleoastronautică și concepția spiritualistă - sunt *weltanschauung-uri* devenite *zeitgeist-uri* sau, metaforic vorbind, sunt Săbii ale Cunoașterii.

Unele *weltanschauung-uri* devenite *zeitgeist-uri* sunt false; altele sunt adevărate pentru că corespund realității, astfel că aduc pacea și liniștea sufletească, condiții fără de care modificarea în bine a viitorului nu va fi posibilă.

În acest context se pot pune, cu deplină îndreptățire, două întrebări fundamentale. Prima întrebare: care dintre aceste Săbii ale Cunoașterii este cea adevărată ? A doua întrebare: cine este capabil să mănuiască o astfel de Sabie, astfel încât să devină un “Cavaler al Cunoașterii”.

Fiecare dintre atitudinile conceptuale menționate s-a aplecat asupra marilor probleme ale cunoașterii, în speranța de a elucida misterele cosmosului, omului și istoriei. Fiecare a încercat, în felul ei specific, să deceleze sensurile și semnificațiile necunoscute ale cunoașterii și să ofere un model conceptual și o cale de urmat celor ce le adoptă. Cei care trebuie să aleagă suntem noi, oamenii care trăim la răscrucea dintre timpul de acum și timpul ce va veni.

Pentru elucidarea marilor probleme ale cunoașterii concepțiile menționate au recurs la un demers specific. Acest demers poartă numele de *hermeneutică*. Hermeneutica, în sens larg, este arta de a înțelege, de a interpreta și de a explica existentul: cosmosul, omul, istoria.

Așa cum a fost definită de-a lungul timpului, hermeneutica a devenit sinonimă cu înțelegerea. Într-un studiu dedicat hermeneuticii, Adrian Marino, unul dintre cei mai avizați cercetători moderni ai domeniului, afirma că înțelegerea ce însoțește procesul hermeneutic reprezintă un *salt de esență*, o mutație profundă în ființa interioară a omului.

De aceea, înțelegerea hermeneutică nu trebuie confundată cu simpla luare la cunoștință a unui subiect. Învățarea pe dinafară a unei lecții dintr-un manual ori a unei pagini din cartea de telefon nu aduce vreo modificare în ființa omului, ci se reduce la memorarea unor cifre și cuvinte. Tot astfel, învățarea numelui stelelor, galaxiilor și constelațiilor nu poate aduce înțelegerea a ceea ce este cosmosul. Nici învățarea pe dinafară a tuturor denumirilor plantelor și animalelor de pe toată suprafața pământului nu poate aduce înțelegerea a ceea ce este natura. De asemenea, învățarea principalelor elemente anatomice trupești ale omului nu poate aduce înțelegerea a ceea ce este cu adevărat ființa umană; cu atât mai puțin a ceea ce este omul în interior: dacă are un suflet, un duh sau un spirit. Ceea ce modifică comportamentul oamenilor este doar saltul calitativ ce urmează acumulării cantitative. Acest salt calitativ poartă numele de *înțelegere*, iar în acest context înțelegerea poate fi identificată cu procesul hermeneutic.

Înțelegerea hermeneutică modifică comportamentul oamenilor; doar în urma procesului hermeneutic, ființa omului suferă o modificare de structură. Aceasta demonstrează, în cele din urmă, faptul că *a înțelege este sinonim cu a exista*. (6)

Așadar, se poate afirma că existența omului presupune înțelegerea, interpretarea și explicarea mediului și a sinelui propriu, precum și adaptarea comportamentului față de mediu și față de sine. Tocmai acest proces a fost definit de celebrul psihanalist german C.G Jung prin termenul de *weltanschauung*. Iar în cazul în care un *weltanschauung* este adoptat de mulți oameni, acesta poate deveni un *zeitgeist*, adică o concepție dominantă a unei întregi epoci.

Tot ce există poate fi supus analizei hermeneutice. La nivel cosmic, fiecare fenomen devine susceptibil de a fi supus înțelegerii hermeneutice. Marile evenimente naturale, precum succesiunea fazelor Lunii, “nașterea” Soarelui în fiecare dimineață, configurația dispunerii stelelor pe cer, fenomenele meteorologice - ploaia, tunetul, grindina etc - sunt susceptibile de a deveni subiecte în cadrul procesului hermeneutic, care presupune un proces dialectic de înțelegere, de interpretare și de explicare. Tot astfel, trăirile oamenilor, viața și moartea, întâmplările vieții cotidiene, nefericirea ori fericirea, sănătatea ori boala, evenimentele istorice cu impact asupra a mari mase de oameni sunt susceptibile de a constitui subiecte ale analizei hermeneutice. Astfel, scopul principal al procesului hermeneutic constă în decelarea sensului și semnificațiilor ce se ascund în spatele evenimentelor și fenomenelor cosmice și naturale ori în spatele producțiilor speciei omenești - fie acestea de natură materială, fie de natură spirituală.

În funcție de concepția aleasă, de modul în care, printr-un proces hermeneutic, rezolvă necunoscutele cunoașterii, oamenii își adaptează comportamentul și acționează asupra lumii. În fond, analiza hermeneutică este soluția pentru înțelegerea prezentului și, mai ales, poate determina formularea unei atitudini conceptuale și comportamentale adecvate în viitor. Întotdeauna, *viitorul începe azi - în prezentul continuu*, în care, cu toții, ne desfășurăm existența.

Oamenii adoptă acea concepție pe care o consideră veridică și care îi reprezintă cel mai bine. Adoptarea unei atitudini conceptual formulate înseamnă atât adoptarea unui model hermeneutic, cât și a unui tip de comportament. Chiar dacă, la prima vedere, lumii îi este indiferent ce credem noi despre ea, în cele din urmă, modelul se repercutează asupra lumii. Așadar, fiecare *zeitgeist* este creator al unui model comportamental. Acest model comportamental poartă numele de pragmatism. Se poate vorbi astfel despre un pragmatism industrial, despre un pragmatism tehnologic, despre un pragmatism paleoastronautic și despre un pragmatism spiritual. În funcție de comportamentul fiecăruia, adică de felul de pragmatism adoptat, mediul natural și mediul social își schimbă aspectul. Datorită acțiunii oamenilor, lumea se modifică printr-un proces de feedback, care comportă nenumărate elemente, într-o rețea de interconectare foarte profundă. Fiecare element este atât cauză, cât și efect. Mediul - istoric, social, cultural, natural - se modifică, întrucât interiorul oamenilor se reflectă în exterior. La rândul său, mediul influențează conștiințele oamenilor și, implicit, atitudinile conceptuale pe care aceștia le adoptă, într-un proces neîntrerupt.

Pentru exemplificare poate fi dat un exemplu ce poate fi considerat banal: tăierea unei păduri. Oamenii taie în mod nejustificat o pădure datorită faptului că în mintea lor s-a născut cândva o concepție unilaterală: ca specie, oamenii se consideră, *sine die*, stăpânii absoluți ai naturii. Această idee a apărut o dată cu concepția celui de-al doilea val, realismul industrial, care afirmă - uneori explicit, alteori implicit - că menirea omului pe pământ este de a stoarce natura de resurse și de a câștiga cât mai mulți bani în urma exploatării ei. În urma acestui raționament, oamenii, "câștigătorii" selecției naturale, consideră că au dreptul natural de lua totul, indiferent de daunele provocate.

Împotriva acestei concepții specifice realismului industrial - și a pragmatismului aferent - se opun astăzi atât promotorii celui de-al treilea val, în special ecologiștii, promotorii realismului tehnologic, cât și contactorii “civilizati” care au devenit promotori ai concepției spirituale. Cei care se opun demonstrează cu argumente că tăierea nejustificată a unei păduri are un impact dramatic asupra climei, asupra hranei și, în cele din urmă, asupra stabilității ecologice a planetei.

Bunăoară, promotorii realismului tehnologic concep cosmosul ca pe o hologramă, afirmând că toate elementele sunt în interacțiune. Ei afirmă că, distrugând un segment sau o parte a cosmosului hologramă, sunt perturbate toate celelalte elemente, inclusiv sănătatea psiho-somatică a oamenilor. La rândul lor, contactorii “civilizati” sunt de părere că lumea este creația lui Dumnezeu, iar oamenii nu au dreptul să o mutilizeze după bunul plac ori pentru a câștiga bani. Iată, așadar, modul în care o atitudine conceptuală poate acționa printr-un anumit fel de pragmatism, afectând atât mediul, cât și pe ceilalți semenii. Exemple de acest gen pot fi descoperite în orice alt domeniu.

Totuși, de departe, problema fundamentală a oricărei atitudini conceptuale, a oricărui *weltanschauung* devenit *zeitgeist*, rămâne cea referitoare la Dumnezeu. Această problemă fundamentală se reflectă atât în interiorul oamenilor, cât și în exterior. Dacă oamenii au certitudinea faptului că Dumnezeu este adevăratul creator al cosmosului, ideile promovate de realismul industrial, precum evoluția speciilor, supraviețuirea celui mai puternic și altele de acest gen nu au nici un temei, iar valoarea vieții umane dobândește un sens profund. Dimpotrivă, dacă oamenii se consideră urmași ai maimuțelor antropoide sau clone ai unor presupuși extraterestri, atunci valoarea umană dobândește un sens diferit; în acest caz, comportamentul oamenilor se modifică.

De aici rezultă importanța alegerii tipului de atitudine conceptuală, de model hermeneutic și de model comportamental (pragmatism specific). În funcție de alegerea oamenilor care trăiesc în prezent, *se va desfășura viitorul care începe astăzi.*

☞ “Deschiderea” care s-a închis ☞

Apărut la debutul celui de-al doilea val, realismul industrial (și aplicarea lui în practică: pragmatismul industrial) a rămas, fără nici o îndoială, cea mai răspândită atitudine conceptuală a prezentului. Cei mai mulți dintre oameni sunt tributari concepției promovate de realismul industrial datorită faptului că reprezintă canavaua sistemului educațional modern.

Întregul sistem educațional modern, școlile de toate gradele și de toate orientările sunt bazate pe realismul industrial, chiar dacă, uneori, în mod parțial, lasă loc și celorlalte concepții. De asemenea, tot ce ține de infosferă - ziare, reviste, cinematografia, posturile de radio și televiziune etc - , este tributar, ca mentalitate, realismului industrial. În media se fac foarte rar referiri la concepția specifică celui de-al treilea val, realismul tehnologic, deși - în mod paradoxal -, marea majoritate a oamenilor beneficiază de realizările tehnologice construite pe baza sa: calculatoare, telefonie mobilă, comunicații prin satelit etc. Aceasta nu înseamnă altceva decât că realitatea economico-socială a luat-o înaintea atitudinii conceptuale.

Pentru realismul industrial și pentru tipul de hermeneutică pe care l-a promovat cu consecvență, cosmosul, omul și istoria au o singură fațetă: cea materială, detectabilă prin intermediul organelor de simț și a prelungurilor tehnologizate ale acestora: telescoape, radiotelescoape,

microscopae etc. Prin intermediul metodologiei deja cunoscute, realismul industrial a promovat un spectru al cunoașterii care se întinde doar pe orizontală. La rândul său, omul este pentru realismul industrial doar ceea ce relevă organele de simț și aparatura medicală: trupul material. Istoria, în cadrul concepției realismului industrial și a hermeneuticii aferente, ocupă, de asemenea, un loc destul de important. Rezultatul aplicării concepției realismului industrial la domeniul trecutului îl constituie istoriografia.

Constituită ca ramură de bază a concepției realismului industrial, istoriografia reprezintă demersul elitelor celui de-al doilea val de a înțelege vestigiile trecutului - atâtea câte au străbătut colbul timpului până în ziua de astăzi. Istoriografia modernă, tânără cum este - ea datează, ca știință, doar de aproximativ două secole - nu a reușit să ofere o versiune coerentă a trecutului umanității pe Terra, iar acest fapt a deschis posibilitatea apariției unor teorii alternative sau complementare - de exemplu, concepția paleoastronautică.

Multe dovezi, documente arheologice și mărturii scrise au fost tratate necorespunzător sau chiar omise de istoriografie, pentru că nu au cum să fie incluse în modelul conceptual folosit pe scară largă de-a lungul celui de-al doilea val. În acest context, multe dintre opiniile istoricilor moderni, care afirmă că sunt singurii care dețin adevărul, bazați fiind doar pe câteva vestigii materiale, oale de lut sau ziduri sfărâmate, nu pot reprezenta dovada zdrobitoare că trecutul s-a desfășurat așa cum este prezentat în cărțile de istorie. Sau, poate că ceea ce se cunoaște astăzi prin perspectiva realismului industrial și implicit, a istoriografiei, nu este decât versiunea promovată de ambițiile unei elite sau supraelite, căreia îi place sau îi priește financiar ca astfel de versiuni să persiste ! Sau, în fine, la fel de bine, poate să se datoreze unei comodități ce e în firea oamenilor !

Nu o altă soartă a avut-o concepția spiritualistă sau experiențele unor contactori izolați, care au fost interpretate prin prisma realismului industrial după același model. Tot ce nu a devenit obiect de studiu pentru realismul industrial, a fost trecut în sfera “anormalului”. Dacă vechile cărți sacre, inclusiv Biblia, au afirmat că lumea este creația lui Dumnezeu, realismul industrial evită să facă cea mai mică referire la acest subiect, mulțumindu-se să ia în considerare doar factorul materie cu tot ce implică el: legi imuabile, dar oarbe ale naturii, autoevoluția materiei, factorul întâmplare ridicat la rang de lege universală, evoluția speciilor, inclusiv a omului, transformarea maimuțelor antropoide în oameni, supremația celui puternic etc. De aceea, tot ceea ce ține de “sacru” (în sens biblic) sau de “transcendent” (în sens kantian) a fost, în cele din urmă, eliminat din sfera cunoașterii de către exponenții realismului industrial și trecut într-o zonă crepusculară, în care nu se află decât norii rozalii ai himerelor. “Sacrul” a fost complet ignorat din ecuația pe care realismul industrial o promovează întru înțelegerea lumii. De aceea, expresia potrivită pentru a defini în mod optim realismul industrial este *ignoratio sacrum* (latinescul “sacrum”: sacru, sfânt). Iar aceasta înseamnă că realismul industrial nu este o “Săbie a cunoașterii”.

Într-un fel, motto-ul fundamental al realismului industrial a fost sintetizat de filozoful german Friedrich Nietzsche, care, încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea, proclama “moartea lui Dumnezeu.” La o asemenea luare de poziție generatoare de *zeitgeist*, care oricum nu poate fi tratată cu considerație, nu se poate răspunde decât printr-o anecdotă, simptomatică de altfel pentru epoca de tranziție de la cel de-al doilea val la cel de-al treilea: pe frontispiciul unei mari universități americane a fost scris chiar motto-ul principal al realismului industrial: “Dumnezeu a murit. Semnat Friedrich

Nietzsche.” Nu după mult timp, deranjat probabil de enormitatea afirmației, un student al acelei universități a scris, la rândul său, puțin mai jos următoarea apostrofare: “Nietzsche a murit. Semnat: Dumnezeu.”

Realismul industrial este așadar o “deschidere care s-a închis” chiar dacă primii săi promotori au purces la investigarea lumii materiale având dorința de a înțelege mai bine lumea ca operă a lui Dumnezeu. De fapt, în ziua de astăzi nici nu mai este recunoscut faptul că întemeietorii realismului industrial, printre care trebuie menționați Giordano Bruno, Johannes Kepler, Galileo Galilei sau Isaac Newton, au demarat cercetările lor științifice doar din dorința fierbinte de a înțelege mai bine opera lui Dumnezeu care este cosmosul.

Este elocvent în acest sens epitaful de pe mormântul marelui savant Isaac Newton, care definește o stare de fapt ce era omniprezentă în acea vreme: “Aici se odihnește sir Isaac Newton, nobil, care cu o rațiune aproape divină a demonstrat cel dintâi, cu făclia matematicii, mișcarea planetelor, căile cometelor și fluxurile oceanelor. El a cercetat deosebirile razelor luminoase și diferitele culori care apar în legătură cu acestea, ceea ce nu bănuia nimeni înaintea lui. Interpret sârguincios, înțelept și corect al naturii, al antichității și al Sfintei Scripturi, el a afirmat prin filozofia sa măreția Dumnezeului atotputernic, iar prin caracterul său exprima simplitatea evanghelică. Să se bucure muritorii că a existat o asemenea podoabă a speciei umane.”

❧ Decăderea unei ideologii ❧

Cu toate intențiile bune ale întemeietorilor realismului industrial, urmașii acestora au ajuns nu după mult timp la un punct de cotitură care a influențat viața a milioane de oameni în mod dramatic.

Punctul de cotitură al realismului industrial l-a constituit transformarea sa în ideologie politică. Devenind ideologie politică, realismul industrial s-a scindat. Pe de-o parte, realismul industrial propriu-zis s-a perpetuat în occidentul Europei sub forma concepției denumită “științifică”, servind ca bază conceptuală elitelor capitaliste în efortul lor de a menține un *statu quo* economic, politic și administrativ, așa cum fusese prognozat inițial. De cealaltă parte, sub forma materialismului, realismul industrial a suferit modificări structurale, fiind impus cu forța de o elită politică care a cucerit puterea prin violență și teroare asupra a cel puțin o cincime din populația lumii (Rusia, China, Europa de est).

Evenimentul care a impus cu forța ideologia denumită materialism istoric și dialectic a fost Revoluția bolșevică din octombrie 1917 din Rusia, dar bazele doctrinei propriu-zise au fost puse în anul 1848, când evreul german Karl Marx (1818-1883), împreună cu colaboratorul său apropiat Friedrich Engels (1820-1895) au redactat și publicat Manifestul Partidului Comunist.

Manifestul Partidului Comunist, care are ca *motto* celebrul apel “Proletari din toate țările uniți-vă”, a avut ca obiectiv, în momentul apariției sale, abolirea capitalismului și triumful proletariatului, al clasei muncitoare; proletariatul, victimă a oprimării elitelor capitaliste, trebuie să se elibereze prin “lupta de clasă”, să cucerească puterea politică, să abolească statul bazat pe principii capitaliste și să întemeieze societatea comunistă. Baza de formare a ideologiei materialiste a aparținut de fapt filozofului Karl Marx care a pregătit-o conceptual pe parcursul mai multor ani.

Ca *zeitgeist*, concepția materialistă are la bază primordialitatea materiei și ateismul absolut. “Religia este opiumul popoarelor” a propovăduit încă de la începutul demersurilor sale Karl Marx și o dată cu el o întregă epocă.

În mod aparent, la baza principiilor materialiste, atât a celor filozofice, cât și a celor economice, politice și religioase a stat grija lui Karl Marx și a principalilor săi corifei față de oamenii oprimați în mod brutal de sistemul capitalist, pe care i-a desemnat prin termenul de “proletari”, dar mulți dintre istoricii mai recentți au respins o astfel de interpretare. În perioada de “avânt” revoluționar, în care a configurat concepția materialistă, Karl Marx nu a avut prea multe contacte cu clasa muncitoare, “proletariatul”, fiind mai mult preocupat de bunăstarea personală și de fantezmele care-l bântuiau. Mai mult decât atât: în personalitatea destul de fragilă - chiar imatură - psihic și mental a lui Karl Marx s-a produs la un moment dat o schimbare radicală, care i-a modificat percepția asupra lumii.

La începutul carierei sale, Karl Marx a fost creștin convins, dar ulterior a apostaziat. Ca creștin convins și declarat, Karl Marx a făcut parte din organizația comunist-creștină “Liga celor Drepti”, care a fost rebotezată ulterior cu numele de “Liga comuniștilor.” De fapt, cu ceva timp înainte de a scrie principalele sale cărți de propagandă acerbă a materialismului dialectic și ateismului (“Tezele asupra lui Feuerbach”, “Ideologia germană”, “Mizeria Filozofiei”, “Bazele critice ale economiei politice” și mai ales “Capitalul”), Marx s-a dedicat trup și suflet idealului creștin.

Prima lucrare scrisă de credinciosul creștin Karl Marx se numește “*Unirea credinciosului cu Hristos.*” În această carte Karl Marx scria următoarele cuvinte: “Prin dragostea lui Hristos ne întoarcem inimile totodată către frații noștri care sunt legați de noi în chip lăuntric și pentru care El S-a dat pe Sine însuși ca jertfă. Unirea cu Hristos conferă înălțare spirituală, mângâiere în neazuri, pace sufletească și o inima capabilă de dragoste pentru aproapele tău, capabilă de orice faptă bună și nobilă.” (59)

Totuși, scurt timp după aceea, Karl Marx și-a schimbat complet atitudinea. La scurt timp după schimbarea radicală a atitudinii, Karl Marx a compus câteva poezii, printre care “Strigătul unui deznădăjduit”, în care scria următoarele: “astfel, un Dumnezeu mi-a smuls totul, în blestemul și tortura destinului. Toate lumile Lui s-au dus fără întoarcere ! Nimic altceva nu mi-a mai rămas decât răzbunarea. Îmi voi clădi tronul în înaltul cerului, vârful lui va fi rece și înspăimântător. Groaza superstițioasă - îi va fi fortăreața. Agonia cea mai neagră - îi va fi căpătâi.” Într-un alt poem compus cam în aceeași perioadă, Karl Marx completa: “atunci voi fi în stare să merg triumfător, ca un zeu, printre ruinele împărățiilor. Fiecare din cuvintele mele este foc și acțiune. Pieptul meu este la fel ca cel al Creatorului.” De asemenea, într-o epigramă acidă scrisă la adresa filozofului G. W. Hegel (decedat în 1825), de la care ulterior a preluat dialectica ca bază a filozofiei sale, Karl Marx completa: “pentru că am descoperit cel mai înalt și cel mai adânc punct cu ajutorul gândirii, sunt tot atât de mare ca Dumnezeu; asemenea Lui mă învelesc cu întunericul”. Tot astfel, în poemul denumit “Fata cea palidă”, același Karl Marx a scris: “astfel am pierdut cerul. O știu prea bine. Sufletul meu, odinioară credincios lui Dumnezeu, este sortit infernului.” (59)

După cum remarca istoricul Richard Wurmbrand într-un studiu dedicat acestui subiect, cuvintele “îmi voi clădi tronul în înaltul cerului”, amintesc de laudele îngâmfate ale lui Lucifer (cf. Isaia 14: 43): “Ma voi sui în cer, îmi voi ridica scaunul de domnie mai presus de stelele lui Dumnezeu.”

Întrebarea este, firește, ce evenimente l-au determinat pe Karl Marx “să piardă cerul” și totodată să scrie într-o scrisoare tatălui său următoarele: “catapetasma căzuse. Înăuntrul meu, Sfânta Sfințelor s-a rupt în două și acum trebuie aduși zei noi” La această întrebare istoricul Richard Wurmbrand oferă

următorul răspuns: “Marx și-a schimbat azimutul spiritual datorită unei inițieri satanice.” Dovada cea mai clară - afirmă autorul citat - se află în alte două scrieri, la fel de puțin cunoscute, ale lui Karl Marx. Prima scriere este denumită “Trubadurul”, iar a doua are titlul “Ulanem”; ambele au fost scrise tot în anii studenției sau puțin după aceea. În Trubadurul, Karl Marx scria: “Aburi infernali se ridică și umplu creierul. Până când înnebunesc și inima mi se schimbă cu desăvârșire. Vezi această sabie ? Prințul întunericului mi-a vândut-o. Pentru mine el este cel care măsoară timpul și dă semnalul. Cu tot mai multă îndrăzneală interpretez dansul morții.” Aceste versuri - afirmă istoricul Richard Wurmbrand - “capătă o semnificație aparte atunci când aflăm că în riturile unei inițieri în biserica satanistă, candidatului respectiv i se vinde o sabie vrăjită care îi asigură succesul. Acesta o plătește semnând cu sângele luat de la încheietura mâinii. Un legământ conform căruia, după moarte, sufletul său va aparține satanei.” (59)

Aceiași sens malefic poate fi regăsit în scrierea Ulanem (Ulanem este inversarea anagramei numelui sfânt Emanuel - un nume biblic al lui Iisus Hristos - care în ebraica înseamnă “Dumnezeu este cu noi”): “Ulanem. Numele răsună ca moartea. Răsună până ce se stinge într-o răsuflare nenorocită. Oprește-te, acum îl țin ! El se ridică în sufletul meu”. La sfârșitul acestei scrieri, Karl Marx scria următoarele: “Dacă există ceva care devorează, mă voi arunca înăuntrul său, chiar dacă ar fi să ruinez lumea. Lumea care se interpune între mine și prăpastie. Am s-o sfărâm în bucăți cu blestemele mele neîntrerupte, îmi voi arunca brațele în jurul realității ei aspre. Iar lumea va trece mută, îmbrățișându-mă. Ca apoi să mă scufund într-o nimicnicie absolută. Pierind în neant; aceasta ar însemna a trăi cu adevărat.” (59)

Concluzia istoricului R. Wurmbrand este clară: “Marx a fost prins în mrejele bisericii sataniste și a primit inițierea

respectivă. Satan, pe care adoratorii săi îl vad în timpul orgiilor lor halucinante, vorbește realmente prin aceștia. În felul acesta, Marx nu este decât purtătorul de cuvânt al lui Satan, atunci când spune în poemul “Strigătul unui deznădăjduit”: “doresc să mă răzbun pe Cel care domnește deasupra tuturor.” (59)

Într-adevăr, prin opera sa în care a promovat materialismul dialectic și ateismul absolut, Karl Marx a fost tot un fel de contactor “civil” - un contactor “civil” care însă nu s-a mai dedicat cercetării aspectului spiritual al lumii.

Fiind posedat de cel căruia i-a vândut sufletul, Karl Marx s-a scufundat într-o nimicnicie absolută, pierind în neant, dar moștenirea sa malefică a ruinat lumea, punându-și amprenta malefică asupra destinului a milioane de oameni.

❧ Ignoratio elenchi ❧

Devenită *zeitgeist* uimitor de repede, concepția paleoastronautică - și hemeneutica aferentă - a câștigat datorită boom-ului mediatic nenumărați adepți în perioada de avânt a celui de-al treilea val.

Nenumărate articole presărate în ziare și reviste, dar și nenumărate lucrări dedicate acestui subiect nu conțin decât adaugate noi și noi interpretări tezelor deja prezentate, astfel încât concepția paleoastronautică a cunoscut un salt spectaculos atât pe orizontală - în ceea ce privește aria de acoperire - cât și pe verticală, ca profunzime conceptuală ori ca penetrare a conștiințelor oamenilor.

Conștientă fiind de limitările inerente ale realismului industrial, care nu a reușit încă să ofere o imagine suficient de cuprinzătoare a cosmosului, a omului și a dezvoltării societății omenești, concepția paleoastronautică a încercat să ofere un nou sens marilor enigme ce frământă conștiința omului modern. Prin interpretările sale, paleoastronautica a pus în față

conștiințelor oamenilor o serie de probleme provocatoare, ce au darul de a extinde cunoașterea în direcții încă insuficient explorate. Prin modul său inedit de a pune problema, paleoastronautica a modificat unghiul de percepție al lumii și sistemul de referință după care poate fi interpretat tot ce există.

Fără nici o îndoială, în faza inițială, prin ideile promovate de exegeții paleoastronauticii cunoașterea umană s-a îmbogățit, iar direcțiile cercetării s-au înmulțit. Paleoastronautica a adus în atenția oamenilor o serie de probleme ale cunoașterii care, anterior, nu au fost analizate corespunzător: dacă umanitatea de pe Terra este singură în univers, dacă omul este rezultatul unei evoluții naturale ori este rezultatul intervenției artificiale a unor ființe extraterestre; de asemenea, paleoastronautica a încercat, într-o manieră proprie, să dezvăluie felul în care au fost construite marile edificii ale antichității, în condițiile în care, potrivit istoriografiei ca ramură a realismului industrial, în acea perioadă, umanitatea era doar la începutul evoluției.

Fără nici o îndoială, paleoastronautica a reprezentat cea mai amplă luare de poziție - mai mult decât atât, un protest - împotriva concepțiilor înțepenite ale realismului industrial, care a schematizat cunoașterea la doar câteva constante generale. Totuși, în ciuda multor inovații și descoperiri, interpretările exegeților paleoastronauticii s-au oprit doar la prima stație, dacă se poate spune astfel, după cea a realismului industrial, rămânând înțepenite acolo o lungă perioadă de timp. Astfel, în cele din urmă, paleoastronautica a redus întreaga ecuație a cunoașterii la o unică explicație: *intervenția extraterestrilor*.

Printr-un tip destul de impropriu de hermeneutică, la fel ca un medic care încearcă să aplice un panaceu miraculos la toate bolile posibile, paleoastronautica s-a mulțumit doar să aplice teza principală, cea referitoare la intervenția

extraterestrilor (care este mai degrabă o ipoteză decât o teză), la toate necunoscutele cunoașterii - cosmosului, naturii, societății, omului, istoriei, religiilor, civilizației și culturii -, în speranța că, astfel, totul se rezolvă de la sine. Folosind adesea fără discernământ o astfel de logică, paleoastronautica a creat impresia falsă că întregul cosmos și întreaga existență sunt susținute doar de activitatea extraterestrilor.

După cum remarca un fin analist al concepției paleoastronautice, Horia Matei, rezolvarea tuturor necunoscutelor cosmosului, naturii, istoriei religiilor, culturii și civilizației omenești, mai vechi sau mai noi, prin proclamarea fără discernământ a tezei fundamentale a paleoastronauticii, nu înseamnă altceva decât căderea într-o capcană logică banală - ceea ce logicienii numesc *ignoratio elenchi*: substituirea tezei de demonstrat cu o alta care dă impresia că rezolvă totul. (60)

Explicațiile exegeților paleoastronauticii au, într-adevăr, tendința uimitoare de a demonstra deductiv enunțul tezei principale, pentru a ajunge în final la un raționament în cerc: din moment ce extraterestrii există, ne-au vizitat și ne vizitează planeta (teza fundamentală), din moment ce dovezile abundă încotro ai întoarce capul, nu este nici o problemă în a ajunge la concluzia că realitatea confirmă teoria și că prin această concluzie se rezolvă totul. Și astfel, prin aplicarea unui raționament cu valoare de panaceu, se rezolvă toate necunoscutele și toate enigmele. Ca și cum, de-acum înainte, toți cei care încă-și mai pun întrebări pot să doarmă liniștiți: trecutul nu ne va mai deranja, prezentul este asigurat, iar despre viitor numai de bine: extraterestrii veghează.

Tocmai pentru a elimina o astfel de capcană logică (nu neapărat subtilă), de a demonstra deductiv adevărul proclamat prin enunțul tezei de lucru (*ignoratio elenchi*), deci pentru a evita un banal raționament în cerc, aspectele dezbătute trebuie

rediscutate și reanalizate. Altfel, tot eșafodajul promovat de exegeții paleoastronauticii cade în desuitudine, cu toate marile servicii pe care aceasta le-a făcut cunoașterii într-un răstimp atât de scurt. De altfel, simpla acceptare a ideii că extraterestrii există, nu numai că nu rezolvă necunoscutele cunoașterii, ci le complică; abia de acum înainte încep problemele cu adevărat spinoase, întrucât dovezile (veridice) cu privire la existența extraterestrilor aduse de exegeții paleoastronauticii nu ajută decât la repunerea în discuție a necunoscutelor cunoașterii, lăsate în suspensie ori trecute la index de exponenții realismului industrial; ele demonstrează doar faptul că nu iese fum fără foc.

Firește, dovezile cu privire la existența unor ființe care se deplasează cu ajutorul OZN-urilor sunt suficient de bine argumentate pentru ca orice om de bună credință să le accepte. Ele au la bază un fapt empiric: OZN-urile au fost observate de un mare număr de oameni, în condiții diferite. Ulterior, numeroasele apariții de OZN-uri au fost cercetate de cele mai lucide minți ale celei de-a doua jumătăți a secolului XX, astfel încât faptul în sine nu mai poate fi contrazis decât de cei rău intenționați. Faptul că, într-adevăr, OZN-urile sunt producții tehnologice ale unor ființe mult mai evolute din punct de vedere tehnologic decât sunt oamenii actuali, este mai presus de orice îndoială. Cu toate acestea, din analizele realizate de cercetătorii domeniului nu reiese dacă ființele care se deplasează cu ajutorul *Obiectelor Zburătoare Neidentificate* chiar provin de pe alte planete, sisteme solare sau galaxii îndepărtate, precum s-a insinuat în perioada de început a dezbaterii fenomenului OZN ori provin dintr-un “univers paralel” - din palierul eteric.

Precum a fost menționat, această ultimă ipoteză a câștigat din ce în ce mai mulți adepți în ultima perioadă de timp datorită eforturilor unor cercetători precum Jaques Valec

(la noi în țară Florin Gheorghiu și Dan Farcaș). Cu privire la această ultimă ipoteză, realismul tehnologic, cu teoriile sale referitoare la cosmosul de tip hologramă, poate aduce mai multe clarificări decât realismul industrial, dar, cel puțin până în acest moment, apelul exegeților paleoastronauticii la noile teorii ale fizicii cuantice nu este deloc satisfăcător.

De asemenea, paleoastronautica s-a blocat foarte serios în ceea ce privește efortul de interpretare a documentelor mitografice și istorice, precum și a monumentelor memoriale antice. Încercând să opună cât mai rapid o concepție alternativă celei promovată de realismul industrial, exegeții paleoastronauticii s-au grăbit doar să aplice fără discernământ teza fundamentală - aceea a atotprezenței extraterestrelor - la toate necunoscutele cunoașterii, crezând că prin aceasta rezolvă totul dintr-o dată. Exegeții paleoastronauticii n-au observat că rezultatele demersului hermeneutic pe care l-au întreprins au fost nesatisfăcătoare, chiar dacă, în mod aparent, cel puțin în prima fază, au părut inedite și spectaculoase.

Poate fi, într-adevăr, inedit și spectaculos să emiți opinia că extraterestrii au clonat umanitatea, iar *homo sapiens* este rezultatul fericit al activității lor; la fel de inedit și spectaculos este să afirmi împăcat că extraterestrii au civilizat umanitatea (sau doar o parte a ei) ori că au construit sau au ajutat la construirea celor mai mari edificii ale antichității. Este, într-adevăr, inedit și spectaculos să atribuie extraterestrelor toate necunoscutele cunoașterii. Dar este oare și adevărat ?

Trebuie constatat în acest context că hermeneutica paleoastronauticii are la bază câteva reguli extrem de simple - aproape copilărești de simple - care sunt aplicate aproape mecanic în absolut toate cazurile. Prima regulă a hermeneuticii paleoastronauticii este la mîntea cocoșului: acolo unde, în vechile mituri, apare termenul de *zeu* sau de *înger*, în mod sigur trebuie "tradus" prin termenul extraterestru. A doua

regulă este la fel de simplă: acolo unde, în vechile scrieri, este descrisă o *răpire în duh* (o conectare la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului: voiaj astral, dedublare, extaz, transă etc.), pentru exponenții paleoastronauticii este vorba despre o răpire cu ajutorul unei nave extraterestre. A treia regulă a hermeneuticii paleoastronautice este de aceeași factură ca primele două: acolo unde, în vechile scrieri, inclusiv în Biblie, sunt menționate lumini intense, înseamnă că este vorba despre decolarea sau aterizarea unor nave extraterestre.

Într-un asemenea context hermeneutic nu este de mirare că exegeții paleoastronauticii înțeleg bunăoară prin expresia *Slava lui Dumnezeu* o navă spațială folosită de extrateresetri. Mai mult decât atât: unii exponenți de frunte ai paleoastronauticii au făcut afirmația, deloc inspirată, că însuși Dumnezeu ar fi un extraterestru cu cască de cosmonaut, aflat într-o navă spațială, undeva prin nebuloasa Andromeda, de unde, prin intermediul unui ecran de televizor, ia la cunoștință de tot ceea ce petrece pe Terra. (!!!)

Aplicând în continuare o astfel de interpretare, paleoastronautica nu poate decât să rămână blocată între concepția realismului industrial și concepția realismului tehnologic și va fi abandonată definitiv de către toți acei oameni care au dorit sincer să înțeleagă, printr-un proces hermeneutic de tip nou, cosmosul, omul și istoria. Ceea ce înseamnă că concepția paleoastronautica nu este o “Săbie a cunoașterii”. În acest fel, paleoastronautica nu poate avea decât soarta tuturor valurilor lipsite de amplitudine, căci *ce e val, ca valul trece*.

❧ Ignoratio Deo ❧

Într-adevăr, printr-un efort hermeneutic autentic, realismul tehnologic a reprezentat inițial un mare salt înainte în ceea ce privește cunoașterea cosmosului, naturii și omului.

Deși inițial, realismul tehnologic a părut doar o prelungire a realismului industrial, în cele din urmă s-a dovedit că lucrurile sunt mult mai complexe. În cele din urmă, realismul tehnologic a devenit o concepție ce concurează serios cu realismul industrial, lărgind principalele direcții ale cunoașterii pe niveluri nici măcar prognozate de realismul industrial.

În ceea ce privește cosmosul, realismul tehnologic a înlocuit concepția mecanicistă a realismului industrial cu concepția bazată pe fizica cuantică și pe modelul holografic. Așa cum a fost menționat, universul, în concepția promotorilor realismului tehnologic, poate fi comparat cu un imens calculator, care are propriul său hard, propria sa memorie, propriul său soft. La baza existenței universului se află un “câmp informațional fundamental” ce conține, în stare latentă (nemanifestată), toate informațiile pe baza cărora s-a constituit universul. Informațiile primare au generat mereu și mereu alte informații, pe baza cărora s-au constituit (obiectivat) manifestările particulare. Informația în univers este structurată pe un suport ondulatoriu, care se prezintă atât sub formă de undă, cât și sub formă de particulă.

Universul este un sistem extrem de vast, format din nenumărate subsisteme, care se află într-un proces de interconexiune cu dublu sens: *feedback*. Fiecare element al megasistemului influențează și este influențat de toate celelalte după principiul hologramei. Transmiterea informației între toate elementele sistemului se realizează instantaneu. Universul este o imensă hologramă, formată din “ciorchini” de lumi paralele. Lumile paralele se nasc unele din altele, coexistă și se manifestă în spații și timpuri paralele. Lumile paralele sunt dispuse ierarhizat, pornind de la câmpul informațional fundamental spre lumea materială; de-o parte se află câmpul informațional fundamental ce conține toate informațiile în stare latentă, iar de cealaltă parte se află

universul material; primul aspect a fost denumit “Ordine înfășurată”, iar cel de-al doilea a fost denumit “Ordine desfășurată” - acesta din urmă fiind chiar aspectul manifestat, vizibil și perceptibil prin intermediul organelor de simț și prin prelungirile tehnologizate create de oameni după chipul și asemănarea lor: telescoape, radiotelecoape, etc.

La fel de inovatoare au fost concepțiile realismului tehno cu privire la ființa umană. Dacă pentru realismul industrial ființa umană este formată exclusiv din trupul material, realismul tehno a împins cercetarea mult mai departe prin adoptarea concepției despre existența câmpurilor morfogenetice, a existenței genotipului, fenotipului, sociotipului, a sinelui individual și a inconștientului colectiv.

Și totuși, în pofida unor pași uriași, realismul tehno s-a blocat la rândul său într-un punct. Acest punct este următorul: deși compară universul cu un megacalculator care are propriul său hard, care are propria sa memorie și propriul său soft, realismul tehno nu a răspuns la întrebarea fundamentală: cine este Constructorul și Programatorul acestui megacalculator denumit univers ? Răspunsurile promotorilor realismului tehno au tendința de a ocoli în mod consecvent subiectul. Nu de altceva, dar denumiri precum “Universal Mind”, “Câmpul informațional fundamental” sau “Ordinea înfășurată” sunt doar eufemisme ce au darul nu de a rezolva subiectul, ci de a-l închide. Căci orice *zeitgeist* are tendința de a se închide dacă nu recunoaște deschis faptul că cosmosul are un Constructor și Programator, care este Dumnezeu - așa cum indică de altfel în mod clar legile termodinamicii, atât de bine evidențiate de promotorii *Intelligent Design*.

Este într-adevăr straniu că, deși acceptă existența unor paliere ortoexistențiale ale cosmosului, realismul tehno nu-L acceptă pe Dumnezeu, Creatorul a toate. Expresia potrivită pentru a desemna realismul tehno este *ignoratio Deo* -

ignorarea lui Dumnezeu. Ceea ce înseamnă că, în forma în care se prezintă astăzi, nici realismul tehnologic nu este o “Săbîie a cunoașterii” (deloc întîmplător, cei mai de seamă promotori ai realismului tehnologic au participat la construirea primei bombe atomice în cadrul *Proiectului Manhattan*).

În ciuda uriașului salt înainte în ceea ce privește cunoașterea cosmosului, istoriei și omului, realismul tehnologic s-a blocat la fel ca realismul industrial și la fel ca paleoastronautica, devenind la rândul său “o deschidere care se închide”. Pentru ca “deschiderea să rămână deschisă”, promotorii realismului tehnologic trebuie să ia rapid decizii îndrăznețe și lipsite de idei preconcepute pentru rezolvarea problemei de fond.

❧ “Deschiderea care rămîne deschisă” ❧

Cei care, în ultima perioadă de timp, s-au aventurat în lărgirea orizonturilor cunoașterii nu au fost fizicienii, precum în trecut, ci contactorii “civilii”.

Ca o constantă generală, se poate constata că, în marea lor majoritate, contactorii “civilii” și-au îndreptat eforturile întru cunoașterea a cinci obiective principale. Primul obiectiv al unui contactor “civil” este de a stabili, pe cale experimentală, în mod obiectiv, prin propriile sale puteri, independent de dogmatica religioasă de orice tip, dacă există Dumnezeu. Al doilea obiectiv este de a determina dacă omul are sau nu suflet/spirit/duh/aură (indiferent cu ce denumire i-a fost acordată) și, în acest context, de a stabili care este structura acesteia (din câte straturi este compusă etc.). Al treilea obiectiv este de a stabili ce se întîmplă cu ființa umană după momentul decesului și, implicit, ce se află *dincolo* de lumea materială sau, mai exact spus, *dincolo* de cortina ce separă lumea văzută a fenomenelor de lumea nevăzută

(ortoexistențială). Al patrulea obiectiv este de a stabili care a fost istoria umanității pe Terra și dacă aceasta corespunde sau nu cu cea promovată de concepția materialistă - realismul industrial. În fine, al cincelea obiectiv al unui contactor “civil” este de a stabili care sunt modalitățile cele mai eficiente pentru ca un om să reușească performanța de a se conecta în mod voluntar la aspectele spirituale ale lumii.

Este extrem de important de reliefat și faptul că, în marea lor majoritate, la începutul demersurilor de conectare la aspectele spirituale, contactorii “civil” nu au fost persoane religioase și nu au manifestat nici un interes pentru acest domeniu. Și mai uimitor este faptul că, ulterior, acestea au devenit persoane religioase. Contactorii “civil” au devenit persoane religioase în urma unor experiențe directe, realizate independent de orice formă religioasă aflată astăzi în uz (de orice biserică sau denominațiune particulară). De aceea, despre contactorii “civil” se poate spune că au certitudinea existenței lui Dumnezeu. De fapt, contactorii “civil” sunt singurele ființe din această lume care au obținut pe cale experimentală răspunsul afirmativ la întrebarea dacă Dumnezeu există.

În consecință, pentru contactorii “civil” alegațiile realismului industrial cu privire la cosmos, natură, om și istorie nu stau în picioare nici la cea mai superficială analiză. Pe baza experiențelor personale, contactorii “civil” au înțeles nu doar faptul că Dumnezeu există, ci și faptul că cosmosul, pământul și omul sunt creația lui Dumnezeu, ceea ce înseamnă că teoriile realismului industrial, atât cele cosmologice, cât și cele antropologice trebuie dacă nu abolite direct, cel puțin rediscutate.

În ceea ce privește cosmosul, pentru contactorii “civil” teoriile realismului industrial nu pot avea nici cea mai mică valabilitate întrucât pornesc de la premisa eronată că nu există

decât materia care evoluează de la simplu la complex pe baza unor “legi ale naturii.” Contactorii “civili” înțeleg foarte limpede că materia nu este decât manifestarea unui aspect ortoexistențial, transcendențial pe care l-au accesat în mod direct, experimental, iar acest aspect este expresia și manifestarea lui Dumnezeu. Tot astfel, în ceea ce privește omul, contactorii “civili” înțeleg foarte limpede că acesta nu se trage din maimuță, așa cum afirmă realismul industrial; contactorii “civili” sunt ferm convinși că omul este creația lui Dumnezeu. Fiind creat de Dumnezeu, omul are un aspect ortoexistențial, nevăzut, denumit de contactorii “civili” prin termeni precum spirit, suflet, duh sau aură, în funcție de terminologia adoptată.

Din această constatare de esență derivă al doilea obiectiv ce stă permanent în atenția contactorilor “civili”: acela de a determina ce caracteristici are sufletul, spiritul, duhul sau aura și, eventual, de a detecta, prin observare directă, din câte straturi (sau “corpuri”) este compus. În acest context are mai puțină importanță dacă unii contactori “civili” afirmă că sufletul, duhul, spiritul sau aura (aspectul ortoexistențial, nevăzut, invizibil percepției obișnuite) are șapte straturi, în timp ce alți contactori afirmă că are opt, nouă sau mai multe sau că are doar un singur strat. De asemenea, are mai puțină importanță că unii contactori “civili” denumesc într-un fel aceste straturi, iar alți contactori în alt fel. Ceea ce are cu adevărat importanță este faptul că descrierile contactorilor “civili” concordă unele cu altele sau, cel puțin, sunt complementare.

Al treilea obiectiv al contactorilor “civili” acela de a stabili ce se întâmplă cu sufletul, duhul sau spiritul omului după momentul morții, iar cele mai multe constatări experimentale conduc la ideea că, într-un fel sau altul, o parte din ființa omului supraviețuiește decesului; cele mai lucide

constatări de acest gen sunt, firește, ale persoanelor care au trecut prin experiențe de moarte clinică, care au fost din punct de vedere medical declarate moarte, dar care la revenirea la viață au raportat medicilor uluiți manevrele de resuscitate la care le-a fost supus trupul.

Al patrulea obiectiv al contactorilor “civili”, consecința firească a primelor trei, este de a stabili care a fost istoria spirituală a umanității și, mai ales, de a afla dacă aceasta corespunde cu cea propovăduită de realismul industrial. Majoritatea contactorilor care și-au făcut publice experiențele indică faptul că istoria spirituală a umanității este mult mai amplă, mai complexă și mai dramatică decât cea propovăduită de realismul industrial.

Evident, și în ceea ce privește al cincelea obiectiv al contactorilor “civili”, de a decela care sunt modalitățile cele mai eficiente pentru ca o ființă omenească să reușească să se conecteze la aspectele ortoexistențiale ale, părerile sunt în general convergente, deși uneori prezintă particularități specifice. Ca o constantă generală, majoritatea contactorilor “civili” au căzut de acord asupra faptului că mijlocul cel mai eficient de a se conecta la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului constă într-o “ruptură de nivel” ce declanșează stoparea fluxului mental, refocalizarea atenției și descoperirea unui nou punct de focalizare al conștiinței.

Dacă poziția cu privire la tezele realismului industrial sunt destul de clare, în sensul că le contestă aproape total, poziția contactorilor cu privire la tezele realismul tehnologic sunt mult mai nuanțate, întrucât ambele concepții, cel puțin până la un punct, par să se susțină reciproc. În linii generale, concepția contactorilor “civili” concordă cu cercetările promovate de cei mai de seamă exponenți ai realismului tehnologic.

Astfel, în ceea ce privește problema cosmologică, atât contactorii “civili” pe de-o parte, cât și exponenții realismul

tehno de cealaltă parte resping (implicit sau, uneori, explicit) teoria Big-bang-ului și implicațiile teoretice pe care le presupune, promovând concepția că, departe de a fi redus doar la aspectul material, universul este format din mai multe paliere cuantice paralele sau supraetajate în mod ierarhic (univers de tip “ciorchine”).

Modelul cosmologic promovat de profesorul William Tiller, care postulează existența a cel puțin șapte paliere cosmice, concordă în linii generale cu concepția rezultată în urma experiențelor contactorilor “civili”. Profesorul William Tiller - unul dintre cei mai proeminenți susținători ai realismului tehno - afirma că la baza manifestării cosmosului se află “Energia fundamentală” sau “Câmpul energetic-informațional fundamental” care s-a condensat și propagat de-a lungul a șase paliere ortoexistențiale. Lumea materială, al șaptelea palier al cosmosului, este doar reflectarea palierelor cuantice superioare; altcumva spus, în lumea materială se reflectă *patternurile* informaționale și matricile energetice ale “Câmpului energetic-informațional fundamental” și ale palierelor superioare. De asemenea, precum a fost menționat, fizicianul David Bohm, discipol al lui Albert Einstein, desemna prin conceptul de “Ordine înfășurată” matricea generatoare a lumii care, manifestându-se, a produs “Ordinea desfășurată” - cosmosul material. “Ordinea înfășurată”, afirma fizicianul David Bohm, se manifestă atât ca energie, informație și substanță, cât și ca inteligență, înțelepciune și memorie cosmică.

Iar dacă “Ordinea înfășurată” - putem continua ideea independent de promotorul ei -, se manifestă și ca “memorie cosmică”, atunci experiențele contactorului Edgar Cayce de a accesa “Cronica Akasha” și de a afla informații cu privire la oamenii care i-au cerut sprijinul în tratarea unor boli nu are de ce să fie considerată fantezie. Firește, nu trebuie considerate

exagerări nici experiențele contactoarei Vanga, care a încercat să obțină informații psihotronice cu privire la persoanele decedate pe front în timpul celui de-al doilea război mondial. De asemenea, nu pot fi privite ca fantezii nici informațiile contactorilor specializați în investigarea aurei, precum Barbara Ann Brennen și Valentina; este evident că ceea ce contactorii menționați desemnau prin termeni precum spirit, duh, suflet, corp eteric, corp astral, corp mental etc., promotorii realismului tehnologic desemnează prin termeni ceva mai pretențioși precum genotip, fenotip, psihotip, sociotip.

În mod similar, nu au de ce să fie privite ca fiind fantezii relatările acelor persoane care au trecut printr-un eveniment de moarte clinică (“near death experience”) provocate de accidente violente, care au declarat medicului american Raymond Moody că în secunda accidentului sau a decorporării au fost ejectate în afara trupului material sub forma unei fantome albicioase. Fiind aflați în stare decorporată, în condițiile în care trupul era declarat mort, subiecții investigați au raportat trăiri care nu pot fi înțelese corespunzător decât prin mecanismul conceptual al realismului tehnologic, care menționează deopotrivă un aspect ortoexistențial și un aspect existențial (material) al lumii.

Din acest punct de vedere se poate afirma că deși nu a devenit încă un *zeitgeist* acceptat pe plan mondial (dat fiind faptul că încă nu a existat un efort unificator de mare amploare din care să rezulte un *zeitgeist*), concepția contactorilor “civili” este pe cale să devină o Sabie a Cunoașterii.

Este posibil ca, în viitor, din cuplajul dintre realismul tehnologic și concepția specifică contactorilor “civili” să rezulte o nouă formă de cunoaștere și, implicit, un *zeitgeist* unificator care să fie adoptat de cât mai mulți oameni. Doar prin simbioza cu concepția contactorilor “civili”, realismul tehnologic poate deveni la rândul său o Sabie a Cunoașterii.

Acest ultim aspect a început să fie acceptat de multe minți luminate ale acestui veac. Astfel, referindu-se la experiențele de moarte clinică reflectate în mass media, cercetătorul Patrice Van Eersel afirma că “este posibil ca experiențele morții clinice să genereze cu timpul o nouă mitologie, o nouă religie, una universală, adecvată evoluției în cunoașterea științifică și realităților lumii viitoare.” (61)

În sprijinul concluziilor sale, cercetătorul menționat a adus în atenția opiniei publice cazul destul de atipic al unui contactor “civil” pe nume Tom Sawyer, originar din Rochester, statul New York. După cum nota autorul citat, Tom Sawyer este “un tip blond și solid, mecanic auto, are 30 de ani și doi copii, iar ca instrucție școlară are doar liceul neterminat”. Într-o zi, pe când lucra sub o camionetă, a cedat cricul, iar cele 3 tone de fier i-au zdrobit pieptul. Au venit pomplierii alertați de cei doi copii și l-au transportat la spital, dar pe drum a intrat în șoc cardio-respirator. După circa 20 de minute de resuscitare, inima sa a reînceput să pulseze din nou.

Scurt timp după accident, Tom Sawyer și-a văzut trupul zdrobit de la înălțimea de 3 m, apoi duhul (sau sufletul) său a urcat din ce în ce mai sus. După ce a trecut printr-un “zid de întuneric”, tocmai când și-a spus că a murit, Tom Sawyer a zărit un “punct de lumină”. Inițial, “punctul de lumină” era cât o steluță, dar apoi a început să crească în dimensiuni până a ajuns cât “un Soare imens, de o strălucire orbitoare”. Când a pătruns în acea lumină, Tom Sawyer a perceput o “iubire pură, totală și infinită” greu de exprimat în cuvinte, iar în acel moment s-a identificat cu toate “elementele naturii” - cu vântul, cu cerul, cu pământul.

Uimit, Tom Sawyer și-a dat seama că lumina orbitoare este de fapt o ființă. Era chiar *Ființa de Lumină* menționată de mulți contactori civili care au trecut peintr-un eveniment de moarte clinică (sau la “limita morții”) și pe care majoritatea

dintre ei au identificat-o cu Iisus Hristos. La fel de uimitor, *Ființa de Lumină* l-a întrebat pe Tom Sawyer dacă “a auzit de fizica cuantică, de Planck, Einstein, Niels Bohr și de alții. A răspuns că nu. *Ființa de Lumină* i-a spus “că va trebui să se întoarcă în lumea materială și că va avea misiunea de a se ocupa de fizica cuantică”. După ce și-a revenit la viață și după ce s-a însănătoșit după teribilul accident, Tom Sawyer a început să se intereseze, precum i-a spus *Ființa de Lumină*, de fizica cuantică, dar primele experiențe au fost dezmăgitoare; când a cerut într-o librărie o carte referitoare la acest subiect i-a fost prezentată “o carte în care apăreau multe operații matematice”, de care s-a cam speriat și a renunțat să o cumpere. Abia când i s-a oferit o carte de popularizare a fizicii cuantice a înțeles despre ce este vorba. (61)

Ulterior, pentru a se conforma sfaturilor primite de la *Ființa de Lumină*, Tom Sawyer și-a terminat liceul și s-a înscris la facultatea de fizică. În timpul studiilor “a avut impresia că noțiunile de fizică îi sunt cunoscute și, ca urmare, le-a reținut ușor”.

SPECIALIȘTII SACRULUI

☞ Enoch ☞

Conectarea la aspectul “nevăzut”, spiritual sau ortoexistențial al cosmosului nu este un fenomen descoperit în secolul al XX-lea. Specialiști ai conectării și-au manifestat prezența încă din cea mai îndepărtată antichitate.

La fel ca în cazul contactorilor “civili” din epoca modernă, specialiștii conectării din antichitate au fost inițial oameni obișnuiți care, la un moment dat al vieții lor, în urma unui eveniment-stimul, au accesat aspectele nevăzute, spirituale, ale cosmosului; la fel ca cei din epoca modernă, specialiștii conectării din antichitate s-au conectat fie la palierele transfizice ale lumii, fie la entitățile care le populează: ființe omenești decorporate, îngeri sau chiar l-au cunoscut în mod direct pe Dumnezeu.

Evident, cei mai elevați contactori din antichitate au fost cei care l-au cunoscut în mod direct pe Dumnezeu. De aceea, ei pot fi desemnați prin expresia “specialiști ai sacrului” (termen introdus de Mircea Eliade; totuși, expresia “specialiști ai sacrului” nu trebuie acordată fără discernământ tuturor contactorilor, ci doar celor care, în demersurile lor, l-au cunoscut în mod direct pe Dumnezeu). Mai trebuie precizat că cei din această ultimă categorie nu au devenit “specialiști ai sacrului” datorită unor capacități dobândite prin inițiere, ci pur

și simplu datorită faptului că *au fost aleși* chiar de către Dumnezeu. Din acest motiv, “specialiștii sacrului” din această categorie pot fi desemnați prin termenul de “aleși.”

“Aleșii” nu și-au dobândit capacitățile în urma unei inițieri (“aleșii” nu trebuie identificați sau confunțați cu “inițiații”) și nici n-au fost clerici. Pur și simplu, într-un moment al vieții lor, “aleșii” l-au cunoscut pe Dumnezeu, care li s-a revelat într-un fel sau altul, astfel că au devenit canale de legătură dintre Dumnezeu și oameni. Prima misiune a “aleșilor” a fost, evident, reamintirea pentru toți oamenii a faptului că există un Singur și Adevărat Dumnezeu, Creatorul cerurilor și al pământului. A doua misiune a fost de a comunica oamenilor că Dumnezeu a instituit o Ordine de Drept Divin, pe care toți oamenii sunt datori să o respecte. Ordinea de Drept Divin se bazează pe un set de reguli, ce pot fi înțelese ca “Porunci ale lui Dumnezeu”.

“Aleșii” nu sunt recunoscuți de istoriografia de orientare materialistă (ramificație a realismului industrial), deși aportul lor în ceea ce privește elevarea spirituală a oamenilor din antichitate a fost esențial. De fapt, nici “inițiații” nu sunt luați în considerare de istoriografia de orientare materialistă. “Aleșii” nu trebuie identificați cu “inițiații” dintr-un motiv foarte simplu: “aleșii” nu au urmat un program de inițiere pentru a deveni “specialiști ai sacrului”; în schimb, “inițiații” au urmat un proces de inițiere tocmai pentru a semăna “aleșilor” și, implicit, pentru a deveni “specialiști ai sacrului”. “Aleșii” au fost așadar “personalitățile alfa” în procesul de elevare spirituală al oamenilor, iar “inițiații” au urmat un program de inițiere pentru a le semăna din punct de vedere spiritual.

Dintre specialiștii “sacrului” menționați în Vechiului Testament pot fi enumerați Enoch, Noe, Ieremia, Isaia, Ezechiel, Avraam, Isaac, Moise, iar dintre “aleșii” Noului

Testament pot fi enumerați apostolii Bartolomeu, Pavel și Ioan. Textul Bibliei menționează în mod explicit faptul că ilustrele personalități menționate au fost alese chiar de către Dumnezeu pentru a vorbi în Numele Său și pentru a comunica oamenilor ce trebuie să facă. Astfel, de exemplu, profetul Ieremia afirma următoarele: “Fost-a cuvântul Domnului către mine și mi-a zis: înainte de a te urzi în pântece te-am cunoscut; înainte de a ieși din pântece te-am sfințit; și te-am rânduit proroc pentru popoare.” (Ieremia; 1, 1-4))

Pentru explicitarea subiectului, va fi trecută în revistă pe scurt activitatea a patru “aleși”: Enoch (epoca antediluviană), Moise (epoca veterotestamentară), iar din epoca creștină Bartolomeu și Pavel, ucenicii lui Iisus Hristos.

Este greu de estimat câți “aleși” vor fi trăit în perioada antichității, dar în mod sigur prototipul “aleșilor” a fost patriarhul Enoch, cu privire la a cărui activitate există mențiuni atât în Biblie, cât și în trei cărți care-i poartă numele și îi sunt atribuite: *Cartea lui Enoch* - varianta etiopiană, *Cartea secretelor lui Enoch* - varianta slavonă, *Cartea lui Enoch* - varianta ebraică, cunoscută și sub numele *3 Enoch*. Varianta etiopiană a *Cărții lui Enoch* a fost descoperită în epoca modernă după anul 1821, iar varianta slavonă intitulată *Cartea secretelor lui Enoch*, a fost descoperită în anul 1886. Versiunile existente astăzi au fost scrise prin secolul al treilea înainte nașterii Mântuitorului Iisus Hristos. (53)

Vechiul Testament, Geneza îl menționează pe patriarhul antediluvian Enoch astfel: “la vârsta de șaiszeci și cinci de ani, Enoch a născut pe Matusalem. După nașterea lui Matusalem, Enoch a umblat cu Dumnezeu trei sute de ani; și a născut fii și fiice. Toate zilele lui Enoch au fost de trei sute șaiszeci și cinci de ani. Enoch a umblat cu Dumnezeu, apoi nu s-a mai văzut pentru că l-a luat Dumnezeu.” (Geneza; 5, 21-24). De asemenea, în Noul Testament, Apostolul Pavel menționează

epopeea lui Enoch astfel: “Prin credință, Enoch a fost luat de pe Pământ ca să nu vadă moartea și nu s-a mai aflat pentru că Dumnezeu îl strămutase.” (Evrei; 11, 5)

Așadar, Enoch a fost cel mai important “ales” din istoria timpurie a oamenilor cu privire la care există mărturii scrise. În cărțile ce-i poartă numele și-i sunt atribuite, Enoch descrie cu lux de amănunte felul în *care a fost ales* de către Dumnezeu. Astfel, varianta etiopiană a cărții afirmă că Enoch a fost un “om drept, care a mers în fața Domnului, *când ochii lui au fost deschiși* și când a contemplat o descoperire sfântă în ceruri”. La rândul ei, *Cartea secretelor lui Enoch*, apocriful slavon, afirmă că Domnul a avut mare iubire pentru Enoch “și l-a luat la El, ca să primească lucrurile cele mai divine și să fie martor al înțelepciunii și măririi nemaivăzute a veșnicei împărății a Dumnezeului celui Atotputernic.” De asemenea, Enoch însuși a precizat că a călătorit la ceruri în duh: “*duhul meu și-a luat zborul spre ceruri*”. (53)

Aceeași carte afirmă că patriarhul Enoch a fost ridicat la ceruri de doi oameni extrem de mari, ale căror fețe “străluceau ca soarele, cu ochii ca două lumini aprinse”, unde i s-au dezvăluit tainele creației lui Dumnezeu. Enoch a vizitat cele zece ceruri suprapuse (paliere cuantice “paralele”), a văzut cu proprii săi ochi cohortele nesfârșite de îngeri, iar în al zecelea cer s-a prosternat în fața Scaunului de Domnie al lui Dumnezeu. Așadar, Enoch l-a cunoscut în mod direct pe Dumnezeu. Însuși Dumnezeu, cu Vocea sa, i-a dezvăluit lui Enoch marile taine ale creației Sale, îndemnându-l totodată să le comunice oamenilor, motiv pentru care, la întoarcere, Enoch a scris mai multe cărți (360 de cărți).

După cum afirmă *Cartea secretelor lui Enoch* (varianta slavonă), de-a lungul călătoriei de-a lungul celor zece ceruri suprapuse, lui Enoch i-au fost arătate de îngerii-călăuză toate tainele ce pot fi cunoscute de o ființă omenească. Astfel, în

primul cer, Enoch i-a văzut pe “stăpânii ordinii stelare” și pe “cei două sute de îngeri, care stăpânesc stelele”. În cel de-al *doilea cer*, pe o beznă “mai neagră decât întunericul pământesc”, Enoch i-a văzut atât pe “îngerii suverani ai ordinelor stelare și pe îngerii care dirijează stelele”, cât și pe “cei răzvrățiți”, care erau “închiși și spânzurați, privind și așteptând marea și nemărginita judecată; și acei îngeri erau de-o formă întunecată, mai mult decât întunecimea de pe pământ”. În *cerul al treilea*, Enoch a văzut o minunată grădină păzită de trei sute de îngeri, cu “pomi înfloriți și minunați și plini de fructe”, iar în mijlocul grădinii se afla “pomul vieții; acela fiind locul unde s-a odihnit Domnul, până să urce în rai.” În *cerul al patrulea*, Enoch a văzut “desfășurarea succesivă a razelor de lumină, a soarelui și a lunii. Ziua se îngrijeau de bunul mers al soarelui cinsprezece miliarde de îngeri, iar noaptea o mie”. În *al cincelea cer*, Enoch i-a văzut pe Grigorii (Egrogorii), care, împreună cu “prințul lor Satanail”, “l-au respins pe Domnul Luminii”; “trei din ei au coborât pe pământ și au văzut pe fiicele oamenilor ce frumoase erau și le-au luat de neveste și au umplut pământul cu odraslele lor; care în tot timpul anilor lor, au făcut nedreptate și rele și au trăit în dușmănie mare”. În *cerul al șaselea*, Enoch a văzut șapte legiuni de îngeri strălucitori și plini de slavă, ale căror fețe “străluceau mai tare ca lumina soarelui și sclipeau”. Acolo se aflau “arhanghelii, care sunt peste îngeri, măsura întregii vieți în cer și pe pământ”, iar în mijlocul arhanghelilor Enoch a văzut “șase Fenixuri și șase Heruvimi, cu câte șase aripi”. (53)

În *al șaptelea cer* Enoch a văzut “o minunată lumină și trupe arzătoare de arhangheli minunați, forțe nemateriale, proeminente în ordine și guvernare; heruvimi și serafimi, tronuri și cei cu mulți ochi, nouă regimente, rangul Ioaniților cei din lumină”. În *cerul al optulea*, Enoch a văzut “schimbătorul de anotimpuri, de secetă și de ploaie și al celor

douăsprăzece semne ale constelației”, iar *în cerul al nouălea*, Enoch a văzut “casele cerești ale celor 12 constelații”. *În cel de-al zecelea cer*, denumit Aravot, Enoch a “văzut în mijlocul luminii un palat construit din pietre de cristal și în mijlocul acestor pietre de cristal străluceau limbi de foc”. “Duhul meu - afirmă Enoch - a văzut un cerc care înconjură locașul, arzând în cele patru laturi și fluvii de foc erau împrejur. Serafimii, heruvimii și ophanimii stăteau în picioare de jur împrejur. Ei nu dormeau nicio dată căci păzeau tronul slavei.” *În cerul Aravot*, Enoch l-a văzut cu ochii duhului pe “Cel bătrân în zile, al cărui cap era alb și curat ca o lână și ale cărui veșminte sunt cu neputință de descris”. (53)

Cel mai impresionant fragment din *Cartea secretelor lui Enoch* este cel în care Enoch s-a aflat în fața lui Dumnezeu Unicul, Creatorul cerurilor și al pământului. “În cel de-al zecilea cer Aravot, am văzut eu - afirmă Enoch - chipul Domnului, ca fierul încins, luminând ca un foc. Așa am văzut eu fața Domnului; și fața Sa este inefabilă, strălucitoare și înfricoșătoare și foarte, foarte strașnică”. “Și am căzut cu fața la pământ și m-am închinat Domnului, iar El cu buzele sale mi-a zis mie: “Îmbărbătează-te Enoch, nu-ți fie frică; ridică-te și stai înaintea feței Mele întru veșnicie.” “Și mi-a spus El mie întreaga facere a cerului și a pământului”. (53)

Într-un fragment unic în literatura universală, Dumnezeu a dezvăluit alesului Său, Enoch, “că “toate pe care le-am creat, le-am făcut din nimica și lucrurile văzute din cele nevăzute. Căci până ce lucrurile să devină văzute, Eu însumi umblam prin lucrurile nevăzute”. “Și am poruncit Eu - i-a spus Dumnezeu lui Enoch - ca lucrurile văzute să iasă jos, din cele nevăzute”. “Eu am stat - afirmă Dumnezeu - în mijlocul acelei Lumini, care a ieșit și astfel a fost născută lumina din Lumină”. “Și am văzut că era bine. Și mi-am amplasat pentru mine Tronul Meu și m-am așezat pe el și am zis Luminii:

Așează-te sus deasupra Tronului și fii întemeierea cea mai înaltă ! Căci deasupra Luminii nu este nimic altceva și am urcat și am privit în sus de pe tronul meu.” (53)

În *prima zi* a creație - i-a explicat apoi Dumnezeu lui Enoch - “am luat din Lumină și s-a făcut apa și am întins-o peste întuneric, dedesubtul luminii și apoi prima dată am făcut apa, adică adâncimile și am făcut întemeierea Luminii împrejurul apei și am făcut șapte cercuri de dinăuntru”. “Și am despărțit lumina de întuneric”. “Am făcut prima dată - afirmă Dumnezeu în fața alesului Său, Enoch - cercul ceresc și am făcut ca apele de jos care sunt dedesubtul cerului, să se adune la un loc într-un întreg, iar apoi haosul s-a uscat”. “Și uscatul s-a numit pământ, iar mijlocul pământului l-am numit abis, adică adâncimile și am adunat marea într-un loc și am legat-o cu un jug. Apoi repede am făcut firmamentul. Iar în ziua aceea m-am numit Primul-Făcut.” În *ziua a doua* a creației, Dumnezeu a creat îngerii. “Și am tăiat din stâncă un foc mare și din foc am creat legiunile cerești de îngeri cu armele lor arzânde și cu îmbrăcămintea lor din flacără arzătoare; și am poruncit ca fiecare să stea în ordinea sa”. Dar “unul din ordinea de îngeri din afară a întors ordinea întreagă de partea lui, având o tendință cu neputință de realizat, să-și plaseze tronul său mai presus de norii de pe pământ, ca să obțină putere mai mare ca a mea. Și l-am alungat din înălțimi pe el și pe îngerii lui și a zburat prin aer încontinuu, până în adâncimile cele mai de jos.” În *ziua a treia*, Dumnezeu a creat Paradisul, iar în *ziua a patra* a făcut firmamentul și luminătorii: “în ziua a patra am poruncit să fie mare lumină peste cercurile cerești. În primul, cel mai de sus cerc, am pus stelele, Kruno, iar în al doilea Afrodit, iar al treilea Aris, în al cincilea Zeus, în al șaselea Ermis, în al șaptelea cea mai mică, Luna și le-am împodobit cu stelele cele mici, luminători ai nopți. Mai jos am așezat Soarele, pentru a da lumină ziua și

luna și stelele, pentru a lumina noaptea. Soarele e făcut așa să meargă, în acord cu cele douăsprezece semne animalice ale constelației.” În *ziua a cincea*, Dumnezeu a creat peștii, păsările și viețuitoarele pământului, iar în *ziua a șasea* Dumnezeu l-a făcut pe om. Omul a fost creat de “Înțelepciunea lui Dumnezeu” din “șapte elemente: carnea din pământ, sângele din rouă, ochii din soare, oasele din piatră, înțelepciunea din “promptitudinea îngerilor și din nori”, venele și părul din iarba pământului, “sufletul din răsuflarea lui Dumnezeu și a vântului”. Apoi Dumnezeu a pus somnul în Adam, iar după ce a adormit i-a făcut dintr-o coastă femeie, “ca moartea să vină peste el prin femeie și am luat ultimul său cuvânt și am numit-o mamă, adică Eva.” Apoi, Dumnezeu a făcut pentru Adam grădina Eden. “Adam a trăit pe pământ și i-am creat o grădină în Eden în est – i-a spus Dumnezeu lui Enoch -, ca să observe testamentul și să păzească porunca. Adam nu a stat decât cinci ore în Eden, fiind ispitit de diavol.

Creația lui Dumnezeu s-a desfășurat, afirmă varianta slavonă a *Cărții secretelor lui Enoch*, de-a lungul a șase zile. În cea de-a șaptea zi, Dumnezeu s-a odihnit: “am binecuvântat - afirmă Dumnezeu - ziua a șaptea care este Sabatul.” A urmat apoi a opta zi, ziua prezentă. “Și am numit și a opta zi de asemenea, ca această zi să fie prima-creată după creația mea. Astfel primele șapte, rezultă în forma a șapte mii, iar la începutul celei de-a opta mie, nu va mai fi timp, nici ani, nici luni, nici săptămâni, nici zile, nici ore.” (53)

La rândul ei, *Cartea lui Enoch* (versiunea etiopiană) descrie o altă activitate a lui Enoch și anume intervenția sa în fața lui Dumnezeu pentru iertarea unor ființe denumite “Copii ai Cerului” sau “Îngeri Veghetori” care au păcătuit cu fiicele oamenilor. Evenimentul s-a petrecut înainte de potop, iar Enoch a fost contemporan cu el. “Pe când copiii oamenilor se înmulțiseră în acele zile, s-a făcut ca fiicele lor să se nască

grațioase și frumoase. Și atunci, când îngerii, Copiii Cerurilor, le-au văzut s-au îndrăgostit de ele și ei și-au spus unii altora: să ne alegem femei din seminția oamenilor și să avem copii cu ele. Și și-au ales fiecare câte o femeie și s-au apropiat de ele și au trăit cu ele și ei le-au învățat vrăjitorii, farmece și însușirile rădăcinilor și plantelor. Și aceste femei au zămislit și au născut uriași. Statura lor era de 300 de coți și ei au înghițit tot ceea ce munca oamenilor putea să producă și tot nu a fost chip să fie săturați.” (54)

Varianta etiopiană a *Cărții a lui Enoch* afirmă că pentru toate aceste fapte Dumnezeu i-a osândit apoi pe Îngerii Veghetori. De aceea, Îngerii Veghetori l-au rugat pe Enoch să intervină în fața lui Dumnezeu pentru a fi iertați pentru fărădelegile pe care le-au comis. “Și iată că îngerii veghetori m-au numit: Enoh scribul. Și Domnul mi-a zis: Enoh, scrib al dreptății, du-te și vorbește îngerilor veghetori ai cerului, care au părăsit înălțimile desăvârșite ale cerurilor și locuințele lor cele veșnice, cei care s-au dezonorat cu femei, și au făcut ca oamenii, luând neveste după exemplul lor și stricând tot pământul. Spune-le lor că pe pământ, ei nu vor căpăta niciodată nici liniște, nici iertarea păcatelor lor. Atunci eu am scris o plângere umilă în sprijinul lor, pentru a obține liniște și iertare pentru tot ce au făcut. Și iată că am avut un vis și o revelație divină. Am căzut în extaz și am văzut atunci pedeapsa pe care trebuia să o anunț, vestea tristă și muștrătoare pentru Copiii Cerului”. (54)

Aceste informații corespund într-un tot cu cele furnizate de Moise în capitolul al șaselea al Genezei, care menționează un grup de “fii ai lui Dumnezeu” care s-au împreunat cu “fiicele oamenilor”. Rezultatul unirii dintre Fiii lui Dumnezeu și fiicele oamenilor au fost uriașii. Pentru termenul “uriaș”, Septuaginta folosește doi termeni ebraici: *nephilim* (“cei care cad”) și *gibborim* (“cei puternici”), afirmând că datorită

răutății lor, Dumnezeu a decis inundarea pământului prin potop. Textul Genezei este clar: “Și a fost așa: când oamenii au început să se înmulțească pe pământ, li s-au născut și fiice. Fiii lui Dumnezeu, văzând că fiicele oamenilor erau frumoase, și-au luat soții dintre toate cele pe care le-au ales. Pe atunci, și după aceea, se aflau pe pământ uriașii, când fiii lui Dumnezeu intrau la fiicele omului și-și zămisleau (prunci); erau uriașii de odinioară, oamenii cei vestiți.” (Geneza; 6; 1 - 4).

Dincolo de dramatismul evenimentelor descrise în cărțile ce-i sunt atribuite și-i poartă numele, fragmentele trecute în revistă dezvăluie faptul că înțeleptul antediluvian Enoch a fost un “ales” al lui Dumnezeu, iar ca “ales”, Enoch a prefațat istoria cunoașterii omenești. “Alesul” antediluvian Enoch a vizitat cele zece paliere cuantice (“ceruri”) ale cosmosului, l-a văzut în mod direct pe Dumnezeu, a dialogat cu El și a aflat, spus chiar din gura Sa, care au fost principalele etape ale creației. Enoch a aflat că Dumnezeu este adevăratul Creator al lumii, iar aceasta este prima și cea mai mare Revelație primită de oameni direct de la Dumnezeu.

Enoch a scris ceea ce vazut în mai multe cărți (360 de cărți) pe care le-a lăsat “fiilor” săi, atât fiilor săi de trup ce formau “casa” sa, cât și fiilor săi spirituali (inițiații), adică celor care au cunoscut scrierile sale și le-au păstrat o perioadă atât de lungă de timp încât au ajuns să fie cunoscute și astăzi.

❧ Moise ❧

Un alt specialist al sacrului ales de către Dumnezeu pentru a îndeplini o misiune a fost Moise. Lui Moise, Dumnezeu i s-a revelat prin mai multe teofanii grandioase.

Moise a fost ales de către Dumnezeu să dezvăluie oamenilor “tainele cerurilor și ale pământului”. La vremea sa, Moise a fost desemnat de către Dumnezeu să comunice

oamenilor tainele creației Sale, precum în perioada antediluviană Enoch a fost ales să le dezvăluie celor din epoca sa. Atât Enoch, cât și Moise au fost aleși în mod direct de către Dumnezeu.

Evenimentul primordial al contactului spiritual dintre Dumnezeu și “alesul” Său, Moise s-a produs pe Muntele Horeb, când Moise, așa cum precizează textul Vechiului Testament, a văzut un rug care ardea cu văpaie, dar nu se mistuia; “acolo i S-a arătat îngerul Domnului într-o pară de foc, ce ieșea dintr-un rug; și a văzut că rugul ardea, dar nu se mistuia.” Pe Muntele Horeb, Dumnezeu s-a revelat lui Moise astfel: “Eu sunt Dumnezeul tatălui tău, Dumnezeul lui Avraam și Dumnezeul lui Isaac și Dumnezeul lui Iacov !” “Zis-a iarăși Moise către Dumnezeu: Iată, eu mă voi duce la fiii lui Israel și le voi zice: Dumnezeul părinților voștri m-a trimis la voi. Dar de-mi vor zice: Cum Îl cheamă, ce să le spun? Atunci Dumnezeu a răspuns lui Moise: Eu sunt Cel ce sunt. Apoi i-a zis: Așa să spui fiilor lui Israel: Cel ce este m-a trimis la voi!” (Exodul; 3; 12-14).

Extrem de important este nu doar faptul că Dumnezeu s-a revelat lui Moise, ci și faptul că și-a dezvăluit Identitatea și Numele. Textul Vechiului Testament este clar: “Apoi a grăit Domnul cu Moise și a zis către el: Eu sunt Domnul și M-am arătat lui Avraam, lui Isaac și lui Iacov ca Dumnezeu Atotputernic, iar cu numele Meu de Domnul nu M-am făcut cunoscut lor.” (Exodul: 6; 3)

Așadar, revelându-se lui Moise, Dumnezeu s-a numit pe Sine “Eu Sunt Cel Ce Sunt” sau “Eu Sunt Cel Ce Este”; în limba ebraică: “ehyeh aser ehyeh”; în Septuaginta apare tradus: “Ego imi o on; în Vulgata apare tradus “Ego sum qui sum.” Într-un comentariu referitor la acest subiect, Pr. Ioan Usca afirma că numele ebraic al lui Dumnezeu are câteva variante de traducere. Astfel, “Eu Sunt Cel Ce Sunt” semnifică

“misterul lui Dumnezeu, Care refuză să-Și dezvăluie numele”; “Eu Sunt Ceea Ce Sunt” desemnează “Ființa prin ea însăși”; “Eu Sunt Fiindcă Sunt” desemnează “Ființa care conține în Sine propria cauzalitate”. Septuaginta preferă sensul “Eu Sunt Cel Ce Este” cu sensul “Dumnezeu este existență în sine, singura realitate adevărată și cauza unică a tuturor realităților.” (55)

Moise a aflat de la “Eu Sunt Cel Ce Sunt” adevărata istorie a creației. Primele cinci cărți ale Vechiului Testament (Geneza, Ieșirea, Leviticul, Numerii și Deuteronomul) sunt chiar rezultatul Revelației Dumnezeiești primită de Moise. De fapt, primele cinci cărți ale Vechiului Testament sunt chiar consecința faptului că Moise a fost un “ales.”

Geneza, prima carte a Vechiului Testament, prezintă cea mai completă descriere a creației lumii de către Dumnezeu. Evreii numesc această carte prin termenul *Bereșit* (adică “La început”), după primul cuvânt al cărții. Septuaginta (traducerea Bibliei din ebraică în greacă) o numește “Ghenesis” (adică Origine sau Naștere), iar Vulgata (traducerea Bibliei în latină) redă ambele denumiri: “Liber Beresith id est Genesis.” Traducerile românești preferă denumirea “Facerea”, mai rar “Geneza.”

În Geneza, specialistul sacrului Moise a dezvăluit modul în care Dumnezeu a creat lumea. Creația lumii a debutat, afirmă Moise în Geneza, “întru început”, când “Dumnezeu a făcut cerul și pământul. Iar pământul era nevăzut și neorânduit, întuneric deasupra genunii și duhul lui Dumnezeu se purta peste apă. Și Dumnezeu a zis: “Să fie lumină.” Și a fost lumină. Și a văzut Dumnezeu că lumina era bună. Și a despărțit Dumnezeu între lumină și întuneric. Și a numit Dumnezeu lumina zi și întunericul noapte. Și a fost o seară și a fost dimineață: ziua dintâi.” În ziua a doua, Dumnezeu a făcut o “tărie”, care a “despărțit, la mijloc, apa

de sub tărie de apa de deasupra tăriei. Și Dumnezeu a numit tăria cer.” În ziua a treia Dumnezeu făcut uscatul și vegetația: “Apa de sub cer s-a strâns în locurile lor de strângere și s-a văzut uscatul. Dumnezeu a numit uscatul pământ, iar mulțimea apelor a numit-o mări.” În ziua a patra, Dumnezeu “a făcut cei doi luminători mari, luminătorul mare stăpân peste zi, și luminătorul mic, stăpân peste noapte, și stelele. Și le-a așezat Dumnezeu în tăria cerului, ca să lumineze pe pământ, să stăpânească zilele și nopțile și să despartă între lumină și întuneric”. În ziua a cincea, Dumnezeu a făcut viețuitoarele mării, târătoarele și zburătoarele, pe care le-a binecuvântat, zicând: “Creșteți, înmulțiți-vă și umpleți apele mărilor, iar zburătoarele să se înmulțească pe pământ.” În ziua a șasea, Dumnezeu a zis: “Pământul să scoată la iveală suflet viu, soi după soi, patrupede, târătoare și fiarele pământului sălbatice, soi după soi, și târătoarele, soi după soi.” Tot în ziua a șasea, Dumnezeu a zis: “Să facem om după chipul nostru și după asemănare.” Și Dumnezeu l-a făcut pe om, după chipul lui Dumnezeu l-a făcut: parte bărbătească și parte femeiască i-a făcut.” În ziua a șaptea, Dumnezeu “s-a odihnit, după toate lucrările pe care le făcuse. Dumnezeu a binecuvântat ziua a șaptea și a sfințit-o, pentru că atunci s-a odihnit după toate lucrările Sale, pe care Dumnezeu începuse să le facă”. “Aceasta este cartea nașterii cerului și a pământului” - conchide Moise la finalul expunerii (Geneza Cap 1; 1-31).

În Geneza, Moise a mai dezvăluit săvârșirea păcatului originar de către protopărinții neamului omenesc, Adam și Eva, izgonirea din Eden, nașterea lui Abel și Cain, uciderea lui Abel de către Cain, nașterea lui Set, care a fost făcut “după chipul și asemănarea lui Adam” (nu după „chipul și asemănarea lui Dumnezeu”, precum Adam), formarea a două seminții distincte, cea a lui Cain (cainiții) și cea a lui Set (setiții) și epoca patriarhilor, între care la loc de cinste

figurează Enoch și Noe. La sfârșitul epocii patriarhilor a survenit potopul. Geneza menționează că dintre toți oamenii de pe suprafața pământului doar patriarhul Noe “a găsit har” în fața lui Dumnezeu, astfel că a primit poruncă să construiască o arcă. Pe arcă au supraviețuit potopului doar cei din “casa” lui Noe, adică soția sa și cei trei fii ai săi.

Potrivit Genezei, din cei trei fii ai lui Noe, pe nume Sem, Ham și Iafet, s-au format trei seminții principale, care s-au răspândit pe suprafața pământului: iafetiții, semiții și hamiții. Răspândirea oamenilor pe suprafața pământului a fost grăbită de tentativa nereușită de a construi Turnul Babel.

☞ “A privit moartea drept în față și a râs” ☞

În mod firesc, specialiștii sacrului și-au manifestat prezența și după răstignirea și învierea lui Iisus Hristos. Toți au fost aleși direct de Iisus Hristos.

Primul specialist al sacrului cu privire la care există o sursă documentară a fost Apostolul Bartolomeu (Nathaniel). Acest aspect reiese din două scrieri considerate *apocrife* (apocrif: a-po-cript: secret), intitulate “*Evanghelia lui Bartolomeu*” și, respectiv, “*Cartea învierii lui Iisus Hristos.*”

După cum este scris în “*Evanghelia lui Bartolomeu*”, Bartolomeu a văzut prin clarvedere evenimentele tulburătoare ce au urmat răstignirii și morții pe cruce ale lui Iisus Hristos. “Apoi, după ce a suferit și a înviat, toți apostolii la vederea Lui nu au îndrăznit să îl întrebe ceva, fiindcă înfățișarea Lui nu era asemenea celei dinainte, ci și-a descoperit plinătatea dumnezeirii. Și Bartolomeu a mers la el și i-a zis: “Doamne, când Tu ai mers să fi atârnat pe cruce, *eu te-am urmărit de departe*, am văzut că atârnai pe cruce și am văzut cum îngerii au coborât din cer și Ți s-au închinat. Și când întunericul a venit, am privit și am văzut că ai dispărut de pe cruce, și Ți-

am auzit vocea sub pământ, și imediat un mare bocet și crâșnire din dinți s-a arătat. Și răspunzând Iisus, a zis: “Binecuvântat ești tu, Bartolomeu preaiubitul Meu, fiindcă ai văzut taina aceasta.” (56)

Cărțile lui Bartolomeu mărturisesc și faptul că imediat după moartea pe cruce, Iisus Hristos a coborât în iad, pentru a-i scoate pe toți “dreptii” de acolo. Astfel, după cum aflăm din “*Cartea învierii lui Iisus Hristos*”, “Iosif din Arimateea - a îngropat trupul lui Iisus. Atunci Moartea a venit în Amente, căutând cine este nou venit, căci găsisse mare tulburare. Atunci ea a vorbit trupului lui Iisus și L-a întrebat: “Cine ești tu ?” Iisus a dat la o parte ștergarele de pe fața sa, a privit Moartea drept în față și i-a râs. Moartea și fiii săi au fugit. Atunci Iisus a înviat și s-a urcat în carul Heruvimului. El a adus nenorocirea în iad, zdrobindu-i porțile legându-i pe demonii Beliar și Melkir, și eliberând pe Adam și sufletele sfinte. La miezul nopții, El a înviat, a ieșit afară din mormânt și a găsit toate ierarhiile îngerești: heruvimi, serafimi, puteri și fecioare. Cerul s-a deschis și Tatăl l-a ridicat pe Iisus Hristos.” (57)

“*Cartea învierii lui Iisus Hristos*” se încheie prin următoarea mărturisire a Apostolului Bartolomeu: “Eu, Bartolomeu, am stat multe zile fără hrană și băutură, hrănit de slava viziunii”, iar faptul că Apostolul Bartolomeu a văzut aceste evenimente i-a determinat pe ceilalți Apostoli să-l cinstească și să-l numească Apostolul tainelor lui Dumnezeu. ”Apostolii l-au binecuvântat pe Bartolomeu pentru ce le-a spus. El trebuie numit Apostolul Tainelor lui Dumnezeu. Dar el nu a voit să primească, zicând: Eu sunt cel mai neînsemnat dintre voi, un slujitor umil.” (57)

La întrebarea lui Bartolomeu dacă are voie să dezvăluie oamenilor tainele pe care le văzuse, “Iisus i-a zis: Bartolomeu, Tatăl Meu m-a numit Hristos, ca Eu să pot veni pe pământ și să ung cu uleiul vieții pe oricine vine la Mine. Și El m-a numit

Iisus, pentru ca Eu să pot vindeca orice păcat al celui neștiutor, și să dau oamenilor adevărul lui Dumnezeu.” “Bartolomeu preaiubitul Meu, încredințează-le tuturor care sunt credincioși, dar să le păstreze pentru sine. Căci unii sunt vrednici, însă alții sunt nevrednici, și acestora din urmă nu se cuvine să le încredințezi aceste lucruri. Lucrurile acestea să fie păstrate în taină, căci sunt unii care nu pot să le cuprindă. Căci toți cei care le vor cuprinde se vor împărtăși din ele.” De aceea, Bartolomeu, primul specialist al sacralui creștin referitor la care există documente scrise, a “poruncit fiului său Thaddeus să nu lase cartea aceasta să cadă în mâinile necuraților”. (57)

Tot din categoria “aleșilor” a făcut parte Apostolul Pavel. Precum Enoch în timpurile antediluviene și precum Moise în perioada descrisă în Vechiului Testament, Apostolul Pavel a fost ales de Iisus Hristos pentru a îndeplini o misiune. Iar în acest sens, biografia Apostolului Pavel este edificatoare.

Prigonitor al creștinilor, cu tată roman, originar din Tarsus, fariseul Saul a primit poruncă de la marele preot al Templului din Ierusalim, în a cărui soldă se afla, să călătorească ca purtător de scrisori pentru sinagogile din Damasc; scrisorile făceau parte din campania anticreștină întreținută de forurile religioase din Ierusalim, mai precis de marele preot și de Sinedriu (Sanhedrin: tribunalul religios evreiesc format din 71 de persoane: marele preot, douăzeci și patru de “căpetenii preoțești”, douăzeci și patru de “bătrâni”, ca reprezentanți ai populației civile și douăzeci și doi de “cărturari” cunoscători ai Legii). În scrisori era precizată obligația ca în cazul în care îi va găsi pe ucenicii lui Iisus Hristos, aceștia să fie aduși legați la Ierusalim pentru a fi supuși judecății.

Faptele Apostolilor menționează că pe drumul Damascului, Saul a avut o experiență tulburătoare: “Dar pe

când călătorea el și se apropia de Damasc, o lumină din cer, ca de fulger, l-a învăluit deodată. Și, căzând la pământ, a auzit un glas, zicându-i: Saule, Saule, de ce Mă prigonești? Iar el a zis: Cine ești, Doamne? Și Domnul a zis: Eu sunt Iisus, pe Care tu Îl prigonești. Greu îți este să izbești cu piciorul în țepușă. Și el, tremurând și înspăimântat fiind, a zis: Doamne, ce voiești să fac ? Iar Domnul i-a zis: Ridică-te, intră în cetate și ți se va spune ce trebuie să faci”. “Și s-a ridicat Saul de la pământ, dar, deși avea ochii deschiși, nu vedea nimic. Și luându-l de mână, l-au dus în Damasc. Și trei zile a fost fără vedere; și n-a mâncat, nici n-a băut.” Iisus Hristos l-a trimis apoi la Saul pe un ucenic pe nume Anania, căruia i-a zis în vedenie: “Mergi, fiindcă acesta Îmi este vas ales, ca să poarte numele Meu înaintea neamurilor și a regilor și a fiilor lui Israel; Căci Eu îi voi arăta câte trebuie să pătimească el pentru numele Meu. Și a mers Anania și a intrat în casă și, punându-și mâinile pe el, a zis: Frate Saul, Domnul Iisus, Cel ce ți S-a arătat pe calea pe care tu veneai, m-a trimis ca să vezi iarăși și să te umpli de Duh Sfânt. Și îndată au căzut de pe ochii lui ca niște solzi; și a văzut iarăși și, sculându-se, a fost botezat.” (Faptele Apostolilor; cap 9; 3-21)

Așadar, Saul a devenit specialist al sacrului în două faze. Prima fază s-a consumat pe drumul Damascului, iar a doua fază în casa din Damasc. În prima fază, când era pe drumul Damascului, Saul a fost învăluit brusc într-o lumină din cer și a auzit glasul lui Iisus Hristos înviat care l-a mustrat: “Eu sunt Iisus, pe Care tu Îl prigonești.” După aceea, Saul nu a mai văzut nimic un răstimp de trei zile: “Și trei zile a fost fără vedere; și n-a mâncat, nici n-a băut.” Apoi Saul a fost dus în Damasc, unde Anania, un ucenic al Domnului Iisus Hristos, l-a vindecat prin punera mâinilor: “Și a mers Anania și a intrat în casă și, punându-și mâinile pe el, a zis: Frate Saul, Domnul Iisus, Cel ce ți S-a arătat pe calea pe care tu veneai, m-a trimis

ca să vezi iarăși și să te umpli de Duh Sfânt.” Rezultatul a fost că lui Saul i-au căzut de pe ochi “ca niște solzi” și a văzut din nou. Aceasta a fost a doua fază.

Experiențele de pe drumul Damascului au produs o transformare radicală a ființei interioare a lui Saul care astfel a devenit Ucenic al lui Iisus Hristos. Trebuie remarcat de asemenea faptul inedit că Apostolul Pavel a fost singurul dintre Apostoli care nu l-a cunoscut pe Iisus Hristos decât după înviere. Dar Apostolul Pavel a ajuns să-l cunoască atât de bine pe Iisus Hristos înviat, încât a ajuns să aibă, așa cum stă scris în *Epistola către Corinteni*, “gândul lui Hristos înviat”. “Hristos vorbește prin mine”, spunea Apostolul Pavel în scrisorile pe care le-a adresat primelor Biserici creștine (Corint, Efes, Tesalonic, Roma).

În afara călătoriilor misionare pe care le-a întreprins în teritoriile unde locuiau “neamurile” și care sunt consemnate pe larg în Noul Testament, Apostolului Pavel îi este atribuită un text apocrif denumit “*Revelația* (sau *Apocalipsa*) *Apostolului Pavel*.” Acest text a fost scrisă de Apostolul Pavel prin anul 44 sau 45, dar a fost descoperit prin anul 388 după Iisus Hristos, de “un om respectabil” care a locuit chiar în casa care a aparținut apostolului Pavel din orașul Tarsus.

Acestui “om respectabil” i-a apărut pe timp de noapte un înger care l-a înștiințat să sfărâme temelia casei și să ia ceea ce va găsi acolo. La temelia casei, acel “om respectabil” “a găsit o cutie din marmură care a fost gravată de toate părțile”, iar în ea era chiar *Revelația Apostolului Pavel*, “precum și încălțăminte cu care Apostolul Pavel obișnuia să meargă când propovăduia cuvântul lui Dumnezeu. Însă lui îi era teamă să deschidă cutia și a adus-o la judecător. Fără s-o deschidă, judecătorul a trimis-o împăratului Teodosiu”, care a deschis-o și a găsit *Revelația Sfântului Pavel*. După ce-a făcut o copie, el a trimis originalul la Ierusalim.” (58)

Așa cum rezultă din Revelația ce-i poartă numele, Apostolul Pavel a fost “răpit” la cer, “unde a auzit cuvinte cumplite.” La fel ca odinioară înțeleptul Enoch, Apostolul Pavel a fost condus de unul sau mai mulți îngeri-călăuză într-un “tur de informare” pe toate palierele cosmosului. “Și când am privit în înălțimi” - afirmă Apostolul Pavel în Revelația sa - am văzut îngeri cu fețele strălucind ca soarele, cu membrele lor înfășate în niște brâuri din aur, având în mâini niște palmieri și semnul lui Dumnezeu; și erau ei îmbrăcați cu niște haine pe care era scris numele Fiului lui Dumnezeu și erau plini de bunătate și milă”.

În “turul de informare” de-a lungul cerurilor suprapuse (paralele), Apostolul Pavel a fost condus de îngeri-călăuză atât în rai, cât și în iad. Prima escală a Apostolului Pavel a fost însă în “Orașul lui Hristos”, care este “în întregime din aur”, fiind înconjurat cu “douăsprezece ziduri și douăsprezece turnuri”; în jurul orașului se găsesc “douăsprezece porți de-o mare frumusețe și patru râuri ce-l înconjoară”. În mijlocul Orașului lui Hristos Apostolul Pavel a văzut “un minunat și foarte înalt altar și acolo în fața altarului stătea unul a cărui față strălucea ca soarele, care ținea în mână sa psaltirea și harfa și cântând zicea: Aleluia!” Îngerul-călăuză l-a informat pe Apostolul Pavel că “acesta este David.” (58)

În “turul de informare”, Apostolul Pavel a fost condus de îngerul-călăuză în Rai: “Îndemnat apoi de Duhul Sfânt, eu l-am urmat pe înger, iar el m-a transferat în Paradis și mi-a zis: “Acesta este Paradisul, unde Adam și nevasta sa au păcătit. Și am intrat în Paradis și am văzut originea apelor”. “Acesta este râul Fizon - i-a spus îngerul călăuză Apostolului Pavel - care înconjoară întreaga țară Evila, iar acesta este Gizon, care înconjoară întreaga țară a Egiptului și Etiopiei. Iar acesta este Tigris, opus Asiriei, iar acesta este Eufratul, a cărui apă scaldă Mesopotamia. Și mergând mai departe, am văzut pomul din a

căruia rădăcină curgeau apele, fiind sursa celor patru râuri. Iar Duhul lui Dumnezeu s-a odihnit acolo, peste acel pom și când Duhul sufla și apele curgeau”. La întrebarea cum este posibil ca acest pom să facă singur ca apele să curgă, îngerul-călăuză a răspuns: “La început, înainte de Cer și pământ, toate au fost nevăzute. Iar Duhul lui Dumnezeu a plutit pe ape. Dar de când porunca lui Dumnezeu a adus lumină în Cer și pe pământ, Duhul Său odihnește peste acest pom. De aceea când Duhul suflă, apele curg din pom.” (58)

În “turul de informare” de-a lungul palierelor cuantice ale cosmosului, Sf. Apostol Pavel a văzut-o pe Fecioara Maria, i-a întâlnit pe Avram, Isaac și Iacob, apoi pe Moise, Isaia, Ieremia, Ezechiel, Lot, Noe, pe Ilie și pe Enoch și, în cele din urmă, pe cel mai frumos și impunător bărbat creat de Dumnezeu: Adam.

De asemenea, de-a lungul “turului de informare”, Apostolul Pavel a fost condus de îngerul-călăuză “dincolo de Oceanul ce înconjoară pământul”, acolo unde se află Abisul, locul unde se află sufletele păcătoșilor și neleguiților. “Și l-am urmat pe înger și el m-a dus împrejurul apusului de soare și am văzut începutul Cerului, întemeiat pe un minunat râu de apă și am întrebat: Ce este acest râu de apă? Iar el mi-a răspuns: “Acesta este oceanul ce înconjoară întreg pământul.” Și când am ajuns către ocean, am privit și acolo nu era lumină în acel loc, ci întuneric și jale și necaz; și am suspinat. Și am văzut acolo un râu ce fierbea în flăcări, iar în el erau o mulțime de bărbați și femei, îmnuiți în foc până la genunchi; alții până la brâu; iar alții până la buze; și alții până sus la păr.” Dincolo de râul de foc, Apostolul Pavel a văzut Abisul, locul tuturor pedepselor, despre care îngerul călăuză i-a spus următoarele: “Abisul n-are capăt, mai mult este și o prăpastie dedesubt, care este așa de adâncă, încât o piatră aruncată acolo îi trebuie mai multe ore să ajungă la capăt. Astfel este Abisul. Peste tot, în

această lume a Abisului, oamenii, bărbați și femei, erau osândiți pentru păcatele pe care le-au comis de-a lungul existenței trupești.” (58)

La sfârșitul turului de informare, Apostolul Pavel a fost sfătuit astfel de îngerul-călăuză: “Iată, ție îți sunt date tainele și revelațiile. Să le faci cunoscute fiilor oamenilor așa după cum vei binevoi.” Motiv pentru care, revenindu-și din vedenie, Apostolul Pavel a scris manuscrisul în care a prezentat “turul de informare”, dar datorită grijilor multe pe care le-a avut de-a lungul existenței întrupate nu a mai apucat să-l comunice oamenilor.

Din acest motiv, atunci când a trecut definitiv “dincolo”, Apostolul Pavel a fost muștrat chiar de Dumnezeu: “Iar după ce-am fost eliberat de această viață - afirmă Apostolul Pavel - am stat în fața Domnului, iar El astfel mi-a zis: “*Pavel, ți-am arătat totul ție, ca tu să pui acele lucruri sub zidul casei ? Mai de grabă trimite și revelează, ca oameni să poată citi și să se întoarcă pe calea adevărului, ca să nu ajungă la aceste torturi înverșunate.*” (58)

Și așa această revelație a fost găsită.

❧ C. RC ❧

Demn de menționat - chiar tulburător - este și faptul că trăirile unor persoane obișnuite pe care le-am desemnat prin titulatura de contactori “civili”, precum Ilie Dobre (Craiova) și Gavril Bărnăuțiu (Satu Mare), care au trecut prin evenimente de moarte clinică, au fost asemănătoare cu cele menționate în vechile scrieri, precum *Cartea lui Enoch* sau *Revelația Apostolului Pavel*.

Așadar, între contactorii “civili” moderni și specialiștii sacralului din antichitate există asemănări, dar și diferențe semnificative. Principala asemănare este că atât contactorii

“civili”, cât și specialiștii sacrului din antichitate au trecut prin evenimente cel puțin până la un punct similar. Datorită unui eveniment-stimul, indiferent de ce natură a fost acesta, atât contactorii “civili”, cât și specialiștii sacrului din antichitate au penetrat granițele lumii materiale, catapultându-se “dincolo”, confirmând astfel în mod experimental concluziile realismului tehnologic cu privire la universul este de tip “ciorchine” care comportă mai multe paliere “paralele.” Pe palierele “paralele” ale cosmosului atât contactorii civili cât și specialiștii sacrului din antichitate au întâlnit atât ființe omenești decorate, cât și îngeri, iar unii dintre ei afirmă chiar că l-au cunoscut pe Dumnezeu.

Aceste tulburătoare asemănări demonstrează faptul că atât contactorii “civili”, cât și specialiștii sacrului se află în același ocean, dar acolo unde contactorii “civili” sunt adeseori luați de curenți și abia reușesc să nu se înece, specialiștii sacrului înoată de voie, reușind totodată ca, la întoarcerea în lumea materială, să ofere explicații comprehensibile cu privire la ceea ce au observat acolo.

În acest context, trebuie remarcat cu luciditate faptul că informațiile contactorilor “civili” care au trecut prin experiențe de moarte clinică sau a celor ce au devenit capabili să realizeze experiențe în afara trupului (voiajuri astrale, decorporări, “out of body experience”) nu reprezintă decât începutul unei cunoașteri experimentale ce duce undeva departe, spre adevăruri încă nespuse, care vor avea darul de a modifica din temelii tot ce se știa până în acest moment cu privire la cosmos, om și istorie.

Un caz tipic de contactor care a reușit nu numai să acceseze aspectele ortoexistențiale ale cosmosului, ci chiar să provoace un veritabil tsunami prin concepția pe care a promovat-o a fost Christian Rosenkreuz, despre care există afirmația că, la cumpăna dintre secolului al XIII-lea și al XIV-

lea al erei creștine, a avut experiența prigonitorului de creștini Saul, devenit apoi Apostolul lui Hristos, pe drumul Damascului.

Christian Rosencrenz a intrat în conștiința opiniei publice la aproape două sute de ani de la moartea sa. Astfel, prin anul 1614 apărea la Kassel, sub semnătura unui oarecare Adam Haselmayer, o broșurică de 150 de pagini care cuprindea trei texte: *Reforma Universală, Fama Fraternitatae Rosae Crucis și Confesio Fraternitatis*. După opinia exegeților moderni, aceste scrieri au fost redactate de un pastor luteran, pe nume J. V. Andrae, care a trăit între 1586 și 1654. Succesul a fost imens: broșurica a fost tradusă rapid în mai multe limbi de circulație în epocă și reeditată de câteva ori. Doi ani mai târziu, a apărut un alt text, la fel de interesant, care, în timp, a cunoscut o difuzare la fel de spectaculoasă: *Nunta chimică a lui Christian Rosenkreutz, în anul 1459*.

După cum afirmă Roland Edighoffer, unul din comentatorii moderni ai acestei cărți, în decursul a numai șase ani, deci până în anul 1620, au fost editate nu mai puțin de două sute de lucrări care tratează cazul într-un fel sau altul.

După cum stă scris în *Fama Fraternitatae*, Christian Rosenkreutz - desemnat prin inițialele C.RC - a fost crescut până la vârsta de șaisprezece ani într-o mânăstire. La acea vârstă, Christian Rosenkreutz a început un pelerinaj prin Locurile Sfinte. Ținta lui era Damascul și Ierusalimul. În decursul mai multor ani, Christian Rosenkreutz a parcurs Arabia, Egiptul și Spania. În Yemenul actual, la Damcar, a fost primit de savanții arabi ai acelor vremuri, de la care a luat lecții de fizică și de matematică și s-a perfecționat în cunoașterea limbii arabe. Apoi, Christian Rosenkreutz a călătorit în localitatea Fez, unde se afla un important centru spiritual al Egiptului acelor vremi, locul de întâlnire al adeptilor “magiei naturale” (“magia naturalis”), creștini și

musulmani, care încercau să afle tainele universului. Toți acei savanți musulmani sau creștini erau interesați de descifrarea tainelor ascunse ale universului. Rodul acestei activități spirituale prolifică a lui Christian Rosenkreutz a fost consemnat într-o carte, numită “*Liber M - Marea Carte a Misterelor Lumii.*” (66)

Momentul de apogeu al căutărilor spirituale ale lui Christian Rosenkreutz s-a produs chiar pe drumul Damascului, unde, așa cum afirmă biografia săi, acesta a repetat, peste secole, experiența Apostolului Pavel: l-a văzut pe Iisus Hristos în Trupul de Slavă. Ulterior, Christian Rosenkreutz s-a reîntors în Germania, unde și-a format un grup de discipoli. În scurt timp a construit o locuință spațioasă și, ulterior, un fel de mănăstire, unde s-a dedicat cercetărilor de ordin spiritual.

În locuința sa din Germania, Christian Rosenkreutz a elaborat o “Doctrină secretă” - o concepție mistico-ezoterică realizată în urma contactelor cu “lumea spiritelor” - cu aspectul ortoexistențial al cosmosului. “Doctrina Secretă” a lui Christian Rosenkreutz conținea informații cu privire la lumea de dincolo - lumea spiritelor -, cu privire la îngeri și cu privire la Dumnezeu și la activitatea (lucrarea) Sa.

După cum afirmă autorii scrierii *Fama Fraternitatis*, concepția expusă de Christian Rosenkreutz nu este nouă: “ea era conformă cu cea primită de Adam după cădere și respectată de Moise și de Solomon. Cândva, în timpurile fericite ale începuturilor, în era de aur, Dumnezeu a permis oamenilor aleși de El să-l cunoască pe Fiul Său, să pătrundă tainele naturii și să înțeleagă armonia lumii. Creația este o minunată armonie ce implică corespondența divină între toate palierele existentului: cer, pământ, om. Perfecțiunea divină poate fi cunoscută cel mai bine prin matematica divină, ale cărei formule permit descifrarea tainelor universului.” (66)

După moartea lui Christian Rosencreutz, mormântul său a rămas necunoscut, dar generațiile succesive de discipoli au continuat să-i propovăduiască doctrina. Tradiția a lăsat să se înțeleagă faptul că mormântul lui Christian Rosencreutz a fost descoperit “întâmplător” la 120 de ani după moartea sa. Scrierea *Fama Fraternitatae* descrie cu lux de amănunte cavoul în care, alături de cărți și sfeșnice, de oglinzi, clopoței și lămpi aprinse, odihnea intact trupul lui Christian Rosenkreutz, având în mână un mic manuscris împodobit cu litere de aur, care amintea personalitatea și faptele sale din timpul vieții. În carte, Christian Rosenkreutz era “comparat cu o sămânță grefată pe inima lui Iisus Hristos, iar cartea se încheia cu formula: *Ex Deo nascimur, in Jesu morimur, per Spiritum reviscimus.*” (66)

Totuși, în cazul lui Christian Rosenkreutz, conectarea la aspectele ortoexistențiale nu s-a produs în urma unui accident sau experiență dramatică, precum în cazul contactorilor “civili”. În cazul lui Christian Rosenkreutz conectarea la aspectele ortoexistențiale s-a realizat în urma unei inițieri, astfel că acesta poate primi denumirea de inițiat sau mistic. Cu toate acestea, este în afară de orice îndoială faptul că cel puțin o parte dintre concluziile la care ajuns Christian Rosenkreutz sunt compatibile cu cele la care, în urma unor accidente, au ajuns contactorii “civili” menționați anterior.

În consecință, devine din ce în ce mai justificată afirmația că atât contactorii “civili”, cât și specialiștii sacrului, inițiatii și misticii au plonjat în același ocean care este aspectul ortoexistențial, transcendent al cosmosului, dar în timp ce contactorii “civili” sunt luați de curent și abia pot obține câteva informații cu caracter general, specialiștii sacrului, inițiatii și misticii au învățat să înoate. De fapt, acesta pare să fie chiar scopul unei inițieri: de a-i învăța să înoate pe cei care trec în mod accidental “dincolo”.

Christian Rosenkretz nu numai că a învățat să înoate în imensul ocean care este aspectul ortoexistențial al cosmosului, dar a creionat fundamentele teoretice ale unei concepții și, mai mult decât atât, a format chiar discipoli care i-au transmis concepția până în prezent.

În prezent există destul de puține informații cu privire la concepția promovată de Christian Rosenkretz; există actualmente mai multe societăți “secrete” ce-și arogă o parte dintre învățăturile sale, dar de cele mai multe ori acestea nu prezintă prea mare credibilitate. Totuși, cu toată această tăcere ce învăluie concepția lui Christian Rosenkretz, au existat câteva voci avizate care au încercat să deslușească misterul.

Una dintre aceste voci a fost cea a promotorului antroposofiei moderne și al sistemului educațional Waldorf, Rudolf Steiner. Totuși, trebuie constatat faptul că pentru a explica concepția promovată de Christian Rosenkretz, Rudolf Steiner folosește fundamente conceptuale exclusiv mistice ce conțin aprecieri destul de atipice pentru înțelegerea profană. Astfel, Rudolf Steiner (care la rândul său a fost creatorul unei concepții bazată pe clarvedere) pleacă de la constatarea că în timpurile copilăriei umanității - în primistorie - a existat o formă de “clarvedere primitivă” sau “elementară”; autorul citat afirmă că începând cu secolul al XIII-lea (era creștină) această formă de clarvedere primitivă s-a atrofiat, ceea ce până la un punct nu are de să nu fie considerat veridic, din moment ce documentele existente în ziua de astăzi îl confirmă. “Dacă avem în vedere - afirmă Rudolf Steiner - caracterul specific, particular, pe care îl avea conștiința omului din secolul al XIII-lea, înțelegem că practic clarvederea primitivă dispăruse încetul cu încetul. Noi știm că toți oamenii au avut în trecut o facultate elementară de clarvedere. La mijlocul secolului al XIII-lea s-a ajuns, în această privință, la un punct minim. Deodată, acea clarvedere

a dispărut, nu a mai existat. Pur și simplu toți oamenii au suferit o întunecare spirituală.” În această perioadă de întunecare spirituală, mai afirmă autorul citat, într-un loc din Europa, la mijlocul celui de-al paisprezecelea secol, s-a născut Christian Rosencreutz. La vârsta de 28 de ani, acesta a întreprins o călătorie în afara Europei. Drumurile sale l-au purtat pe drumul Damascului unde, precum odinioară Apostolul Pavel, a avut viziunea lui Iisus Hristos înviat. “Mai întâi - afirmă Rudolf Steiner - Christian Rosencreutz s-a îndreptat spre Damasc și a re trăit acolo evenimentul pe care Pavel îl trăise cândva pe drumul Damascului”. Activitatea desfășurată de discipolii lui Christian Rosencreutz, conchide autorul citat, “avea ca scop să fundamenteze ceea ce se află în spatele a ceea ce numim *maya* (iluzia) materiei (în limbaj modern: *matrix* n.n.)” (67)

Așadar scopul cercetărilor lui Christian Rosenkreutz a fost acela de a sfișia voalurile *mayeri*, ale *matrixului* prin cucerirea de către oameni a capacității de a percepe prin clarvedere ceea ce se află “dincolo” de lumea materială - dincolo de *maya* materiei și de *matrix*.

Acum mai bine de un veac, în 1910, Rudolf Steiner a mai spus un lucru absolut senzațional, o profeție despre viitor (Rudolf Steiner a murit în 1925): Iisus Hristos va putea fi văzut manifestându-se în Trupul Său de Slavă spre sfârșitul secolului al XX-lea, în mod natural, fără o pregătire inițiativă prealabilă, de multe persoane obișnuite (contactori “civili”), printr-o “nouă formă de clarvedere”. Rudolf Steiner afirma, de asemenea, că Iisus Hristos se manifestă în Trupul de Slavă de aproape două mii de ani, dar că abia în acest secol va putea fi văzut de oamenii care vor deveni contactori “civili” în urma unui eveniment-stimul. Oamenii nu l-au văzut pe Iisus Hristos în Trupul de Slavă până în acest moment, pentru simplul fapt că nu dobândiseră maturitatea spirituală.

Rudolf Steiner atrăgea atenția și asupra faptului că, în decursul dezvoltării spirituale a oamenilor se produc multe salturi. Unul dintre salturi, spunea Rudolf Steiner într-o conferință ținută în anul 1910 la Heidelberg, s-a petrecut în vremea în care Iisus Hristos se afla pe pământ. Un alt salt s-a produs la sfârșitul secolului trecut și continuă și astăzi.

În această nouă epocă a evoluției spirituale a omului, spunea Rudolf Steiner, se pregătesc noi capacități sufletești. “Schimbați-vă dispoziția voastră sufletească - spunea Rudolf Steiner în aceeași conferință - nu mai credeți că prin extaz (adică prin tehnicile care provoacă extazul; adică prin inițieri n.n.) omul poate urca în lumea spirituală, ci credeți că prin dezvoltarea posibilităților care se află în Eul vostru (în spirit), cu ajutorul lui Hristos, poate fi găsit drumul spre lumile spirituale. Trebuie să învățați să înțelegeți, să cuprindeți în Eul vostru, prin Eul vostru, lumile spirituale. Ele s-au apropiat. Ele nu trebuie căutate astăzi într-o stare de extaz.” (68)

Și, mai departe, în aceeași conferință ținută în 1910, Rudolf Steiner afirmă un alt lucru memorabil, o profeție ce a început deja să se împlinească: “Acum ne îndreptăm spre un timp în care se vor dezvolta anumite capacități de clarvedere în mod natural, alături de conștiința de sine. La început, aceste capacități se vor dezvolta doar la un mic număr de oameni care vor fi priviți cu neîncredere și suspiciune. Prin dezvoltarea unor astfel de capacități, Hristos va putea fi văzut de oameni în atmosfera eterică a pământului. Ceea ce a trăit Pavel, prezența lui Hristos în atmosfera Pământului, acesta este evenimentul pe care îl poate trăi un discipol; și tot acesta este evenimentul pe care, așa cum am caracterizat, îl vor putea trăi oamenii, clarvăzători în mod natural, începând cu anii 1930-1940, apoi în decursul unei perioade lungi de timp, va fi ca un fapt devenit cu totul natural. Evenimentul de la Damasc se va repeta pentru mulți oameni.” (68)

Iar dacă vom da crezare afirmațiilor lui Rudolf Steiner, care afirma că abia de-a lungul secolului XX oamenii obișnuiți îl vor putea vedea pe Iisus Hristos în Trupul de Slavă, putem înțelege că experiențele pe care le descriu în ziua de astăzi contactorii “civili” care au trecut prin moarte clinică nu erau posibile acum câteva secole !

Doar în acest context acele întrebări fundamentale puse de Iisus Hristos celor care au trecut prin experiențe de moarte clinică (relatate de Raymond Moody) și anume “Ce ai făcut în viață pentru a iubi ? Dar pentru a cunoaște ?”; “Ce ai făcut din viața ta, încât să vrei să Mi te arăți ?”; “Ce ai făcut cu viața ta, încât o consideri de ajuns ?” reflectă o stare de fapt de care trebuie să țină cont toți oamenii.

☞ A treia Sabie a cunoașterii ☜

“Sabia Cunoașterii” este, evident, o metaforă, iar cartea lui Thomas Malory, “Moartea lui Arthur” o exprimă cel mai bine. Potrivit acestei cărți, regele Arthur a avut trei săbii: pe prima a scos-o din piatră, pe a doua a câștigat-o în luptă, iar a treia - celebra Excalibur - i-a fost dăruită de Doamna Lacului.

Cele trei săbii indică faptul că Arthur a parcurs trei etape în existența sa. În prima etapă Arthur a fost un “ales” întrucât, datorită calităților sale înnăscute, a fost singurul cavaler care a fost capabil să smulgă sabia din piatră și să devină rege (doar cel ce smulgea sabia din piatră putea deveni rege). Devenind rege, Arthur a întronat Dreptatea și Adevărul cu ajutorul primei săbii. În a doua etapă, Regele Arthur a trebuit să facă față inamicilor săi, astfel că a trebuit să se inițieze și să devină “inițiat-cavaler”. Momentul în care Arthur a devenit “inițiat-cavaler” a coincis cu câștigarea, pe câmpul de luptă, a celei de-a doua săbii. În fine, a treia sabie, denumită Excalibur, i-a fost dăruită regelui Arthur de “Doamna Lacului”.

Așadar, pentru a obține sabia Excalibur, Arthur, simplu civil dezarmat cum era la acel moment, nu a mai făcut uz de prerogativele de “ales” sau de “inițiat-cavaler”. Pur și simplu, Arthur a primit sabia în dar, ca orice “civil”. Iar ca simplu “civil”, regele Arthur a prefigurat destinul viitor al tuturor oamenilor.

Translatând acest triptic la nivelul succesiunii zeitgeisturilor se poate afirma că la începutul istoriei au existat “aleși” de anvergura lui Enoch, înțeleptul antediluvian, sau de anvergura lui Moise, autorul primelor cinci cărți ale Vechiului Testament, care au trasat principalele linii directoare ale cunoașterii. Înainte de toate, în scrierile lor, “aleșii” Enoch, Moise și mulți alții necunoscuți au proclamat existența lui Dumnezeu. Dumnezeu există. Dumnezeu este creatorul cerurilor (palierile ortoexistențiale ale cosmosului) și al pământului (palierul material).

Datorită faptului că au fost însărcinați cu o astfel de misune, “aleșii” au scos “Sabia Cunoașterii” din piatră dură - piatra fiind cel mai dens aspect al materiei. Atunci când “aleșii” au dispărut din peisajul mediatic al epocilor în care au trăit, locul lor a fost luat de “inițiații-cavaleri”, adică de acele persoane care s-au instruit în mod specific - s-au inițiat - pentru a se conecta la aspectele ortoexistențiale ale cosmosului. Activitatea “inițiaților-cavaleri” a corespuns obținerii celei de-a doua “Săbii a Cunoașterii”, cea pe care regele Arthur a câștigat-o în luptă. În fine, a treia “Sabie a Cunoașterii”, adevărata Excalibur, a fost un dar. Când a primit darul, regele Arthur nu mai era nici “ales”, nici “inițiat-cavaler”; regele Arthur pierduse totul, era doar un civil neînarmat.

În această situație existențială se află contactorii “civili” din epoca modernă care, în urma unui eveniment-stimul, cel mai adesea provocat de morți clinice, accidente, crize grave

ale destinului, primesc un dar. Cel mai adesea, contactorii “civili” mor din punct de vedere trupesc, își descoperă sufletul, iar apoi învie. Însă niciodată nu se întorc cu mâna goală, ci mult mai bogați, confirmând acel celebru aforism care spune că *“cine moare înainte să moară nu mai moare după ce moare.”*

Darul, pentru contactorii “civili” este, pe de-o parte continuarea vieții trupești, iar de cealaltă parte sunt experiențele acumulate “dincolo”. Tocmai aceste informații reprezintă bunul cel mai de preț pe care l-au primit. Acest dar este oferit doar de către Dumnezeu. Și nu doar că contactorii “civili” astfel reîntorși nu sunt împiedicați să dezvăluie semenilor experiențele lor, ci chiar sunt încurajați de la cel mai înalt nivel, semn că există un interes enorm în acest sens. Textele prezentate anterior sunt foarte clare și nu trebuie interpretate metaforic, ci concret.

Astfel, punctul de pornire al cercetărilor lui Raymond Moody, care este considerat părintele thanatologiei, a fost experiența de moarte clinică a unei femei care a primit informația de la un “ghid” că va trebui să se întoarcă în trup, pentru a-și “continua misiunea”. Ghidul a anunțat-o că peste un timp se va întâlni pe cineva care va fi interesat de experiența sa din timpul morții clinice. Îi comunică numele acelei persoane și îi arată și imaginea acestuia, ca să-l poată recunoaște. După patru ani îl va cunoaște pe cercetătorul Raymond Moody, care era chiar persoana pe care trebuia să o întâlnească; în urma acestei întâlniri, Raymond Moody a început să cerceteze fenomenul de moarte clinică, iar rezultatul este cunoscut. Tot astfel s-au produs evenimentele în cazul americanului Tom Sawyer care a fost îndemnat de “Ființa de Lumină” să comunice semenilor săi ceea ce a aflat.

Același îndemn a fost menționat în cazul contactorului “civil” Gavril Bărnăuțiu, care a fost încurajat să dezvăluie

oamenilor experiențele la care a fost părtaș: “Dar Dumnezeu când mi-a vorbit așa de blând, mi-a zis:”Du-te spune la toți aceea cu care vei avea ocazia să vorbești ce-ai văzut și ce-ai auzit dar mai mult ca atât să le spui la toți căci în curând harul se va lua și lumea se va sfârși. Dute, nu te teme. Duhul Meu este mereu cu tine.”

În mod identic s-au desfășurat evenimentele în cazul specialiștilor sacrului din antichitate, Enoch și Apostol Pavel. Astfel, Enoch a fost încurajat să consemneze în scris tot ce a văzut și auzit în “turul său de informare” “Și am stat treizeci de zile și treizeci de nopți și le-am scris pe toate cu precizie și am scris trei sute șazeci de cărți” - afirmă Enoch în cărțile ce-l poartă numele”.

La rândul său, Apostolul Pavel a fost muștrat (după ce a ajuns “dincolo”) chiar de către Dumnezeu, pentru că nu a răspândit oamenilor *Revelația* pe care a ținut-o ascunsă la temelia casei din Tarsus: “Iar după ce-am fost eliberat de această viață, am stat în fața Domnului, iar El astfel mi-a zis: “*Pavel, ți-am arătat totul ție, ca tu să pui acele lucruri sub zidul casei? Mai de grabă trimite și revelează, ca oamenii să poată citi și să se întoarcă pe calea adevărului !*”

CUPRINS

PROLOG

TAINA CAVALERILOR / 5

☞ Arthur - Cavaler și Rege ☞

☞ Masa Rotundă ☞

☞ Cavalerii cunoașterii ☞

VALURILE SCHIMBĂRII / 19

☞ Atitudinea conceptual formulată ☞

☞ Problema principiului ☞

☞ Hermeneutica ☞

REALISMUL INDUSTRIAL / 35

☞ Revoluția industrială ☞

☞ Marea fulger ☞

☞ Marea sinteză mecanicistă ☞

UN MILION DE ANI ÎNTR-O SECUNDĂ / 58

☞ Invitație la ... film ☞

☞ Formarea Pământului ☞

☞ Marile transformări ☞

☞ Omul: Curriculum Vitae ☞

☞ În a 200-a parte a ultimei secunde ☞

REALISMUL TEHNO / 99

☞ Demasificarea informației ☞

☞ Războiul elitelor ☞

☞ Teoria relativității ☞

☞ În avangardă: principiul holografic ☞

☞ Megacalculatorul cosmic ☞

OPOZIȚIA GULERELOR ALBE: TEHNOREVOLTAȚII / 121

☞ Intelligent Design ☞

☞ O mare păcăleală ☞

☞ Paleovrăjeala ☞

☞ Cum a fost posibil ? ☞

DEPARTE DE HOLLYWOOD / 139

☞ Transcendental ☞

☞ Ezoterika ☞

☞ Modalități de conectare ☞

☞ Ruptura de nivel ☞

☞ Refocalizarea atenției ☞

☞ ✽ ☞

CONTACTORII “CIVILI” / 160

☞ Ieșirea de avarie ☞

☞ Thanatologia ☞

☞ Out of body experience ☞

☞ ✽ ☞

SPECIALIȘTII MODERNI AI CONECTĂRII / 180

☞ Emanuel Swedenborg ☞

☞ Jacob Lorber ☞

☞ Edgar Cayce ☞

☞ Vanga ☞

☞ Fenomenul Valentina ☞

☞ Barbara Ann Brennan ☞

☞ La limita matrixului ☞

☞ Arta visatului ☞

☞ ✽ ☞

ÎNTÂLNIRI DE GRADUL III / 206

☞ Vânătorii de OZN-uri ☞

☞ Boom-ul mediatic: o navă străbate galaxia ☞

☞ Ecuța de la Green Bank ☞

☞ Făgădiuala întoarcerii ☞

☞ Schimbarea de paradigmă ☞

☞ ✽ ☞

QUO VADIS / 238

☞ Viitorul începe azi ☞

☞ Deschiderea care s-a închis ☞

☞ Decăderea unei ideologii ☞

☞ Ignoratio elenchi ☞

☞ Ignoratio Deo ☞

☞ Deschiderea care rămâne deschisă ☞

☞ CRC ☞

☞ ✽ ☞

SPECIALIȘTII SACRULUI / 267

☞ Enoch ☞

☞ Moise ☞

☞ “A privit moartea în față și a râs...” ☞

☞ C. RC ☞

☞ A treia Sabie a cunoașterii ☞

BIBLIOGRAFIE

1. Thomas Mallory: Moartea Regelui Arthur (vol1-5) BPT 1979
2. Carl Gustav Jung: Puterea sufletului (vol 1) Ed Anima 1994
3. Aristotel. Metafizica. Ed. IRI 1996
4. Alvin Toffler: Al treilea val. Ed. Politică, 1983
5. Alvin Toffler: Șoul Viitorului. Ed. Politică. 1981
6. Adrian Marino: Hermeneutica lui Mircea Eliade. Ed. Dacia 1980
7. Cornel Damian - Ilie Pârvu: Momente ale genezei și evoluției filozofiei științei; Ed. Academiei. 1981
8. D. Constantinescu (coordonator): Dicționar enciclopedic al științei și tehnicii universale; Ed. Științifică și enciclopedică 1979
9. Rene Descartes: Discurs asupra metodei. Ed. Șt și enciclopedică 1985
10. Fritjof Capra: Taofizica. Ed Tehnică. 1995
11. Nestor Lupei: Dinamica terestră. Ed Albatros 1979
12. Immanuel Kant: Critica rațiunii pure. Ed. IRI 1996
13. Steven Weinberg: Primele trei minute ale Universului. Ed Politică 1984
14. Radu I. Câmpeanu: Incursiune într-un univers posibil: Ed Dacia; 1982
15. Iustinian Petrescu: Lumi geologice dispărute; Ed. Dacia 1984
16. Dan I Grigorescu: Înaintea apariției omului; ed. Albatros; 1980
17. Tudor Opreș: Enciclopedia lumii vii; Ed Gaumond 2006
18. Ovidiu Drâmba: Istoria culturii și civilizației vol1; Ed. Șt și enciclopedică 1985
19. Mircea Eliade: Istoria ideilor și credințelor religioase vol1; Ed. Șt și enc. 1986
20. Barbara Ann Brennan: Mâini Tămăduitoare. Ed.Hungalibri; 1986
21. Radu Ilie Măneacă: Bioenergia, Darul Divinității; Ed Miracol; 1996
22. Dumitri Constantin Dulcan: Inteligența materiei. Ed. 1981
23. Mihai Drăgănescu: Inelul lumii materiale; Ed. Șt. Și Enciclopedică 1989
24. Traian Stănculescu: Parapsihologia. Viață înaintea vieții: Ed Timpuri. Deva 1991
25. Henry M. Morris: Bazele biblice ale științei moderne: Socetatea Misionară Română, Wheaton, Illinois, 1993.
26. Henry M. Morris: Creaționism Științific. Societatea Misionară Română, Wheaton, Illinois, 1993.
27. Joe White / Nicholas Comminellis: Demisia lui Darwin. Ed Aqua Forte 2005
28. Patrick Drouot: Vieți trecute, Vieți viitoare Ed Lucman 1999
29. Septuaginta vol 1. Serie coordonată de C. Bădiliță; Ed.Polirom; 2004
30. Ion Mânzat: Psihologia credinței religioase: Ed. Știință și Tehnică. 1997
31. Pierre Riffard: Dicționarul esoterismului. Ed Nemira. 1998
32. Adrian Pătruț: De la normal la paranormal; Ed Dacia: 1994
33. Raymond Moody: Viață după viață: ed. Larry Cart; Moldo Press; 1991
34. Ilie Dobre; Colecția Gazeta de sud, Craiova.
35. Interviu Simion Bărnăuțiu : teofiltripo.wordpress.com
36. Colecția Formula As; nr. 958; autor articol: Bogdan Lupescu
37. YRAM: Doctorul sufletului. Buc 1994

38. Cici Ilie Cioară: Moartea morții și nemurirea; Ed. 1991
39. Dorothee Koechlin de Bizemont: Universul lui Edgar Cayce (vol1). Ed Sagittarius; Iași.1995
40. Krasmira Stoianova: Vanga; Ed Star Trafic 1990
41. Florin Gheorghiuță: Fenomenul Valentina. Ed Polirom 1997
42. Carmen Matei: Valentina (articol 2011)
43. Patrick Drouot: Vindecare spirituală și nemurire; Ed Sagittarius; 1994
44. Carlos Castaneda: Povestiri despre putere. Ed RAO 1995
45. Carlos Castaneda: Cealaltă realitate. Ed RAO 1995
46. Florin Gheorghiuță: Lumi invizibile. Ed Polirom 1996
47. Florin Gheorghiuță: OZN-uri eterice. Polirom1997
48. Dan Farcaș: OZN-uri de pe celălalt tărâm; Ed Teora1999
49. Erich von Däniken: Amintiri despre viitor. Ed politică 1970
50. Mihai E. Șerban: Omul și astrele; Ed Dacia 1986
51. Mihai E. Șerban: Semenii întru rațiune; Ed Dacia 1982
52. Victor Kernbach: Enigmele miturilor astrale. Ed Saeculum IO; Ed Vestala 1996
53. Cartea despre Dumnezeu și îngeri. Ed Firul Ariadnei 2007
54. Cartea lui Enoch (varianta etiopiană); Ed Miracol1997
55. Pr. Ioan Usca: Comentarii la Vechiul Testament; vol 1; Ed.Christiana. 2004
56. Evanghelia lui Bartolomeu în "Evangheliile apocrife"; Ed Humanitas 1996
57. "Cartea învierii lui Iisus Hristos" în "Evangheliile apocrife"; Ed Humanitas 1996
58. Pompiliu Sfera: "Biblia necunoscută." Ed. Electronică; 1998
59. Richard Wurmbrand: Marx și satan. Ed. Stephanus 1994
60. Horia Matei: Enigmele Terrei (vol 1) Ed Saeculum IO; Ed Vestala 1995
61. Dumitru Constantin Dulcan: Mîntea de dincolo. Ed Școala Ardeleană; 2015
62. Emanuel Swedenborg; Raiul și Iadul: Ed. Dacica;
63. Emanuel Swedenborg: Pămînturile universului; Ed Sapienția; 2003
64. Jakob Lorber: Casa Domnului vol 1; ed. Vidya; 2005
65. Jakob Lorber: Marea Evanghelie a lui Ioan vol 8; Ed. Shambala
66. Roland Edighoffer: Rosecrucienii; Editura de Vest; 1995
67. Rudolf Steiner: Christian Rosencreutz și misiunea sa (Părțile 1-4); Conferințe Berlin 1904 / Munchen 1906 / Neuchâtel sept 1911/ ; ediție electronică
68. Rudolf Steiner: Evenimentul apariției lui Hristos în lumea eterică; Conferințe Heidelberg sept 1910; ed Triade; 1999
69. Noul Testament on line
70. Serafim Rose: Ortodoxia și religia viitorului; Ed Sophia

CRISTIAN GĂNESCU UN ALT FEL DE CURRICULUM VITAE

Consider expresia “**experiență de cunoaștere**” cât se poate de potrivită pentru a desemna ansamblul de trăiri și de cunoștințe asimilate și metabolizate de conștiința unui om. Nu este o

noutate pentru nimeni faptul că prin asimilarea și metabolizarea unor trăiri și informații noi, proces ce presupune mai mult decât o simplă acumulare, orice ființă omenească se modifică din punct de vedere psiho-mental, sufletesc și spiritual. În contextul dat, termeni precum *asimilare* și *metabolizare* au același

sens ca în biologie, deși sunt aplicați la nivelul psiho-mental, sufletesc și spiritual. Schema modificării este destul de simplă:

trăirile și experiențele noi penetrează conștiința, fiind refulate în ceea ce putem desemna prin termenul de subconștient, adică în suflet (de fapt, strict

vorbind, ceea ce poartă numele de subconștient este doar o mică parte a sufletului). În subconștient are loc un proces de asimilare și de metabolizare a trăirilor, experiențelor,

informațiilor. Firește, nu toate experiențele pot fi asimilate și metabolizate rapid în suflet. Uneori procesul este rapid, alteori este lent. După asimilare și metabolizare are loc o defulare: experiențele și informațiile revin la nivelul conștientului,

manifestându-se apoi în viața de zi cu zi, atât în actele comportamentale, cât și în realizarea unor producții materiale și spirituale - de exemplu, în realizarea unor cărți etc. În cazul producătorilor de bunuri materiale și spirituale, asimilarea unor noi experiențe de cunoaștere se reflectă în calitate. O dată cu sporirea experienței de cunoaștere, bunurile materiale și cele spirituale cresc calitativ - devin din ce în ce mai bune. Creșterea calității are, firește, o limită și, dacă ar fi să dăm crezare celebrei legi ale lui Murphy, fiecare om crește calitativ până ce atinge "nivelul optim de incompetență". "Nivelul optim de incompetență" este, în opinia lui Murphy, punctul maxim până la care poate crește calitativ un om (atât din punct de vedere psihomental, cât și social). Este totuși mai confortabil să credem că nici un om nu

poate atinge, de-a lungul vieții sale, un "nivel optim de incompetență" decât în cazul în care se complăce în stagnare. Procesul creșterii calității poate fi urmărit în cazul scriitorilor, la fel ca în cel al muzicienilor, al pictorilor etc.

Dacă în cazul unui scriitor nu se observă o creștere de calitate de la o carte la alta, care să indice asimilarea și metabolizarea experiențelor de

viață, înseamnă că respectivul are o problemă serioasă: nu este capabil să învețe din experiențele vieții. Se spune

adesea că, oricât de prolific ar fi, un scriitor nu scrie decât o singură carte - cel mai adesea, pe prima. În restul cărților, nu face altceva decât să repete, sub o altă formă, ceea ce deja a spus.

Există însă și excepții de la regulă: scriitori - este drept, destul de puțini -, care reușesc să nu se repete și să aducă ceva nou în fiecare carte.

Același lucru se poate spune - poate surprinzător - și despre cititori.

Foarte mulți cititori au citit în esență doar o singură carte, deși în mod

real au citit zeci sau chiar sute. În cazul cititorilor, procesul este similar celui din cazul scriitorilor. Cândva, încă din perioada copilăriei sau a adolescenței, fiecare cititor a descoperit “cartea” și, firește, subiectul cu care este în rezonanță. Cărțile citite ulterior nu fac altceva decât să repete ceea ce cititorul a găsit în prima carte; subiectul este cam același, diferă doar gradul de complexitate al prezentării, al elucidării sau, adeseori, al mistificării sale. Toate cărțile citite ulterior sunt variațiuni pe aceeași temă. Excepțiile de la regulă, ce apar atât în cazul scriitorilor cât și în cel al cititorilor, apar doar în urma efortului fiecăruia de a metaboliza experiențele de cunoaștere. Întotdeauna, o

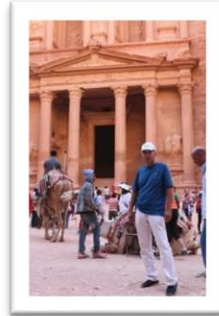

un om citește doar lucrări științifice (de popularizare a științei) ce reflectă concepția materialistă. La un moment dat, omul în cauză are o criză existențială, indiferent de ce natură - criza existențială poate să fie generată de o boală, de un deces al unui membru al familiei, de o

decepție etc. După o anumită perioadă de timp scursă de la acel eveniment dramatic, omul se schimbă: începe să citească și alt tip de lucrări, iar cele ce-i hrăniseră ființa interioară până în acel moment nu mai prezintă nici un interes. Le consideră, dintr-o dată, puerile. Același fenomen se petrece, dar la un nivel mult mai profund, la persoanele care trec prin accidente ce presupun moartea clinică. Dacă, anterior, au fost materialiste convinse, după producerea accidentului astfel de persoane încep, dintr-o dată, să fie interesate de religie, de parapsihologie, de aspectele spirituale ale vieții etc. În acest context, poate că ar fi util pentru orice cititor să-și reamintească ce evenimente din existența sa l-au determinat să fie interesat de anumite subiecte sau, eventual, ce evenimente

experiență nouă de cunoaștere presupune o “ruptură de nivel”. Orice rupătură de nivel presupune producerea unui eveniment dramatic. Un exemplu elocvent: o lungă perioadă de timp,

Dacă, anterior, au fost materialiste convinse, după producerea accidentului astfel de persoane încep, dintr-o dată, să fie interesate de religie, de parapsihologie, de aspectele spirituale ale vieții etc. În acest context, poate că ar fi util pentru orice cititor să-și reamintească ce evenimente din existența sa l-au determinat să fie interesat de anumite subiecte sau, eventual, ce evenimente

l-au determinat să schimbe subiectul preferat de lectură (aceiași lucru poate fi spus despre emisiunile TV, despre filme, despre ziare etc). Va remarca, poate nu fără surprindere, că nu cu mult timp înaintea schimbării subiectului preferat s-a produs un eveniment atipic – uneori, un eveniment dramatic. Evident, va remarca și faptul că experiența de cunoaștere generată de evenimentul respectiv a fost refulată, asimilată și metabolizată la nivelul sufletului - sau al subconștientului. Ulterior, după o perioadă de timp mai lungă sau mai scurtă, rezultatul asimilării și al metabolizării a defulat la nivelul conștientului, manifestându-se în existența cotidiană prin schimbarea comportamentului, a subiectului preferat de lectură.

Sucesiunea, de-a lungul vieții unui om, a tuturor experiențelor de cunoaștere poate fi desemnată prin expresia “biografie spirituală”. Biografia spirituală a unui om se îngemănează, pe baza relației cauză-efect, cu biografia materială, dar nu poate fi redusă, într-un mod simplist, la ea. Biografia spirituală a unui om reprezintă *un alt fel de curriculum vitae*. Un *curriculum vitae* care, din păcate, nu figurează în nici un dosar

oficial. Revenind la subiectul propriu-zis, se cuvine spus că un astfel de eveniment s-a produs și în cazul autorului acestor rânduri. Noi experiențe de cunoaștere au generat, în mod cumulativ, un anumit tip de mentalitate, un anumit tip de comportament și, în cele din urmă, realizarea unui tip particular de producții materiale și spirituale. Pentru autorul acestor rânduri, biografia spirituală ("un alt fel de curriculum vitae") sau, mai exact spus, acumularea unei experiențe de cunoaștere de ordin spiritual a început destul de devreme și a continuat toată viața. Tocmai cunoștințele acumulate de-a lungul acestei căutări îndelungate i-au folosit semnatarului acestor rânduri la scrierea unor cărți; ele formează “experiența sa personală de cunoaștere”.

**CĂRȚI DE
CRISTIAN GĂNESCU**

*

FORȚĂ CONTRA FORȚĂ

*

OMUL ÎN AFARA TRUPULUI

*

UN MARE MISTER: OMUL CETĂȚEAN AL COSMOSULUI

*

ÎN FAȚA ETERNITĂȚII

*

KOSMOS

*

JOCURILE SORȚII - VIAȚA ȘI MOARTEA

*

TRIUMFUL LUMINII

TAINELE INIȚIAȚILOR VECHIULUI EGIPT

*

GARDIANUL MARI PIRAMIDE

*

ȚINUTUL OAMENILOR CERULUI

*

ROHMANII DIN OSTROAVELE ALBE

*

DACIA PRIMORDIALĂ

*

ISTORIA CRUCILOR DE PE DEALURILE AMARADIEI

*

CRAIOVA – PERLA VALAHIEI

*

DINASTIA NEGRU VODĂ

*

EXCALIBUR – IEȘIREA DIN MATRIX

*

EXAMPAEOS - CĂILE ZEILOR DIN ORIENTUL ANTIC

*

AGORA - DE LA SOPHIA LA PHILOSOPHIA

*

EXCELSIOR - MOȘTENIREA LUI ENOCH

CĂRȚI DE CRISTIAN GĂNESCU

